

PERSFOCUS

TWAALFDE JAARGANG NUMMER 8, TWEDE DEEL - AUGUSTUS 1996

KNIPSELKRANT VAN VERENIGING MARTIJN
OVER KINDEREN, VOLWASSENEN EN SEKSUALITEIT

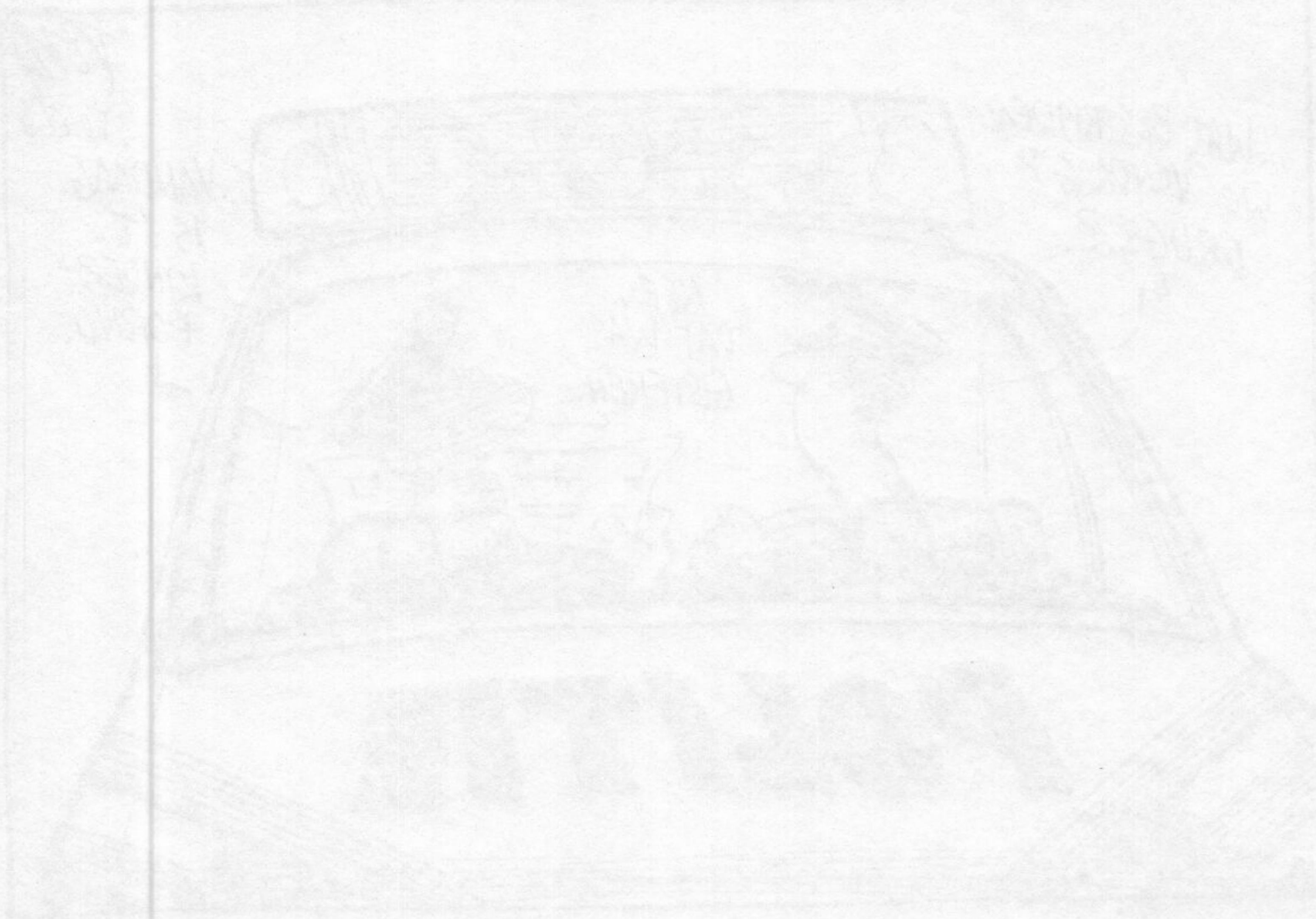

IN HET TWEDE DEEL VAN DIT NUMMER:

De ongeneeslijke pedofiel	pag. 41
Internationale conferentie tegen seksuele uitbuiting	pag. 53
Hou 't internetjes	pag. 72
Volkswede na ontucht	pag. 74
Ontucht in Amersfoort en andere ontucht op school	pag. 76
Jeugdige daders	pag. 77
Verdachte agent vrij/Ontucht van de maand	pag. 78
Kindermoord	pag. 79

PERFORATED

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

UNIVERSITY OF CHICAGO LIBRARY

1950

PERFORATED

Trouw**COMMENTAAR****Kinderporno**

TR 29-1

Tot nu toe zijn de, voornamelijk Amerikaanse, beschuldigingen, dat in Nederland kinderporno-netwerken bestaan, met internationale vertakkingen, verontwaardigd van de hand gewezen. Als dat zo was, dan wisten we dat zelf het beste. Want hoewel onze maatschappij pedofilie tot op zekere hoogte tolereerde, het moest wel binnen de grenzen van onze, alleen wat liberalere, wetgeving blijven: misbruik van kinderen, laat staan commerciële exploitatie van minderjarigen, werd niet getolereerd. Het zou wel de Amerikaanse preutsheid zijn, die ervoor zorgde dat ze er op basis van één zaak, de hele Nederlandse tolerantie aan de kaak stelden.

Dat, indien nodig, in Nederland wel degelijk met straffe hand werd opgetreden, was gewoon terug te vinden in berichten in de media. Precies, zegt nu de hoogleraar seksuologie J. Frenken, het heeft allemaal gewoon in de krant gestaan. Over de kinderporno-netwerken werd bericht als een reeks van zelfstandig ogende incidenten. Maar wie oplette kon zien dat het ging om een aanhoudend probleem. Terwijl de statistieken leren, dat de aangebrachte zaken hooguit het topje van een ijsberg vormen.

Het was de doorgeschoten tolerantie van het 'moet kunnen' op alle gebieden van de neo-libertaire samenleving, die ervoor zorgde dat deze kwesties eerder werden gezien als een psychologische problematiek met helaas kinderen als slachtoffers, dan als een misdadige uitwas.

Met andere woorden: we zijn met open ogen, en, toegegeven, ook zonder aanhoudende noodkretten van professor Frenken, in de val van de tolerantie getrapt. Dezelfde val, die ons bijvoorbeeld ook een aanzienlijk deel van de drugsproblemen heeft opgeleverd. In beide gevallen is vrijheid doorgeschoten naar commerciële uitbating, direct gevolgd door harde criminaliteit. Er is veel achterstallig onderhoud, dat directe aanpak behoeft, willen we het pijnlijke en dure proces van een grote renovatie voorkomen.

Ernstige intolerantie jegens pedofielen overgewaaid uit Amerika

Dominee Hans Visser, bekend van zijn werk onder drugsverslaafden in Rotterdam, „kon zijn ogen niet geloven“ toen hij het redactionele commentaar 'Kinderporno' in *Trouw* van dinsdag las. Volgens dat commentaar zijn wij met open ogen in de val van de tolerantie getrapt en is in Nederland zowel inzake drugs als kinderporno vrijheid doorgeschoten naar commerciële uitbating en harde criminaliteit.

door
Hans Visser

Tolerantie is een kostbaar erfgoed dat wij moeten beschermen. Tole-

rantie betekent dat je met zorg naar iets/niemand omziet. Tolerantie is de onmisbare basis voor de samenleving waarin mensen die anders zijn en denken op elkaar aangewezen zijn. Tolerantie impliceert dat wij de diverse seksuele belevingen die diepgaand verschillend zijn, accepteren. Deze acceptatie is natuurlijk aan zekere grenzen gebonden. Tolerantie kent ook grenzen. Moordenaars en verkrachters kunnen niet geduld worden. Pedofilie is een seksuele beleving die binnen onze maatschappij op veel weerstand stuit. Pedofielen kunnen alleraardigste mensen zijn maar hun seksuele beleving kan moeilijk gedeeld worden. Het valt moeilijk te begrijpen dat er mensen zijn die verliefd raken op kinderen en met hen seksuele contacten begeren. Het diepgaande verschil in seksuele beleving dat wij kunnen voelen in de relatie met pedofielen kan niet ontkend en gereduceerd worden. Wij zullen dit verschil moeten accepteren tenzij de seksuele beleving de menselijke integriteit aantast. Dat wil zeggen dat een seksualiteitsbeleving die gepaard gaat met onderdrukking, verkrachting en aanslag op zwakken en kwetsbaren, niet geaccepteerd kan worden. Iemand als hoogleraar transseksuologie prof. dr. Louis Gooren heeft daarover zinniger dingen gezegd dan bijvoorbeeld prof. J. Frenken die, verleid door journalisten, zich liet gebruiken als seksuele inquisiteur ten aanzien van mensen die behoren tot kinderporno-netwerken.

Kwetsbaar

De meeste mensen maken zich te gemakkelijk af van het verschijnsel pedofilie. Ze beschouwen dit als een aantasting van de integriteit van kwetsbare kinderen. Stellig kan niet ontkend worden dat sommige pedofielen, evenals overigens heteroseksuelen en homoseksuelen, niet altijd wijs omgaan met hun beleving. Een pedofiel die tracht wijs en verantwoordelijk om te gaan met zijn seksuele beleving zal er voor kiezen om in de relatie met het kind rekening te houden met de kwetsbaarheid van dat kind. Een kind is geen volwassene. Maar een kind heeft wel degelijk een eigen, ontlukende seksuele beleving. Wij weten nog steeds onvoldoende over de seksualiteit van kinderen. Allerlei seksuele belevingen (niet alleen de constructieve maar ook de destructieve) worden in de eerste negen jaren van ons leven gevormd. In de puberteit komen de seksuele belevingen krachtig op gang door de productie van de geslachtshormonen.

In mijn pastorale contacten met pedofielen heb ik geleerd dat deze mensen beter geholpen zijn met een begeleiding van hun belevingen en meer inzicht in zichzelf. De laatste jaren worden wij in Nederland geconfronteerd met een ernstige vorm van intolerantie die is komen overwaaien vanuit Amerika. Pedofielen worden verdacht gemaakt, vermarginaliseerd, onder druk gezet, gevangengezet of blootgesteld aan het langdurig wachten op een proces.

Vorig jaar heb ik van nabij de aanhouding van enkele pedofielen gevolgd. Een grootschalig politieoptreden, begeleid door tv-uitzendingen van de publieke omroepen. Er worden beelden getoond die niets te maken hebben met de situatie waarin de aangehouden pedofielen zich bevinden. Terwijl huiszoeking geschiedt delen politiemensen aan burelen mee dat het om een pornozaak gaat. De betrokkene wordt meteen geëtiketteerd en kan straks gaan verhuizen. Politiemensen gebruiken Amerikaans vakjargon.

Achteraf blijkt dat het de bedoeling was om deze mensen eens flink schrik aan te jagen.

We kunnen onderscheid maken in twee soorten porno (wat zowel geldt voor porno onder volwassenen als voor kinderporno). Porno die de mens leert fantaseren in zijn seksuele beleving op een wijze die de integriteit niet aantast is acceptabel. Uiteindelijk moet een mens leren zijn seksuele driften om te zetten in erotische kunst. Dat gaat met vallen en opstaan. Porno die niet de fantasie prikkelt, die een beleving dwingend oplegt, die van erotische kunst een seksuele techniek maakt, blijft onacceptabel. Duidelijk is dat kinderporno die kinderen aantast in hun integriteit door exploitatie, misbruik en geweldadigheid, destructief is. Een bloot jongetje op een strand dat geniet van de natuur is heel wat anders dan een video die seksuele handelingen met een jongetje afbeeldt. Pedofielen weten ook dat hier grenzen zijn die gerespecteerd moeten worden.

Uit mijn jeugd herinner ik mij twee onderwijskrachten die zich iets meer interesseerden in mij dan helemaal verantwoord was. De ene beschouwde mij als lievelingsjongetje. Ik kreeg hoge cijfers en droeg in de klas een naam die zij voor mij bedacht. De andere deed na de les oefeningen met mij toen ik in de puberteit was. Van deze oefeningen weet ik alleen dat het zweet

me uitbrak en dat ik hunkerde naar het einde. Ik heb er geen schade van opgelopen. Wat de beide vrouwen bezielde weet ik niet. Ze rusten nu in het graf.

In deze dagen leven wij mee met al die kinderen en hun ouders die slachtoffer zijn geworden van, vaak in hun jeugd verknipte, volwassenen. Als we dat aantal slachtoffers in de toekomst willen verminderen zullen we meer kennis moeten investeren en ontwikkelen ten aanzien van de seksualiteitsbeleving van kinderen en begeleiding van pedofielen die zoeken naar verantwoordelijke vormgeving aan hun erotische belevingen. Dat 'moet kunnen', om een term te gebruiken van de *Trouw*-commentator.

Tussen kind en volwassene kan geen verantwoorde seksuele relatie bestaan

TR 6-9

door
Aak van den Akker

In *Trouw* van 29 augustus stelt Hans Visser dat de meeste mensen zich te gemakkelijk van pedofilie afmaken door het te veroordelen. Hij verwijt daarbij de media en sommige deskundigen dat zij meewerken aan een ongenueanceerde beeldvorming. Hij vertelt over zijn ervaringen als puber met een docente, wier bejegening hem het zweet deed uitbreken maar waarvan hij geen schade heeft opgelopen. Ik vermoed dat hij dit voorbeeld gebruikt om aan te geven dat zoiets geen negatief effect hoeft te hebben; ik heb niet de indruk dat dit een ervaring was met een pedofiel.

Uiteraard wordt er ongenueanceerd bericht over pedofilie als de context misdadig is. In die zin zijn de media een perfecte spiegel van de samenleving die we als burgers 'maken/laten maken'. De werkelijkheid in het nieuws wordt in pakkende krantenkoppen weergegeven. De lezer 'snel' liever een 'kop' dan dat hij

zich verdiept in een gedegen artikel. Gelukkig kan in *Podium* de lezer tegenspel bieden. Terecht dat Visser een tegenbericht geeft. Toch wil dit niet zeggen dat Visser de werkelijkheid juist weergeeft.

De kernvraag lijkt mij in het kader van het stuk van Visser: *Is een verantwoorde vorm van een pedofiele relatie mogelijk?* Visser meent van wel. Hij schrijft: „Een pedofiel die tracht wijs en verantwoordelijk om te gaan met zijn seksuele beleving zal ervoor kiezen om in de relatie met het kind rekening te houden met de kwetsbaarheid van dat kind. Maar een kind heeft wel degelijk een eigen ontlukende seksuele beleving. We weten nog steeds onvoldoende over de seksualiteit van kinderen.“ Tot zover Visser.

Volwassenwording

Het lijkt mij dat de basisvraag bij dit thema een opvoedkundige hoort te zijn: Kan een pedofiele relatie een bijdrage leveren aan de volwassenwording van een kind? Met geen mogelijkheid kan ik hier positief op antwoorden; ook niet in de zin van 'Baat het niet, het schaadt ook niet'. Wat kort door de bocht stel ik dat de basis van opvoeden een ongelijkwaardige relatie is waarbij de volwassene de invloedrijke is en het kind de afhankelijke. Daarbij is het doel van de opvoeding normatief (bijvoorbeeld opvoeden tot een goede burger, een volwassene die haar verantwoordelijkheden neemt). Opvoeden betekent een bezig zijn met normen en waarden. Niet elke relatie tussen een volwassene en een kind is opvoedkundig. Toch mag je verwachten dat een volwassene in de omgang met een kind diens volwassenwording niet blokkeert of schaadt. Idealiter gebruikt de volwassene zijn invloed om het leven van het kind zo te structureren dat het zich ontwikkelt en ontplooit. Dit structureren wil geen maximale veiligheid bieden. Als een kind niet 'in de fout kan gaan' en dit kan herstellen, al dan niet met hulp, wordt het wereldvreemd.

Plichten

Als volwassene probeer je verantwoordelijkheid aan te bieden aan het kind. Het structureren betekent eveneens: grenzen stellen, goed en fout benoemen. Een structureren dat gaande de weg naar volwassenwording afneemt. Een volwassene heeft dus bepaalde plichten als hij met een kind omgaat. Of het nu om fysieke veiligheid gaat in bijvoorbeeld het verkeer of om sociaal emotionele veiligheid bij bijvoorbeeld tederheid en knuffelen. Een verantwoorde seksuele relatie kan niet bestaan binnen de relatie tussen een kind en een volwassene. Deze meest intieme relatievorm staat haaks op de ongelijkwaardigheid van de relatiepartners. In het leven van alledag is het al regelmatig een hells karwei om als volwassene je macht over het kind niet te misbruiken. Als genot een belangrijk doel is van een relatie, want ik ga er maar vanuit dat een pedofiele relatie iets anders is dan 'je mag er alleen maar naar kijken, maar aankomen niet', wordt er per definitie geen rekening gehouden met de kwetsbaarheid van het kind.

Visser maakt zijn aanname van een verantwoorde pedofiele relatie ook nergens concreet. Wel stelt hij dat een kind een ontlukende seksuele beleving heeft; dat klopt. Als hij hiermee wil aangeven dat dit ontlukende een pedofiele relatie mogelijk maakt, ontspoort hij voor mij. Juist het ontlukende, de kwetsbaarheid, het afhankelijk zijn van het kind, maakt zo'n relatie onverant-

woord. Het kind is niet in staat een antwoord te geven dat goed is voor zijn ontwikkeling. Visser laat in zijn artikel meer de pedofiel aan het 'woord' dan het kind; hij heeft het eigenlijk alleen over de integere pedofiel.

Geschonden

Vaak wordt verhaald dat het kind seks met de volwassene fijn vindt. Wat vindt het kind dan fijn? De bijkomende cadeaus? Is 'fijn' het criterium dat aangeeft dat de volwassene rekening houdt met het kwetsbare kind? Als je luistert naar verhalen uit bijvoorbeeld de kindbescherming, de pleegzorg of de jeugddopvang, dan is het geluid volstrekt het tegengestelde; het is eigenlijk altijd een verhaal van geschondenheid; hoe 'fijn' het begin ook misschien was.

Ik heb het maar niet over het belang van duurzaamheid in relatievorming; ik vermoed dat een pedofiele relatie per definitie een tijdelijke is. Visser meent dat wij onvoldoende weten over seksualiteit bij kinderen. Dit kan een stoplap zijn: pas als we meer weten kunnen we verantwoord handelen. Als het geen stoplap is: regelmatig moet je als volwassene met kinderen handelen, naar je beste weten en intentie, ook al weet je niet veel.

In Vissers artikel tendert tolerantie naar 'laat maar waaier/het moet kunnen'. Een stapje verder en het betekent onverschilligheid over de kansen en bedreigingen bij de volwassenwording. 'Het moet kunnen' riekt als modewoord naar non-ethiek.

BRIEF**Pedofilie**

Met afschuw heb ik het artikel van ds. Hans Visser over pedofilie (*Trouw*, 29 augustus) gelezen. Het artikel hangt van algemeenheden aan elkaar. Nergens worden kaders geplaatst of tolerantievelen aangegeven.

Maar het ergste is wel dat dominee behoort tot de groep van 'autoriteiten' en dat maakt het nog erger. Hij schrijft onder andere: „Wij weten nog steeds onvoldoende over de seksualiteit van kinderen.“ Wie zijn die 'wij'? De vijftien miljoen inwoners van Nederland, inclusief hijzelf?

Menig pedofiel zal denken, 'dominee zegt het', en vervolgens zelf beginnen met de 'verantwoordelijke vormgeving aan zijn erotische belevingen', omdat die er niet bij staat.

Dominee, alstublieft, blijf bij je leest en bemoei je alleen met de drugsverslaafden en met je zondagse preek.

Deventer W. Chr. Brinkman

NRC
Door onze redacteur
BERNARD BOUWMAN
UTRECHT, 21 AUG. Het is onjuist om pedofilie gelijk te stellen aan seksueel misbruik van kinderen. Dat zegt Theo Sandfort, onderzoeker aan de werkgroep Homostudies van de Universiteit Utrecht. Volgens Sandfort, die jarenlang onderzoek heeft gedaan naar hoe jongens pedofiele contacten beleven, kunnen zulke contacten vaak als zinvol en verrijkend worden ervaren.

‘Pedofilie is niet altijd seksueel misbruik’

het gezin, met iemand die wel ouder is maar niet dezelfde autoriteit heeft als de ouders. Die persoon kan je een ander soort toegang verschaffen tot de wereld van volwassenen. Ik heb daar met jongens over gesproken en zij zeggen vaak dat die ouderen een soort kameraad voor ze zijn. Vaak kunnen ze met de pedofiel praten over dingen die ze bij hun ouders niet aan de orde kunnen stellen. Soms introduceert de pedofiel het kind zelfs tot een milieu waar het normaal niet in zou komen. Eigenlijk zijn dat redenen waarom alle vriendschappen interessant zijn, of het nu om kinderen gaat of om volwassenen.”

sche effect van seksueel misbruik door volwassenen bleek veel groter dan dat door leeftijdsgenoten.”

Aan welke voorwaarden moeten pedofiele contacten dan voldoen voordat ze in uw ogen moreel juist zijn en het kind niet misbruikt wordt?

„In de eerste plaats moet er sprake zijn van vrijwilligheid en dat in de ruimste zin van het woord. De volwassene mag het kind nooit onder druk zetten of op welke manier dan ook dwingen tot iets wat het kind niet wil.”

maatschappij niet getolereerd en kan daarom hele vervelende gevolgen hebben, ook voor het kind. In de ideale situatie zou de pedofiel contact moeten leggen met de ouders van het kind, zodat het kind met zijn ervaringen naar de ouders toe kan.”

Is dat niet erg idealistisch gedacht? Weinig ouders zullen enthousiast reageren als hun kind hen inlicht over contacten met een pedofiel.

„De praktijk is inderdaad vaak anders. Uit mijn onderzoek blijkt dat de jongens vaak niets over hun contacten aan hun ouders vertellen omdat ze bang zijn dat die anders de omgang met de pedofiel verbieden.”

Essentiële ‘morele’ voorwaarde is ook, aldus Sandfort, dat de pedofiel niets wil met het kind wat diens bevattingvermogen te boven gaat. „De volwassene moet in die zin verantwoordelijkheid dragen voor het kind en het kind niets opdringen wat het niet aankan.”

Waar ligt dan de grens?

„Het is moeilijk om daar een algemeen antwoord op te geven omdat elke situatie anders is. Wel kan ik me voorstellen dat bijvoorbeeld een jongen van elf redelijk in staat is om te beseffen wat contact met een pedofiel betekent. Voor een kind van zes of zeven, bijvoorbeeld, lijkt me dat onmogelijk.”

Volgens Sandfort kan het taboe op pedofilie in het Westen ten dele

historisch worden verklaard. „In de Middeleeuwen was het ‘kind’ als aparte categorie mens onbekend. Het ‘kind’ is langzamerhand ontstaan. Een grote rol speelde daarbij dat de maatschappij steeds meer waarde ging hechten aan een goede opleiding. Van oudsher werd seksualiteit geassocieerd met voortplanting. Als je op school zit ben je nog niet in staat om zelf een gezin te stichten en dus moet je maar niet aan seks doen. Zo ontstond langzamerhand het beeld van het seksloze kind.”

Door de gelijkstelling van pedofilie met seksueel misbruik van kinderen missen internationale discussies vaak de kern van de zaak, zegt Sandfort. De onderzoeker ziet daarom weinig heil in bijeenkomsten als de conferentie tegen het seksueel misbruik van kinderen, die volgende week plaatsheeft in de Zweedse hoofdstad Stockholm. „Vaak wordt er op zulke bijeenkomsten toch meegehoofd met de wolven in het bos. In Stockholm gaat het, begrijp ik, vooral over sekstoerisme naar landen als Thailand. Natuurlijk is dat verwerpelijk, maar alles op het conto schrijven van pedofielen is onzin. Vaak gaat het juist niet om pedofielen zoals wij die in Nederland kennen, namelijk om mensen die uitkomen voor wat ze zijn en zo door het leven willen gaan, maar bijvoorbeeld om getrouwde mannen die naar Thailand vliegen omdat ze graag seks willen hebben met een jong meisje. Daarnaast heeft die problematiek ook een sociaal-economisch aspect. Als er een betere verdeling van de welvaart was in die landen, dan zouden kinderen niet de prostitutie in hoeven te gaan. Als de organisatoren zulke essentiële onderscheidingen niet maken, ben ik bang dat de discussie weinig zin heeft en twijfel ik zelfs aan hun goede trouw.”

Het is moeilijk, aldus Sandfort, om algemene uitspraken te doen over pedofilie omdat die term allerlei contacten kan dekken, variërend van ervaringen binnen een relatie die gebaseerd is op vriendschap of zelfs liefde, tot eenmalige contacten. Toch komen volgens Sandfort in gesprekken met jongens die bevredigende pedofiele ervaringen hebben gehad, vaak dezelfde positieve facetten naar voren. „In de eerste plaats vinden de jongeren in vele gevallen het seksuele contact erg leuk, juist zoals volwassenen plezier beleven aan seks. Bij seks binnen een pedofiele relatie moet je overigens niet gelijk denken aan volledige geslachtsgemeenschap, want dat gebeurt zelden.”

Ook andere factoren spelen een rol, aldus Sandfort. „Het is voor jongeren vaak interessant om contact te hebben met iemand buiten

‘Jongeren vinden pedofiele relatie soms leuk’

Maar verlangt U dan niet van kinderen dat ze wel erg goed in staat zijn om voor zichzelf op te komen?

„Kinderen zijn al vanaf een zeer jonge leeftijd zeer goed in staat om aan te geven of ze iets willen of niet, en de pedofiel moet gevoelig zijn voor zulke signalen en zijn gedrag daarop afstemmen.”

Daarnaast moet, aldus Sandfort, de volwassene zich bewust zijn van wat het kind door de relatie kan overkomen. „Seks tussen volwassenen en kinderen wordt in onze

Maar bij pedofiele contacten is toch een groot verschil in leeftijd tussen de vrienden dat bij ‘gewone’ vriendschap niet aanwezig is?

„Daarom moet de pedofiel behoedzaam met de vriendschap omgaan en dat gebeurt niet altijd. Dat heeft dan kwalijke gevolgen. Ik heb onderzoek gedaan naar hoe jongeren seksuele contacten beleven. Mijn uitgangspunt was dat het er bij de beleving op zich niet zo heel erg veel toe deed met wie de contacten waren, met leeftijdsgenoten of met ouderen, maar dat essentieel was of die contacten vrijwillig waren of niet. In de loop van dat onderzoek heb ik dat uitgangspunt echter moeten bijstellen. Bij vrijwillige contacten maakt het inderdaad niet uit of ze met een leeftijdsgenoot zijn of met ouderen, maar het traumati-

Pedofilie is helemaal niet onschuldig

Erik Heineman

Met verbijstering heb ik kennisgenomen van de uitspraken van de heer Sandfort over pedofilie. Sandfort, die zegt jarenlang onderzoek naar pedofilie te hebben gedaan, rechtvaardigt (vormen van) pedofilie door te wijzen op onderzoeksresultaten die zouden aangeven dat jongens pedofiele contacten vaak als zinvol en verrijkend ervaren.

Kenmerken van wetenschappelijk onderzoek zijn dat het waardevrij moet zijn en dat het volgens de trias hypothese, toetsing en conclusie wordt opgezet, uitgevoerd en verslagen. Het onderzoek van Sandfort voldoet, voor zover na te gaan, absoluut niet aan de geformuleerde criteria. Een eenvoudig literatuuronderzoek levert geen enkele referentie op van enig gehalte van deze auteur met dit onderwerp. Het enige originele onderzoek van Sandfort dat wij vonden was een kennelijke dubbelpublicatie. In *The Journal of Sex Research* en in *Alternative Lifestyles* verschenen in respectievelijk 1984 en 1983 twee artikelen met als titel ‘Sex in pedophile relationships: An empirical investigation among a non-representative group of boys’ (vol 20: 123-142) en ‘Pedophile relationships in The Netherlands: Alternative lifestyles for children?’ (vol 5: 164-183). Beide artikelen behandelen hetzelfde onderwerp met dezelfde onderzoeksgroep, waarbij de hypothese is dat een seksuele relatie met een volwassene een positieve ervaring kan zijn voor een kind. Om deze stelling te

bewijzen werden 25 jongens in de leeftijd van tien tot zestien jaar, die op dat moment betrokken waren in pedofiele relaties met volwassen mannen in de leeftijd van 26 tot 66 jaar, ondervraagd. De jongens werden voor het onderzoek gevonden via (!) hun volwassen partners, die op hun beurt benaderd werden via (!) pedofiele werkgroepen. De uitkomst van het onderzoek duidde er in grote lijnen op dat de partner en de relatie, inclusief de seksuele aspecten, door de jongens als positief werden ervaren; er waren geen aanwijzingen voor een gevoel geëxploiteerd of misbruikt te worden. Om met zulk slecht onderzoek zulke verstrekkende uitspraken te doen, kan echt niet! Het is een zichzelf respecterend universitaire onderzoeksgroep onwaardig!

Er is een gigantische selectie bias, er is géén controlegroep, er is géén follow-up, er is géén informatie over de lange-termijneffecten van de pedofiele contacten, etc. Hier laadt de auteur, die de stelling verdedigt dat pedofilie niet altijd seksueel misbruik is, de verdenking op zich dat rechtgepraat moet worden wat krom is.

Mijn stelling betreffende pedofilie staat haaks op de mening van Sandfort. Ik ben van mening dat een kind dat in een pedofiele relatie terecht komt, in een buitengewoon moeilijk parket zit. Het kan er met niemand over praten, behalve met de volwassene (die zich partner noemt!). Het kind wordt als het ware gegijzeld door deze volwassene. Het is een bekend gegeven dat een gegijzelder, om te kunnen overleven, zich over het algemeen probeert te identificeren met de gijzelnemer.

Pedofilie is niet altijd seksueel misbruik, zei Theo Sandfort, onderzoeker van de Werkgroep Homostudies aan de Universiteit Utrecht, op 21 augustus in een vraaggesprek met NRC HANDELSBLAD. Pedofiele contacten zouden door de betrokken kinderen als zinvol en verrijkend worden ervaren. Deze stelling is wetenschappelijk niet onderbouwd, vindt Erik Heineman, en miskent de traumatische gevolgen ervan, aldus G.H.F. van der Most.

G.H.F. van der Most

De publieke opinie wordt regelmatig geconfronteerd met berichten over kinderen die door volwassenen mishandeld worden in een afgedwongen seksueel contact. Bij elk nieuw bericht is de algemene verontwaardiging groot, misschien wel omdat door ons het gegeven dat zo iets een kind kan overkomen het liefst geloochend wordt. In het spanningsveld tussen collectieve ontkenning en morele verontwaardiging vraagt onderzoekspsycholoog Theo Sandfort bij herhaling om een genuanceerd begrip voor wat hij noemt ‘de gewone pedofiele relatie’.

Zijn onderzoeksgesprekken met jongeren hebben hem gesterkt in de overtuiging dat mensen een positieve ervaring kunnen overhouden aan een eerder beleefde pedofiele relatie, mits deze maar niet afgedwongen is. Sandfort erkent weliswaar dat een kind door zo’n relatie geïsoleerd wordt in het gezin van herkomst, omdat de ouders het nagenoeg altijd onaanvaardbaar vinden. Maar hij wijst dat aan het taboe op pedofilie en stelt er tegenover dat

de jongere er een kameraadschap kan beleven die thuis gemist wordt. Gemakshalve gaat Sandfort in deze redenering voorbij aan het gegeven dat de samenleving — ondanks verwoede en soms ideologisch gekleurde pogingen daartoe — er niet in slaagt een alternatief te vinden voor het gezin als plaats waar kinderen opgroeien.

Tot zover Sandfort, die natuurlijk gelijk heeft met de stelling dat pedofilie niet op één lijn moet worden gesteld met verkrachting. Niettemin zou hij moeten weten dat pedofilie alle kenmerken vertoont van seksueel misbruik en dat kinderen ervan gevrijwaard zouden moeten blijven.

De argumenten tegen een pedofiele relatie zijn niet alleen op morele of levensbeschouwelijke grondslag gebaseerd. Uit een oogpunt van opvoeden is het gegeven dat ouders — zolang het kind jong is — mede bepalen wat goede en minder goede ervaringen zijn, een wezenlijk element van de generatieketen. Er is niets mis met een ouder die geschokt reageert wanneer duidelijk wordt dat zijn kind betrokken is in een pedofiele relatie; ook al wordt dat door het kind als spannend beleefd. Je wordt als ouder toch ook woedend als je 14-jarige zoon in een auto wegrijdt, terwijl dat voor hem net zo spannend is.

Bovendien: Sandfort stelt dat een 11-jarige jongen aan een volwassene (bijvoorbeeld een leraar of sporttrainer) duidelijk kan maken wat hij wel en niet wil en dat daarmee zo’n contact kenmerken van vrijwilligheid heeft. Ik wil niet ontkennen dat er 11-jarigen zijn die dat kunnen, maar er zijn er zeker meer die dat

niet kunnen en ik betwijfel of een door zijn verlangens gedreven pedofiel kan uitmaken of de betrokken 11-jarige daartoe in staat is. Als kinderpsychiater heb ik in ieder geval genoeg kinderen behandeld die ernstig getraumatiseerd zijn door een zogenaamd vrijwillig pedofiel contact. De seksuele handelingen tussen een volwassene en een kind zijn op grond van diens ontwikkeling onbegrijpelijk en ook beangstigend. Hoe zwaar dat in onze samenleving in andere relaties gewogen wordt, blijkt uit het gegeven dat er gedragsregels bestaan die een arts of psycholoog dicteren dat hij de afhankelijkheid van zijn cliënt niet mag misbruiken om op basis daarvan een seksuele relatie aan te gaan. Daarom zou dat in een afhankelijkheidsrelatie met een kind wel mogen?

Maar toch ook een morele overweging. Er is veel voor te zeggen om het kind te zien als iemand voor wie diens ouders — en in het verlengde van hen de andere mee-opvoedende volwassenen — een grote mate van onbaatzuchtigheid kunnen opbrengen. De pedofiel kan dat niet, kan niet — zoals in hun kringen geformuleerd wordt — het kind centraal stellen, omdat de eigen behoeftebevrediging een dominante rol inneemt. Een pedofiel zou zijn gearandheid moeten opvatten zoals iemand met bijvoorbeeld kleptomanie dat doet, namelijk als iets wat schade berokkent aan anderen, en dus behandeld moet worden en niet uitgeleefd.

G.H.F. van der Most is kinder- en jeugdpsychiater

NRC 10/9

Pedofilie

Met verbijstering nam ik kennis van het artikel van de heer Heineman over het werk van Theo Sandfort in NRC HANDELSBLAD van 3 september. Heineman verkondigt een mening over een onderwerp waarvan hij kennelijk niet eens de moeite heeft genomen de literatuur goed bij te houden. Een ‘eenvoudig literatuuronderzoek’ (zijn woorden!) zou hem immers geleerd hebben dat Theo Sandfort niet alleen een groot aantal publicaties over dit onderwerp op zijn naam heeft staan, maar er zelfs in 1988 op gepromoveerd is.

Als toenmalig eindredacteur van de reeks waarin het belang van de ervaring. Over seksuele contacten in de vroege jeugdjaren en seksueel gedrag en beleving op latere leeftijd’ verschenen is, wet ik toch tamelijk zeker dat dit boek in alle universiteitsbibliotheken aanwezig is. Dat het ook wetenschappelijk verantwoord is kan men met een gerust hart aan de promotoren overlaten. DR. JUDITH SCHUYF, Taalgroep homostudies, Universiteit Utrecht

NRC 3-9 Pedofilie en misbruik

Volgens Theo Sandfort (21 augustus) kunnen pedofiele contacten vaak als zinvol en verrijkend worden ervaren. Ondanks de kritische vraagstelling van redacteur Bernard Bouwman vraag ik me af waarom u dit soort onderzoekers nog serieus neemt. Zo kunnen pedofielen nog een bepaalde legitimiteit van hun handelen aan deze 'deskundigen' ontleen en waardoor zij zich mede schuldig maken aan de voortgang van deze delicten.

Drie dagen later komt een vol-

gende deskundige, dr. F.C. Verhulst, aan het woord en start zijn artikel met een ongelooflijk ongelukkig woordgebruik. Hij laakt „alle ophof over twee doodgehongerde en misbruikte Belgische meisjes, met als hoogtepunt het collectieve rouwen”. Wij mogen blij zijn dat dit soort monsterlijke vergripen maar zo zelden voorkomt, zo stelt dr. Verhulst.

In zijn artikel vergelijkt hij twee totaal onvergelykbare grootheden: een ziekelijke aandrang en een weloverwogen commercieel seksueel misbruik met moord tot besluit. Op dit moment zit niemand te wachten op zijn nuchtere, relativiserende beschouwingen.

J. A. HULSHOF,
Heerenveen

Halve waarheid dupeert Sandfort

NRC 13-9

Walter Everaerd en Louis Gooren

De heer Heineman uit Maasricht heeft op 3 september in deze krant zijn opinie gegeven ("Pedofilie is helemaal niet onschuldig") over het onderzoek van dr. Theo Sandfort (Universiteit Utrecht) naar seksuele ervaringen in de jeugdijaren.

Sandfort probeert in het huidige debat over seks tussen volwassenen en jeugdigen een nuancering aan te brengen, in die zin dat zijn onderzoek aan het licht bracht dat sommige jongens hun seksuele ervaring met een volwassen man niet als beschadigend hebben ervaren, misschien zelfs als positief. Dat deze feiten in wetenschappelijk onderzoek naar voren komen, betekent in de visie van Sandfort nog niet dat pedofilie dan ook maar 'moet kunnen'. Een wetenschappelijke waarneming van deze aard kan, na de afschuwelijke berichten uit België en de alleszins begrijpelijke emoties daarover, niet zonder meer op een neutrale ontvangst rekenen.

Het lijkt een redelijke eis dat degene die een uitspraak doet over anderzins wetenschappelijke bevindingen, kennis neemt van al hetgeen iemand hierover heeft geschreven. Dat doet Heineman niet. In zijn beschrijving van Sandforts werk verwijst hij naar een voorstudie die ook door Sandfort zelf als niet-representatief is aangemerkt. Deze voorstudie was in feite aanleiding voor Sandfort om deze materie aan een nadere kritische toetsing te onderwerpen, hetgeen gebeurd is in zijn proefschrift van 1988. Wat daar uit naar voren kwam was dat in de herinnering van jongemannen met een verleden van seksuele contacten met volwassen mannen, de mate van vrijwilligheid c.q. machtsmisbruik richtinggevend was in de later al of niet traumatische beleving hiervan.

Het lijkt erop dat Heineman denkt dat zo'n wetenschappelijke bevinding kwaad kan. Maar ook in de visie van Sandfort hoeft een we-

tenschappelijke uitkomst niet noodzakelijkerwijs richtsoer te zijn voor maatschappelijke, ethische, pedagogische en juridische stellingnames inzake pedofilie. Ouders laten zich in hun opvoeding van kinderen niet steeds leiden door uitkomsten van de wetenschap en gezien de beperkingen die iedere menselijke activiteit, ook de wetenschapsbeoefening, aankleven, is dat wellicht maar goed ook.

Het lijkt erop dat Heineman zich richt op het beschadigen van de wetenschappelijke reputatie van Sandfort, en dat hij er niet op uit is een bijdrage te leveren aan een beter wetenschappelijk inzicht in de gevolgen van seksuele contacten in de jeugdijaren. In zijn poging om via op zich redelijke methodologische argumenten van wetenschapsbeoefening zijn gelijk te halen 'vergeet' Heineman het omvangrijke promotieonderzoek van Sandfort. Wij vinden dat onderzoek zo moet zijn ingericht, dat de hypothese van de onderzoeker wel of niet wordt gesteund. Aan die voorwaarde is in het promotieonderzoek van Sandfort zeker voldaan.

Heineman heeft het recht met Sandfort wetenschappelijk en anderszins van mening te verschillen. Sandfort verdient dan wel om compleet geciteerd te worden. Halve waarheden pakken vaak vervelend uit en stellen Sandfort in deze emotionele discussie, ten onrechte, in een verkeerd daglicht.

Wellicht heeft Heineman zijn persoonlijke visie op pedofilie willen geven, iets wat zijn goed recht is, maar in die visie is dan een oneigenlijke manier van aanhalen van de wetenschap geslopen.

Walter Everaerd is hoogleraar klinische psychologie aan de Universiteit van Amsterdam en mede-promotor van Sandfort. Louis Gooren is internist/endocrinoloog en hoogleraar transseksuologie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam.

JUSTITIE

Pleidooi voor het oorlogsrecht

Wat moet er gebeuren met de
moordenaar Dutroux nu de doodstraf
in België onlangs is afgeschaft?
Liquidieren.

GERRIT KROL

Toen een paar maanden geleden in België, als een van de laatste landen, de doodstraf officieel werd afgeschaft, werd dat besluit bekrachtigd door een klaterend applaus van de bewindvoerders - wat op mij overkwam als onecht en me dus nogal irriteerde. Door welke farizeïsche sentimenten word je gestuurd als je een besluit neemt en daarvoor zelf meteen (zie ons eens politiek correct zijn) in de handen klapt?

België heeft nu zijn affaire-Dutroux en roept weer om de doodstraf. Dat wil zeggen: de wijzer die in ons soort landen latent op ruim veertig procent staat, is uitgeslagen naar zo'n zestig procent en zal later, als 'Dutroux' geen nieuws meer is, wel weer gewoon op de veertig procent terugvallen. Er is niets mee gedaan, met die uitslag, het leven gaat weer z'n gewone gang - behalve voor hen die nu weten dat hun vermiste kind werd doodgehongerd.

Interessant is daarom je voor te stellen wat er met hun moordenaar Dutroux wordt gedaan. Hij krijgt z'n proces, hij zal misschien 'levenslang' tegen zich horen eisen en er zal een advocaat zijn die hem onschuldig acht, je weet maar nooit. De man zal, hoe dan ook, veroordeeld worden tot een straf die niet de doodstraf is. Dat betekent in België dat hij op een dag weer op vrije voeten zal lopen. Voor de meesten van ons

heeft dat geen gevolgen; per slot liep hij een maand geleden ook op vrije voeten zonder dat we last van hem hadden. Maar voor een aantal van ons zal de gedachte dat hij ooit weer vrijkomt onverdraaglijk zijn; het onrecht dat hun deel was, zal nog eens worden verzaagd met een extra onrecht dat hun nota bene door het Recht zelf wordt aangedaan.

Daarom, als mij gevraagd wordt partij te kiezen: voor deze gevaarlijke psychopaat of voor zijn slachtoffers, inclusief

Hoofdverdachte Marc Dutroux

HP/DE TIJD 30/8/1996

HP/DE TIJD 30/8/1996

Affaire-Dutroux drijft pedofielen in het nauw

TEL 30-0 Van onze correspondent

BRUSSEL, vrijdag

Na de affaire-Dutroux zijn pedofielen in heel Europa opgejaagd wild geworden. In België alleen al zijn de laatste dagen een stuk of zes pedofielen opgepakt. Dat gebeurde na klachten van kinderen die de tv-journaals zagen en toen aan hun ouders vertelden dat ook zij waren misbruikt.

Belgische priesters met pedofielen die worden overstroomd met bichten en de han-

delaren in pornobladen klagen steen en been over de omzetting.

Mogelijk in connectie met de affaire Dutroux, die de laatste paar jaar zeer regelmatig Solwakije heeft bezocht, arresteerde de Oostenrijkse politie gisteren in Wenen drie mannen - twee van Tsjechische origine, de derde is een Pool.

Het trio wordt verdacht van

het exploiteren van een „verhuurcircuit” van 70 Slowaakse kinderen in de leeftijd van zeven tot 13 jaar, alsmede het produceren van kinderporno. Hoewel de Weense politie denkt met een internationaal netwerk te maken te hebben, zijn nog geen banden met Dutroux aangetoond.

Netwerk

Ook de Duitse politie is mo-

gelijk op een netwerk van kinderprostitutie gestuit. De openbare aanklager in Neuruppin bij Berlijn zei dat gisteren naar aanleiding van de ontvoering van een 10-jarig Duits meisje, afgelopen maandag.

De twee ontvoerders van het kind, een 47-jarige tante en een 28-jarige vriendin, zijn gearresteerd. Bij huiszoeking werd een lijst gevonden met de voornamen en leeftijden

de slachtoffers die hij in de toekomst nog maken zal, dan kies ik onvoorwaardelijk voor de slachtoffers. Daar zult u niet van opkijken. Maar wat houdt dat in? Dat houdt in, voor mij, dat als zij in hun machteloos verdriet zouden willen dat hij op de Grote Markt in Brussel gevierendeeld wordt, dat ik hen daarin bijval; ik zou er niets op tegen hebben. Ik zou niet speciaal komen kijken, maar ik zal ook niet zeggen dat ik daar te beschaafd voor ben. Per slot kijken wij in ons soort landen wel naar ergere dingen zonder in te grijpen.

Maar natuurlijk zal de man niet worden gevierendeeld. Hij zal, verhoor na verhoor, keurig worden behandeld; de psychiaters zullen hem voortdurend observeren en het volk zal zich aan hem kunnen blijven verga-

Levenslang voor Dutroux? Het is een feit dat wie veel met gevangenen omgaat, een zekere compassie opbouwt. Het zijn juist de gevangenisdirecteuren die in hun beleid voor langgestraften wat ze noemen 'de deur op een kier willen zetten'. Wie niets met gevangenen te

maken heeft, maar wel met boeven, wenst die boeven alleen maar achter slot en grendel. Maar sommige gevangenenbezoekers, zoals Herman Franke om eens een naam te noemen, zien het liefst alle boeven vrijgelaten. Dat wij mensen laten rondlopen die ons naar het leven staan, behoort, zegt hij, tot de risico's van het moderne leven. Daar is iets voor te zeggen, maar verbied het verantwoordelijke deel der natie dan niet dit risico bij de andere partij te leggen. Wie kwaad wil, moet het risico lopen, niet wie goed wil.

Oorlog voeren doen we niet meer, ons soort landen. Kunnen we ook niet meer. Daar is onze maatschappij te humaan, te open en te democratisch voor. Maar dat wil niet zeggen dat we geen vijanden hebben en dat er geen individuen zijn die deze maatschappij wilens en wemens ondermijnen of zelfs proberen te vernietigen. Met hen staan wij op voet van oorlog. En in die strijd zou ik het oorlogsrecht willen toepassen. Lik op stuk voor iedereen die zich niet aan de regels houdt. Ook voor deze Belgische scharrelaar; hij staat met zijn handel ons naar het leven: het is hij of wij.

Wat moeten we met deze man. Als alle middelen geoorloofd waren, zou ik zeggen, vrees ik: liquideren. Zoals we in 1940-1945 deden. Hoe je dat moet doen, onder de huidige wetten, weet ik ook niet. België heeft zich al applaudiserend die mogelijkheid ontnomen. Ik zou er, na alle verstandige dingen die er al zijn gezegd, niet tegen zijn deze man te laten ervaren hoe het voelt in een donker hok doodgehongerd te worden. Maar hoe leg je dat aan, zonder vragen in de Kamer?

Daarom, laat ik praktisch zijn. Wat ik hoop, is: op een dag een drieregelig berichtje te lezen dat hij zichzelf verhangen heeft. Wat ik eigenlijk nog meer hoop, is dat hem deze makkelijke uitweg door een voortdurende attentie absoluut onmogelijk wordt gemaakt.

van 17 kinderen, die verband houden met een Nederlands kinderpornocircuit.

Op het congres in Stockholm over het voorkomen van kindermisbruik laakte acteur en UNICEF-ambassadeur Roger Moore gisteren de media, die door de vele publiciteit rond Dutroux mee zouden werken aan een patroon, waarbij de seksualiteit van jonge kinderen, niet in de laatste plaats voor commerciële doeleinden, wordt geëtaleerd.

In het kader van Belgische seksschandaal gingen de graafwerkzaamheden in de huizen van Dutroux rond Charleroi gisteren, ondanks de stromende regen, onverminderd door. Er werd wederom niets gevonden, hetgeen voeding verschafte aan diegenen die denken dat Dutroux een spelletje speelt met zijn ondervragers. Vandaag hopen de gravers hun werkzaamheden af te ronden en dan moet vaststaan of er wel of geen lichamen liggen.

Als in het vonnis 'niet toerekeningsvatbaar' staat, is de crimineel een patiënt. Voor zware delicten, zoals moord, worden geesteszieke daders 'ter beschikking gesteld'. Deze tbs-maatregel is een veel bekritiseerd onderdeel van het gevangeniswezen, vooral door geruchtmakende recidivezaken. Jakob Bettenbroek (48) is psycholoog-psychotherapeut bij de particuliere tbs-kliniek Oldenkotte in Rekken. „De genen die hier binnenkomen gruwen zelf ook van wat ze gedaan hebben.”

6+E 31-P

TBS-PATIËNTEN zijn geïsoleerde mensen. Zij kunnen niet adequaat communiceren. Hun daad maakt die isolatie nog heviger. Iedereen wijst ze af. Wie ben je nog, als een rechter zegt dat je deels niet verantwoordelijk bent voor het ergste wat je een ander kon aandoen? Daar worstelt iedere tbs-patiënt mee. De kloof tussen behandelaar en patiënt kun je alleen maar overbruggen door te trachten hem te begrijpen. Maar wat zich in iemand afspeelt als-ie een moord pleegt, dat kun je als behandelaar nooit zelf voelen. Dat maakt het erg moeilijk. Het gros van de patiënten heeft al in de eerste drie, vier levensjaren iets vervelends meegemaakt. Als ze stout waren moesten ze bijvoorbeeld naar de kelder; dat is toch het levensverhaal van de meeste tbs-patiënten. Er was sprake van ernstige pedagogische en affectieve verwaarlozing. Ze hebben zich afgewezen gevoeld. Velen hebben een internaatsservaring. Daar zijn veel dingen gebeurd aan de hand waarvan je het eigenlijk allemaal kon voorspellen. Je moet dus investeren in een goede kinderbescherming. Snoeien erin is Gods-schandalig, vragen om moe-

lijkheden. De psychotherapeutische poliklinieken en dagbehandelingscentra kunnen een steentje bijdragen, vooral voor mensen, jongeren, waar psychisch iets mee aan de hand is. Want binnen de tbs zitten velen bij wie te laat werd ingegrepen terwijl ze voordien signalen om hulp afgaven.”

„Bij tbs moet je voortdurend verantwoording afleggen aan de samenleving. Terecht. Maar op het moment dat je je te veel door resultaat laat leiden, ga je tegen de patiënt zeggen: jij moet zus, jij moet zo. Terwijl alles met rust en ruimte moet gebeuren om er voor te zorgen dat de patiënt zich veilig gaat voelen. Om zich te ontwikkelen tot iemand die ze ook kunnen zijn, een persoon waarvan wij hopen dat die minder maatschappijgevaarlijk is. Als een ex-patiënt of een patiënt die met verlof is weer zwaar in de fout gaat, voel je samen met collega's voor een moment het bestaansrecht onder de tbs wegvallen. Dan heeft het systeem gigantisch gefaald. Er is iets over het hoofd gezien. Naarmate je langer therapieën doet, weet je dat je graag wilt dat het een patiënt goed gaat. Dan ga je misschien wel te veel de positieve signalen zien en niet wat er misgaat. Bij Oldenkotte heb ik in 20 jaar

drie of vier keer een incident meegemaakt. Teleurstelling, verslagenheid, denken aan slachtoffers en hun dierbaren is de eerste reactie. Maar als in Oldenkotte wordt besloten de behandeling voort te zetten, dan moet je dat ook goed doen. Dat betekent dat je een poging moet wagen de patiënt te begrijpen en te vatten wat er gebeurd is. Ook de patiënt is op dat moment kapot, misschien nog meer dan zijn therapeut. Maar begrijpen betekent niet accepteren... dat nooit! De buitenwacht denkt wel eens dat als je iets begrijpt, je het ook accepteert. Maar dat is in de tbs-praktijk niet het geval.

Als je zoiets overkomt, heb je de neiging de tas aan de wilgen te hangen. Wat is er dan nog? Heeft het allemaal wel zin? Uiteindelijk, na hulp en begeleiding, ben je als therapeut in staat om verder te gaan. Maar het blijft een wond. Ik heb mezelf wel eens afgevraagd hoe ik zou reageren als mijn vrouw zou zijn verkracht. Ik denk dat zoiets me arbeidsongeschikt zal maken. Ik ben ook een gewone burger. Ik leef binnen de tbs en daarbuiten. Je zou kunnen zeggen dat ik mezelf heb verdeeld om mijn werk te kunnen doen.

Cijfers die het hebben over 50 tot 70 procent recidive door ex-patiënten, zijn vertroebelend. Ex-tbs'ers die voor kleine zaken met de politie in aanraking kwamen zitten daar ook tussen. Maar je moet kijken naar de ernstige zaken. En die komen veel minder vaak voor: dan gaat het om acht tot twintig procent. Alleen brengt de krant die prominent. Dan kun je de reacties dromen: zie je wel, een moordenaar blijft een moordenaar.

De p.r. van de tbs moet beter. Duidelijk maken hoe het echt zit. Van de patiënten die ik heb begeleid, zijn er zeker negentig van de honderd verminderd gevaarlijk voor hun

omgeving. Tijdens de behandeling heeft de tbs voor de patiënt een 'gezicht' gekregen. Ieder mens wil iemand die hem kent, steunt en niet zomaar wegloupt. Ze komen nog regelmatig binnen voor hulp. Juist dan is de tbs geslaagd. Ze kunnen hun emotionele leven weer reguleren en, heel belangrijk, om hulp vragen.

We hebben binnen de tbs niet de pretentie mensen gelukkig te maken. We hopen dat iemand in staat raakt op basis van onze ideeën met zichzelf in gesprek te gaan. We willen bereiken dat iemand minder gevaarlijk voor anderen en voor zichzelf in de maatschappij terugkeert. De incidentele, hele harde gevallen van recidive horen nu eenmaal bij een samenleving die gewelddadigheid in zich bergt.

Tbs heeft zin. Anders heeft de maatschappij te maken met ongeleide projectielen. In een gewone gevangenis worden ze alleen maar misleid, ze zijn niet weerbaar. En wat is een maatschappij die voor levenslange gevangenisstraf of de doodstraf opteert? Die doet hetzelfde als de daders.

Iedere man die ruzie heeft met zijn vrouw balt in gedachten wel eens de vuisten. Gewelddadigheid zit in ons allemaal. Wat loopt een mens op in het leven? Niemand weet het precies, maar het hoort er allemaal bij. We zijn er wars van, vinden het eng, maar iedereen kan in psychische problemen komen. Dan lukken de dingen even niet meer. Als het ons werk betreft, noemen we dat heel neutraal: overspannen.”

CEES VAN DER LAAN
EN HANS LEBER

(Dit is de zevende en laatste aflevering van een serie verhalen over het gevangeniswezen, die wij in onze zaterdagbijlage Week-einde-plus publiceren).

door Walter van den Broeck V&K 31-P

DENDE VAN NIVEL, de moord op André de Aguirre, de moord op dierenrel van de affaire-Dutroux: het niet op. Het België aan de hand? Is vroeg in '90 leuk land, met rondreizen, gastvrijheid die van lekker eten en hielden bereikt ons vanuit de België op bestijding na de andere. Het komt? België het slachtoffer is van de Staat dat het maken van er boven staat van het leven stelt. Het is pas in het laatste deel van de... lijkt het zijn hoogtepunt bereikt... laat ik beginnen bij het

van de moordvrouwen was het op straffe van verboden rente te heffen op geleend geld. Rente werd immers beschouwd als woekerwinst. (Had Christus niet eigenhandig de woekeraars de tempel uitgeranseld?) Wij zijn intussen al zolang helemaal doortrokken van het vrije-marktbeginnsel, dat we vergeten zijn dat geld inderdaad niet aan bomen groeit, en dat rente het resultaat is van de uitbuiting van een medemens.

Kapitalen konden tot in de eerste helft van de negentiende eeuw alleen worden vermeerderd door samenvoeging. Dat geschiedde door telgen van rijke families met elkaar te laten trouwen. Die beperking werd bepaald hinderlijk toen in diezelfde eeuw de industrialisatie een aanvang nam. En dus vond men prompt de vennootschappen uit. Het verhaal van Christus en de woekeraars indachtig kregen vele aandeelhouders chronisch last van hun geweten, wogens de jaarlijkse rente op hun investeringen. Daarom lieten ze hun vrouwen aan liefdadigheid doen. En als ze kwamen te overlijden ging een deel van de erfenis altijd wel naar een of ander klooster

Stug door

Ook het onderzoeksteam van Neufchâteau ging stug door met de ondervragingen. Daarbij werden opnieuw een aantal hoofdrolspelers, zoals de Belgen het noemen, "op het rooster gelegd". Opvallend was dat de leiders van het onderzoek, onderzoeksrechter Connerotte en procureur Bourlet van Neufchâteau, gisteren in een gepantserde auto rondreden. Het gerecht wilde niet bevestigen dat ze waren bedreigd, maar een andere verklaring gaf men niet.

om zich een plaats in de hemel te kopen. Het smeergeld werd heus vandaag niet uitgevonden.

Eind jaren vijftig begonnen zich vooral in Vlaanderen talloze multinationals te vestigen. De Belgische holding Société Générale de Belgique (overigens nog opgericht door Willem I) was evenwel tot voor een jaar of tien de financiële ruggegraat van België. Na een mislukte raid op de Société-aandelen door de Italiaan Carlo de Benedetti, kwam de nationale holding in Franse handen terecht. Het hek is sindsdien van de dam. Sinds enkele jaren houdt België uitverkoop. Steeds meer bedrijven komen in buitenlandse handen terecht, steeds meer staatsbedrijven worden geprivatiseerd teneinde de begrotingsputten te dempen: de Algemene Spaar en Lijfrentekas, de telefoon, straks wellicht SABENA, het spoor en de post. Alles moet weg. Steeds meer België komt in steeds meer buitenlandse handen terecht. Straks is de Belg nog slechts gastarbeider in eigen land. In dit licht lijkt het streven van sommigen naar een onafhankelijk Vlaanderen alleen maar komisch.

Het samengaan van een vrije markt en een democratie is altijd problematisch geweest. De vrije markt is gebaseerd op het concurrentiebeginnsel, de democratie op het solidariteitsbeginnsel. Op papier dicteert het volk via het parlement wat er moet gebeuren in het land. In werkelijkheid zwaait de vrije markt de plak over België. De Belgische democratie is nog steeds een burgerlijke democratie, ofschoon je in regering en parlement haast geen enkele representant van de echte oerbürgerij meer aantreft. Ze heeft zich geruisloos teruggetrokken uit het politieke leven maar ze beredert nog steeds de staatszaken met de hulp van parlementaire kleinburgers die ze in de raad van bestuur van hun eigen ondernemingen een zitje aanbieden. Dat laatste houdt in dat ze in ruil voor een fors jaargeld een keer of drie per jaar met echte, deskundige beheerders mogen vergaderen - lees: lekker gaan eten en drinken.

Beweren dat zij daarom actief de belangen van hun burger-broodheren behartigen zou overdreven zijn. Wel zorgt hun instinct ervoor dat ze nooit wat goed zullen keuren dat de belangen van de burgerij in haar geheel ernstig kan schaden. Een belasting op grote vermogens, bijvoorbeeld, die is nog niet voor morgen. Ook niet voor overmorgen. Op die manier worden regering en parlement in feite herleid tot een aandoenlijk corps van klaarovers dat er voor moet zorgen dat de vrije markt te allen tijde vrije doorgang heeft.

Hoe sluit je een democratie aan op een vrije markt? Dat gaat niet naadloos. Dat gaat middels een zwaluwstaartverbinding waarop het illegi-

tieme discreet wordt gelegitimeerd. Bij overheidsaankopen gebeurt dat met de hulp van enerzijds politieke onderknuppels en anderzijds industriële lobbyisten. Het kan niet anders. Hoezo?

Het handel drijven telt vier stadia:
1. Het twampun-stadium. Wampun is een In-

VERVOLG VAN 31-8

diens woord voor 'buisvormige kralen uit schelpen gemaakt, tot strengen en gordels aaneengeleggen en oorspronkelijk door de Indianen van het oostelijk deel van Noord-Amerika gebruikt als ruilmiddel en waardemeter'. Wampun is dus een soort geld dat voor ons westerlingen compleet waardeloos is. De Belgische kolonisten gaven eertijds massa's kralen, spiegeltjes, zilverpapier en afgestempelde postzegels cadeau aan de brave Kongoleesjes en mochten in ruil daarvoor koper, rubber, ivoor en andere kostbaarheden mee naar huis nemen. Tot beider tevredenheid overigens.

Dit systeem is maar mogelijk als één van beide partijen slecht geïnformeerd is over de reële handelswaarde van een product.

2. Maar wat als beide partijen even goed geïnformeerd zijn over die handelswaarde? Dan speelt de kwaliteit.

3. Maar wat dan bij gelijke kwaliteit? Dan wint de firma die de hoogste kortingen, de beste service en de meeste compensaties verleent.

4. En wat als alle concurrenten dezelfde voordelen bieden? Tja, dan gaat de bestelling naar de firma die met het meeste smeergeld over de brug komt.

Zie de Agusta-affaire.

W E ZIJN GENEIGD het begrip mafia uitsluitend met Italië te associëren maar dat is onjuist. Het vallen van de Berlijnse muur had uiteraard niet tot gevolg dat daar de volgende dag reeds de vrije markt begon te functioneren. Er ontstond een vacuüm waarin handige jongens op eigen houtje en met eigen machtsmiddelen de productie en distributie van goederen gingen regelen, een mafia dus.

Een vrije markt is eigenlijk een tot rust gekomen verzameling van mafias. In het Westen waren die families, lang geleden al, het elkaar uitroepen hartgrondig beu geworden. Gehuld in dure pakken en zich bedienend van verfijnde omgangsvormen, scharden ze zich op een gegeven moment om een tafel en verdeelden op een beschaafde manier de diverse economische visvisjers onder elkaar.

De vrije markt is sindsdien een mafia met goede manieren. Toch gebeurt het nog wel eens dat ze uit haar rol valt. Bijvoorbeeld als een of ander koppig individu haar de oorlog verklaart, zoals Karel van Noppen, die dierenarts uit Wechelderzande. Die werkte een goed jaar geleden de hormonenfamilie zodanig op de zenuwen met zijn controles, dat ze al haar verfijnde omgangsvormen op slag vergat en hem prompt liet afknallen. De zaak is nog steeds niet opgelost. Er zijn weliswaar aanhoudingen verricht, er zijn bekennissen afgelegd, men weet intussen wie de trekker heeft overgehaald. Maar er wordt nog steeds naar de opdrachtgevers gezocht.

Vandaag is de hele wereld tot in het merg geschokt door de affaire-Dutroux. Zelfs CNN berichtte erover! Onbegrijpelijk! Onmenselijk! Afschuwelijk! Wraakroepend! Het is het minste wat men er over hoort deze dagen. En hoe de vox populi vindt dat zulke beestachtigheden in de toekomst bestraft moeten worden? Levenslang opsluiten! Onmiddellijk castreren en niet met chemische middelen maar liefst met een botte bijl of een zware voorhamer! En de zopas afgeschafte doodstraf zo spoedig mogelijk herinvoeren, natuurlijk!

België is woedend, stort collectief tranen, draagt massaal bloemen aan, stuurt postzakken vol met rouwbetuingingen aan de getroffen ouders van de vermoorde kinderen Julie en Mélissa. Mijn bewondering gaat vooral uit naar die ouders, omdat ze mijns inziens voorbeeldig reageren op de gebeurtenissen. Ondanks hun immense verdriet slagen zij er, immers, in de tragedie niet alleen op zichzelf te betrekken. Zij willen verdergaan, zij willen doorgaan tot de wortels van het kwaad zijn blootgelegd, om andere kinderen te besparen wat hun eigen kinderen is overkomen.

De vraag die iedereen zich stelt luidt: hoe is het in godsnaam mogelijk dat een mens tot zo'n afschuwelijk monster als Dutroux kan worden?

Ik vrees dat ook daarvan de oorzaak moet worden gezocht in het gebrekkige huwelijk tussen vrije markt en democratie.

Ons schoolstelsel is erop gericht jongelui te doen opgroeien tot volwaardige democraten met een gevoelige inborst. Men is immers meer mens naarmate men zich kan inleven

in de gevoelens van zijn medemens, en zich het lot van zijn medemens aantrekt, zo heet het. Naast cursussen over burgerzin bestuderen we derhalve lyrische teksten die ons jeugdige hart sneller doen slaan, kijken naar netvliesstrelende schilderijen, theaterproducties en films tot tranen van vervoering over onze wangen rollen, en luisteren naar serene muziek tot we ons aan de aarde voelen ontsijnen. Medemenselijk en fijnbesnaard verlaten we de school en betreden de grote-mensenwereld.

Helaas, al te spoedig ontdekken we dat we van die medemenselijkheid en fijnbesnaardheid meer hinder dan voordeel ondervinden, want buiten de school gelden de wetten van de harde concurrentie. Geslaagd heet daar te zijn diegene die al zijn concurrenten vakkundig heeft weten te elimineren. De vraag of daar enig menselijk leed mee gepaard is gegaan, wordt daar als compleet irrelevant afgedaan. Een directeur van een groot concern die zich al op voorhand gaat inleven in de tragedies die hij in duizend gezinnen veroorzaakt, als hij, om meer winst te kunnen maken, met één pennetrek duizend banen schrapt, die kan maar beter welzijnswerker worden.

Wie dus na zijn schooltijd een paar flinke trappen tegen zijn medemenselijkheid en fijnbesnaardheid heeft gekregen en niet oliedom is, leert gauw wat hem te doen staat. De meesten zetten een rem op hun nobele gevoelens en spelen het grote concurrentiespel mee. Sommigen wagen zich zelfs tot aan de uiterste grens van het wettelijk toelaatbare. Een enkeling overschrijdt die grens, resoluut en vol wraakzucht. Hij zet zijn gevoelens op nul en kiest een branche die hem in de kortste keren het meeste geld kan opleveren: de illegale handel in wapens, drugs, mensen of porno - uiteraard niet de porno die je in de videothek om de hoek haalt, of die op FilmNet wordt uitgezonden, maar de sadistische snuff movies, het vreselijkste van het vreselijkste, kortom.

Zo iemand is Marc Dutroux.

Nogal wat psychologen en psychiaters zijn van mening dat hij een psychopatische pedofiel of een pedofiele psychopaat is. Hoe men dat weet? Omdat hij volgens hen geen gevoelens heeft. Is hij dan zonder gevoelens geboren, of zou het kunnen dat het systeem hem zijn gevoelens zo diep heeft doen wegmoffelen, dat zelfs psychiaters van oordeel zijn dat hij er helemaal geen heeft. Vraag is dan of Dutroux op het vlak van gevoelens wezenlijk verschilt van de patiënten van al die zieknijpers. Die hebben toch ook allemaal problemen met hun gevoelens. Ook hen heeft de jungle daarbuiten ertoe verplicht ze weg te moffelen, met als gevolg dat ze niets meer voelen of opgescheept zitten met allerhande psychosomatische kwalen. Nee, 'geen gevoelens hebben' volstaat niet om iemand psychopaat te noemen. Maar hij is ook een pedofiel! Zo wordt beweerd. Ook dat moet nog worden uitgemaakt. Wel staat onomstotelijk vast dat hij pedofiele handelingen heeft gesteld, hij heeft ze zelf gefilmd.

Om de stelling kracht bij te zetten als zou Dutroux een pedofiele psychopaat zijn, wordt hij gretig vergeleken met het echtpaar West uit het Engelse Gloucester. Dat hoogst macabere stel heeft minstens tien jonge mensen, onder wie hun eigen dochter, seksueel misbruikt en daarna vermoord. Neem me niet kwalijk, maar mijns inziens gaat die vergelijking niet op. De Wests waren wellicht echte psychopaten omdat zij hun weerszinnige misdaden puur voor hun eigen plezier bedreven. Staart men zich hier niet blind op het feit dat zowel Dutroux als de Wests hun slachtoffers in hun tuin begroeven?

DUTROUX EEN PEDOFIELE psychopaat? Ik kan het moeilijk aanmenen. Ik zou het onmiddellijk geloven als hij deed wat hij gedaan heeft zonder dat daar vraag naar was! Maar ook dat schijnt men te vergeten. Er zijn kennelijk liederen, zeer bemiddelde liederen overigens, die er heel veel geld voor over hebben om video's te bekijken waarop kleine kinderen worden verkracht en zelfs vermoord. Wie is hier eigenlijk de psychopaat? De verkoper of de koper? En welke psychopaat slaagt

erin om een bijzonder lucratieve kind- en pornohandel te verbergen achter een zaakje in autowrakken, en tegelijkertijd maandelijks 38 duizend frank steun van het ziekenfonds op te strijken? Welke psychopaat slaagt erin om op zijn 39ste zeven huizen te verwerven en zijn abjecte handel tot een bescheiden multinational uit te bouwen? Ik ga niet beweren dat Dutroux een toonbeeld van geestelijk evenwicht is, maar waar men steeds weer aan voorbijgaat is het feit dat hij in de allereerste plaats een handelaar is! Een volstrekt gewetenloze en ijskoude handelaar, dat wel, maar hoe dan ook een succesvol handelaar in jonge meisjes en snuff movies!

'Het is zo gemakkelijk', liet hij zich ontvallen. 'Je legt een hand op hun mond, je trekt hen de auto in en doet het kinderslot op slot.'

Vervolgens verdoofde hij hen, voerde hen mee naar zijn huis, filmda daer de ontucht die hij met hen bedreef en klaar was kees. Voor elk kind dat hij van de hand kon doen kreeg hij 150 duizend frank betaald, en voor het beeldmateriaal ving hij een zelfde bedrag. Driehonderdduizend frank voor één dag 'werk'. En dat jarenlang achter elkaar! En wat dan met de vermoorde meisjes, Méssa en Julie? Is dat dan niet het bewijs van zijn psychopathie? Dutroux had al eens eerder vastgezet voor verkrachting van minderjarige meisjes. Toen hij vrijkwam zei hij dat hij één fout had begaan: hij had de meisjes n aflloop laten lopen. Die fout zou hij in de toekomst niet meer maken. Dutroux een pedofiele psychopaat? Was hij dat maar. Maar juist omdat hij het niet is, is wat hij gedaan heeft duizend maal afschuwelijker, omdat hij het met zijn volle, van elk gevoel verstoken verstand deed!

Zal men ze ooit kunnen vatten diegenen die achter de Bende van Nijvel, achter de moord op André Cools, achter de Agusta-affaire, achter de moord op dierenarts Van Noppen, achter de affaire-Dutroux zitten? Wellicht zal men vroeg of laat een of andere grote vis aan de haak slaan, maar de allergrootste zal steeds weer ontsnappen, omdat hij een systeem is: het tot in het extreme geperverteerde vrije-marktsysteem zelf. Let wel, ik heb niets tegen een fatsoenlijke vrije markt die leeft en laat leven. Minder tolerant sta ik tegenover een vrije markt die haar winsten privatiseert maar haar verliezen doorschuift naar de gemeenschap.

Het begint er overigens steeds meer naar uit te zien dat zij haar goede manieren aan het verliezen is. Zij pakt ons, knijpt ons uit als citroenen en gooit ons dan weer weg. In bedrijven die haast volledig geautomatiseerd zijn heeft men steeds minder arbeiders nodig. Waar ze nog wel nodig zijn worden ze te duur bevonden met als gevolg dat ze bedrijven naar derde-wereldlanden verhuizen waar de arbeidskosten tien keer lager liggen dan hier. Delokalisatie heet dat met een fraai woord. Het belangrijkste product van onze vrije markt is momenteel de werkloosheid. Maar wat als straks iedereen werkloos is?

Wie moet dan al die producten kopen? De Chinezen natuurlijk. Want wie zal zich bekreunen om tien miljoen noodlijdende Belgen als er in het Verre Oosten een miljard Chinezen op broodroosters, klokradio's en elektrische tandenborstels zitten te wachten?

Een paar jaar geleden nog vroeg ik mij af wat er zou gebeuren als morgen alle politici en alle magistraten in dit land van de ene op de andere dag onkreukbaar zouden zijn. 'Dan zou de vrije markt de democratie overmorgen al afschaffen,' dacht ik toen nog. Dat kwam door een merkwuurdig uitspraak van de heer Guy Keutgen, bestuurder-secretaris-generaal van de Vereniging van Belgische Ondernemingen. Die pleitte twee jaar geleden voor 'een betere scheiding tussen het strafrecht en het economisch recht'. 'Alleen zware zaken die de openbare orde verstoren zouden nog strafrechtelijk vervolgd mogen worden', stelde hij. Alsof de belastingfraude van om en bij de 400 miljard waaraan de Belgische zakenwereld zich jaarlijks bezondigt de 'openbare orde' niet zou verstoren! Ik verwachtte toen elke ochtend dat we via de radio zouden vernemen dat de zittende regering vannacht was vervangen door

een zakenkabinet.

Vandaag denk ik er anders maar niet vrolijker over. Ik heb het gevoel dat de vrije markt aan haar grote uittocht is begonnen, en dat de democratie haar bijgevolg gestolen kan worden. Wat zij achterlaat is een bevolking met een schuld van bijna tienduizend miljard frank - dat is haast één miljoen per Belg, baby's inbegrepen - en een onoverzienbare berg afval: vervuilde industrieterreinen die met het geld van de belastingbetaler gesaneerd zullen moeten worden, maar ook menselijk afval, honderdduizenden werklozen die nooit nog werk zullen vinden. Mocht u de gelijkenis opvallen met de handelwijze van Dutroux - pakken, uitbuiten en dumpen - dan is dat niet verwonderlijk.

KAN HET GERECHT ons dan niet bevrijden uit de greep van de vrije markt? Die vraag is uiteraard retorisch. De meeste magistraten hebben hun benoeming te danken aan een of andere politieke partij. Politici die in nauwe schoentjes raken kunnen bijgevolg rekenen op een wederdienst van de door hen aangestelde magistraten. Voor wat hoort wat. En bovendien zitten, zoals hoger beschreven, de politici zelf in de greep van de vrije markt. Zoals elke cirkel is ook deze dus rond.

De bewering dat het hele gerecht zich aan actieve corruptie overgeeft is uiteraard aperte laster. Het overgrote deel van onze magistraten dient Vrouwe Justitia nog steeds met de nodige toewijding. Heel wat problemen binnen het gerecht zijn evenwel te wijten aan de verouderde structuur en de dito infrastructuur van het apparaat zelf. Laten we het zo stellen: het Belgische gerecht is momenteel perfect voorbereid op de te verwachten stijging van de criminaliteit in de negentiende eeuw. Terwijl de georganiseerde misdaad over spijttechnologie beschikt, wordt hier bij wijze van spreken nog de kroontjespen gehanteerd. Verbetering wordt in uitzicht gesteld. *Qui vivit vivat.*

Onder druk van zowel regering als parlement werkt het gerecht zich momenteel uit de naad. Het verteert maar moeilijk de kritiek die het de laatste tijd te slikken heeft gekregen, en het pakt bij wijze van weerwraak bij voorkeur corrupte politici aan. Met de zaak-Dutroux lijkt het zich voor het eerst te rehabiliteren. Maar het blijft dweilen met de kraan open. De gigantische gerechtelijke achterstand zal slechts met een algemene amnestiemaatregel ongedaan gemaakt kunnen worden, vrees ik.

In dit land, dat ten onder gaat aan communautaire twisten, dat zijn democratische instellingen misbruikt ziet door een nog steeds groeiende fascistische partij en door de terreur van een ontwaarde vrije markt, dat heeft omdat het zich in de steek gelaten voelt door het gerechtelijk apparaat, heeft de integere politicus straks geen andere taak meer dan afvalbeheersing.

Nederland kijkt met verbijstering naar wat er vandaag allemaal in België gebeurt. Bij ons is zoets niet mogelijk, denkt men, maar men vergist zich. Er bestaat een gezegde dat luidt: 'Een gezond bedrijf is een bedrijf dat nog niet voldoende is doorgelicht'. Dat geldt niet alleen voor bedrijven. Dat geldt ook voor alle landen waar een losgeslagen vrije markt het voor het zeggen heeft. Ook voor Nederland? Natuurlijk. De Belgische Agusta-affaire dateert van 1995. Laten we niet vergeten dat de Nederlandse Lockheed-affaire al in 1976 plaats had. Of er dan in Nederland ook politieke moorden kunnen plaatsvinden? Kinderpornoetten kunnen ontstaan? Doldrieste aanslagen op warrenhuizen en geldtransporten kunnen plaatshebben? Ik hoop vurig dat ik mij vergis, maar het lijkt mij alleen een kwestie van geduld te zijn.

Walter van den Broeck

Zo oud als de mensheid

Seksueel misbruik en mishandeling op grote schaal en handel in kinderen voor seksuele doeleinden zijn niet alleen voorbehouden aan het moderne porno- en borddeelcircuit van de 20ste eeuw.

In de oudheid, in Rome en de Hellas waren knapenbordelen met jongens van acht tot vijftien een geaccepteerd verschijnsel, waarbij in China jongens al heel vroeg leerden om zich - door middel van houten pluggen in de anus - voor te bereiden op geslachtsverkeer met volwassen mannen. In de tijd van de slavenhandel - dus in de tijd van de Romeinen tot eind vorige eeuw - was de handel in kinderen en vrouwen ten behoeve van slavenarbeid en seksueel gebruik een wijdverspreid verschijnsel. In de vorige eeuw waren er in alle grote steden van Europa kinderboardelen; sommige 'huizen van plezier' herbergden meer dan 800 kinderen. Ook in andere tijden was het misbruik van kinderen een veelvoorkomend verschijnsel, al werd het in de ene periode meer als misbruik beschouwd dan in de andere.

In de 18de eeuw kwam in Engeland een uitgebreid netwerk van kinderprostitutie voor, veelal ondergebracht in speciale kinderboardelen. Een ervan, Spital Fields in het Londense Crispin Street, werd in 1810 - in verband met de veranderende zedenwetgeving - gesloten en was gespecialiseerd in meisjes van vier tot veertien jaar. Die kwamen daar terecht omdat hun ouders hen - vanwege het grote kinderaantal - niet meer konden voeden, of ze werden geronseld en van de straat geplukt waar ze rondzwierven, bedelden of zichzelf aanboden. Het was zeker niet het laatste kinderboardel dat werd gesloten, rond 1830 kon de liefhebber in Londen nog in zo'n acht kinderboardelen terecht, gespecialiseerd in meisjes of jongens. En ook waren er echtparen die kinderen ronselden, ze in hun woning opsloten en ze aanboden aan rijke heren.

Vormen van pedosadisme zijn ook zo oud als de mensheid. Zo werd in 1924 in Praag Dora Astenberg veroordeeld voor het seksueel folteren en ombrengen van haar zoon, waarbij zij zich pas van haar lustmotieven bewust werd nadat de gerechtelijke arts haar daarnaar gevraagd had. In hetzelfde jaar had in Wenen een proces plaats rond de seksuele foltering door de spraakloze Edith Kadivec van enkele van haar leerlingen.

Steeds vaker stuit de politie bij het natrekken van dergelijke misdaden op pornografienetwerken en plaatsen waar kinderen onder dwang seksuele handelingen moeten ondergaan. Naast mensensmokkel, prostitutie en drugs zijn ook kinderen lucratieve handelswaar geworden, waarbij een mensenleven niet meer telt. Vooral niet in landen waar een mensenleven doorgaans sowieso al minder waard is dan in hooggecivileerde landen met wetten en regelingen die voorzien in het beschermen van kwetsbare groepen in de maatschappij, zoals kinderen, armen en iedereen die in een afhankelijke positie verkeert. Of het nu om minderjarigheid gaat, verslaving, geldgebrek of discriminatie, mensen in zo'n positie zijn in principe een gemakkelijke prooi voor uitbuiters en misbruikers.

Wie de misdaad wil bestrijden en vooral gruweldaden als die van de Marc Dutroux en Frederick Wests in de wereld, komt er niet door meer cellen, meer bewaking, meer politie of zelfs de doodstraf te eisen. De doodstraf verzacht hoogstens de woede en het onrechtvaardigheidsgevoel waarmee de naasten van de slachtoffers en de omgeving blijven zitten, maar is nooit werkzaam gebleken om dergelijke misdaden te voorkomen of terug te dringen. Wie in staat is een medemens zonder enig meegevoel te martelen en om te brengen, heeft meestal ook geen gevoel voor zichzelf. Kenmerkend voor zulke misdadigers is dan ook dat zij nergens bang voor zijn, dat zij voortdurend de grenzen zoeken van het toelaatbare en daar het liefst triomfantelijk overheen stappen, genot

De gruweldaden van de Belgische, werkloze electricien Marc Dutroux (38) die met anderen een groot aantal jonge meisjes ontvoerde, verkrachtte en vermoordde – wellicht als onderdeel van een internationaal netwerk van sadistische pedofielen –, doen onmiddellijk denken aan andere gruweldaden waarvan doorgaans vrouwen en kinderen de voornaamste slachtoffers zijn. Afgezien van de Engelse bouwvakker Frederick West en zijn echtgenote uit Gloucester die de wereld schokte toen begin 1994 ontdekt werd dat hij een groot aantal meisjes had verkracht, vermoord en begraven, herinneren we ons hier in Groningen natuurlijk onmiddellijk het treurige geval van Digna van der Roest, het meisje dat in 1982 op 9-jarige leeftijd werd misbruikt en vermoord door het echtpaar P. uit de stad Groningen.

zoekend in het ontoelaatbare, het allerverschrikkelijkste in een kennelijke behoefte nog IETS te voelen. Maar vooral ook als één groot, al dan niet bewust, wraakgevoel tegenover de wereld.

Niets- en niemand onziende misdadigers als de Wests en de Dutrouxs, hebben altijd bestaan, al zal hun gedrag in een maatschappij waar mensenrechten niet tellen en een primitieve manier van met elkaar omgaan als 'mannelijk' wordt beschouwd, minder opvallen dan in 'keurige en overgegelde democratieën' als België of Nederland. Maar ook in oude, en in onze ogen primitievere tijden veroorzaakt vergelijkbare misdaden als van de Roemeense graaf Vlad Tepes, de Franse graaf Gilles de Rais of de Hongaarse gravin Elisabeth Bathory een schok in de wereld. Niet zozeer omdat deze 'monsters' een vrouw of een kind vermoordden – met lijfeigenen mocht je als beter gesitueerde in die tijd nu eenmaal doen wat je wilde – maar door de mate waarin en de wijze waarop. Alledrie organiseerden voor hun genoegen mateloze bloedbaden met ontvoerde jongens en meisjes die verkracht en na langdurige martelingen vernietigd werden.

Wij kennen dergelijke monsters uit onze moderne geschiedenis, waarvan Hitler en Stalin de meest bekende en Saddam Hussein van Irak de meest recente kan worden genoemd. Het maakt overigens weinig verschil of het om een 'gewone Belgische jongen' gaat als Marc Dutroux, een Turkse politiechef die gevangenen martelt, of het lid van een speciale eenheid die in Zuid-Amerika straatkinderen uitroeit, het zijn allemaal mensen die een opvallende overeenkomst vertonen in hun karakter en gevoelsleven.

In de psychiatrie staan zulke mensen die in de geschiedenis het predikaat 'monster' hebben gekregen, bekend als *psychopaat*, een inmiddels wat verouderde term die meer en meer vervangen is door het begrip *antisociale persoonlijkheid*. Dat laatste zegt meteen iets over hun destructieve rol in het sociale leven, of dat nu een relatie, het gezin, de goegemeente of de natie betreft. De gemiddelde 'psychopaat' kan iemand zijn die zijn rol binnen een sociale structuur met verve speelt, zonder overigens tot misdaden over te gaan. Het over lijken gaan kan bij een psychopaat zowel letterlijk als figuurlijk zijn. De psychopaat in de lichtste variant is vaak iemand – man of vrouw – die in een bedrijf pijlsnel carrière maakt en wiens kille gedrag bewonderend wordt aangezien voor een 'zakelijke instelling'. Een vlotte tong, de gewoonte niet bereid te zijn met anderen rekening te houden, snel beslissingen te nemen en in figuurlijke zin over lijken te gaan, kenmerkt de bedenker van snelle plannen en slimme ideeën, terwijl hij intussen gehaat wordt door de rest van het personeel omdat hij alle nuances en menselijkheid met voeten treedt. De psychopaat is aardig tegen iedereen die hem van dienst kan zijn, maar dodelijk jegens een ieder die hem in de weg staat. Zijn houding in het contact kan dan ook van het ene moment op het andere omslaan.

Dat de psychopaat niet in staat is tot een volwassen, bestendige relatie is duidelijk. Alles is gericht op lustbeleving die onmiddellijk moet worden geconsumeerd; de snelle jongens die er alles doen om zo vaak mogelijk een hevige kick te krijgen. Het zijn dan ook vaak mannen die kiezen voor gevaarlijke

NYMH 27-0

door Eric Bos

beroepen, of dat nu de misdaad is, autoracen of andere vormen van hevig risico. Zij hebben geleerd zich aanvankelijk 'sociaal' voor te doen en doen dat vaak met meer overtuigingskracht dan iemand die dat niet speelt, maar echt sociaal in de omgang is. Zo maakte juist de Belgische Marc Dutroux een betrouwbare, vriendelijke indruk op zijn onwetende omgeving. Zoals ook de buren van Frederick West voor de televisie met verbijstering verklaarden dat zij iedereen zouden hebben verdacht, behalve die wat verlegen, goedlachse Frederick West.

Psychoopaten, antisociale persoonlijkheden, zijn in staat hun gevoelens te verbergen en zich voor te doen als heel iemand anders en dat vol te houden. Zelfs wanneer ze ergens op betrappt worden, praten ze zich er doorgaans gemakkelijk uit en zijn daar nog trots op ook. Hoe kan dat? Wat maakt iemand tot psychopaat, tot een antisociale persoonlijkheden? Wat is het waardoor veel psychopaten zo gewelddadig en sadistisch zijn, of het nu gaat om geletter en mishandeling in een gezin of om gruwelijke lustmoorden, zoals in het geval van Dutroux? Wat maakt iemand tot een monster? In de psychiatrie, met name in de psychoanalyse, wordt aangenomen dat psychopaten al in hun vroegste jeugd, hun eerste levensjaren, ernstige geestelijke beschadigingen oplopen die later, geheel voorspelbaar, tot antisociaal gedrag leiden. Het gaat dan meestal om ernstige verwaarlozing, om ouders die hun baby's stevast laten huilen, die zelfs niet reageren op het erbarmelijkste gekrijs. Het zijn milieus waarin voortdurend geruzied wordt, geweld wordt toegepast, waar het – althans voor een baby, een klein kind – eigenlijk gewoon steeds pure oorlog is. Wie van meet af aan in zulke oorlogsomstandigheden opgroeit enervaart dat op zijn signalen om aandacht, voeding, verzorging, om liefde kortom, niet wordt gereageerd, of dat daarop wordt gereageerd met schreeuwen en slaan, zal daar later in zijn leven ook nooit op een gewone manier om kunnen vragen. De psychopaat heeft dan ook geleerd nooit zijn ware gevoelens te laten zien, maar alles te bereiken via een omweg, via een strategie die voor hem als kind nodig was om te overleven. Ook al is die strategie in onze ogen nog zo bizar, tegengesteld of nietsontziend.

Als bijvoorbeeld een klein meisje al vroeg heeft gemerkt dat zij alleen aandacht krijgt door zichzelf seksueel aan te bieden zal zij dat later als puber en als volwassene ook doen. Als een kleine jongen alleen met liegen en bedriegen zijn basale behoeftes weet te dekken, zal hij dat later ook doen. Opvallend is dat de meeste misdadige psychopaten zich op meer dan één misdadig terrein begeven, zoals bij Marc Dutroux ook het geval is. Wat dat betreft kunnen we er rustig vanuit gaan dat iemand als Dutroux een op z'n zachtst gezegd, bizarre jeugd moet hebben gehad. Zoals ook de vroege levensgeschiedenis van een sadistische machthebber als Saddam Hussein veel verklaart over zijn gedrag als volwassen man.

In feite wordt in gezinnen waar kinderen op zo'n manier moeten zien groot te worden, met vuur gespeeld. Het zijn kinderen die als volwassene later op z'n minst misdadig en zedenloos gedrag zullen vertonen en die inderdaad uit kunnen groeien

tot de kille monsters die onze kinderen en ons bestaan bedreigen. Vooral wanneer dergelijke mensen in het maffia-circuit terecht komen, in doodseskaders dienst nemen, zich aanmelden als huursoldaat of snel de macht grijpen en dan werkelijk de wereld kunnen bedreigen. Al was het maar omdat juist psychopaten door hun innemende voorkomen, hun snelle jongens-spelen, hun opgewonden expansiedrift en mateloze doortastendheid veelal grote bewondering en aanhang oogsten.

Wie de levensgeschiedenissen van zware, psychopathische misdadigers doorneemt, zoals medewerkers van bijvoorbeeld een TBS-kliniek (vanouds psychopaten-asiel genoemd) dat doen, raakt verbijsterd over de verschrikkingen die 'zijn' TBS-klant als kind stevast heeft moeten ondergaan. Niet dat zijn daden er zachter om beoordeeld moeten worden, maar wel daagt dan ineens het besef dat hier van een onontkoombaar proces van oorzaak en gevolg sprake is. Dat al zo vroeg in de kindertijd het leven van een kind verwoest kan worden (zodat hij als volwassene niet anders kan dan andere levens verwoesten), maakt het ook begrijpelijk hoe moeilijk, en meestal onmogelijk het is een psychopaat te behandelen.

Iemand voor wie het een levensnoodzaak was zijn gevoelens voor goed weg te stoppen en die geen andere voorbeelden heeft gehad dan seksueel misbruik of een vader die de moeder voortdurend het ziekenhuis inslaat, kan niet zomaar door een psychiatrische behandeling een totaal ander mens worden. Die heeft definitief geleerd dat geweld het middel is om bevrediging (van zijn behoeften) te vinden. Sterker nog, vaak blijkt in de praktijk van de TBS-behandeling dat eerder van een schijn aanpassing sprake is. Want ook bij de behandelbaar zoekt de psychopaat naar een misbruik-strategie. Hij misbruikt zijn behandelaar, streeft diens ego en doorgrondt de mechanismen van de therapie om de therapeut vervolgens zand in de ogen te strooien. En speelt vervolgens de rol van de dankbare patiënt die laat weten dat hij dankzij de kundigheid van zijn behandelaar zijn psychopathische trekken begint kwijt te raken en iets van *empathie* – meevoelen en invoelen van een ander –, en dus van een geweten, heeft weten te ontwikkelen. Met alle desastreuzere gevolgen vandien bij een proefverlof of het ontslag uit inrichting of gevangenis – zoals bij Marc Dutroux indertijd.

Wie een dergelijke psychopaat, kinderverkrachter, vrouwenmoordenaar of iemand die zijn sadisme op mannen botviert, iets in de weg wil leggen, zal niet veel anders kunnen doen dan hem voorgoed tegen te houden, dus op te sluiten en zijn levenslange gevangenschap zo humaan mogelijk te doen verlopen. Al zijn er aanwijzingen uit onderzoek de laatste tijd dat bij een psychopaat ook stoornissen in de microstofwisseling – in de chemische stoffen die de prikkeloverdracht van de zenuwen verzorgen – aanwezig zijn.

Zodat steeds meer vermoed wordt dat psychopathie een combinatie is van aanleg, constitutie en opvoeding. Als dat op den duur iets oplevert, zou het gedrag van gevoelloze 'monsters' als Marc Dutroux wellicht langs medicinale weg enigszins te corrigeren zijn.

Ein paar perverse Kriminelle, sechs kindliche Opfer und eine belgische Polizei, die schlampig gearbeitet hat: so hätte die Nachricht lauten können. Eine mit tragischem Ausgang zwar, doch mit immerhin eindeutiger Zuweisung von Gut und Böse. Aber so läßt sich die Geschichte nicht erzählen.

Im Oktober vergangenen Jahres erfuhr die belgische Gendarmerie von umfangreichen Kellerumbauten des wegen Sexualdelikten vorbestraften Marc Dutroux. Auch der Zweck der Bauarbeiten wurde der Polizei mitgeteilt: um entführte Kinder so lange gefangen zu halten, bis sie ins Ausland verkauft würden. Der mutmaßliche Informant, ein ausgestiegene Komplize Dutroux, wurde kurz darauf ermordet.

Schon zwei Monate später, nämlich im Dezember, machte sich die Gendarmerie an eine Hausdurchsuchung bei dem arbeitslosen, doch offenbar recht vermögenden Immobilienbesitzer. Und tatsächlich stellten die Beamten umgebaute Keller fest. Zudem hörten sie Kinder weinen. Es seien seine eigenen, gab Dutroux vor. Ach so. Und Ende der Razzia.

Belgien weinte nach den Enthüllungen. Die Beerdigung geriet zur nationalen Trauerfeier. Doch war und ist dies nur ein Stück Lokalkolorit aus der belgischen Frittenbude? Ist es erhellend, über die typische Arbeitsweise der belgischen Ordnungsbehörden zu rasonieren? Mitnichten.

Die anfängliche Wut über die Skrupellosigkeit der Täter und die Tumbheit der Ermittlungsbehörden weicht mittlerweile dem Verdacht, daß der Kinderpornoring von höherer Stelle protegiert sein könnte. Verhaftet wurde mittlerweile auch ein Polizist. Parlamentsabgeordnete wollen wissen, wer Dutroux auf politischer Ebene gedeckt haben könnte.

Und damit wären wir am Kern des Problems. Denn es geht nicht bloß um ein paar Kriminelle. Es geht um einen mehrere hundert Millionen Mark schweren Kinderpornographiemarkt auch in der Bundesrepublik. Und es geht um seine Konsumenten. Jahr für Jahr jetten Tausende Sextouristen nach Asien, um sich dort wie die Flie-

Wo bitte sollen eigentlich all jene bleiben, die es sich, nolens vo-

Micha Hilgers TAZ 27-0 (42), Psychologe, lebt in Aachen. Nach Veröffentlichungen zu Umweltpsychologie und politischer Psychoanalyse erschien jetzt sein Buch „Scham. Gesichter eines Affekts“. In der taz (12.7.96) schrieb er über die Deutschen und die Ökomoral.

lens, nur ein-, zweimal im Jahr leisten können, bei dieser Freizeitaktivität ausspannen zu können? Was machen eigentlich unauffällige deutsche Kinderschänder, wenn ihr Urlaub vorbei ist?

Deshalb könnte die Empörung über belgische Kriminelle flugs in Heuchelei umkippen. Denn das Unbequeme an den Herren Dutroux & Co. ist ja, daß sie zwar offenbar auch selbst Gefallen an ihrem Tun fanden, dies aber nicht erstes Ziel ihrer Handlungen war. Sie betrieben ein Geschäft und lieferten, was der boomende europäische Kinderpornomarkt verlangt: Videos mit mißbrauchten Kindern, sadistisch-gewalttätige Darstellungen zwischen Erwachsenen und Kindern, fiktive oder tatsächliche Mord- und Verstümmelungen. Ähnliches gilt für das gerade erst entstehende Internet.

Wie dem auch sei: Wer sich in Asien an Kindern vergreift, möchte dies eventuell auch hierzulande nicht missen. Daher ist es fast schon eine zweirangige Frage, ob belgische Kinder in tschechische Bordelle entführt wurden. Denn die Tatsache organisierter Kinder-

Gruselig ist die Leugnung der Behörden im Vorfeld der Ermittlungen

genschwärme über immer jüngere Kinder herzumachen. Doch solange sich die perversen Praktiken deutscher Bürger im fernen Ausland abspielen, interessiert sich die hiesige Justiz nicht dazu:

Ein Mißverständnis sei hier ausgeräumt: Pyschischer Inhalt einer Perversion ist weniger, daß Geschlechtsverkehr mit oder gewalttätige Handlungen an Kindern als sexuell besonders stimulierend erlebt werden. Das Erregende ist regelmäßig die illusionäre Aufhebung der Inzest- und Generationenschranken: *Anything goes* ist das Wesen jeder Perversion. Und diese Illusion wird durch die Untätigkeit deutscher Justiz und Ermittlungsbehörden unterstützt.

Belgische Verhältnisse eben auch bei uns: Bisher ist in der Bundesrepublik erst in einem einzigen Fall Anklage gegen einen in flagranti erwischten Kindersextouristen erhoben worden. Glaubt jemand ernsthaft, daß jene, die in Thailand Sex mit Kindern für das Größte halten, beim Einchecken für den Heimflug mit dem Gepäck zugleich auch ihre Perversion aufgeben?

Was machen Kinderschänder, wenn ihr Urlaub in Thailand vorbei ist?

prostitution steht bei Ermittlern offenbar gar nicht mehr in Zweifel! Solche Kindersklaverei setzt Gewalt gegen die Opfer nahezu zwingend voraus. Scheinheilig ist, daß das alles erst jetzt, unter dem Eindruck der Ermittlungen à la Belge, offenbar geworden sein soll. Solange jemand ein paar Längen- und Breitengrade entfernt Kinder für den Rest ihres Lebens körperlich und psychisch verstümmelt, bitte sehr, was geht uns das an?!

Nach vorsichtigen deutschen Schätzungen machen mehr als zehn Prozent aller Kinder mindestens eine sexuelle Mißbrauchs- oder Übergriffserfahrung bis zum Erwachsenenwerden. In den meisten Fällen schwerer psychischer Störungen spielen Grenzverletzungen dieser Art zumindest eine Rolle. Allein mit Kinderpornos werden in Deutschland mehrere hundert Millionen umgesetzt. Seit Jahren ist dies bekannt.

Das Gruselige an der belgischen Kriminalakte ist die Leugnung, mit der die Ermittlungsbehörden ihr im Vorfeld zu begegnen trachteten. Und diese Leugnung entspricht dem kollektiven Umgang

mit alltäglicher sexueller Gewalt gegenüber Kindern. Ob tatsächlich prominente belgische Politiker beteiligt sind, ist fast schon marginal. Kern der Sache ist, daß wir eine Gesellschaft heimlicher Kinderschänder und Perverser sind.

Schmerzliche - das lehnen die belgischen Ereignisse - sind nicht die Dinge selbst, sondern ihr Offenbarwerden. Wir leisten uns einen Video- und Tourismusmarkt, der nur ein einziges Ziel hat: Kinder sexuell zu vermarkten. Die Täter sitzen nicht bloß in den Kellern einer kleinen belgischen Gemeinde. Sie sind mitten unter uns, als Konsumenten daheim am Bildschirm, als gebräunte Kinderficker, die sich tagtäglich auf-deutschen Terminals zum Normalbürgertum zurückmelden.

Die Mörder und Entführer sitzen im Knast. Sie führten aus, was der Markt verlangt. Und dieser Markt ist in unserer Mitte.

Micha Hilgers

Wir sollen die Täter, so Klaus Kinkel, ächten. Das heißt: ausstoßen.

staatsanwalt Peter Köhler nicht festlegen. Er sprach aber, laut Berliner Zeitung vom 26.8., von „zahllosen“ und verwies darauf, daß derzeit 690 Kinder in Deutschland als vermißt gemeldet seien. Ich kann nicht verhehlen, daß mir das Attribut „zahllos“ im Zusammenhang mit den als vermißt gemeldeten Kindern mißverständlich zu sein scheint. Wollte Oberstaatsanwalt Köhler vielleicht nur andeuten, daß er keine Ahnung hat, sich aber nicht traut, das zuzugeben, ausgerechnet auf dem Weg nach Stockholm? Wenn man übrigens noch daran denkt, daß in Deutschland eine Zahl von x Minderjährigen auf Treibe ist, dann sind 690 Vermisstenanzeigen deprimierend wenig: denn mit Sicherheit ist x größer als 690, obwohl ich mich hier nicht festlegen will, weil das Rechnen mit ein oder zwei Unbekannten immer schon zu meinen schwächsten Seiten gehörte.

Schwingen wir weiter den Besen vor der Tür, ehe wir dann zum Thema Zuchttrute übergehen. Von 400.000 Männern, die jährlich nicht als Urlauber, sondern als Sextouristen ins Ausland reisen, bedienen sich 10.000 nach „Erkenntnissen von Experten“ bei Minderjährigen. Genauer gesagt: „etwa 10.000 der „bis zu“ 400.000 Deutschen (Berliner Zeitung vom 21.8.). Daraus scheint zu folgen, daß 10.000 Minderjährige auf deutsch mißbraucht werden (Berliner Zeitung vom 26.8.); nach Schätzungen von „Hilfswerken“ waren es 1995 aber ein paar mehr, nämlich 100.000 (Tagesspiegel vom 22.8.). Die Entscheidung zwischen beiden Zahlen sollte jedem Vernünftigen leicht fallen. Höhere Zahlen sprechen von höherem Engagement, höherer Betroffenheit und überhaupt von höherer Moral. Unser neuer Kinderschutzexperte und überhaaupt von höherer Moral. Unser neuer Kinderschutzexperte Kinkel forderte in Stockholm „alle Menschen auf, mitzuhelfen, daß der sexuelle Mißbrauch von Kindern aus der Tabuzone herausgeholt und als unentschuldigbares Verbrechen gebrandmarkt“ werde. Wörtlich sagte er: „Kinderschänder müssen geächtet werden.“

Ächtung ist ein altdeutscher Rechtsvorgang und meint Ausstoßen aus der Gemeinschaft der Menschen. Ein Geächteter ist vogelfrei und konnte früher straflos von jedem verfolgt und ums Leben gebracht werden. Wer Kinder

Schärfere Strafgesetze, mehr Gefängnisse - die Jagd ist eröffnet

buchstäblich oder seelenmordet (das ist die Konsequenz jedes sexuellen Mißbrauchs), verdient es, aus der Menschheit ausgeschlossen zu werden.

Ich persönlich freue mich über die sich abzeichnende Etablierung des Begriffs „Kinderschänder“. Mit Fremdwörtern wie Päderastie und Pädophilie, mit der Untersuchung von Einzelfällen (Bartsch-

Dahmer, West, Dutroux oder dem Ein verwandtes Beispiel war von aktuellen Dresdner Großfall von wenigen Jahren das Thema Heimkindern und Trebegängern der- und Jugendgewalt: „Kernfall“ die von schwul-pädophilen Männern mit Geld und guten Worten Kindlichkeit und Fürsorge in: verpool. Mein Versuch, den Motivverderben geführt wurden) vertivhintergrund solcher Taten zu re-dienen wir doch bloß kostbare flektieren, führte zu einem Auf-Zeit. Man möge mich bitte nicht als Alt- oder Neonazi klassifizieren. Ich nähme „den Opfern noch im aber wir müssen doch heute zuge-Sterben die eigene Würde“. Zu-ben, daß neben der Autobahn der gleich druckte der Spiegel einen Kinderschänder eine wirkliche Er-Rundschlag von Cora Stephan, die rungenschaft jener sonst zu Recht das Phänomen bagatellierte - ge-verteilt und immer noch nicht treu ihrer Anti-Betroffenheits-Aufbefriedigend aufgearbeiteten Zeit titüde (von der zu hoffen ist, daß darstellt. Natürlich weiß ich so gut wie sie so kurzlebig ist wie das Betrof-wie jeder, daß es falsch ist, gegen fenheitsblabla selbst).

In dieser Debatte geschieht das-nämlich, Micha Hilgers lamentiert in der taz in peinlicher (Selbst-)Geißelungsmanier über alles, alles Böse, was mit Kindersex zusammenhängt. Katharina Rutschky übt sich in umgekehrtem Gesinnungsterror. Flache Zahlen-rhetorik, Kinkerlitzen gegen Kinder-Kinkel, etwas Schulterzuk-Verfolgung im Zeichen der Ächt-ken und Schlammspritzen gegen-tung, auf Verschärfung der Straf-gesetze und Ausbau der Gefäng-nisse, in welche die 10.000 bis 100.000 Kinderschänder (Sextouris-ten) in Zukunft eingewiesen wer-den. Dort wird dann Therapie an-geboten. Bis es soweit ist, braucht es noch eine Menge Arbeit.

Schuldig machen sich aber nicht nur die Täter, sondern wir alle, die wir ihr Verbrechen in der Mitte der Gesellschaft tolerieren, differen-zieren und verharmlosen. Vollin-haltlich stimme ich meinem Vor-redner Micha Hilgers (taz vom 27.8.) deshalb zu: „Kern der Sach-sache ist, daß wir eine Gesellschaft heim-licher Kinderschänder und Perver-ser sind.“ Wer dazu denn doch nicht gehören will, outet so oder so, am besten einen „gebräunten Kir-derficker“ (Hilgers). Halal! D: Jagdsaison ist eröffnet.

Katharina Rutschky

Dorothea Dieckmann TAZ 30-8 (38) ist freie Schriftstellerin in Hamburg. Letzte Veröffentlichung: Die Novelle „Die schwere und die leichte Liebe“. Bisher erschienen zum Thema auf dieser Seite Beiträge von Micha Hilgers (26.8.) und Katharina Rutschky (30.8.).

Spektakuläre Gewaltphänomene, wie sie im Medienereignis-rhythmus erscheinen und wieder verschwinden, offenbaren immer wieder des Gedankens Blässe. So anlässlich des Stockholmer Kongresses und der Kindermorde in Belgien, die mit der organisierten Pornokriminalität verbunden sind. Die Reflexion beginnt beim Ein-zelfall, umschweift dann die ir-re-machende Komplexität der Sache (Trieb - Pädophilie - Kindesmißbrauch - Pornovideo - Sextouris-mus - koloniale Ausbeutung - Prostitution - Flüchtlingselend - Kin-derhandel etc.) und kehrt frustriert-fatalistisch ins heimische Kinderzimmer zurück. Dabei besteht die rationale Aufgabe darin, die Sache „kühl“ zu betrachten und eine sinnvolle Haltung zu ge-winnen.

Statt dessen wird man mit Mei-nungen bedient, die die Sache ver-nebeln. Die Kommentatoren tei-len sich in notorisch „Betroffene“ und „Cooler“; dabei verschwim-men die Kriterien zur Unterschei-dung von massenhaftem privatem Elend (Kindesmißbrauch) und or-ganisiertem Verbrechen (Kinder-handel und Kinderpornomarkt).

Die Exotisierung pädophiler Phantasien führt in die Sackgasse

blöde Provokation vom Zeitgeist-Grabbeltisch, die Frau R.s ver-dienstvolle Einwände gegen den Mißbrauch des (Kindes-)Miß-brauchs im nachhinein als Masche desavouiert.

Wir können also wählen nach Schema F: zwischen tiefendem Moralismus und trendy Billigz-y-nismus. Ich habe allerdings den Verdacht, daß gerade diese Hal-tungen zur Sache selbst dazugehö-ren. Sie gehorchen einem Schwarz-weißschema: Opfermentalität hier, indifferenter „Täterhumanismus“ da. Die einen kommen ohne das in-fantile Märchenschema Gut-Böse nicht aus; die andern verzichten abgeklärt auf jedes eingreifend-moralische Urteil. Das wohlfeile Entsetzen à la Hilgers findet seine trivialen Entsprechungen im Bou-levardjournalismus und am omni-präsenten Stammtisch. Es ge-hört einem ambivalenten Kind-chenschema. Der Brustton der Empörung entsteht angesichts der Hilflosigkeit und (moralisch-sexuellen) Unschuld der Kinder.

Genau diese Vorstellung aber liegt der potentiell gewalttätigen Pädophilie zugrunde. Der Wunsch nach „Frische“ und Unschuld (den der Soziologe Alberto Godenzi das „hochgejubelte Gut der Un-versehrtheit“ nennt, das Ältere von Kindern via sexueller Ausbeu-tung „abzapfen“) mündet dort in den Wunsch, das Reine zu be-schützen, das Unberührte zu be-rühren, den gegen Verletzungen noch nicht „Abgebrühten“ zu ver-letzen. Von hier aus reicht das Schema zurück zu denjenigen, die mal wieder die Todesstrafe for-dern: nicht allzu fern die Vision, daß die Opfer-Angehörigen mit Befriedigung ein Reality-Video der Hinrichtung von Pornovideo-herstellern ansehen.

Qua Gesetz sind Kinder beson-ders geschützt, weil sie am ehesten als persönlichkeitsloses Material betrachtet und behandelt werden. Als Hemmschwelle gilt ein natü-rlicher Schutzreflex: wo der fehl-t, setzt die Moralisierung ein und be-zeichnet Menschen als Monster. Solche primitiven Abspaltungen finden sich schon in der „seriösen“ Fernsehberichterstattung, wenn Undercover-Aufnahmen von Kin-dersex mit dräuender Musik unter-legt und „harte“ Szenen im Bild zensuriert werden. Ästhetisierung und Retuschierung = Exotisie-

Die falsche Front: Betroffenheitsrhetorik gegen trendy Coolness

Die falsche Front: Sie verspricht etwas Reizvolles, irgendwie Geiles? Sie be-dient und tabuisiert sexuelle Phantasien in einem.

Dieser Abspaltung entspricht auf der Seite des „Täterhumanis-mus“ eine Abspaltung von Empa-thie, von Furcht und Mitleid. (Por-no-)Täter haben die „Fähigkeit“, ihr gewalttätiges Handeln zu rati-onalisieren. Müssen deshalb diejen-igen, die vor Krokodilstränen, para-noiden Überreaktionen und Lynchimpulsen warnen, in mecha-nisches, Hohngelächter ob der Identifikation mit den Geschunde-ten und dem Haß auf die Folterer verfallen?

Gesucht ist eine Haltung, die in Gewaltfragen rational bleibt, ohne auf die schlichte, explizite Unter-scheidung zwischen Leiden und gutem Leben zu verzichten. Da je-der weiß, daß ihn oft nur die inter-nalisierten zivilisierten Grenzen davor schützen, gewalttätig zu wer-den, so muß er auch für die Durch-setzung solcher Grenzen eintreten. Das heißt unter anderem: für kon-sequente Strafverfolgung und -an-wendung bei Gewalttaten, vor al-lem organisierten, dieser Art. Und da jeder weiß, daß er zu manchen lustvollen Schandtatzen bereit sein könnte, sollte er entsprechend über die Konsumenten nachden-ken, die gerade durch Verbot „hei-ß“ und vor allem zahlungsbe-reit werden. Die Exotisierung pä-dophiler Phantasien führt in die Sackgasse. Denn solche gibt es, und sie werden um so perverser und gefährlicher im kriminellen Sinn, je mehr sie verleugnet wer-den. Daß dies nicht sein muß, kann jeder Leser des Romans „Lolita“ von Nabokov erfahren - per se eine Ästhetisierung, aber nicht die dumpf-unwillkürliche unserer Me-dien, sondern die unerbittliche Of-fenlegung aller Ambivalenzen im Falle des Mißbrauchs einer Zwölf-jährigen durch einen Enddreiß-iger. Das Buch sei den Profimoralis-ten und den Profizynikern zwecks Erwerb einer differenzierten Hal-tung dringend zur Lektüre emp-fohlen.

Dorothea Dieckmann

What chance is there that paedophiles can be cured?

085-25-0 by Melanie Phillips

Most of us are as baffled as we are disgusted by paedophilia. Why are certain individuals sexually attracted to children? How can they so grossly deform the boundaries between adult and child sexuality and be so indifferent to the harm and pain they cause?

At the same time, the subject arouses potent fears. Evidence of the organised sadism of paedophile rings like the one uncovered in Belgium, or the abduction, rape and murder of nine-year-old Daniel Handley, do more than fuel practical fears for the safety of our children. They arouse a deeper anxiety that the veneer of civilisation may be thinner than we believed. Men in nar-cissistic control of society... male sexuality. Are paedophiles different from other people in some funda-mental way, or are 'normal' people themselves merely a few steps away from perpetrating similar abuses? Concern is also growing that our highly eroticised consumer culture is playing some unquantifiable part in these horrific developments. Is a

popular culture which churns out images of pubertal children in come-hither poses to sell Calvin Klein underwear, and which induces pre-pubescents to wear cosmetics, bare their midriffs and display sexual double-entendres on their tee-shirts, causing a confusion which encourages the sexual abuse of children? And can paedophiles ever be treated so that the public know for certain they will never prey upon children again?

Attempts to answer such questions uncover a great deal of professional uncertainty. But certain myths can be laid to rest. First is the myth that every man may be a potential paedophile. 'I don't believe that every man is aroused by seeing a naked child run down a beach. They wouldn't even think about it,' says Ray Wyre, principal adviser to the Lucy Faithfull Foundation, which runs a residential unit for sex offenders.

The next, related myth is that only men are paedophiles. Rosemary West of Cromwell Street Infirmary was not unique. Therapists and probation officers report that women may abuse both male and female children. 'There are clearly women whose own experience of childhood damage can lead them to perpetrate abuse on children either with a man or by themselves,' said Dr John Coleman, director of the Trust for the Study of Adolescence. 'This is almost more difficult to acknowledge and it's more difficult for them to get help because of the extra taboos surrounding women paedophiles. There's nothing innately male about child abuse.'

SO WHAT turns people into paedophiles? According to Dr Mervyn Glasser, former director of the Portman Clinic, which specialises in treating sex offenders, the question is difficult because there are many different types of paedophile. 'Often they have a history of sexual abuse in childhood but there may be no such history. Paedophilia is no respecter of class or culture. Some are apparently 'normal', such as the scoutmaster or teacher who abuses a child when the opportunity presents itself. These people are often married. Others are more disturbed, lonely, isolated figures

What chance is there that paedophiles can be cured?

who don't achieve much in terms of career.'

Their backgrounds are similarly varied. Most have personal histories of abuse or neglect - but not all. Something more subtle may have gone wrong with the relationship with the paedophile's parents who may appear on the surface to be an ordinary family. 'The father tends to be emotionally absent with no warm supporting character, so there is no man with whom the child can identify, and the mother tends to use the child as a pawn in her own emotional life,' said Dr Glasser.

But why are they attracted to children? 'Crucially', said Dr Glasser, 'the child represents themselves. They are narcissistically making love to themselves and enacting what they imagine is being a loving parent to the child. They are trying to find way of being loved themselves. Many have been fostered or been in institutionalised care.'

Nevertheless, many people with similar unhappy backgrounds don't turn into paedophiles. 'Ultimately, I think paedophilia is a mystery,' said Peter Wilson, director of the children's charity Young Minds. 'We just don't understand enough about

WELTWEIT NIMMT DER SEXTOURISMUS ZU

TAL/LMD 07.08.96

Verkaufte Kindheiten

ES gibt Themen, die nicht leicht zur Sprache zu bringen sind. Aber die Ausbeutung von Kindern durch ein weltumspannendes Netz der Prostitution, die mit einer erschreckenden Ausbreitung des Sextourismus verbunden ist, zwingt Behörden und Menschenrechtsorganisationen dazu, sich endlich auf durchgreifende Maßnahmen zu verständigen. Auf Initiative des Kinderhilfswerks der Vereinten Nationen (Unicef) treffen sich vom 27. bis zum 31. August in Schweden die Vertreter von etwa hundert Regierungen sowie zahlreicher Institutionen, um eine gemeinsame Strategie zur Bekämpfung dieser Mißstände zu entwickeln.

Von CLAIRE BRISSET

Es gibt „Prostituierte“, die noch keine fünf Jahre alt sind. Manche befinden sich gar noch im Säuglingsalter – ein in Belgien identifiziertes Opfer war nicht älter als neun Monate. Es ist an den Folgen des Mißbrauchs gestorben.

Eine Million Kinder werden jährlich weltweit zu Opfern von Sextourismus und organisierter Prostitution – eine Wachstumsbranche, die im Osten wie im Westen, im Norden wie im Süden des Planeten lukrativ Geschäft verspricht, die Ge-

winne in Höhe von Milliarden Dollar abwerfen: Schließlich ist die Nachfrage groß und das Angebot grenzenlos. Ein tödlicher Handel, der zerstörte Kindheiten, Vergewaltigungen und Aids einschließt.

Zum ersten Mal befaßt sich die Weltöffentlichkeit mit einem Problem, dessen internationale Dimensionen die politisch Verantwortlichen nicht länger übersehen können. Vom 27. bis zum 31. August tagt in Stockholm ein Weltkongreß über die sexuelle Ausbeutung von Kindern zu kommerziellen Zwecken, eine gemeinsame Initiative der schwedischen Regierung, der Unicef und einer Vielzahl von regierungsunabhängigen Organisationen; die aktivsten unter ihnen sind im „End Child Prostitution in Asian Tourism“ (Ecpat; Beendigung der Kinderprostitution im Asientourismus) organisiert, einem Verband der sich schon seit Jahren in diesem Kampf engagiert. Über hundert Regierungen sowie Interpol haben ihre Teilnahme angekündigt, dazu zahlreiche Vertreter der Tourismusindustrie, die sich der Entgleisungen in ihrer Branche durchaus bewußt sind.

Die Tatsachen sind längst bekannt, und jeder schien sich damit abgefunden zu haben, Manila, Bombay oder Bangkok in riesige Bordelle verwandelt zu sehen.² Sicher, hieß es, diese Hunderttausende von Opfern sind nicht ganz freiwillig bei der Sache, aber wenigstens haben sie einen Job; einige unter ihnen sehen in der Tat sehr jung aus, aber die Asiatinnen sind ja schon so früh reif... Kinder? Aber wie definiert man das? Fünfzehn Jahre? Zwölf? Wer soll das wissen! Acht Jahre? Fünf? In diesem Punkt wurde und wird gezeugnet und vertuscht.

Man kann die Augen vor dieser Entwicklung aber nicht länger verschließen. Zu schnell und massiv breitet sich der Markt aus, jedes Jahr hört man von neuen Fällen. Die Kunden der Prostituierten haben solche Angst vor Aids, daß sie immer jüngere Mädchen verlangen, von denen sie annehmen, sie seien noch nicht infiziert. Sie unterschätzen dabei die Gerissenheit und die Geldgier der Zuhälter, die unberührte Kinder zu hohen Preisen anbieten, diese sehr einträgliche „Jungfräulichkeit“ jedoch mehrmals wiederherstellen lassen.

So gibt es nach Schätzungen der Unicef in Thailand ungefähr 300.000 Kinder unter sechzehn Jahren, die in Bars und geschlossenen Häusern arbeiten. In streng verschlossenen Häusern, denn diese Kinder, die zumeist im armen und von Minderheiten bevölkerten Norden des Landes verschleppt oder gekauft wurden, sind Tag und Nacht eingesperrt. In einem überwachten Raum überläßt man sie ihren ersten Kunden, später kommen dann zehn bis fünfzehn pro Tag. Üblicherweise kommen zu diesen erzwungenen Sexualkontakten Schläge und Mißhandlungen jeder Art.

Marie-France Botte, eine junge belgische Sozialarbeiterin, hat ihr Leben riskiert, als sie mit Hilfe thailändischer Gruppen 1400 Kinder aus diesen geschlossenen Häusern in Bangkok befreite. „Sie werden vergewaltigt, mit Zigaretten verbrannt, man verletzt sie durch Schläge mit dem Gürtel oder durch Messerstiche, man foltert sie, weil sie die sogenannte „neue Liebe“ nicht wollen. Und am Schluß läßt man sie an den Folgen dieser Mißhandlungen und an Aids krepieren.“³

Diese „neue Liebe“ wird von Pädophilen nicht nur im Westen immer wieder in höchsten Tönen gepriesen und allen gesetzlichen Bestimmungen zum Trotz auch praktiziert. Zwar sieht die Konvention der

Vereinten Nationen über die Rechte des Kindes (vom 20. November 1989) das Verbot jeder Form der Kinderprostitution vor und drohen nach französischem Strafrecht fünf Jahre Gefängnis für bezahlte sexuelle Beziehungen zu Kindern unter fünfzehn Jahren sowie zwanzig Jahre Zuchthaus für jede Art des „sexuellen Übergriffs“ auf Kinder unter fünfzehn Jahren, sei es nun „mit Gewalt, unter Drohungen oder durch Übertretung“ ausgeführt. Doch gedeckt durch den Kunstvorbehalt floriert andererseits das Geschäft mit einschlägiger Literatur, ohne daß die Autoren das Geringste zu befürchten hätten.

So kann man etwa lesen, was ein gewisser Gabriel Matzneff nach einer Reise auf die Philippinen zu berichten hat: „In puncto Liebe ist, was mir in Asien begegnete, dem, was ich aus Frankreich kenne, weit unterlegen, auch wenn die elf- oder zwölfjährigen Jungs, die ich mir dort ins Bett legte, eine seltene Würze sind. Jawohl, Würze, aber auch nicht mehr: eine bloße Zugabe, nicht das Hauptgericht.“⁴

Die „Kunden“ der prostituierten Kinder sind durchaus nicht allesamt Perverse. Die meisten sind gewöhnliche Bürger ohne besonders auffällige Gewohnheiten. Sie leben ihre sexuellen Neigungen im Ausland leichter aus als zu Hause, wo das Risiko größer ist. Mit den Jungen und Mädchen der Dritten Welt ist alles so einfach... Das Kind als Gebrauchsgegenstand, das Kind, das man kauft, mietet und dann wegwirft – ohne jede Rücksicht auf die Folgen.

Diese Folgen sind jedoch inzwischen weitgehend bekannt: Da ist die rapide Verbreitung von Aids in ganz Asien, insbesondere in Thailand und Indien, wo die Kinderprostitution nie gekannte Ausmaße annimmt. Da werden Kindheiten ein für allemal zerstört durch die Pädophilen aus dem Westen oder aus Japan, noch häufiger aber aus dem eigenen Land. Und als Begleiterscheinung dieser Kupplergeschäfte etabliert sich ein schwunghafter Handel mit Kinderpornographie.

Es ist schließlich derselbe Kundenkreis: Diejenigen, die Kinder verlangen, filmen sie auch und bringen dieses Material, das dank der neuesten Videotechnik für Amateure immer leichter herzustellen ist, anschließend in Umlauf. Interpol zufolge ist Deutschland der wichtigste Produzent dieser Art von Filmen, Holland und England sind große Umschlagplätze und die Vereinigten Staaten der größte Markt, mit einem jährlichen Umsatz von über einer Milliarde Dollar. Bei anhaltender Nachfrage in Europa und Nordamerika weitet sich dieser Handel allmählich nach Asien aus.

Alles deutet darauf hin, daß von Kinderprostitution und Kinderpornographie kein Gebiet der Erde mehr verschont ist. Kambodscha und Vietnam sind stark betroffen, ebenso ganz Lateinamerika, insbesondere Brasilien und Kolumbien (siehe den Artikel von Eduardo Galeano auf den Seiten 4 und 5). In Afrika breitet sich das Phänomen vor allem in Kriegsgebieten aus, da umherirrende Flüchtlingskinder jeder Art von Zwang und Gewalt nahezu schutzlos ausgeliefert sind. Sexuell ausgebeutet werden dort auch minderjährige Heimarbeiter, da man sie zu jeder Art von Diensten für verpflichtet hält. Im Vorderen Orient und im Maghreb betrifft das häufig auch minderjährige Hausangestellte, obwohl die Regierungen das bestreiten, oder es wird der Weg gewählt, Kinder zu heiraten, um die Sexualkontakte mit ihnen zu legitimieren und sie, wenn auch teuer bezahlt, gesellschaftsfähig zu machen.

In de Zweedse hoofdstad Stockholm vindt van 26 tot 31 augustus een internationale topconferentie met als thema „de commerciële seksuele uitbuiting van kinderen“ plaats. De organisatie van de conferentie is in handen van de Zweedse regering en Unicef. Het initiatief kwam van de mondiale ngo Ecpat (End Child Prostitution in Asiatic Tourism). In het eerste deel van de conferentie zullen tal van regeringsleiders verklaringen afleggen over de noodzaak om deze vorm van schending van de rechten van het kind te bestrijden. Voor ons land zal minister van Buitenlandse Zaken Erik

Wereldconferentie tegen seksuele uitbuiting van kinderen

Commerciële seksuele uitbuiting van kinderen, zoals meer dan waarschijnlijk door de bende Dutroux, is een wereldwijd probleem. Om strategieën tegen deze verderfelijke praktijken op te stellen, komen regeringen, agentschappen van de Verenigde Naties en niet-gouvernementele organisaties van 27 tot 31 augustus in het Zweedse Stockholm bijeen.

De internationale conferentie is een initiatief van Unicef, het Kinderfonds van de Verenigde Naties, en de Zweedse regering. Volgens Unicef worden elk jaar een miljoen kinderen gedwongen tot prostitutie, verhandeld voor seksuele doeleinden of misbruikt voor kinderpornografie.

„De meest fundamentele rechten van het kind worden met de voeten getreden door een seksindustrie die jaarlijks goed is voor miljarden dollars“, zegt Unicef.

Commerciële seksuele uitbuiting van kinderen komt in bijna elk land ter wereld voor. De meerderheid van de slachtoffers zijn meisjes en hun leeftijd schommelt gemiddeld tussen 14 en 18 jaar. De vrees voor aids-besmetting doet echter in heel veel landen de vraag naar steeds jongere kinderen stijgen.

Tijdens de wereldconferentie zullen de deelnemers zich buigen over drie vormen van

commerciële seksuele uitbuiting: kinderprostitutie, verhandeling van kinderen voor seksuele doeleinden en kinderpornografie. Deze drie vormen zijn nauw met elkaar verbonden: verhandeling heeft prostitutie tot gevolg, en prostitutie gaat vaak gepaard met de productie van foto's, videofilmpjes en aanverwanten.

Op het einde van de Conferentie van Stockholm wordt een verklaring opgesteld, en moet een concreet actieplan worden bekendgemaakt met aanbevelingen voor de betuiging van seksuele misdaden tegen kinderen.

Er zal hierbij vooral aandacht worden besteed aan wetgeving en strafvervolgning, reïhabilitatie en reïntegratie van de slachtoffers, preventie, gezondheidszorg, maatregelen tegen uitbuiters, sekstoerisme, kinderpornografie en de rol van de media.

Alle inlichtingen ivm het congres zijn verkrijgbaar bij Philippe Henon of Hilde Verpoorten op tel. 02/230.59.70 of fax 02/230.34.62.

Ook op de Internet-website van het Belgisch Comité voor Unicef is meer informatie over de conferentie te lezen op <http://www.unicef.be>.

U kan ook gaan neuzen op de website van de conferentie zelf: <http://193.135.156.14/webpub/csehome/default.htm>.

Derycke aanwezig zijn. Hij zal namens de Belgische regering pleiten voor het zo snel mogelijk implementeren van allerlei VN-resoluties en verklaringen die in de loop der jaren rond de bestrijding van seksuele exploitatie van kinderen zijn aangenomen. Hoewel het misschien wel zo lijkt, ligt dat bepaald niet voor de hand.

Geert Cappelaere, werkzaam bij het Centrum voor de Rechten van het Kind van de RUG en adviseur voor de Belgische delegatie, adviseerde Derycke om vooral de nadruk te leggen op het beschikbaar stellen van financiële middelen om een krachtig beleid uit te voeren, en het deze keer niet te laten bij „allerlei ronkende verklaringen“.

Cappelaere spuigt al jaren forse kritiek op het beleid van de Verenigde Naties inzake de bestrijding van kinderprostitutie, kinderporno en de handel in kinderen. Cappelaere is nochtans ook de Belgische vertegenwoordiger in de speciale VN-werkgroep voor de bestrijding van kinderprostitutie - porno en de handel in kinderen. Hij spuigde die ongemeen harde kritiek aan de vooravond van een vorige topconferentie, die in 1994 plaatsvond in de Egyptische hoofdstad Kairo, waar, o ironie, voormalig Justitieminister Melchior Wathelet (PSC) acte de présence gaf. België kreeg toen wel met veel hangen en wurgen een resolutie over 'geweld tegen kinderen' op de agenda.

„Met de resolutie wilden we de VN in ieder geval dwingen om aandacht te besteden aan het slachtofferschap van kinderen, ook in zijn extreemste vormen“, zei Cappelaere. „In de voorbereidende vergaderingen kostte dat enorme discussies. Toen ik een betoeg hield over de noodzaak om de al gerapporteerde gevallen van handel in de organen van kinderen diepgaand te onderzoeken, reageerden sommige afgevaardigden dat er wel belangrijker problemen, zoals de georganiseerde misdaad, zijn. Je moet echt met keiharde dossiers op tafel slaan om exploitatie van kinderen op de agenda te krijgen.“

Cappelaere: „De VN beslist dan wel om 200.000 dollar uit te trekken voor de vergadering van de onlangs opgerichte werkgroep voor de bestrijding van kinderprostitutie, -porno en -handel. Als het over

implementatie gaat, zijn er geen middelen.“

Illustratief is de affaire rond de speciale rapporteur die de VN in 1990 aanstelde. Hij kreeg de opdracht om de problematiek rond het misbruik van kinderen nu eens duidelijk in kaart te brengen. Cappelaere: „Deze VN-rapporteur, Vítit Muntharborn, kweet zich uitstekend van zijn taak. Er verschenen de afgelopen vier jaar zeer goede rapporten, analyses en aanbevelingen. Muntharborn vroeg de VN vier jaar lang om extra middelen, om de zaken iets praktischer aan te kunnen pakken. Om te beginnen wilde hij bijvoorbeeld *fact finding-missions* opzetten om bepaalde wan toestanden ter plekke te kunnen constateren en aanpakken. Hij heeft de benodigde middelen echter nooit gekregen.“ In 1994 nam Muntharborn uit frustratie ontslag.

Cappelaere nam als Belgische afgevaardigde deel aan de eerste vergadering van de werkgroep. Hij twijfelt echter sterk aan het nut ervan: „Het probleem is dat de VN al zo'n vijftig bladzijden produceerde met aanbevelingen ter bestrijding van het wereldwijde misbruik van kinderen. Het probleem is dat die aanbevelingen amper worden toegepast. De VN gebruikt het instaleren van de werkgroep als exkuis om te kunnen zeggen: 'We doen er iets aan'. Er wordt dagenlang gediscussieerd over een 51ste bladzijde met aanbevelingen, terwijl die eerste vijftig in de praktijk niet worden toegepast.“ Cappelaere stelt dat het iets te maken heeft met de algemene discussie rond de functie van de VN. Moeten de VN alleen regels maken of ze ook werkelijk laten naleven?

„Wat kan er dan wel aan gedaan worden? Cappelaere: „Er zijn twee belangrijke zaken: een serieus ontwikkelingsbeleid en een strafrechtelijk beleid. Kwantitatief komt het misbruik veel meer voor in ontwikkelingslanden als Thailand, Indonesië en de Filipijnen. Maar we zien nu een verschuiving naar landen in Centraal- en Oost-Europa. Willen we de problemen echt aanpakken, dan is serieuze ontwikkelingshulp noodzakelijk. Die biedt kinderen en hun families werkelijke alternatieven.“

human sexuality.”

According to Mr Wyre, there are many motives for child molestation which takes different forms, from incest to hebephilia (post-pubertal abuse) to paedophilia (pre-pubertal abuse). Some paedophiles want to hurt children. But many delude themselves into believing they are doing the child a favour.

„Paedophiles think they have evidence that the child gives consent and enjoys it“, he said. „They think of their own experience of abuse as children and think they gave consent and liked it. While they believe that, they won't stop it. They interpret the survival behaviour of the child they abuse as supporting that belief.“

But most devastating of all, according to Wyre, is the fact that that 'survival behaviour', in which the child may say he or she consents to or is enjoying the experience, occurs because the child has been corrupted by the paedophile's own belief that the child is enjoying it.

It is precisely that vicious circle, in which paedophiles falsely believe they themselves consented years previously to their own abuse, which prevents them from acknowledging the damage they are now doing to the latest child in the chain.

The way popular culture sexualises children, said Mr Wyre, was also very important because it gave paedophiles a crucial message which reinforced their central delusion.

„Wherever you sexualise children as if they were adults you are feeding into the belief system of the paedophile that children enjoy sex. They want the child to be demonstrated as a sexual being who if approached in the right way would want sex as an adult“, he said.

WHAT CHANCE is there that any paedophiles can be cured? None, said Ray Wyre; we must think rather in terms of controlling their behaviour. He believes his residential programme is relatively successful in this. But surely, paedophiles will go to almost any lengths not only to deny the harm they have done but to protect themselves from treatment designed specifically to drive precisely that message home?

One probation officer who runs programmes for paedophiles agreed that this made any treatment very difficult.

MCR 16.8 (HVS)

Kinderporno is big business

MOR 19-08-96

"Kijk internationaal. Dat is de beste raad die ik, na zelf intenzief gepeurd te hebben in allerlei dossiers van verdwenen kinderen, de politiediensten kan geven: net zoals iedere vorm van gecommmercialiseerde seksualiteit houdt de aktieradius van kinderporno niet op aan de Belgische grens."

Aan het woord is de bekende privé-detective André Rogge. Enkele jaren terug heeft André Rogge lange tijd gewerkt aan de ontvoeringszaak van Elisabeth Brichet, een meisje uit Saint-Servais bij Namen dat op 20 december 1989 spoorloos verdween. Er werd een spoor teruggevonden, via een Sobel-charter van Neckermann leidde het naar Tenerife, naar *Playo del Cabrito*, dat toen de reputatie had dat er een sluisse seksclub werd gerund. Vakantiegeigers bevestigden zonder aarzelen dat zij het meisje ginds hadden weten verblijven.

Onwennige justitie
Rogge krabde aan het duister dat het verlopen milieu van kinderporno uit de dagelijkse aktualiteit moet weghouden. Hier en daar legde hij enkele kontakten, maar toch wilde de opdracht niet echt vloten. Daarvoor haalt hij twee redenen aan. Eén: de onvertrouwdheid van de politiediensten met dit fenomeen. "In het geval van Elisabeth Brichet was er aanvankelijk enkel desinteresse van de gerechtelijke diensten. In de kinderporno-affaire die zich in de hoofdzetel van Unicef voltrok, een zaak waarvoor mijn diensten ook werden ingeroepen, heeft men de enquête bovendien niet tot het einde willen voeren. En ook achteraf bleek hoe onwennig ze tegen deze dossiers aankeken. Gestructureerde kontakten met Spanje of Nederland waren er nauwelijks, vaste afspraken ook niet. Terwijl iedereen weet dat de kinderporno zeker naar deze landen zijn weg vindt." Twee: het kinderpornowereldje zelf. "Kijk, ik ben privé-detective,

Dat betekent dat je voor geen kleinje vervaard moet zijn om in de meest louché milieus te kunnen infiltreren. In één wereldje is me dat nooit echt gelukt: de kinderprostitutie. Het rolletje van rijke pederast betrouwbaar spelen, dat ligt me niet. Alleen tijdens een opdracht in Spanje heb ik ooit wat greep kunnen krijgen op inner circle."

Ons kent ons

Volgens Rogge zijn zijn eigen bevindingen symptomatisch voor de problemen waar de hele justitie mee te kampen heeft: de ongeloflijke geslotenheid van de wereld van de kinderprostitutie en porno met minderjarigen. Kurieuze neuzen vallen zo door de mand, een strikte 'ons kent ons' zorgt ervoor dat alle 'goederen en diensten' intern wel fluks circuleren, maar dat de buitenwereld er, zelfs na intens spoorwerk, zeer moeilijk vat op kan krijgen.

Hoewel. Er zijn gevallen waar de grens tussen de (wettelijk strikt verboden) kinderporno en de getolereerde wereld van de gewone sekszaken angstwekkend smal begint te worden. "De prokureur verzekerde indertijd de moeder van Elisabeth Brichet dat er wellicht geen sprake van was dat haar dochter in een kinderseksnet gerold was en dat deze netwerken in België sowieso niet of nauwe-

lijks actief waren," herinnert André Rogge zich. "Ik heb die vrouw toen enkele adressen in Antwerpen overhandigd. Ze heeft die opgezocht. Ginds kocht ze zonder problemen het goerste materiaal waarom ze vroeg. Ze is teruggekeerd met video's vol kinderporno. Zo eenvoudig gaat dat. Ik heb die video's trouwens nog altijd hier thuis liggen - ter verifikatie van mijn verhaal."

Hoewel Rogge de grootte van het aantal lieden dat zich met deze vorm van perverse vermeien niet juist kan inschatten - "ik zeg je: het milieu is té gesloten" - heeft hij de indruk dat de omvang van het kinderpornocircuit de laatste jaren "zeker niet verminderd is".

Dat zou best kunnen. Tot voor enkele jaren stond kinderprostitutie synoniem met een exotisch pretje dat dikke Duitsers zich gunden tijdens hun vakanties in het Verre Oosten. Thailand, het strand van Pattaya voorop, heette het *ne plus ultra* van de verboden lust. Vanaf halfweg de jaren zeventig begon de Thaise overheid gretig op deze bijzondere vorm van toerisme in te spelen. Politici hielden de kinderprostitutie een beschermende hand boven het hoofd. Politieagenten spoorden kinderen op die de prostitutie ontvluchtten en brachten hen in celwagens terug naar

hun pooiers. Artsen naaiden het maagdenvlies van 'gebruikte' meisjes weer dicht, zodat ze opnieuw hun diensten konden aanbieden tegen het bijzonder lukratieve tarief *pure of never used*. En ten slotte meende de Thaise overheid ook prostitutie (in al haar vormen) te moeten stimuleren omdat die harde buitenlandse valuta binnenbracht. Het toppunt werd bereikt tijdens het *Visit Thailand Year* in 1987, toen de officiële toeristische dienst van Thailand het land promoteerde met de slogan: *Het enige fruit dat nog lekkerder is dan de doerian: de jonge vrouwen*.

Kort daarna werd het roer echter omgegooid. De aidsepidemie groeide uit tot een nauwelijks te controleren plaag. De westerse publieke opinie sloeg om en veroordeelde in strenge taal alle partners, dus ook de Thaise betrokkenen, bij deze vorm van sekstoerisme. Sindsdien is kinderporno (althans officieel) *out* in Thailand. Ook in West-Europese havens verscherpten de douanecontroles. Kinderporno wordt er als net zo illegaal beschouwd als hard-drugs. En dus moesten nieuwe 'markten' aangeboord worden. De Oost-Europese landen werden plots een nieuwe leverancier, maar ook 'intern' wordt meer en meer gezocht naar al te jonge meisjes. Met de spectaculaire onthullingen van afgelopen weekend als triestigste uitwas. (WPF)

Ooproep aanpak kinderprostitutie

Van een verslaggever PAA 21-8
AMSTERDAM - Verscheidene Britse organisaties hebben gisteren in Londen opgeroepen tot een strengere wetgeving tegen kinderprostitutie. Deze vorm van misdaad moet internationaal streng worden aangepakt, vinden ze.

De oproep is afkomstig van Save The Children, Christian Aid en Barnado's, mede naar aanleiding van de zedenzaak in België. Zij komt een week voor een internationale conferentie in de Zweedse hoofdstad Stockholm over kinderen in de internationale seksindustrie.

De organisaties wijten de prostitutie en uitbuiting van kinderen aan de armoede in de ontwikkelingslanden en aan de toegenomen vraag naar kinderprostitutes via het sekstoerisme. De kinderprostitutie maakt een groei door in Azië, Afrika en Latijns-Amerika. Ook in Oost-Europa is sprake van groei, na de ineenstorting van het Sovjetrijk, die tallozen in een schrijnende armoede heeft gestort.

In veel landen is voor werkloze moeders of gezinnen zonder inkomen de exploitatie van de nakomelingen de enige bron van inkomsten, aldus de clubs.

De Nederlandse politie besteedt volgens de organisatie ChildRight Worldwide, die strijdt tegen uitbuiting van kinderen, te weinig aandacht

aan de bestrijding van kinderporno. De organisatie vermoedt dat sommige uit asielzoekerscentra verdwenen kinderen in het commerciële sekscircuit zijn beland.

De organisatie is echter wel tevreden over de begin dit jaar doorgevoerde verscherping van de kinderporno-wetgeving.

Volgende week deze maand wordt in Stockholm het World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children gehouden. Volgens de congressstukken van deze bijeenkomst is de betrokkenheid van kinderen bij de seksindustrie zeer groot.

Naar schatting gaat het om honderdduizenden, misschien wel om miljoenen kinderen. Er wordt zelfs van bordelen gesproken waarin baby's en peuters te vinden zouden zijn.

Betrouwbare statistieken over kinderprostitutie zijn echter niet beschikbaar.

De Nederlandse organisaties die opkomen voor de rechten van het kind zullen er in Stockholm voor pleiten dat sekstoeristen ook in eigen land berecht kunnen worden. In enkele landen bestaan dergelijke wetten al.

Advocaat T. de Roos wees er vorig jaar in deze krant op dat medewerking van de plaatselijke autoriteiten bij de vervolging van sekstoeristen altijd nodig blijft.

Verenigde Naties. De situatie is zo ernstig dat de VN-organisatie er van 27 tot 31 augustus voor het eerst een wereldconferentie voor samenroept in de Zweedse hoofdstad Stockholm. Meer dan 85 landen sturen officiële delegaties. Samen met een paar honderd vertegenwoordigers van niet-gouvernementele organisaties (ngo's) stellen zij strategieën voor om de commerciële seksuele uitbuiting van minderjari-

gen te beteugelen. Voor België neemt minister van buitenlandse zaken Erik Derycke aan de conferentie deel. De Mensenrechtencommissie van de Verenigde Naties raamde dat in 1994 wereldwijd tien miljoen minderjarigen in de prostitutie werken. Driekwart in bordelen en bars van de Aziatische trekpleisters in Thailand, de Filipijnen en Sri Lanka. De VN-Mensenrechten-

Oost-Europese landen zien stijging kinderprostitutie

AFF

PRAAG

Een van de sporen die worden gevolgd om de vermiste Belgische meisjes An en Eefje terug te vinden, leidt naar Tsjechië. In dit land bestaan netwerken van pedofilie en heeft de kinderprostitutie zich ontwikkeld na de val van het communisme, zoals in veel Oost-Europese landen.

Het verschijnsel heeft in Hongarije zo'n omvang bereikt dat de pers dat land het 'Bangkok van Europa' noemt. Makers van pornofilms verdringen er zich.

In Tsjechië zoekt de politie sinds eind vorig jaar naar An Marchal en Eefje Lambrechts. In de Belgische media wordt melding gemaakt van het bestaan van een netwerk van pedofielen in België met banden in Duitsland en Tsjechië.

Volgens een medewerker van Interpol in Praag bestaan er in Tsjechië netwerken van pedofielen die foto's en films leveren. Veel zigeuner kinderen zijn slachtoffer van deze praktijken.

In februari van dit jaar werd een Duitser veroordeeld tot viereneuhalf jaar gevangenisstraf voor het seksueel misbruiken, fotograferen en filmen van Tsjechische meisjes. Tussen mei 1993 en november 1994 maakte hij pornobladen die werden verspreid in pedofiele kringen in verscheidene Europese landen.

Rechten van het Kind van 1989. 187 landen ratificeerden dat verdrag, maar de toepassing blijft in alle landen veelal dode letter. (HEC)

SITA 12-08-96
BANGKOK — Het is de Brusselse verpleegster Marie-France Botte die begin jaren negentig in België en Frankrijk de publieke opinie wakker schudde over de omvang en de ellende van de kinderprostitutie in Zuid-Oost-Azië, meer specifiek over de rol die Thailand en het sekstoerisme daarin spelen. Zij werkte verscheidene jaren mee met moedige Thaise niet-gouvernementele organisaties voor ze de tragiek in schrijnende rapporten en het boek „De prijs van een kind" aan de westerse wereld bekendmaakte.

In de meeste landen erkent de politie officieel niet dat er dergelijke pornonetwerken bestaan, maar in bepaalde landen wordt het bestaan ervan wel waarschijnlijk geacht, zoals in Bulgarije. De Bulgaarse pers maakt melding van de ontvoering van meisjes bij scholen die vervolgens tot prostitutie worden gedwongen. Enkele tientallen verwaarloosde meisjes die rond het station van Sofia leven, vooral zigeuners, zijn slachtoffer van sek-

Straatkinderen en zigeuners zijn vaak slachtoffer

sueel misbruik.

In de Hongaarse pers is het bestaan gemeld van bendes die gespecialiseerd zijn in pedofilie of kinderprostitutie. Sommige hiervan hebben banden met België, Canada en de Verenigde Staten. In juni zijn Hongaren gearresteerd die video's met kinderporno maakten.

Voor de val van het communisme in 1989 bestond kinderprostitutie praktisch niet in Hongarije. Het sekstoerisme neemt snel in omvang toe.

In Joegoslavië heeft de seksindus-

trie een hoge vlucht genomen. Ook de kinderprostitutie breidt zich uit, vooral in Belgrado, maar de politie heeft geen spoor gevonden van internationale netwerken of sekstoerisme.

In Roemenië komt kinderprostitutie eveneens steeds meer voor, vooral onder straatkinderen. De politie schijnt weinig te kunnen uitschrijven tegen dit verschijnsel.

Poolse jongeren gaan regelmatig naar Berlijn om zich te prostitueren in de buurt van een station, waar zij concurreren met jonge Roemenen. Pamfletten waarop de Berlijnse ontmoetingsplaatsen van pedofielen en telefoonnummers staan aangegeven, zijn dit voorjaar op enkele Poolse scholen verspreid.

Polen is, naast Roemenië, een nieuwe bestemming geworden voor sekstoeristen uit Duitsland, Nederland en de Scandinavische landen. Na de val van het IJzeren Gordijn is ook de prostitutie in Wenen door duizenden jonge vrouwen uit Oost-Europa sterk toegenomen.

In de meeste landen staan de autoriteiten machteloos tegenover het verschijnsel kinderporno en -prostitutie. In sommige landen is prostitutie toegestaan, zoals in Hongarije. In andere landen wordt prostitutie slechts met een symbolische boete bestraft, zoals in Roemenië, dat op het gebied van de kinderprostitutie helemaal geen wetgeving kent.

SITA 22-8

Nieuw is porno met 'eigen' kinderen

Marie-France Botte onthulde dat achter de eeuwige glimlach van zowat tweehonderdduizend Thaise kinderen in het seks- en pornomilieu een pijnlijke grimas van vernedering, geweld en ontredening schuilgaat. Zij kreeg voor dat engagement hier onlangs de titel van barones. Meer landgenoten lieten zich intussen bewegen om in Thailand mee te werken aan reintegratie van geredde kinderprostituees in hun omgeving.

DOOR MAAIKE OPIER HC 21-8

„Thailand vervult vandaag in Zuid-Oost-Azië een spilfunctie in de kindertrafik naar de bordelen en bars”, zegt Chris Beddoe in Bangkok. Beddoe is medewerkster van Ecpat (End Child Prostitution in Asian Tourism), de niet-gouvernementele organisatie die sedert 1990 over de hele wereld een campagne op gang bracht om sekstoerisme aan banden te leggen. Niet toevallig vestigde Ecpat het hoofdkwartier in Bangkok.

„Drie miljoen vrouwen, meisjes en jongens in Thailand werken in de prostitutie. Dat is een tiende van de beroepsbevolking. Naar schatting 200.000 van hen zijn minderjarigen.”

Beddoe wijst erop dat prostitutie ook in Thailand sinds jaar en dag bestaat. Thaise mannen maken vandaag nog altijd een belangrijk deel uit van het bordeel-cliënteel. „Maar de „boom” in de seksindustrie en de kindertrafik in het verlengde ervan, kwam er pas in de jaren zeventig. De aanwezigheid van de Amerikaanse troepen tijdens de Vietnamoorlog en daarna het toerisme, creëerden een vraag naar steeds meer en jongere meisjes. Kleinschalig georganiseerde netwerken zorgden voor de bevoorrading van de bordelen die in Pattaya, Bangkok en Chiang Mai als paddestoelen uit de grond rezen.”

Minderheden

Er was ook geen enkel probleem om aan de stijgende vraag te voldoen. In het noorden en noordoosten van Thailand vormden de duizenden kinderen van de gediscrimineerde en kwetsbare bergstammen een hapklare buit voor ronselaars en kinderhandelaars. Terwijl de rest van Thailand zich razendsnel van de status van ontwikkelingsland ontdoet, blijven in de bergachtige grensstreek met Birma en Laos primitieve stammen als de Akha's, Lisu, Karen en Yao achterop hinken. Het zijn etnische minderheden die eeuwenlang leefden van de opiumteelt en na de officiële „drooglegging” in een complete leegte terecht kwamen: zonder inkomsten en zonder voedsel omdat alternatieve teelten onmogelijk zijn. En met aan de andere kant een overaanbod aan kinderen zonder recht op onderwijs omdat de stammen nog altijd niet als Thaise onderdanen beschouwd worden.

„Eerst werden de kinderen er gewoon geschaakt. Maar dat hoefde niet langer naarmate de economische situatie van de stammen verslechterde. Kinderen gaan er steeds makkelijker als laatste koopwaar van de hand”, zegt Chris Beddoe. „Voor drie- tot tienduizend frank verkopen honderden families steeds jongere kinderen. De ronselaars verleggen nu ook al hun recluteringsgronden over de grens in Birma en Laos, tot in Cambodja en China toe.”

Amsterdam — Misbruik van kinderen voor seks en geweld is niet nieuw, het is alleen nog nooit zo dichtbij geweest. Het extreme karakter van de zaak in België trekt grote aandacht, maar ook het feit dat zo iets kenmerkend onder je eigen neus kan gebeuren met 'eigen' kinderen. ChildRight Worldwide, de internationale non-profit organisatie die in 1994 door wijlen Nobelprijswinnaar Jan Tinbergen is opgericht met als doel kinderslavernij wereldwijd uit te bannen, wordt overspoeld met vragen over de achtergronden van kinderpornografie.

De organisatie vindt het aspect van het misbruik van 'eigen' kinderen het opvallendst aan de zaak. „Bij de kinderhandel in Nederland zijn vooral Aziatische, Afrikaanse en in toeneemende mate Oost-Europese

Hoop op uniforme wetgeving

Van een onzer verslaggevers AMSTERDAM, STOCKHOLM - Vertegenwoordigers uit meer dan honderd landen zijn komende week in Stockholm bijeen om te praten over commerciële seksuele uitbuiting van kinderen. TR 24-8

An en Eefje, Julie en Mélissa, ofwel de Belgische zedenzaak, geven zonder twijfel een extra lading aan dit wereldcongres. Het Belgische Marcinele, woonplaats van verdachte Marc Dutroux, is voor menig congresdeelnemer heel wat dichterbij huis dan Bangkok of Manilla, steden die al sinds de jaren zeventig gelden als broedplaats voor de seksindustrie. Kindermisbruik komt overal voor, ook vlak naast de deur.

Volgens een onderzoek van de Verenigde Naties zijn er in Nederland naar schatting 1.000 kinderen (18 jaar en jonger) werkzaam in de prostitutie. Op vrij grote schaal worden uit Oost-Europa minderjarigen, vaak onder valse voorwendselen, naar Nederland, België en Duitsland gelokt en tot betaalde seks gedwongen. De Belgische zedenzaak toont aan dat de mensenrechten van de zwakste partij, het kind, op grote schaal grof worden geschonden. Kinderpor-

Het mechanisme werkt meestal als volgt: eens het kind het dubbele van de aankoop prijs opricht aan de bordeelhouders, begint het geld (twee tot drieduizend baht, 2.300 tot 4.000 frank per maand) te verdienen voor zijn familie. Maar de misbruikers zijn schering en inslag. Niet zelden moet een kind al duizend frank of meer per maand afstaan voor het verblijf in de achterkamer van het bordeel.

De recente belangstelling voor de problematiek van kinderpornografie en -handel is ingegeven door een groeiende westerse morele verontwaardiging en door een toenemende onrust over de implicaties voor de volksgezondheid. Het instituut voor sociaal onderzoek van de Mahidol-universiteit in Thailand berekende dat tegen het einde van de eeuw 300.000 Thais zullen gestorven zijn aan aids. Vandaag zijn er 700.000 seropositieven in Thailand. Van het miljoen kinderen dat er jaarlijks geboren wordt, zijn er nu al 12.000 die de HIV-infectie van hun moeder erven.

Geert VAN HECKE

kinderen het slachtoffer”, zegt Tamar Schrofer. Daarbij gaat het minstens zo vaak om jongetjes als om meisjes.

De vraag naar kinderen in pornovideo's groeit. ChildRight Worldwide stelt de bezitters van zulke porno verantwoordelijk voor het lot van de kinderen en voor dat van de ontvoerde en vermoorde meisjes in België. „In Nederland verzamelen duizenden mensen kinderporno. Voor het voldoen aan de vraag moeten er steeds nieuwe kinderen worden misbruikt”.

Cijfers uit binnen- en buitenland zijn schokkend. In het Duitse parlement is in 1992 een aantal van honderddertigduizend Duitse kinderen genoemd dat misbruikt is voor kinderporno, terwijl tachtig procent van de kinderporno in dat land bestaat uit materiaal met Filipijnse en Thaise kinderen. Interpol zegt dat het aantal kin-

deren dat wordt misbruikt voor porno kan oplopen tot 2,5 miljoen wereldwijd. Op in Nederland in beslag genomen kinderporno-video's waren tweemaal zoveel jongens als meisjes te zien; ongeveer de helft was blank. Hoewel de home-video opmars maakt, bestaat dertig procent van de kinderpornomarkt uit commercieel geproduceerde harde porno. Voor zulke video's wordt door de afnemers grof betaald, vooral wanneer er excessief geweld in voorkomt. Gewelddadige handelingen met kinderen komen meer voor in amateurvideo's dan in commerciële banden.

De groeiende vraag naar kinderporno is volgens Tamar Schrofer mogelijk te verklaren uit het feit dat er minder sociale controle is dan vroeger en het verspreiden van kinderporno is makkelijker geworden. „Via Internet. Maar ook in blaadjes ge-

nog op de mogelijkheden om Van E. in zijn thuisland voor de rechter te dagen.

Volgens minister Sorgdrager is vervolging van Nederlandse sekstoeristen in eigen land mogelijk op grond van de huidige strafwetgeving. Maar probleem daarbij is wel, dat seks met twaalf- tot zestien-jarigen in de zedenwet geldt als een klacht delict; er moet dus een aangifte liggen van het slachtoffer of haar/zijn ouders of verzorgers. Kinderrechtenorganisaties in Nederland als Defence for Children pleiten voor verandering van de wet. Over de mate van betrokkenheid van Nederlanders bij het sekstoerisme zijn geen betrouwbare cijfers bekend. ChildRight schat dat er jaarlijks meer dan 10.000 Nederlanders naar de kinderseksbestemmingen reizen. Reisorganisaties worden zich wel meer en meer bewust van hun verantwoordelijkheden. Folders waarin Thaise kinderpornovideos worden omschreven als 'kleine slavinnetjes die echte Thaise warmte geven' (1993), zullen nu niet meer worden verspreid. Op internationaal niveau probeert ook de Wereldorganisatie voor toerisme het sekstoerisme te bestrijden, ook al omdat het 't imago van de reiswereld schaadt.

Met name in de Aziatische landen zelf wordt langzaam ook het sekstoerisme aangepakt. De Filipijnse president Fidel Ramos lanceerde vorig jaar een campagne tegen kindermisbruik in zijn land. Sindsdien zijn er een kleine veertig buitenlanders opgepakt, vooral Britten, Duitsers en Australiërs en de Nederlandse Van E. Deze week nog werd in Manilla een 63-jarige Duitser gearresteerd wegens misbruik van jongens. Eind juli veroordeelde een rechter in Manilla een 44-jarige Brit tot zeventien jaar cel wegens seks met twee Filipijnse kinderen. De man moet beide slachtoffers (8 en 4 jaar) een schadevergoeding van ruim 6.000 gulden betalen. Rechter Lorenzo Veneracion zei dat zijn vonnis als waarschuwing was bedoeld voor alle buitenlandse toeristen: de Filipijnen zijn niet langer speelplek voor pedofiele. Speelplek Manilla mag dan tijdelijk wat minder toegankelijk zijn, pedofiele werkteerren zijn er nog zat op de wereld, zo blijkt uit een inventarisatie van de VN. Afrika (Angola, Ethiopië, Kenia, Liberia, Zuid-Afrika, Zambia) is een groeiende markt. In Azië zijn Cambodja en India gewilde bestemmingen van sekstoeristen, kinderpornografie neemt sterk toe in Bangladesh, in Indonesië en op Sri Lanka. Zuid-Amerika is een bekende seksbestemming.

beurt het vaker en openlijker. Er komen meer mensen mee in aanraking. Ze worden op die manier aangezet het ook eens te proberen”.

Vervolging van zulke ge- en misbruikers zou strenger moeten worden. „We hebben de indruk dat justitie meer aandacht heeft voor de zaak. Het bezit van kinderporno kan sinds begin dit jaar harder worden aangepakt. Vroeger kreeg je drie maanden, nu is dat vier jaar en een hogere geldboete”. Het vervolgen van Nederlanders die zich in het buitenland schuldig maken aan kindermisbruik moet ook duidelijker worden. De zaak van een Nederlandse student die in de Filipijnen minderjarigen heeft misbruikt ligt nu bij het openbaar ministerie in Den Haag. „Het is de vraag of hij wordt vervolgd. Vaak is het heel moeilijk zo'n internationale zaak op te zet-

ten. In beide landen moet misbruik strafbaar zijn”. De tendens is dat steeds jongere kinderen worden misbruikt. Angst van de ouders voor aids speelt daarbij een rol. Zowel de kinderen als de ouders komen volgens Schrofer uit alle lagen van de bevolking. „Daders zijn beslist niet alleen vieze oude mannen”.

De toegenomen belangstelling voor kinderseks heeft mogelijk te maken met de verandering van normen en waarden in de samenleving onder invloed van televisie en andere media. Kinderen zijn daarbij een makkelijk slachtoffer. „Het is wel opvallend dat als kinderen uit asielzoekerscentra verdwijnen van wie wordt vermoed dat ze in de seksindustrie terecht komen, daar geen haan naar kraait. Als het een Belgisch of een Nederlands kind is, is het huis te klein”.

De Zweedse koningin Sylvia, die voorzitter is van het organiserend comité van de wereldconferentie in Stockholm, bepleitte onlangs voor de Zweedse tv een snel verbod op kinderporno. In haar land is de verspreiding van kinderpornografie verboden, maar het kopen of het in bezit hebben ervan niet. „Ik begrijp dat er mensen zijn met een zieke geest, waarvoor moet worden gezorgd. Maar ik heb geen medelijden met hen”, zei de vorstin met een openhartigheid die zeldzaam is het koninklijke wereldje.

Ook in een recent interview met de Berlijnse krant Der Tagesspiegel nam Sylvia geen blad voor de mond. Over sekstoeristen zei ze: „Dat deze mannen terugkeren en vervolgens schaafteloos voort gaan met hun normale leven - ze hebben zelf kinderen, een gezin, het zijn leraren, artsen - dat is schokkend.” (...) „Zij reizen kennelijk naar de derde wereld en denken, het zijn kinderen die mij verder niet aangaan, maar ze beschermen wel hun eigen kinderen of de kinderen in hun eigen land. Zijn de kinderen in de Derde wereld dan minder waard? Als moeder heb ik eigenlijk maar één dringend verzoek aan deze mannen: vergeet nooit dat kinderen onze bescherming verdienen.”

'Een bezopen regeling'

Het in voorraad hebben, distribueren en verkopen van kinderporno is strafbaar in Nederland. Sinds februari staat op dit misdrijf een maximale gevangenisstraf van vier jaar. Het in het bezit hebben van kinderporno is echter strikt genodigd. Met de huidige reproductiemogelijkheden van videobanden en pornoblaadjes, is dat ene exemplaar in een handomdraai vermenigvuldigd”

KINDERPORNOD IS OVERAL!

TEL
24/8

door
MILCO
AARTS

BELGIË ROUWT om de afschuwelijke misdaden van de kinderverkrachter Marc Dutroux en Nederland rouwt mee. De beerput is opgegaan in Vallonië. Minstens zes meisjes werden ontvoerd en seksueel misbruikt. Twee bevrucht, twee geaborteerd, twee verdwenen. Mogelijk hebben nog veel meer kinderen onmenselijk geleden in de spookkeizers van Dutroux. Bij de begrafenis van Julie (7) en Melissa (7) afgelopen donderdag liepen honderden

mensen hun tranen de vrije loop. Volksverdriet. Maar er was ook volkswede. De roep om herinvoering van de doodstraf was ongekend. Het Belgische seksschandaal staat niet op zichzelf. Wereldwijd ondergaan miljoenen kinderen eenzelfde lot. Ook Nederland gaat niet vrijuit. Komende week start in Stockholm een congres onder de vleugels van twee Europese koningshuizen. Een congres dat een keerpunt moet worden in de strijd tegen schrijnend en groeiend onrecht.

Er zijn veel, steeds meer kinderen zelfs, die dagelijks in dezelfde hel verkeren als waarin Yanna, An, Melissa, Julie, Laetitia en Sabine terecht kwamen. Yanna bijvoorbeeld, een 14-jarig meisje dat uit Nepal naar India werd ontvoerd, ze weigerde seksslavin te zijn. Ze werd twee dagen opgesloten in een donkere kamer, samen met een cobra-slang. Pas daarna deed ze wat haar werd gevraagd.

Yanna is maar een voorbeeld. De mensenrechtencommissie van de Verenigde Naties schat het aantal kinderen in de prostitutie op TIEN MILJOEN. Ongeveer 90 procent van hen zou op de een of andere manier gedwongen worden. Weggeroofd door ouders of opgekocht door ouders die ouders vertellen dat hun dochter serveerster wordt in een restaurant. Ook Nederland heeft vuile kinderen, al is het handel hier verdeckt opgesteld. Het is in Bangkok of op de Filipijnen kinderen aangekocht door taxichauffeurs, restauranthouders of zelfs politici. Hier is de liefhebber afhankelijk van even geïmagineerde als lugubere netwerken. Maar daar is dan van alles te vinden. Volgens gegevens van de Amsterdamse en Rotterdamse politie ligt het aantal misbruikte kinderen rond de 10.000. Ongeveer 1.000 kinderen werken in de prostitutie. Het is en toe wordt er een netwerk opgericht, zoals recentelijk in Rotterdam. Het is een

ChildRight Worldwide vecht voor aangescherpte wetgeving om seksueel misbruik van kinderen beter te kunnen bestrijden. Hieronder enkele aanbevelingen aan het Nederlandse parlement:

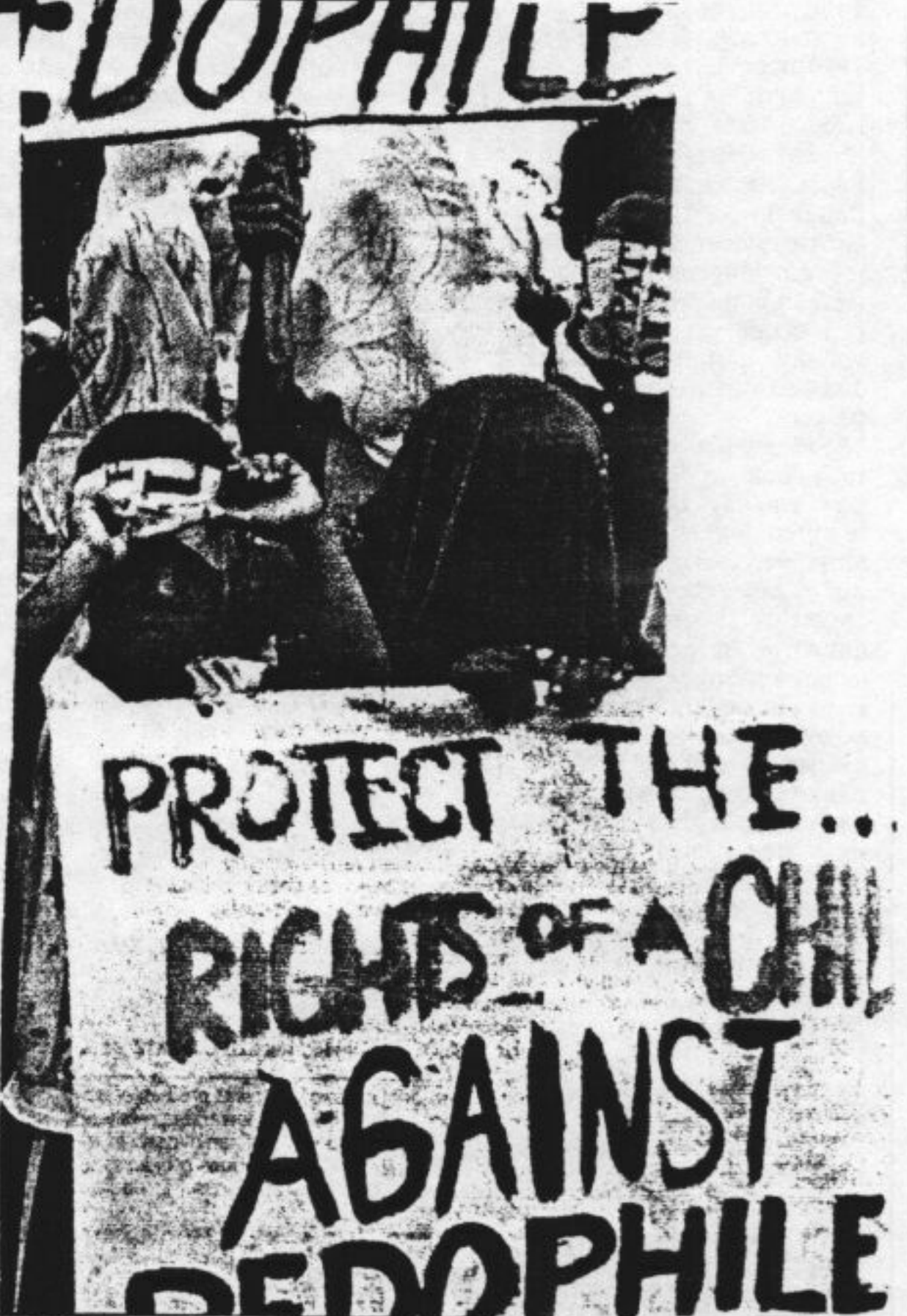
Amsterdamse politie is de laatste drie jaar op 243 mensen gestuit die op commerciële manier met kinderporno bezig waren. Er valt veel geld te verdienen. Duizend gulden voor één band met excessief gewelddadige handelingen is geen ongebruikelijk tarief. De politie neemt jaarlijks duizenden banden in beslag, de schatting is dat er evenveel verzamelaars zijn. Belangrijk om te weten is dat deze kinderen onder dwang worden misbruikt bij het maken van deze banden. ChildRight stelt de bezitters van kinderporno verantwoordelijk voor het trieste lot van de ont-

voerde Belgische meisjes. "Kinderen, zo melden tal van organisaties op het gebied van mensenrechten, zijn een geliefd exportartikel geworden. In India draaien op elk willekeurig moment zo'n 20.000 meisjes mee in een seks-carroussel die ze het hele land door drijft. Een organisatie van Pakistaanse advocaten schat dat er jaarlijks 200.000 Bengaalse vrouwen en kinderen als slaaf worden verkocht. Nepal, Thailand, Birma, de voormalige Oostbloklanden en Brazilië, van overal komen dezelfde berichten. Uit een rapportage over Brazilië blijkt dat rijke herenboeren meisjes kopen voor hun personeel. De kinderen worden door groepen boeren verkracht tot de dood erop volgt. Men spreekt er zelfs van vaste 'zaterdag-tuelen'.

Nog een trend tekent zich af: de leeftijd van de misbruikte kinderen daalt schrikbarend. Bij een onlangs gehouden inval in een Thais borddeel werden diverse vier- en vijfjarigen gevonden, vastgeketend aan de muur. "Dat de leeftijds grens verschuift, heeft vooral te maken met de groeiende angst voor aids", zegt Frans de Man van de Stichting Retour. "Veel mannen denken dat ze bij jonge kinderen minder risico lopen.

Iedere vorm van bezit van kinderporno moet strafbaar gesteld worden. Vervolg van daders van seksueel misbruik van kinderen ouder dan 12 jaar moet ook mogelijk worden zonder dat er een klacht wordt ingediend. Heroprichting van jeugd- en zedenpolitie bij alle corpsen. Actievere internationale vervolging Nederlandse kinderseks-toeristen via Interpol en de CRI.

Dat is onzin natuurlijk. Zit zo'n kindje een week in een bordeel dan heeft het vaak al met vijftig, zestig man het bed moeten delen, is het een en al geslachtsziekten." De Man, een gedreven verschijning, had het begin deze week even moeilijk toen de verschrikkingen van België als een bom insloegen. "Mijn eerste reactie — niet echt eerlijk natuurlijk — was: waarschijnlijk gaat het maar om 10 à 15 kinderen. Zonder meer verschrikkelijk, dat wel, maar in Bangkok zitten op dit moment 80.000 meisjes in de pornografie, van wie velen in

Kinderen die slachtoffer zijn geworden van seksueel misbruik, demonstreerden dit jaar in Manilla (Filippijnen). Ze eisen strengere wetten tegen sekstoerisme, inclusief de mogelijkheid de doodstraf op te leggen. FOTO: REUTERS

toeristen zich aan Thaise kinderporno. Worden landen als Brazilië, de Filipijnen, Indonesië direct ook veel anoniemer. Maar dat mensen dan al snel denken dat het bij de cultuur van zo'n land hoort is flauwekul." Toen Frans de Man en de zijnen in 1991 een campagne begonnen tegen sekstoerisme kregen ze nauwelijks respons. "We zaten ook in een ongelukkige positie. We waren door mensen uit Bangkok gevraagd of we actie wilden voeren. Ze waren bezorgd over de verloedering van de kinderen in hun stad. En ze waren heel fel, logisch ook, want Bangkok is een uitwas, een kankergezweel. Goed, hebben we gezegd, doen we, maar we gaan geen pedofielen jagen hier, daarvoor ligt het probleem te genuanceerd. Dat bleek. We kwamen niet eens binnen bij de overheid. Alleen het COC en wat rechtse groeperingen waren geïnteresseerd." Sekstoerisme is een van de belangrijke veroorzakers van de handel in kinderen. De seksindustrie in Thailand is goed voor een omzet van drie miljard gulden per jaar. Volgens berekeningen van *Terre des Hommes* vergrijpen jaarlijks 4.500 Nederlandse seks-

"In Nederland verdwenen 80 asielkinderen. Daar hoor je niemand over"

"Ach", verzucht hij, "ieder-

een weet dat de verleiding tijdens vakanties het grootst is. Kijk naar Benidorm en Mallorca met hun hunkerbunkers, die goedkope betonnen flats waar jongeren voor weinig geld hun vrije tijd doorbrengen. Heel veel Nederlandse tieners hebben daar hun eerste seksuele ervaring opgedaan. Wat ik wil zeggen is dit: overal waar de toeristenindustrie groeit, groeit de seksindustrie in de schaduw mee. En dus loop je in veel landen, direct of indirect, de kans dat je kinderprostitutie helpt financieren. Wij willen mensen daarover laten nadenken, dat kan veel leed helpen voorkomen."

Want leed is er volop voor wie het wil zien. Zegt Lilian Peters, woordvoerder namens Kinderen in de Knel.

Haar organisatie is een initiatief van de protestantse kerken in Nederland. Kinderen in de Knel heeft een aantal projecten waar seksueel misbruikte kinderen worden opgevangen. "Het is schrikbarend wat je daar ziet", zegt Peters. "13 jaar oud, hoogzwanger en onder de geslachtsziekten. Ik heb zo'n meisje gezien. Ze was zo verschrikkelijk getraumatiseerd dat ze drie weken niet kon spreken. Vrijwel alle slachtoffers zijn geestelijk voor het leven gebroken. Vastgeklonken zijn ze geweest, misbruikt, verwaarloosd, geslagen."

Ze heeft zelf de go-go bars in Thailand bezocht en wat ze zag, zegt ze, is op haar netvlies blijven branden. "Een oude, dikbuikige vent hing lui onderuit en over hem heen hingen piepjonge kirrende meisjes met jarretels aan. Walgelijk. Ook zag ik een meisje van vier jaar oud. Sekstoeristen denken vanwege die jonge leeftijd van de kleuters dat die wel veilig zijn. Ze veronderstellen dat ze de eersten zijn. Mis, die meisjes worden meerdere malen per dag verkocht als maagd."

Komende week begint in Stockholm het Wereldcongres tegen commerciële seksuele uitbuiting van kinderen. Het Zweedse koningspaar zal er belangrijke gasten mogen ontvangen uit alle delen van de wereld, onder wie koningin Fabiola van België, die het werk van haar overleden man voortzet. Ook zullen veel ministers acte de presence geven, onder wie de Nederlandse minister van Justitie, Winnie Sorgdrager. Men zal er ervaringen uitwisselen, richtlijnen opstellen en voorstellen doen om wetgeving aan te scherpen.

"En het allerbelangrijkste is dat er voor het eerst wordt gepraat door de hele wereld", zegt Frans de Man die bij de organisatie van het congres is betrokken. "Dat is pure winst, want drie jaar geleden hoorde je er niemand over. Maar natuurlijk is niet alles geregeld na Stockholm, sterker nog, dan begint het pas."

Ook Tamar Schrofer van *ChildRight Worldwide* is hoopvol. "We hebben al eerder voorstellen gedaan om de Nederlandse wet aan te scherpen en het lijkt erop dat dat ook gaat gebeuren. Het eerste bewijs is dat het openbaar ministerie nu onderzoekt of een Nederlandse student die op de Filipijnen ontucht pleegde hier vervolgd kan worden. Waarschijnlijk kan dat. Dat is al een enorme stap vooruit. En het afschuwelijke drama in België maakt weer eens duidelijk hoe nodig dat is."

Elk jaar worden meer dan een miljoen kinderen gedwongen tot prostitutie en porno. Naar schatting werken wereldwijd ruim tien miljoen kinderen onder de zeventien jaar in de seksindustrie, de meest gevaarlijke en vernederende vorm van kinderarbeid. Slavenhandel in optima forma anno 1996. Oninternationaal de strijd tegen dit kindermisbruik aan te binden, wordt van 26 t/m 31 augustus op een congres in Stockholm een actieplan aangenomen. Gebaseerd op het 'Verdrag inzake de Rechten van het Kind' uit 1990, waarin 186 landen zich verplichten kinderen tegen onder meer seksuele uitbuiting te beschermen, wordt alle regeringen gevraagd op ondubbelzinnige wijze een eind te maken aan deze mensonterende activiteiten. Na de gruwelijke gebeurtenissen in België is de roep om maatregelen heftiger dan ooit.

bte 24-8

YOU want girl? Young girl? Pussy smokes? Pussy opens bottle? De argeloze toerist in een willekeurige taxi in Bangkok krijgt, voordat hij er erg in heeft, een smoezelig fotootje in zijn hand gedrukt met daarop schaars geklede meisjes. De taxichauffeur grijnst van oor tot oor. 'I bring you, very cheap'. Thailand en de Filipijnen hebben de naam, maar wie Cambodja, Bangladesh, Kenya, Angola, Costa Rica of Colombia bezoekt, treft het al niet anders. Ongevraagd worden jonge meisjes en jongens aangeboden, de taxichauffeur kent de weg wel en de prijs. Wie bewust uit is op seks met kinderen, kan voor de duur van zijn verblijf elke dag een andere kiezen. Of haar verblijf, zo bleek uit een recent onderzoek in Brazilië, waar tien procent van de kindermisbruikers vrouw is.

Toch zijn het niet overwegend dikke Duitsers, blonde Zweden, avontuurlijke Nederlanders, pedofiele Britten of vertier zoekende Amerikaanse militairen die de kinderseksindustrie aan grove winsten helpen. De hoge nood van de eigen ingezetenen vormt zo steeds de belangrijkste inkomstenbron. Onderzoek heeft uitgewezen dat de lokale markt verantwoordelijk is voor 85 procent van het seksueel misbruik van kinderen. Bovendien bleek in Brazilië en de Filipijnen dat veel kinderen thuis seksueel misbruikt zijn. In Brazilië acht op de tien kinderen, in de Filipijnen een op de drie.

Trucjes

Door het angstvallend snel om zich heen grijpend aids-virus worden steeds jongere prostituees verlangd. De klant, die koning is, gaat ervan uit dat jonge meisjes 'schoon' zijn. Dat een kind veel sneller besmet raakt dan een volwassen vrouw wordt gemakshalve vergeten. Ook het ontmaagden schijnt een grote aantrekkingskracht te hebben. Bordeelhouders verzinnen zelfs allerhande trucjes om een reeds ontmaagd meisje opnieuw 'rein' te maken. Zo wordt het meerdere malen als maagd verhuurd, tegen steeds forse bedragen uiteraard. Jongens en meisjes vanaf tien, elf jaar worden regelmatig aangetroffen in door maffia beheerde bordelen in Aziatische en Zuid Amerikaanse landen, maar ook kinderen van acht. Ze zitten er opgesloten, vaak jarenlang, moeten zich alle obsceneiten laten welgevallen. Bij politie-inval in sekshuizen worden echter ook soms baby's en peuters, meestal kinderen van de prostituees, aangetroffen. Op welke bestiale wijze hier de klant aan zijn grielief komt tart elke omschrijving.

"Het neemt steeds grotere vormen aan", zegt Frans de Man van ECPAT-Nederland, onderdeel van de wereldwijde organisatie die strijd tegen seksueel misbruik van kinderen en een van de instellingen achter het congres in Stockholm.

"Er zijn steeds meer kinderen bij betrokken. In voormalig Oost-Europa worden weeshuizen geconfronteerd met 'vrienden' uit het Westen die geheel andere bedoelingen hebben".

Meegezogen

Exacte cijfers ontbreken vaak, mede omdat de meeste overheden niet enthousiast meewerken aan onderzoek. UNICEF, het kinderfonds van de Verenigde Naties, heeft niettemin bewijzen dat in vele tientallen landen kinderen onder de zeventien betrokken zijn bij de seksindustrie. De aantallen variëren van 600.000 in Thailand tot duizend in Nederland. Kinderprostitutie wordt steeds vaker waargenomen in Afrika, het Midden-Oosten en (Oost-)Europa. "Overal waar prostitutie ontstaat, worden kinderen daarin meegezogen", zegt De Man. En kinderporno blijft een 'booming business', hetgeen steeds nieuwe (jonge) kinderen vereist.

Volgens De Man is het een verkeer beeld dat de sekstoerist vooral een pedofiel is. Iedere willekeurige reiziger met een beetje geld op zak is een potentiële klant. Van de zakenman die wel zin heeft in een ontspannende nacht tot de jonge avonturier die ook in den vreemde z'n mannelijkheid wil bewijzen. "Als alle pedofielen achter de tralies zouden verdwijnen, zou het probleem van de kinderseks nog bestaan", zegt De Man dan ook.

De schrijnende armoede in vele ontwikkelingslanden is de belangrijkste oorzaak dat kinderen daar in de seksindustrie terecht komen. Er moet verdiend worden. Niet zelden zijn het de ouders zelf die hun dochter of zoon verkopen aan een ronselaar uit de grote stad. Zo vangen ze in een klap een aardig bedrag. Meestal beseffen ze niet dat het om seks gaat. Geloven de verhalen dat hun dochter serveerster wordt in een restaurant, naast in een atelier, hulp in de huishouding.

Maar ook tieners, die wél weten wat er in de wereld te koop is, kiezen soms bewust voor 'het vak' bij gebrek aan alternatieven. Of ze hebben geen opleiding genoten of er is geen werk. In diverse Zuid-Amerikaanse landen, zoals Cuba en Costa Rica, groeit deze laatste categorie enorm snel. Jonge meisjes bieden zich aan in de hoop op bijverdienste of, nog beter, een huwelijk met een rijke toerist.

Steeds vaker echter worden kinderen ontvoerd en verhandeld om uiteindelijk in de door criminele organisaties gerunde prostitutie en porno-industrie terecht te komen. Vooral onwetende vluchtelingen in de regio Vietnam, Laos, Birma en Cambodja zijn daar het slachtoffer van. Een makkelijke proef voor de ronselaars. Ook in Nederland 'verdwijnen' daardoor met name kinderen van asiëlezokers. En in diverse Afrikaanse en Latijns Amerikaanse landen op deze wijze veel wezen en straatkinderen onvrijwillig in de seksindus-

trie. De hulpverleners zijn er over het algemeen geen voorstander van de straffen voor de daders van kinderseks op te voeren tot, zoals in de Filipijnen, de doodstraf. "Je helpt er het kind niet mee", zegt De Man, "en bovendien maak je het moeilijker dat daders door hun familie worden aangegeven". ECPAT voert al enige jaren een wereldwijde campagne tegen sekstoerisme maar het organiseren en propagieren van seksreizen is in de meeste landen nog steeds niet strafbaar. Alleen Ierland betitelt dit als misdrijf.

Vooraf de laatste twee jaar krijgt het vervolgen en berechten van de op kinderseks beluste toerist hoge prioriteit. Niet alleen in landen als Thailand en de Filipijnen - nog eind juli werd daar een 44-jarige Brit tot zeventien jaar gevangenisstraf veroordeeld wegens seks met twee minderjarige jongens - ook in de landen waar hij vandaan komt, loopt de dader steeds groter risico aangepakt te worden. Zweden bestraftte vorig jaar een 68-jarige ambtenaar, die seks had gehad met een veertienjarige jongen uit Thailand, tot drie maanden cel.

Gewaarschuwd

Organisaties als 'Terre des Hommes' en 'Kinderen in de Knel' richten zich voornamelijk op hulpprojecten in de Derde Wereldlanden zelf. Zo wordt ter plekke bij voorbeeld voorlichting gegeven over welke bedoelingen de ronselaars werkelijk hebben en wordt gewezen op de 'gevaaren in de grote stad'. Jongens en meisjes wordt gewaarschuwd tegen aids, krijgen seksuele voorlichting. "Ik zeg wel eens", zegt Lilian Peters van Kinderen in de Knel, "dat we ervoor moeten zorgen dat de meiden achtien jaar worden, dan zijn ze te oud voor de prostitutie. Tussen de acht en achttien lopen ze het meeste gevaar".

Voor kinderen die uit de seksindustrie weten te ontsnappen, bestaan opvangprogramma's. Ze krijgen deskundige begeleiding en scholing om een vak te leren en voor jonge moeders met aids en hun kinderen worden speciale projecten opgezet. "We proberen een vertrouwensband met de kinderen te krijgen", zegt Lilian Peters. Dat is niet altijd even makkelijk, omdat veel kinderen indertijd ook volwassenen hebben vertrouwd met desastreuze gevolgen. "Somme kinderen zijn zo getraumatiseerd dat ze niet meer willen praten. Wij hopen dat wij ze weer geborgenheid kunnen geven en dat de kinderen dan inzien dat volwassen mensen ook gewoon aardig kunnen zijn, zonder bijbedoelingen".

Terre des Hommes en Ecpat richten zich ook op het aanpassen van de wetgeving zodat een dader in eigen land vervolgd kan worden voor het seksueel misbruik van kinderen elders. Dat ligt soms minder simpel dan het lijkt, want zo is in ons land de strafwet alleen toepasbaar als het feit ook strafbaar is in het land waar het is gepleegd. (Het zogeheten 'extra-territorialiteitsbeginsel'). Bij ons is seks met kinderen onder de twaalf altijd strafbaar, maar in veel andere landen niet.

Klacht indienen

Bovendien geldt bij ons dat seks met kinderen tussen de twaalf en zestien weliswaar ook strafbaar is, maar dat de dader alleen vervolgd kan worden indien de betrokken kinderen een officiële klacht indienen. (Het zogeheten 'klachtrecht'). En dat zal in de meeste gevallen niet gebeuren daar in veel landen prostitutie verboden is zodat het kind zelf gevaar loopt achter de tralies te verdwijnen in plaats van de dader. En aangifte kan al helemaal niet worden gedaan indien het kind opgesloten is en onder dwang seks bedrijft.

Vandaar dat de hulpverleners ervoor pleiten dat het 'klachtrecht' en het 'territorialiteitsbeginsel' vervallen als het om Nederlandse sekstoeristen gaat. De strafwet moet worden aangepast aan het 'Verdrag inzake de Rechten van het Kind', zo vinden ze. Maar tegelijkertijd wordt erkend dat daarmee ook onze liberale zedelijkheidswetgeving wordt aangescherpt, hetgeen weer bij anderen bezwaren oproept.

Momenteel speelt in ons land de zaak-Lennart van E. Samen met z'n Duitse kennis Thomas B. werd hij begin dit jaar in de Filipijnen gearresteerd op verdenking van het plegen van seksuele handelingen met de negenjarige Pia en de veertienjarige Marilyn. Lennart en Thomas werden tegen borgtocht vrijgelaten. Het openbaar ministerie onderzoekt of Lennart kan worden vervolgd. Indien dit gebeurt is het de eerste keer dat een Nederlander wordt vervolgd voor seksueel misbruik elders in de wereld. Juridisch zijn er geen beletfels, want seks met minderjarigen is ook in de Filipijnen strafbaar en Pia en Marilyn hebben aangifte gedaan.

ECPAT en Terre des Hommes hopen dat het zover komt zodat 'sekstoeristen voortaan beseffen welk risico ze lopen'. Of Lennart veroordeeld wordt of niet is van minder belang. De ruime aandacht die deze zaak heeft gekregen vinden ze veel belangrijker. "Kinderseksstoerisme is niets minder dan het puur misbruik maken van kinderen die straatarm zijn", zeggen beide organisaties. "Denk maar niet dat het kind er ook maar iets mee verdient, het is slechts slachtoffer. Minderjarigen hebben geen recht, het zijn een gebruiksartikel".

GERARD CHEL

(De citaten van Belma, Meta, Diday en Pia zijn afkomstig uit gesprekken met medewerkers van Terre des Hommes).

FOTO: GIDEON VAN AARTSEN

De negenjarige Pia uit de Filipijnen is slachtoffer van de 24-jarige Nederlander Lennart van E. en diens Duitse kennis Thomas B. Pia was acht toen zij door haar oma aan een mamasan (hoerenmadam) werd 'uitgeleend'. Mamasan verhuurde haar aan klanten, niet zelden aan buitenlandse toeristen, voor seksparties. Voor Pia duurde deze lijdensweg

Paedophilia is not the preserve of a few sick individuals, it's a billion business

0155 25.08.96

by Barry Hugill

JUST OVER 10 years ago social worker Deryk Mead convened Britain's first conference on child sexual abuse. Last Thursday he recalled the shocked public reaction: "We talked about children abused by fathers, stepfathers or mum's boyfriend — people could not, would not, believe it."

We believe it now. Tomorrow the first World Congress on the sexual exploitation of children opens in Stockholm. The terrible events in Belgium have provided a grim curtain raiser to an area of life we prefer to block out.

Unicef, the convenor of the congress, calculates that trafficking in children is the third most lucrative illegal trade in the world, trailing only drugs and weapons. In practically every country, including the UK, there are men, and some women, dealing in boys and girls. It is not the preserve of a small group of sick individuals, a handful of paedophiles but a multi-billion dollar business involving at least a million children. In Britain an estimated 5,000 children 'work' in the sex trade.

The Congress is concentrating on the 'commercial exploitation' of children, but if we take into account abuse within families or residential homes, then we are looking at exploitation on a scale hard to comprehend.

Deryk Mead, now chief executive of the charity NCH Action for Children, points to five areas of concern — family abuse; 'career' paedophiles; child prostitution; sex tourism; and child pornography. There have always been a small number of incest cases but, as Mead points out, it was only recently that Britain, and Western Europe, took family abuse seriously.

In the United States in the 1970s there was a renewal of interest in Freudian and Jungian analysis. Many psychiatrists argued that adults

repressed memories of childhood abuse — abuse that was unveiled through analysis. At the same time an influential group of feminists argued that all men were potential abusers.

Where America led, Britain followed. The new thinking coincided with the exposure of widespread abuse in children's homes. Children reported abuse by staff or by other children and many recalled incidents from the time they had lived with their parents. According to unofficial estimates, as many as 80 per cent of those in care had suffered sexual abuse at some time in their lives. It is impossible to know whether that figure is accurate — there are no authoritative statistics.

NCH has estimated that, in Britain, at least one in eight women and one in 12 men has been the victim of abuse. The National Society for the Prevention of Cruelty to Children conducted a survey of more than 1,000 adults last year and found one in six had been 'interfered with' as a child. It currently receives about 15,000 calls a year reporting suspected abuse.

David Niven, a former president of the British Association of Social Workers and one of the founders of the anti-paedophile group Action on Child Exploitation, believes that for every five abusers prosecuted, 95 are not.

This is because it is extremely difficult to obtain a conviction. It is invariably the word of a child against an adult without any evidence. And many social workers and police officers feel it is unfair to subject children to a courtroom ordeal. Many children will not talk, either through fear or shame.

There is, however, a body of thought that says social workers have exaggerated the problem, confusing abuse with innocent parental/child relationships. And there are many child care workers who suspect that some children make false accusations.

Marion Bennathan, chair of the Association of Workers for Children with Emotional and Behavioural Difficulties, says: "If you are a residential worker, it is no longer a matter of whether an allegation will be made against you, it is a question of when."

There is, however, consensus on the danger from 'career' paedophiles. This term refers to men who over a long period indulge in sex with children, often pre-pubescent ones. Contrary to popular opinion there is no reason to believe most paedophiles are homosexuals.

Bjorn Eriksson of Interpol estimates there are around 30,000 paedophiles organised in groups throughout Europe. The degree of organisation varies: many are linked through the Internet, others are on the mailing-lists of pornographic magazines. And some are undoubtedly involved in the kidnap, trade and murder of children.

Scotland Yard's National Criminal Intelligence Service has a database of between 3,000 and 4,000 convicted or suspected paedophiles, many of whom will be part of the wider European network.

Research in the US has shown that 70 per cent of 'career' paedophiles reoffend, often again and again. What little British research exists indicates a similar pattern. It is the conviction that little can be done to rehabilitate offenders that has led to tough new laws in Britain and the US.

Police stations in the US now publicly display lists of convicted paedophiles and, when an offender is released or changes address, local police have an obligation to inform his prospective neighbours. Similar measures have been adopted in Canada.

The theory is that parents, forewarned, can take action to protect their children. They can and usually do. Vigilantes and petrol bombers have made it clear to the abusers that they had better move on.

A number of American states are considering legislation allowing the indefinite internment of sex offenders in mental institutions. The expression 'lock 'em up and throw away the key' never had more resonance.

In Britain there are plans to

introduce a national register of convicted paedophiles which could be checked by organisations employing people to work with children. It is hoped this will help to counter the infiltration of residential homes, playgroups, scouts and other voluntary groups by abusers.

This move has been welcomed by anti-paedophile campaigners, but some are now demanding tougher action. They want a national register not only of convicted offenders but also of suspects. Niven explains: "In Britain we have a register of children considered at risk, but no list of the people from whom they are at risk. What do you put first, the civil liberties of potential abusers, or those of children?"

Tomorrow's World Congress will concentrate on sexual tourism and child prostitution because this is the area in which there is scope for coordinated international action. Child prostitution has always been with us and is growing at an alarming rate. Unicef has no doubt why this is so — rich westerners can afford to fly to poor countries where poverty guarantees a constant flow of children to be abused. Poverty in the Far East, Africa and parts of Eastern Europe has resulted in girls and boys being made available to paedophiles for small change.

Norway, Sweden, Finland, Germany, France, Australia, the US, Belgium, Taiwan, New Zealand and Sri Lanka have laws which allow the prosecution in their home countries of sex tourists charged with abusing children abroad. Ireland, Canada, Switzerland, Denmark, Japan, Spain and Iceland plan to follow suit.

For some time Britain has refused to introduce legislation but, after a concerted campaign by children's charities, is set to fall into line. Timothy Kirkhope, the Home Office Minister representing the UK at the congress, will make the official announcement in Stockholm.

The dominant theme of the congress will be the need to redefine the problem. Throughout the world, those in authority have tended to view abused boys and girls as offenders. This is as true of

entirely by Save the Children: "Without demand from customers there would be no commercial exploitation."

soliciting, although they were not old enough to consent to sex and were therefore the subject of criminal abuse. Or, expressed slightly differently

than protected as victims of sexual abuse'. Latest figures from the Home Office show an increase of 35 per cent in girls under 16 being cautioned for

Britain as it is of India. The Children's Society has protested that in the UK, young girls are 'punished and labelled prostitutes rather

niet lang. Toen begin dit jaar Lennart en zijn Duitse vriend Thomas werden gearresteerd - ze vielen op door handtastelijkheden - kwamen Pia en de veertienjarige Marilyn vrij. Ze worden nu verpleegd in een klooster. Vooral Pia denkt nog dagelijks met afschuw terug aan de seksuele martelingen, soms stevig vastgesnoerd met touwen om alle leden van het lichaam, die zij moest ondergaan. De eerste keer dat Pia en Marilyn door Lennart en Thomas werden 'gehuurd' bleef het bij strelen, kussen, masturberen. De tweede keer gingen de mannen verder. Vastgebonden aan de spiegels van het bed, de benen wijd uit elkaar en cellootape over haar schaamlippen, werd ze verkracht. "Ik was doodmoe en moest huilen, maar het ging maar door".

FOTO: GIDEON VAN AARTSEN

In de Filipijnse havenstad Cebu werkt Diday (14). Op achtjarige leeftijd werd ze door een buurman verkracht, nadat haar moeder van hem verloren had met het dobbelen. Moeder hield haar vast, terwijl buurman z'n gang kon gaan. Drie jaar later gebeurde dat opnieuw. Toen aan boord van een Pools schip waar haar moeder kleeren waste. "Toen de man klaar was, zag ik dat hij mijn moeder geld gaf".

Diday moest van school, reden waarom ze haar moeder nog meer ging haten. Die bracht Diday uiteindelijk onder bij een voormalig prostituee die jonge meisjes de kunst van het vak bijbrengt. Diday verdient nu als 'professioneel kindhoertje' in een nacht 650 pesos, zo'n 40 gulden. Daar gaat 300 pesos vanaf als tipgeld - een seintje dat er weer een schip binnenkomt - 100 pesos is voor haar 'madam' en de rest gaat naar Diday's moeder.

Op dertienjarige leeftijd kreeg Diday een zoontje waar ze stapelgek op is. "Ik hoop dat de Here Jezus mijn zoontje en mij helpt te ontsnappen". Veel hoop daarop heeft ze overigens niet, want: "Wat ik doe is zo verschrikkelijk, de Here Jezus zal mij nooit een plaatsje in de hemel gunnen".

De Filipijnse Belna (13) werkt als prostituee in de havenstad Cebu. Toen ze in de vijfde klas zat, moest ze van school om te gaan werken. "Mijn moeder had geen geld meer, kon ook niet meer voor me zorgen". Ze raakte verliefd op een achttienjarige Filipijn en kreeg op twaalfjarige leeftijd een kind.

FOTO: GIDEON VAN AARTSEN

Ze kwam terecht in een van Cebu's meest beruchte wijken waar de maffia heerst. Opgesloten in de casa, het bordeel van de maffia-baas, moet ze sindsdien met mannen naar bed. En met de baas. In ruil daarvoor krijgt ze eten en drinken. En een klein beetje zakgeld dat opgaat aan de drank. "Dan voel ik me sterk en vergeet ik alles".

Selma vreest dat ze haar zoontje nooit meer terug zal zien, ze is er zelfs van overtuigd in de casa te overleven. "Ik verlang erg naar mijn zoontje. Maar de baas houdt mij gevangen en als hij er niet is zijn er allemaal bodyguards. Ik heb niet eens schoenen".

Selma realiseert zich wat ze doet. "Ik schaam me er voor, maar wie helpt me. Soms komt hier wel politie, maar niet om me weg te halen, ook zij komen hier voor de seks".

De Thaise Meta (27) was negen jaar toen ze door haar moeder voor 10.000 bath (650 gulden) werd verkocht aan vriendelijke mannen. Ze zou als serveerstertje gaan helpen in een restaurant in Bangkok. De eetruimte bleek echter een klein donker kamertje met een zware balk voor de deur en als gast trof ze een dikke Chinese met z'n broek

reeds op de enkels. Meta werd ontmaagd, kreeg twee dagen de tijd om de wond te laten genezen en werkte zestien jaar lang gemiddeld vijf mannen per dag af. 30 Bath (nog geen 2 gulden) per dag kreeg ze, maar dat werd direct ingehouden voor kost en inwoning. Ze zat opgesloten in een groot huis met diverse andere meisjes van wie sommigen zich in de loop der tijd ophingen aan een touw in het toilet. Twee jaar geleden werd ze bevrijd toen de politie het bordeel binnenviel.

Bij Meta werd aids ontdekt, waaraan ze zeer waarschijnlijk al vele jaren leed. "Ik heb vele klanten die dood in gejaagd", zegt ze nu ze weer terug is in haar Noord-Thaise bergdorpje. Meta is ziek, wacht op de dood. Buiten speelt haar 6-jarige dochtertje. "Zij kan nog gered worden, ik niet meer".

FOTO: CYRILL ARDIN

Op de stranden van Brazilië is het een bekend verschijnsel: kinderen op zoek naar een leuke 'oom' voor een paar dagen.

Unicef-België wil sancties tegen kinderporno-landen

Geld. 24/8
BRUSSEL - Op de internationale conferentie over seksueel misbruik van kinderen, die vanaf dinsdag in Stockholm wordt gehouden, moet ook gesproken worden over strafmaatregelen tegen landen die nalaten op te treden tegen kinderporno en kinderprostitutie. Dat zegt dr. V. Casman, directeur van Unicef-België.

Volgens Casman ontbreekt het aan sanctie-mogelijkheden om het Verdrag van de Rechten van het Kind, dat in 1989 van kracht werd, effectiever te maken. Dit verdrag is weliswaar het meest ondertekende ter wereld (187 landen ratificeerden de tekst), maar het is ook één van de meest geschonden verdragen ter wereld.

Dat mag blijken uit de cijfers van Unicef. Het kinderfonds van de Verenigde Naties schat dat wereldwijd minstens een miljoen kinderen slachtoffer zijn van commercieel seksueel misbruik. Tot dusver kan er slechts 'morele

druk' worden uitgeoefend op landen als Thailand. Die ondertekende het verdrag wel, maar de seksindustrie brengt er zo veel geld in het laatje - circa 1,5 miljard dollar per jaar -, dat de autoriteiten niet geneigd zijn werkelijk in te grijpen.

"We zouden bij flagrante schendingen van het verdrag in staat moeten zijn met iets sterkers te komen", zegt Casman. Hij denkt daarbij aan 'intelligente boycotts' - economische sancties waar, als het enigzins kan, niet de kinderen van de getroffen landen de dupe van worden.

Casman hoopt overigens dat door de zaak-Dutroux het Belgische publiek meer betrokken zal raken bij de seksuele uitbuiting van kinderen in andere landen, waar kindermisbruik schering en inslag is. "Misschien dat we de nood van anderen beter gaan begrijpen, nu ook wijzelf door ongeluk getroffen zijn."

De Unicef-directeur wijst daarbij ook op het sekstoerisme, dat vanuit landen als België en Nederland ondernomen wordt.

Rechter

Belgische onderdanen kunnen in hun eigen land voor de rechter gebracht worden voor seksuele misdrijven die ze in een ander land bedreven hebben, ook als het gaat om misdrijven die in het betreffende land niet of minder strafbaar zijn dan in België. In Nederland ligt dat anders: Nederlanders kunnen wel in Nederland terecht worden voor in het buitenland begane misdrijven, maar slechts in zover zij de wet van dat betreffende land hebben overtreden. De (strengere) Nederlandse wetgeving blijft in zulke gevallen buiten beschouwing.

De organisatie ChildRight Worldwide, gevestigd in Amsterdam, vindt dat Nederland het Belgische voorbeeld zou moeten volgen.

Gegevens kinderporno uitwisselen

PAR 27-0
(Van onze politieke redactie)
DEN HAAG/STOCKHOLM - Op zo kort mogelijke termijn moet internationale samenwerking van de grond komen om kinderporno en prostitutie in te dammen. De snelste methode is een ongelimiteerde uitwisseling van gegevens. Dit stelt minister Sorgdrager van justitie vanmiddag tijdens het eerste wereldcongres tegen de commerciële uitbuiting van kinderen in Stockholm.

Internationale samenwerking is volgens Sorgdrager hard nodig omdat steeds vaker blijkt dat de handel in kinderporno via internationaal opererende organisaties verloopt.

Carol Bellamy, directeur van mede-organisator Unicef, zei bij de opening dat seksuele discriminatie, snelle verstedelijking,

toenemende armoede en de te loorgang van traditionele familiebanden gunstige omstandigheden creëren voor exploitatie van kinderen.

Uit nieuwe Unicef-cijfers blijkt dat er alleen al in Thailand ongeveer achthonderdduizend kinderen werkzaam zijn in de seks-industrie, in India zouden vierhonderdduizend kinderen in die branche werken.

Op het congres wordt gekeken naar mogelijkheden om buitenlandse toeristen effectiever te vervolgen als zij zich schuldig maken aan seks met jonge kinderen. In Duitsland is het sinds 1993 mogelijk vervolging in te stellen, zelfs ook als het vergrijs in het land zelf niet strafbaar is.

• Pagina 5: Meer kinderen in seksindustrie

Minister Sorgdrager wil voorstellen doen tijdens conferentie in Stockholm

Van onze verslaggevers

APELDOORN - Minister Sorgdrager zal op de conferentie in Stockholm over kinderporno en - prostitutie die komend weekeinde begint, voorstellen doen voor verbetering van de internationale aanpak van de handel in porno. 7R 27-0

Volgens haar schort er nog het een en ander aan de internationale samenwerking, en is Stockholm een uitstekend forum om te proberen hier wat aan te doen.

De minister zei dat gisteren in Apeldoorn bij de opening van het academischaaljaar van de Nederlandse Politie Academie (NPA). Volgens haar gaat het bij de handel in kinderporno om internationaal opererende organisaties.

De Nederlandse politie is volgens haar extra alert op vertakkingen in Nederland. Wat haar voorstellen precies inhouden, wilde de bewindsvrouw echter nog niet zeggen.

Sorgdrager sloot niet uit dat een zaak zoals die in België speelt, ook elders, misschien ook in Nederland, kan spelen. Zij vertrouwt er echter op, dat de Nederlandse politie zo'n zaak goed kan oppakken. "In Nederland wordt met dergelijke zaken heel serieus omgegaan", meent de minister.

Minister Sorgdrager wil niet zo ver gaan, te beweren dat de Nederlandse politie en justitie beter op haar taak is berekend dan de Belgische. "Ik weet niet wat voor blunders daar gemaakt zijn", aldus Sorgdrager.

De politie moet voldoende expertise hebben voor een goede behandeling van zeden delicten. Het nieuwe bestel staat die expertise echter niet in de weg, meent ze.

Basisteams van de politie moeten evenwichtig zijn samengesteld uit generalisten en specialisten. Het specialisme moet op voldoende niveau aanwezig en toegankelijk zijn.

Zij reageerde daarmee op de kritiek dat bij de reorganisatie van de politie ruim twee jaar geleden te veel specialisten zijn afgestoten, waaronder een belangrijk deel van de zedenpolitie.

Begin vorig jaar beloofde Sorgdrager de Tweede Kamer het specialisme kinder- en zedenpolitie weer op te zullen tuigen. Sinds die tijd hebben Sorgdrager noch minister Dijkstal van binnenlandse zaken daartoe iets ondernomen. Een brede Kamermeerderheid heeft al aangekondigd beide ministers daarover binnenkort aan de tand te voelen.

De Belgische minister van justitie, Ste-

faan De Clerck, heeft gisteren verzekerd, dat het onderzoek in de grote ontvoerings- en zedenzaak ongehinderd uitgevoerd kan worden. Hij verwierp de suggestie, dat openbaar aanklager Michel Bourlet niet de vrije hand zou hebben.

Hoofdverdachte Marc Dutroux en zijn handlangers blijken contacten te hebben gehad binnen het politieapparaat. Afgelopen weekeinde werd een hoofdinspecteur van politie gearresteerd. Hij zou Dutroux de hand boven het hoofd hebben gehouden in een affaire met gestolen auto's. Het is nog onduidelijk welk verband er bestaat met de ontvoeringen van minderjarigen, waarover Dutroux een bekentenis heeft afgelegd.

Miljoen kinderen in seksindustrie'

PAR 27-0

STOCKHOLM/BRUSSEL - Ruim een miljoen kinderen overal in de wereld zijn betrokken bij de seksindustrie, aldus de organisatoren van het vandaag in Stockholm begonnen congres tegen het seksueel uitbuiten van kinderen. Voor het eerst wordt een internationaal congres gewijd aan deze 'epidemie', aldus een woordvoerder van mede-organisator Unicef. Ruim 120 landen zijn in de Zweedse hoofdstad vertegenwoordigd.

Volgens de organisatoren van de conferentie heeft de toegenomen welvaart in tal van ontwikkelingslanden paradoxaal genoeg bijgedragen aan de kinderpornotutatie. Burgers die geen deel hebben aan de nieuwe welvaart, sturen hun kinderen vaak naar bordelhouders in de hoop daar goed aan te verdienen. Dat verklaart deels de snelle opkomst van de seksindustrie in onder meer de Filipijnen en Thailand.

De organisatoren van de conferentie in Stockholm, waaronder de Zweedse regering en tal van non-gouvernementele organisaties, hopen dat de bijeenkomst regeringen van zowel 'rijke' als arme landen ertoe brengt maatregelen te nemen.

De conferentie staat extra in

de belangstelling wegens het schandaal in België rond de verdwenen en vermoorde meisjes. Hoofdverdachte Marc Dutroux is een pedofiel die meisjes liet ontvoeren. In een van zijn woningen werden videobanden met kinderporno aangetroffen.

In België is gisteren een tiende verdachte opgepakt. Het gaat om Pierre Rochov, zoon van een schroothandelaar bij wie de politie zondag nog huiszoeking verrichtte. Pierre Rochov werd vorig jaar november, met een vriend en een vriendin, enkele uren gegijzeld door hoofdverdachte Marc Dutroux. Dutroux wilde de drie naar eigen zeggen een lesje leren omdat ze een vrachtwagen van hem hadden gestolen. De politie bevrijdde de

jongeren nadat de burenhulpgroep hadden gehoord.

De speurtocht naar mogelijke slachtoffers van de bende van Dutroux duurt voort. De graafwerkzaamheden richten zich op het huis van Dutroux' vermoorde handlangster Bernard Weinstein in Jomet, een dorpje ten noorden van Charleroi. Ook in Sars-la-Buissière, waar de lichamen van Julie Lejeune, Mélissa Russo en Weinstein werden gevonden, wordt verder gezocht. Het werk daar staat onder leiding van de Britse politie-inspecteur John Bennett.

Bij het graafwerk in Jomet was vannacht ook Dutroux aanwezig. Hem waren handboeien omgedaan en hij werd constant omringd door politiemannen. Ook speurhonden van een speciale Nederlandse politie-eenheid uit Nunspeet zijn ingeschakeld. De honden zijn getraind op het zoeken naar menselijke resten. Een speurder uit Nederland, luitenant H. Jongen van de identificatieafdeling van de Koninklijke Landmacht, is eveneens behulpzaam. (Rtr. AP. ANP)

Kinderporno NYW 27-0

Het is puur toeval dat de internationale conferentie tegen kinderpornografie in Stockholm valt in de actualiteit van de geruchtmakende Belgische zedenzaak, maar wrang genoeg hadden de organisatoren het niet beter kunnen treffen. Het klimaat om maatregelen te treffen tegen het misbruik van kinderen had moeilijk gunstiger kunnen zijn, in ieder geval in West-Europa.

Nu herbergt West-Europa slechts een deel van het probleem, maar wel een belangrijk deel. Het Belgische schandaal toont dat op een extreme manier aan, maar de kinderporno in zijn minder excessieve vormen, dat wil zeggen zonder dat ze direct gepaard gaat met moord, is een veel breder vertakte perversiteit. De daders die in eigen land niet aan hun trekken komen, kunnen terecht in Aziatische en Zuid-Amerikaanse landen, waar armoede, corruptie en misdaad een vruchtbare voedingsbodem vormen voor een gewetenloze seksindustrie, waar steeds jongere kinderen als koopwaar worden aangeboden.

De aandacht van de conferentie zal dan ook zeker uitgaan naar de mogelijkheid om westerse sekstoeristen thuis aan te pakken. Ook naar Nederland, waar Justitie seks met kinderen vanaf twaalf jaar alleen vervolgt als de slachtoffers zelf of hun ouders een klacht indienen. Dit maakt dat de Nederlandse sekstoerist nagenoeg onbedreigd door het thuisfront zijn gang kan gaan. Minister Sorgdrager heeft groot gelijk als ze stelt dat er internationale samenwerking geboden is, maar ze zou een stuk geloofwaardiger worden als ze een strenger vervolgingsbeleid voor sekstoeristen aankondigde.

Overigens moet men zich geen overdreven voorstelling maken van de resultaten die met internationale afspraken kunnen worden bereikt. De oorzaken zitten daarvoor te diep. De uitwassen waar het hier om gaat zijn symptomen van een doodzieke wereld en ziekte laat zich nu eenmaal niet door afspraken genezen.

Roemenië centrum kinderpornotutie

In Roemenië zijn vorig jaar bijna 700 minderjarigen het slachtoffer geworden van seksueel misbruik. Dat blijkt uit een maandag gepubliceerd rapport van het Roemeens Nationaal Comité ter Bescherming van het Kind. Van de 676 slachtoffers zijn er 601 meisjes en zijn er 119 jonger dan tien jaar.

Meer dan 511 Roemenen werden in 1995 veroordeeld voor "misdrijven tegen minderjarigen", van wie 312 voor verkrachting, 46 voor koppelaarlijk en 43 voor seksuele perversiteiten, aldus statistieken van de Roemeense justitie. De regering in Boekarest noemde deze cijfers verontwaardigd en heeft nationale campagnes in het vooruitzicht gesteld.

Volgens voorzitter Ecaterina Laudatu van het Nationaal Comité wordt Roemenië

langzaam maar zeker een Europees centrum voor kinderpornotutie. Een onderzoek van de organisatie Save the Children wees uit dat 65 procent van de kinderen die in Boekarest op straat rondzwerven in de prostitutie werkzaam is. Uit medisch onderzoek bleek dat 92 procent van hen lijdt aan geslachtsziekten.

Na de val van de communistische machthebbers in Roemenië in december 1989 werden meer dan twintig ngo's opgericht die straatkinderen in Boekarest hulp moesten bieden. Geldgebrek verhindert echter een gemeenschappelijke strijd tegen kinderpornotutie. "We kunnen hen enkel onderdak bieden voor een nacht en hen dan opnieuw de straat opsturen", aldus een woordvoerder van de politie in Boekarest.

Seksmisbruik kinderen neemt schrikbarend toe

NRC 27/8

Henk Boon

toe

Het eerste wereldcongres tegen commerciële seksuele uitbuiting van kinderen wordt deze week in Stockholm gehouden. Vertegenwoordigers van meer dan 90 regeringen buigen zich over de vraag hoe kinderpornografie, de handel in kinderen en kinderpornografie tegengegaan kan worden en de slachtoffers geholpen kunnen worden.

Dat werd hoog tijd, want volgens Unicef, het kinderfonds van de VN, roegen zich elk jaar een miljoen nieuwe kinderen bij het miljoenenleger aan slachtoffers van kinderpornografie, -porno, -pornografie en -handel. Het is zaak dat de wereld eindelijk een harde en eensgezinde lijn trekt te trekken en (juridische) maatregelen neemt om de criminele exploitanten en klanten aan te pakken.

Een nieuw verschijnsel is het omvangrijke commerciële seksuele misbruik van kinderen overigens niet. Al in de jaren zestig gingen in Vietnam gelegerde Amerikaanse militairen voor 'Rest & Recreation' naar Thailand, wat de basis legde voor een bloeiende seksindustrie. Daarbij was ook voor kinderen een rol weggelegd omdat sommige militairen zich door kinderen wensten laten 'ontspannen' en de klant in het arme kapitalistische Thailand koning bleek. Sindsdien is de Thaise seksindustrie uitgegroeid tot een bedrijfstak met een jaarlijkse omzet van naar schatting anderhalf miljard dollar. Een belangrijk deel daarvan komt voor rekening van kinderen. Hoeveel kinderen dat precies zijn is moeilijk te zeggen. Schattingen lopen uiteen van

15.000 (volgens de Thaise overheid) tot 800.000 kinderen (Centre for the Protection of Children's Rights).

Het commerciële seksuele misbruik van kinderen mag dan geen nieuw verschijnsel zijn, de enorme toename ervan is schrikbarend. Een van de oorzaken is de sterke groei van het internationale toerisme. In de laatste 35 jaar is de omvang ervan verzevendvoudigd. Vliegen wordt steeds goedkoper en exotische bestemmingen, waar seks (zowel met volwassenen als kinderen) goedkoop is, komen binnen bereik van steeds grotere groepen. Volgens hulporganisaties zijn de klanten van kinderpornografie overigens niet uitsluitend pedofielen, maar vaak ook 'gelegenhedsliefhebbers' die zich door de minderjarige zelf of allerlei tussenpersonen in verleiding laten brengen.

De rijke toeristen vergripen zich allang niet meer uitsluitend in nootore seksparadijzen als (delen van) Thailand of de Filipijnen aan kinderhoertjes. Beide landen hebben hun wetgeving aangescherpt. In Thailand is seksueel misbruik van minderjarigen sinds dit jaar strafbaar met maximaal vijftien jaar gevangenis en in de Filipijnen gaan zelfs stemmen op om de doodstraf in te voeren. Dit jaar zijn diverse sekstoeristen gearresteerd (onder wie een Nederlander) en de media liggen op de loer. Mede hierom verschuift het sekstoerisme zich gaandeweg naar andere landen in de regio als liberaliserende socialistische landen als Vietnam of Laos. Dat dat snel kan gaan blijkt onder meer in de Cambodjaanse hoofd-

stad Phnom Penh waar prostitutie, laat staan kinderpornografie, in 1989 nog een niet bestaand fenomeen was. Volgens Unicef telde de stad in 1995 naar schatting 5.000 kinderhoertjes. Maar ook in andere ontwikkelingslanden als de Dominicaanse Republiek liggen er ruime alternatieven.

Het internationale sekstoerisme is wel de meest in het oog lopende, maar niet de enige boosdoener. India bijvoorbeeld telt naar schatting bijna een half miljard kinderpornografen, terwijl het land jaarlijks maar

waar ze niemand kennen, de taal niet spreken en vaak geen papieren hebben, nog weerlozer. Elk jaar verdwijnen duizenden meisjes van Nepal en Bangladesh naar Indiase bordelen. Vanuit India, Pakistan en Bangladesh worden weer duizenden meisjes als 'bruid' verhandeld naar de Golfstaten.

Veel Filipijnse meisjes vertrekken als dienst- of kamermeisje naar het Midden-Oosten of Hongkong. In sommige gevallen onder valse voorwendselen om in een bordel te eindigen. In andere gevallen ko-

Elk jaar verdwijnen duizenden meisjes van Nepal en Bangladesh naar Indiase bordelen

anderhalf miljoen buitenlandse bezoekers trekt. Met uitzondering van misschien de stranden van Goa, is kinderpornografie in grote meerderheid een puur 'binnenlandse' aangelegenheid. Dat geldt ook voor andere ontwikkelingslanden. Zelfs in Thailand en de Filipijnen bestaat de meerderheid van de klanten uit lokalen. Misbruik van kinderen vindt — via de internationale kinderhandel — ook vaak plaats in het buitenland en komt om die reden nog moeilijker aan het licht. De kinderen zijn in een buitenland

men ze wel in een gezin te werken, maar dat is lang niet altijd een garantie tegen seksueel misbruik. Ook voor pornografische doeleinden worden veel kinderen uit ontwikkelingslanden, maar ook Oost-Europa misbruikt.

Belangrijk is dat in Stockholm concrete stappen gezet worden om de wetgeving tegen seksueel misbruik wereldwijd aan te scherpen en uniformer te maken. De meeste ontwikkelingslanden kennen wel wetgeving, maar vaak wordt die niet toegepast of kunnen overtre-

ders die gemakkelijk omzeilen, daarbij geholpen door corruptie van lokale politie-agenten en ambtenaren. Een gepakte Nederlandse kindersekstoerist kon de dans ontspinnen door een borgsom te betalen en vervolgens het land in kwestie (de Filipijnen) te verlaten. De wetgeving in de herkomstlanden van de kindersekstoeristen zou in dit soort gevallen moeten voorzien, waardoor de daders eenmaal thuis alsnog veroordeeld kunnen worden, ook zonder dat de slachtoffers aangifte moeten komen doen.

De dit jaar in Nederland gestarte 'campagne tegen kindersekstoerisme', heeft dan ook terecht te doel te 'werken aan een duidelijk wetsvoorstel dat kinderen in het buitenland moet beschermen tegen misbruik door Nederlanders'. Deze Nederlandse campagne maakt deel uit van de internationale ECPAT-campagne (End Child Prostitution in Asian Tourism), de initiatiefnemer en mede-organisator van het wereldcongres in Stockholm.

De oorzaken dat zoveel kinderen in de prostitutie belanden zijn complex. Het is niet alleen een kwestie van armoede bij de families van de kinderhoertjes en een toegenomen vraag, maar ook factoren als versteldijk en het uiteenvallen van hechte sociale gemeenschappen op het platteland (waar veel kinderen geronseld of gekocht worden) spelen een rol. Met alleen een hardere wettelijke aanpak van kindersekstoerisme is het probleem natuurlijk niet opgelost, ook al omdat misbruik van kinderen door buitenlandse toeristen slechts een deel van het totale misbruik uitmaakt.

Niettemin kan er een belangrijk uitstralingseffect op de 'lokale markt' van uitgaan als die rijke toeristen niet alleen eerder tegen de lamp lopen maar, zelfs al slagen ze erin met borgsommen of smeergelden te ontkomen, zich ook thuis diene te verantwoorden voor de rechter. Als de toeristen niet onaanvaardbaar blijken, dan zullen ook lokale bordeelhouders, pooiers, ronselaars en klanten makkelijker aangepakt kunnen worden.

Een dergelijke aanpak vereist ter plekke wel corruptiebestrijding, revalidatieprogramma's voor de jeugdige slachtoffers, opvang van straatkinderen in steden en ontwikkeling van het platteland. Daaraan kunnen westerse overheden, ontwikkelings- en hulporganisaties (onder meer financieel) bijdragen.

Beter dan — zoals de Filipijnse regering doet — te denken aan de doodstraf voor daders, kunnen de rechters passende vrijheidsstraffen opleggen in combinatie met geldstraffen, waarvan de opbrengsten bijvoorbeeld gestoken worden in de revalidatie van de kinderen. Ook al is te verwachten dat met dit laatste nu niet direct grote bedragen gemoed zijn, de symbolische waarde ervan zou sterk zijn. Ongeacht of de misbruikers nu toeristen of buitenlandse zakenlieden zijn of uit het land zelf komen. En — als het buitenlandse bezoekers betreft — ongeacht of ze nu daar of in eigen land veroordeeld worden.

Henk Boon is verbonden aan Stichting Savvy voor Derde-Wereldjournalistiek en Interculturele Informatie.

'Ze zien ons vaak als kinderpornocentrum'

Van onze verslaggeefster
Mirjam Schöttelndreier

AMSTERDAM VK 27-8

Nederland zal er nog een zware dobber aan krijgen om het buitenland te overtuigen van de voordelen van de liberale wetgeving rond seks met minderjarigen. Dat althans is de inschatting van F. de Man, woordvoerder van de Nederlandse ECPAT-coalitie, die een wereldwijde campagne voert tegen commercieel seksueel misbruik van kinderen. 'We hebben als het gaat om kinderporno gewoon een slechte naam.'

Hoe het Nederlandse beleid wordt gewaardeerd, zal deze week blijken in Stockholm, waar het eerste wereldcongres tegen seksuele uitbuiting van kinderen wordt gehouden. Organisatoren zijn de Zweedse overheid, Unicef, de internationale actiegroep ECPAT en non-gouvernementele organisaties die zich bezighouden met de uitwerking van de in 1989 bekrachtigde VN-resolutie omtrent de Rechten van het Kind.

In Nederland zelf geldt de zaak Van E. als testcase. Deze procedure moet uitwijzen of het Nederlandse strafrecht voldoende is toegerust om sekstoeristen te berechten voor een seksueel misdrijf met minderjarigen dat is begaan in het buitenland. Het belang van de zaak, waarin een Nederlandse toerist seks had

met jonge meisjes, overschrijdt bovendien de landsgrenzen, omdat in Stockholm de bestrijding van het internationale sekstoerisme met minderjarigen hoog op de agenda staat.

Van E., die in het verleden korte tijd voorzitter was van de pedofielevereniging *Martijn*, wist begin dit jaar de Filipijnen te ontvluchten. Daar werd hij gezocht voor ontucht met een negenjarig meisje.

Mede onder invloed van ECPAT (End Child Prostitution in Asian Tourism), dat in Bangkok een internationale verzetsbeweging van de grond heeft gekregen, heeft minister Sorgdrager van Justitie bij de Filipijnse justitie het dossier van Van E. opgevraagd. De autoriteiten aldaar hadden de bewindsvrouw gevraagd Van E. te vervolgen. Zijn dossier is nu in Nederland in behandeling. De Haagse officier van justitie heeft gelast nader onderzoek te doen op de Filipijnen.

Minister Sorgdrager en haar gevolg zullen in Zweden heel wat vragen krijgen over de Nederlandse wetgeving. Seksueel misbruik van kinderen tussen twaalf en zestien jaar is hier slechts strafbaar als het slachtoffer zelf, de ouders of de Raad voor de Kinderbescherming een klacht indient. Afgezien van het feit dat meerdere landen dit op zich al een curieuze regeling vinden, is het vrijwel ondenkbaar dat dit klachtrecht enige betekenis kan

hebben voor kindprostituees in Thailand, Cuba of Brazilië.

Toch, vindt ECPAT-woordvoerder De Man, hoeft er aan de Nederlandse wetgeving niet veel te veranderen. 'Belangrijk is dat het klachtrecht ondersteund gaat worden door politie- en justitiemedewerkers in de betrokken vakantielanden. Zij kunnen ervoor zorgen dat de bewijsvoering in de landen zelf rond komt en van zodanige kwaliteit is dat het zonder problemen in het

Nederland moet veel uitleggen op congres over misbruik jeugd

Nederlandse apparaat kan worden verwerkt.' In landen als Zweden, Duitsland en Australië wordt zo al gewerkt. In Zweden is ook al een toerist veroordeeld voor ontucht met een Thaise jongen.

In Stockholm zal veel aandacht zijn voor de aanpak, de wetgeving en vervolging van de daders uit Westerse landen. Deze prostituanten maken jaarlijks, in toenemende aantallen, gebruik van de seksuele diensten die in de veelal arme Azia-

tische en Latijns-Amerikaanse landen voor een habbekrats door kinderen worden aangeboden.

De angst voor aids, en de illusie dat jonge kinderen nog niet zijn besmet, doet de vraag naar steeds jongere kinderen groeien. In Thaise bordelen, zo meldt de ECPAT-nieuwsbrief, worden zelfs al baby's aangeboden. Volgens schattingen van Unicef belanden elk jaar een miljoen kinderen in de prostitutie, worden misbruikt voor kinderporno of slachtoffer van kinderhandel.

Het accent van de aanpak van kindermisbruik ligt op bewustmaking en aanpak van daders. Deze manier van werken hangt samen met de economische situatie in landen waar kinderseks wordt aangeboden. Veel landen zijn economisch afhankelijk van de inkomsten uit de (seks)toerisme-industrie. Bovendien staat politieke instabiliteit en corruptie een doortastend beleid in de weg.

'Niettemin', zo waarschuwt De Man, 'is het niet de bedoeling om een soort scheidingslijn te trekken waarbij Fort Europa fronsend toekijkt hoe men in landen daar toch zo slecht met de eigen kinderen omgaat. Wij krijgen de Wallen van Azië te zien, maar omgekeerd zien veel landen in de Derde Wereld Amsterdam nog steeds als het smerige hart en de doorvoerhaven van de kinderporno. Dat is hen niet uit het hoofd te praten.'

Glamour is opstap naar kinderporno

PAR 20-8

door ADRIAN BRIDGE in Boedapest

BOEDAPEST - Sommige meisjes waren zo jong, dat ze door hun ouders werden gehaald en gebracht. Het solide huis van drie verdiepingen in de Hongaarse stad Eger boezemde vertrouwen in. Hun kinderen, hoopten de ouders, zouden daar een begin maken met een schitterende carrière als fotomodel.

De man die de ouders en de kinderen ontving, was een voormalige automonteur die zich tot fotograaf had laten omscholen. Met zijn charme en vlotte babbel wist hij ouders en kinderen ervan te overtuigen dat de roem nu echt binnen handbereik was.

De meisjes kregen tussen de tien en de zestig gulden per sessie, naar Hongaarse begrippen een redelijke beloning. Eerst konden ze al hun kleren aanhouden, later waren de poses zogenaamd bestemd voor folders van badkleding, bij de volgende sessies werden de eerste schreden gezet op weg naar volslagen pornografische foto's.

"Als ze eenmaal binnen waren, was het alsof de meisjes de betovering van de fotograaf ondergingen. Ze deden alles wat hij vroeg," aldus politie-inspecteur Istvan Nagy in Eger. "Als ze weer thuis waren, durfden ze hun ouders niet te vertellen wat er echt was voorgevallen."

Ongeveer vijftig meisjes tussen de tien en vijftien jaar zijn mogelijk door de fotograaf naakt en in seksuele poses gefotografeerd. Later gebruikte de man ook een

videocamera. De foto's en de cassettes werden door de verdachte verkocht aan een netwerk van pedofielen. De Hongaarse justitie heeft de opnames tot in de Verenigde Staten kunnen traceren.

"Bij doorzoeken van de woning vonden we een complete bibliotheek met pornografisch materiaal met kinderen en soms zelfs dieren," aldus Nagy. De bende voor wie de fotograaf werkte, had ook gezorgd voor een adres op het Internet. Daarmee hoopten de criminelen tot in Japan en Saoedi-Arabië klanten te bereiken.

De internationale persbureaus melden verder: Brazilië gaat in Stockholm, op de internationale conferentie tegen seksuele uitbuiting van kinderen, maatregelen eisen tegen reisbureaus die seksreizen organiseren. De Braziliaanse pers meldde dat de

Braziliaanse minister van justitie Nelson Jobim met name bij Europese landen zal aandringen op maatregelen.

Jobim wil bijvoorbeeld dat een reisbureau uit de Bondrepubliek zijn filiaal in Brazilië sluit. Het bureau bood een nacht met een meisje uit Recife aan als hoofdprijs bij een loting onder klanten die naar Noordoost-Brazilië reizen.

Het internationale congres in de Zweedse hoofdstad had al voor ontvangst van het Braziliaanse verzoek beloofd te kijken naar mogelijkheden buitenlandse toeristen effectiever te vervolgen als zij zich schuldig maken aan sekstoerisme met jonge kinderen.

In Duitsland is het sinds 1993 mogelijk vervolging in te stellen, zelfs al is de dader in het land waar hij zijn lusten botvierde,

Zweedse koningin opent Wereldcongres Stockholm 6+6 27.8

„Kinderen geen smokkelwaar”

Van GPD-verslaggever
Gerard Chel

STOCKHOLM

Er moet wereldwijd harder worden opgetreden tegen de kinderseksindustrie, zowel tegen exploitanten als misbruikers. Om dat mogelijk te kunnen maken, zal er internationaal meer moeten worden samengewerkt tussen overheden, politie en justitie. Ook zal de wetgeving moeten worden aangescherpt. Tenslotte moeten er maatregelen worden genomen om de kinderen zelf beter te beschermen en hen goede voorlichting te geven om te voorkomen dat ze in handen vallen van de criminele kinderseksindustrie.

Deze boodschap krijgen deze week de ruim duizend deelnemers aan het (eerste) Wereldcongres tegen Commerciële Seksuele Uitbuiting van Kinderen in Stockholm mee. De Zweedse koningin Silvia opende het congres vanochtend, nauw betrokken als zij is bij de organisatie ervan. Vorig jaar november schokte zij in Parijs op een

bijeenkomst van 'First Ladies' de aanwezige dames door in weinig diplomatieke taal openlijk haar afschuw uit te spreken over kinderpornoografie. „Ik heb een dergelijke film gezien”, zo hield zij haar gehoor voor. „Ik was bang voor wat ik te zien zou krijgen, maar ik keek er toch naar. En het was verschrikkelijk”. Het verbijsterde gezelschap kreeg van koningin Silvia enkele praktijkvoorbeelden van seksueel misbruik van kinderen te horen en werd tenslotte uitgenodigd het congres in Stockholm bij te wonen.

De Zweedse regering kreeg alle lof toegezwaaid voor de organisatie van het congres. In zijn toespraak vanochtend

zei Ron O'Grady, internationaal coördinator van ECPAT, een van de mede-organisatoren en al jarenlang bestrijder van het sekstoerisme, dat de wereld duidelijk gemaakt moet worden dat 'kinderen geen waren zijn die over de grenzen gesmokkeld worden om tegemoet te komen aan de vraag naar kinderseks door buitenlanders'. „Het is een kwaad dat ons allen aangaat, maar het kwaad wordt nog groter als wij het niet stoppen”.

O'Grady wees er fijntjes op dat deze week, terwijl het congres in Zweden wordt gehouden, in vele Aziatische landen meer dan een miljoen kinderen tussen de 10 en 12 miljoen volwassen mannelijke

klienten seksueel ten dienste zijn. Carol Bellamy, directeur van Unicef, het kinderfonds van de VN, sprak vanmorgen duidelijke taal. „We zijn hier om, zonder enig vorm van compromis, nadrukkelijk uit te spreken dat kinderen er niet zijn om verhandeld te worden. De commerciële seksuele uitbuiting van kinderen moet stoppen: op elke hoek van deze wereld”, zo zei zij.

EU-commissaris Anita Gradin tenslotte benadrukte dat kinderseks een relevant politiek agenda-punt is geworden en 'dat voorlopig moet blijven'. Zij merkte op dat het congres duidelijk maakt dat seksueel misbruik van kinderen niet het probleem van een ander (land) is.

oostkust van Brazilië ligt pal naast de luxe strandwijk Boa Viagem. Jongerenwerkster Carmita Verçoca kent de wirwar van schaarsverlichte modderige steegjes als geen ander. Enkele dagen per week zoekt ze hier kinderprostituees op. Ze geeft hun adviezen en deelt condooms uit. „De kinderen beginnen op steeds jongere leeftijd te werken. De meesten zijn nog geen vijftien”, zegt ze.

Aan het begin van de avond zet Louisa, een forse zwarte vrouw met grote goudkleurige oorbellen, enkele tafeltjes buiten. Haar bordeel bestaat uit vier kleine kamertjes van nog geen twee bij twee. Vieze, oude matrassen liggen op de betonnen vloer. De klanten zijn Brazilianen, Duitsers en Zweden, vertelt ze, mischien ook wel Nederlanders.

Buiten staat Luciana met een paar vriendinnen te praten. Ze is jong (14), slank en heeft lang golvend haar. Ze komt van een dorp op het platteland en is sinds een jaar in de stad. „Ik ga niet meer terug”, zegt ze beslist. Haar klanten doet ze op in de uitgaanswijk of op het strand. Ze verdient honderd dollar per keer. Het liefst heeft ze Europeanen. „Want die zijn niet gewelddadig.”

Bijna dagelijks trekken de *educadoras da rua* (jongerenwerkers op straat) van de hulporganisatie *Casa de Passagem* (doorgangshuis) de rosse buurten van Recife in, een tas met condooms over de schouder. Tien jaar geleden richtte de advocaat Ana Vasconcelos de organisatie op. Sinds die tijd zijn de problemen gegroeid. „Veel meisjes die op straat blijven halen de twintig niet: complicaties bij abortus, drugs, moord en zelfmoord zijn de voorname doodsoorzaken”, zegt Vasconcelos in haar kantoor. De hulporganisatie telt inmiddels een kleine vijftig medewerkers, onder wie artsen, psychologen, verpleegsters en *educadoras da rua*. Sommigen van hen hebben zelf vroeger op straat geleefd.

Volgens een parlementaire onderzoekscommissie telde Brazilië

in 1994 een half miljoen minderjarige prostituees. In toeristensteden als Salvador en Recife komt sekstoerisme veel voor. Het aantal minderjarigen in de prostitutie is de afgelopen jaren in Brazilië toegenomen. Sekstoeristen uit het buitenland vormen een klein, maar in het oog springend deel van de klanten. De organisatie ChildRight Worldwide in Amsterdam schat dat vanuit Nederland jaarlijks tienduizend mannen voor kinderseks naar het buitenland gaan. Naast Brazilië zijn Thailand, Sri Lanka, de Filipijnen en Vietnam bekende bestemmingen. Favoriet in Brazilië zijn badplaatsen aan de noordoostkust als Salvador, Natal en de haven- en toeristenstad Recife.

In industriegebieden, waar arbeiders ver van hun gezin wonen, tippen kinderen op straat of werken in nachtclubs. In goudzoekersdorpen in het Amazonegebied 'verhuren' ouders soms hun kinderen aan bordelen. De kwaliteitskrant *Folha de Sao Paulo* berichtte in 1992 als eerste over circa 25.000 jonge 'seks-slavinnen' die in goudzoekerskampen leefden. Na aanhoudende berichten besloot de regering tot ingrijpen. Eenheden van de militaire politie overvielen tijdens een bliksemactie het goudzoekersdorp Cuiú Cuiú. Eigenaren van nachtclubs werden gearresteerd; de kinderen, in de leeftijd van dertien tot zeventien jaar, kwamen vrij. Maar de operatie bleef beperkt tot één dorp. „Het was een show om de publieke opinie gerust te stellen, in feite verandert er niets”, aldus de krant.

De Bamboo-bar aan het Boa Viagem-plein is een bekend tref-punt van sekstoeristen. Enkele Duitse mannen zitten achter een caipirinha, een sterke brandewijn. Aan de muur hangen de uitslagen van de Bundesliga. Even verderop klinkt de lambada uit een discotheek. De meisjes dansen, buitenlandse mannen, meest veertigers, kijken toe vanaf de kant. Eliza (17) zit op een leren bank aan de kant. Jaren geleden nam een vriendin haar mee, vertelt ze. Zo begon het. Ze heeft geen keus, vindt ze. „Het was bij ons één grote misère. Nu hebben we tenminste geld.” Een klant nam haar mee naar Italië. Een paar weken is ze nu terug. Trouwen met een Europeaan, dat is haar grote droom voor de toekomst. „Europeanen zijn de beste klanten”, zegt haar vriendin Sania (14). „Die betalen het beste.” Eliza knikt. Dan loopt ze naar de dansvloer en verdwijnt in de swingende massa.

Vijfhonderd meter verderop speelt een popgroep op een podium op het strand. „Sekstoerisme is een kwaadaardig gezwel”, roept de Braziliaanse zanger tussen twee nummers door. „Waarom doet de overheid niets?” Hij oogst veel bijval. Het publiek, vooral jongeren, applaudisceert. „Veel Brazilianen hebben er schoon genoeg van”, zegt een student.

Ook elders in het land neemt de kritiek toe. In Salvador startte het

Centrum ter Bescherming van het Kind een publiciteitscampagne. In de kuststeden Belém, Fortaleza en Joao Pessoa zijn groepen actief die 'nieuwe' meisjes opvangen en voorlichting geven. Bekende Braziliaanse zangers als Gilberto Gil en Daniela Mercury hebben zich aangesloten bij de campagnes en de overheid opgeroepen 'de schuldigen' te straffen: bordeelhouders, hotelpor-tiers die meewerken, de taxichauffeurs die bemiddelen, en niet in de laatste plaats: de klanten zelf.

Toch is de vraag van de klanten niet de enige reden voor de omvangrijke jeugdprostitutie. Hulporganisaties zien ook armoede en seksueel misbruik op jonge leeftijd als belangrijke oorzaken. „De overeenkomsten in de verhalen van minderjarige prostituees zijn frappant”, zegt Sizue Imanishi, medewerker van UNICEF, het Kinder-fonds van de Verenigde Naties. „Zere ouders komen uit arme gezinnen en hebben thuis met seksueel geweld te maken gehad.” Volgens onderzoekers van een kinderopvangcentrum in de kustplaats Fortaleza zijn acht van de tien minderjarige prostituees op jonge leeftijd door een (stief)vader, oom of zwager seksueel misbruikt.

Volgens Imanishi hebben de spanningen binnen gezinnen vaak te maken met de leefomstandigheden in arme wijken. „Je moet je voorstellen: een of twee kleine ruimtes voor een groot gezin. Veel gezinnen vallen uit elkaar. Stiefouders willen soms niets met de kinderen te maken hebben.”

Ook puur economische motieven kunnen de doorslag geven. Veel kinderen werken op straat om iets bij te verdienen. Ze verkopen pinda's, poetsen schoenen. Meisjes belanden via leeftijdgenootjes in de prostitutie. „Het komt voor dat meisjes van veertien zo een gezin onderhouden. De ouders weten wat hun kinderen doen. Maar ze zien het ook als een uitvlucht uit de misère”, zegt Imanishi.

Het is rond middernacht als Zé Carlos van het Casa de Passagem de brug naar de havenwijk van Recife oversteeft. Enkele straatkinderen hangen tegen de balustrade aan. De huizen in de straat aan de overkant zijn donker, maar in de verte schettert muziek. „Daar gaan we heen”, zegt Carlos. Het terras van de Sao Francisco bar zit vol: tienermeisjes en oudere mannen. Elena (21), een jonge mulatin met een

maanden in Nederland blijven. Met vijfduizend dollar kwam ze terug naar Brazilië terug.

Ana Vasconcelos van het *Casa de Passagem* bevestigt de verhalen. Er is een organisatie die opereert vanuit Suriname. Vandaar vliegen de meisjes door naar Nederland,

Duitsland of Italië. „We kunnen ze niet tegenhouden, maar wijzen op de risico's.” Die zijn groot, want lang niet alle tussenpersonen zijn betrouwbaar. Vrouwen- en kinderverhandel komt in Brazilië voor, al ontbreken cijfers over de omvang. De daders worden zelden gepakt. Ruim een jaar geleden werden in hartje Rio vier kinderen ontvoerd vlakbij het kantoor van M. Floren-cia van de Nationale Campagne tegen Kinderseksmisbruik. „Een meisje slaagde erin op een onbewaakt ogenblik haar familie te bellen”, vertelt Floren-cia. „Ze zat gevangen in een kinderbordeel in Bahia in het noordoosten. De politie wilde niets doen, omdat er volgens haar te weinig bewijs was. De handelaar moet iets in de gaten hebben gekregen. Ze is verdwenen, we hebben er nooit meer wat van gehoord.”

Sinds 1990 heeft Brazilië een nieuwe, vergaande jeugdwet: het Statuut voor Kinderen en Adolescenten. Volgens VN-rapporteur V. Muntarborn, die het kinderseks-misbruik in Brazilië onderzocht, zijn de wetten goed maar ontbrekt het aan handhaving. Enkele Braziliaanse steden hebben samen met UNICEF cursussen voor de politiekorpsen opgezet. „Het moet het begin van een mentaliteitsverandering zijn”, zegt Imanishi. „De agenten moeten weten wat de daders aanrichten, ze moeten beseffen dat de meisjes de zwakke partij zijn. Het zijn voorbeeldprojecten, we willen laten zien dat het anders kan.”

Het is twee uur 's nachts als Carlos klaar is met zijn ronde. De havenwijk is stil geworden. Alleen bij de San Francisco-bar klinkt nog muziek. Wat beweegt Carlos om jaar in jaar uit dit werk te doen? Hij zwaait zijn tas om zijn schouder. „Al help je maar een iemand aan een ander bestaan”, zegt hij. „Dan heb je al gewonnen.”

Jeugdprostitutie
tiert in stegen
van Brazilië

Vanmorgen is in de Zweedse hoofdstad Stockholm het wereldcongres tegen de seksuele uitbuiting van kinderen officieel geopend. Ook in Brazilië groeit het protest tegen de uitbuiting van minderjarige prostituees.

Door RALPH ROZEMA
RECIFE, 27 AUG. Het oude visserskwartier in Recife aan de noord-

niet strafbaar. De Zweedse koningin Sylvia, beschermvrouwe van het congres, uitte in een interview kritiek op haar eigen regering, omdat het bezit van kinderporno in Zweden nog steeds niet strafbaar is gesteld.

Na Thailand en de Filipijnen, waar honderdduizenden kinderen zijn ingeschakeld bij de seksindustrie, begint ook Brazilië op dat gebied een zekere faam te verwerven. Volgens Braziliaanse experts is de industrie misschien net zo ontwikkeld als in Aziatische landen, maar treden de louche ondernemers in Brazilië discreter op.

„Misbruik van kinderen is misbruik van onze toekomst,” zei gisteren op het congres in Stockholm de Zweedse premier Goran Persson. Hij en andere vertegenwoordigers van westerse landen waarschuwden tegen het heffen van de vinger naar de Derde Wereld. Sinds de ineenstorting van de communistische regimes, is kinderprostitutie in Oost-Europese landen sterk toegenomen.

(Rtr. AFP, AP

Cijfers in Brazilië lopen enorm uiteen

Aantal tienerprostituees moeilijk te schatten

VK 28-8

Elena werkte drie maanden als toerist in Eindhoven

olijke blik, is in Nederland geweest. Drie maanden werkte ze in een Eindhoven's bordeel. Binnenkort gaat ze opnieuw. Ze wordt er goed behandeld, zegt ze. Ze werkt illegaal, maar als toerist kan ze drie

Brazilië is het Thailand van Latijns Amerika, zeggen hulpverleners. Steeds meer toeristen – mannen en vrouwen – zouden voor de seks komen. De bisschoppenconferentie, vermoedelijk meer bezorgd dan accuraat, noemde het cijfer van tien miljoen prostituees's. Een op de vijftien Brazilianen zou dan hoer moeten zijn. De bisschoppen werden met hoon overlagen. Unicef trok haar zeer bekritiseerde getal van twee miljoen tienerhoeren onlangs terug.

Sorgdrager bepleit databank Europol voor kinderporno

Door een onzer redacteuren **MRC**

STOCKHOLM, 28 AUG. Minister Sorgdrager (Justitie) is voorstander van de oprichting van een internationale databank, waarin alle gegevens over kinderporno worden opgeslagen. Ze zei dat gisteren in Stockholm bij de opening van een congres over seksuele exploitatie van kinderen. Volgens de minister kunnen ook DNA-profielen van daders in dat bestand worden opgenomen.

De Europese politieorganisatie Europol is volgens Sorgdrager de aangewezen instantie om een dergelijke databank op te zetten. De databank zou voor alle lidstaten van de Europese Unie toegankelijk moeten zijn, zowel voor het invoeren als voor het raadplegen van gegevens. Mocht deze zaak niet geregeld zijn op het moment dat Nederland voorzitter wordt van de Europese Unie (de tweede helft van volgend jaar), dan zal Sorgdrager zelf met voorstellen komen.

Sorgdrager zei niet bang te zijn dat lidstaten van de Unie dwars gaan liggen bij een dergelijke taakuitbreiding van Europol. Bij de oprichting waren de lidstaten het eens over de vraag of werkzaamheden van Europol beoordeeld moesten worden door het Europese Hof van Justitie. „Er wordt ook al samengewerkt op het gebied van drugs, mensenhandel en autodiefstal, dus ik zie niet in waarom dat bij kinderporno niet zou kunnen”, aldus de minister.

Sorgdrager kwam niet met nieuwe Nederlandse wetgeving op het gebied van sekstoerisme vanuit het Westen naar Derdewereldlanden, een belangrijk onderwerp op het congres. Een aantal hulporganisaties pleit daarvoor omdat de bestaande wetgeving onvoldoende of onwerkbaar zou zijn. Zo valt in de praktijk moeilijk te voldoen aan de eis dat het vergrijp niet alleen in Nederland maar ook in het Derdewereldland zelf strafbaar moet zijn. In een aantal landen ontbreekt wetgeving voor seks met minderjarigen.

Sorgdrager ziet hierin nog geen aanleiding de regels aan te passen. „Laten we eerst eens kijken hoe er met bestaande wetgeving te werken valt, voordat we iets veranderen. In de landen waar de meeste sekstoeristen uit Nederland naartoe gaan zijn wel voldoende bepalingen die zulke contacten verbieden.”

Ook het aanstellen van zogeheten liaison-officieren in Zuidoost-Aziatische landen, die zich speciaal op het sekstoerisme richten acht Sorgdrager vooralsnog niet nodig. Volgens de minister zijn de liaison-officieren in Bangkok, die zich veelal met drugs bezighouden, zeer goed in staat ook het sekstoerisme te behandelen. Een vertegenwoordiger van de Nederlandse afdeling van de hulporganisatie Terre des Hommes reageerde teleurgesteld op het standpunt van Sorgdrager: „Dit is leeg, loos en laf”.

Bij de opening van het congres werd stilgestaan bij het jongste zedenschandaal in België. Ter herdenking van alle slachtoffers van seksueel misbruik werd een minuut stilte in acht genomen.

maar Ralf en Udo'. De twee zijn naar Rio gekomen voor de zon, het strand maar vooral voor de meisjes.

'Braziliaanse vrouwen zijn hartelijk', zegt Udo. 'Zeg maar heftig', verbeterd Ralf lacherig. Voor Ralf is het de tweede keer. Hij is met Eliane, een donkerharige mulatta, die hij nog kende van de vorige keer.

Udo is zoekende. Hij is nog niet gewend aan het makkelijke succes. Terwijl Ralf opzichtig geklede dames die vuurtjes komen vragen, snel afpoeiert, raakt Udo steeds verstrikt in moeizame conversaties. De opmerking over sekstoerisme heeft onrust gezaaid onder de parasol.

Ralf betaalt alle drankjes en entreegeld voor Eliane. En als ze geld vraagt, geeft hij het. 'Ze heeft een kind', voert hij aan. 'Je bent nu

met mannen meegaan.

De hele jonge vind je in het park en bij de haven, zegt Angela met een blik van een vrouw van de wereld. De Avenida Atlantica, Rio's bekendste strandboulevard is iets anders. Vanaf negen uur 's avonds nemen tientallen *garotas de programma*, hoertjes, plaats op de motorkap van geparkeerde auto's. Of ze wiebelen op hakken als stoelpoten over het trottoir, waar groepjes mannen in de meerderheid zijn. De meeste meisjes komen net als Angela uit een van de overvolle voorsteden. Vaak hebben ze een verleden met seksueel misbruik door een familielid. Angela had ruzie thuis en liep vorig jaar weg.

Zichzelf verkopen was de makkelijkste oplossing voor haar geldprobleem. De eerste keer moest ze hullen. 'Maar het went snel', zegt ze wijsneuzig. Ze wist niet eens dat Copacabana bestond tot een collega-tje het haar vertelde. Sinds een paar maanden loopt ze daar nu met haar rugzakje. En het bevat: meer geld, minder cocaïne, aardiger mannen, die minder vaak slaan en minder moeilijk doen over betalen. Vooral buitenlanders zijn gul. Ze doet het voor het geld. De keus is tussen sloven als hulp in de huis-houding voor honderdvijftig real (270 gulden) per maand of hetzelfde in een of twee nachten verdienen op de baan, legt ze uit.

Statistisch gezien zal Angela vermoedelijk voor haar twintigste sterven. Ziekten, zelfmoord, uitputting en drugs zijn de belangrijkste doodsoorzaken. Angela hoeft je daarover niets te vertellen. Net als veel van haar collega's droomt ze over de ridder op het witte paard die haar zal redden voor het zover is. Rick heet de hare. Hij is Amerikaan en 47 jaar oud. Ze was hem in juni tegengekomen. In november komt hij terug. 'Dan gaan we samen reizen en vraag ik een paspoort aan. Hij neemt me mee naar Amerika.'

'Kind kan er niet voor kiezen hoer te zijn'

eenmaal rijker', zegt Udo. 'Voor ons is twintig dollar niets; voor hen is het veel.' Is dat sekstoerisme? Dat veel meisjes liegen over hun leeftijd en hoogstens vijftien zijn, veroorzaakt een nieuwe golf van opwinding aan de terrastafel. 'In Brazilië wordt je sneller oud', zegt Udo. En Ralf: 'Je kunt moeilijk als je in bed ligt, naar een paspoort vragen'.

Angela, die een paar honderd meter verderop aan de Avenida Atlantica in een hot pant op een motor-kap naar voorbijrijdende automobilisten lonkt, kent het probleem. Ze is veertien, maar zegt altijd dat ze achttien is. 'Anders zijn mannen bang'. Het is maar het halve verhaal. Jong verkoopt. Ninfeta, nimpje, is het sleutelwoord in de contactadvertenties. Hulpverleners als Elisabeth Sussekind kwamen achtjari-gen (meisjes en jongens) tegen die

VERVOLG VK 10-8

Van onze correspondenten
Ineke Holtwijk

RIO DE JANEIRO

Niemand weet precies hoeveel minderjarige Brazilianen hun lichaam verkopen. Een half miljoen lijkt veel te veel. De meest gangbare schatting voor Rio de Janeiro is zesduizend tienerhoeren, zegt advocate Elisabeth Sussekind van Viva-Rio, een sociale actiegroep. In Recife, een verarmde stad in Noordoost-Brazilië waar de meeste sekstoeristen naartoe gaan, circuleert het cijfer van twee- tot drieduizend. Als Rio en Recife de belangrijkste centra zijn, waar zitten de andere honderdduizenden tienerhoeren dan? 'En wat is een tienerhoer?'

De definitie genereert heftige discussie. De term tienerhoer is fout, meent pater Bruno Secci in Belem, hoofdstad van het Amazonegebied. Hij werkte jaren met straatjeugd. 'Hoer-zijn veronderstelt een levenskeuze. Een kind kan die niet maken; dat wordt gebruikt'.

Aan de andere kant heerst eveneens verwarring. Hoezo sekstoerist? Bij een sekstoerist denken de twee Duitse vakantievierders op het terras aan de Avenida Atlantica in Rio de Janeiro aan 'een dikke oude kerel die iedere avond een ander jong grietje oppikt'. Zij zijn nog geen dertig. Hoe ze in werkelijkheid heten, gaat niemand wat aan. 'Zeg

Russische jeugd is het kind van de rekening

door GERRIT BOGAARD Par^{2/8}

Gebiologeed door het hoge welvaartspeil in het Westen kozen de nieuwe politieke leiders in Rusland na de val van het communisme voor een snelle invoering van de markteconomie. Na deze keuze daalde het gemiddelde levenspeil, ontstond er een nieuwe tweedeling in de maatschappij en werden de sociale voorzieningen tot een minimum gereduceerd.

Het explosief groeiende aantal kinderen dat daardoor een perspectiefloos en crimineel bestaan leidt, roept herinneringen op aan de hoogtijdagen van het negentiende-eeuwse Engelse kapitalisme.

In januari 1992 besloot de Russische regering onder leiding van Jedor Gajdar tot afschaffing van de sinds 1928 op totalitaire wijze opgebouwde plan-economie en trachtte binnen vijfhonderd dagen het marktdenken tot rechtsnoer voor de maatschappelijke ontwikkeling ingang te doen vinden.

Het pakket maatregelen voor deze schoktherapie (liberalisering van de prijzen, deregulering van bedrijfsactiviteiten, grootscheepse privatiseringen enzovoort) blijken achteraf weinig overdacht. Het ambitieuze plan leidde tot een enorme economische crisis, touwtrekken tussen hervormers en hun tegenstanders, veel speelruimte voor de mafia en afbraak van het sociale zekerheidsstelsel.

De sloop van dit sociale stelsel uit het communistische tijdperk is zo grondig, dat per eind 1994 volgens Unicef (het kinderfonds van de Verenigde Naties) 46 procent van de Russische kinderen in armoede leefden. De ernst van de uit dit alles voortvloeiende 'sociale kwestie' roept herinneringen op aan de jaren twintig in de Sovjet-Unie en aan het Engeland uit de tijd van Charles Dickens. Dat geldt voor gepensioneerden, werklozen, in-

Op het wereldcongres dat thans in Stockholm plaatsvindt over het bestrijden van de seksuele exploitatie van kinderen, worden vooral de landen uit de Derde Wereld genoemd als probleemgebieden. Maar ook Rusland ontwikkelt zich in hoog tempo tot een crisisgebied, meent Gerrit Bogaard, publicist over Oost-Europa.

validen en vooral voor de *besprizorniki*, de straatkinderen.

Sinds het begin van de economische hervormingen en het verdwijnen van de rigide sociale controle zijn zij een vertrouwd element in het straatbeeld geworden. Het betreft voornamelijk jongens en meisjes uit gezinnen die zelf geen woning meer hebben, weglopers uit de opvoedingsgestichten (in totaal verbleven daar in 1994 400.000 pupillen!) en kinderen die thuis zijn mishandeld. Hun aantal wordt geschat op een kwart tot een half miljoen, op een totaal van 39 miljoen kinderen in de leeftijdscategorie tot achttien jaar.

De grote steden zijn hun favoriete verblijfplaatsen vanwege de betere economische mogelijkheden en de anonimiteit. In Moskou en Sint-Petersburg alleen al zwerven zo'n vijftien- tot vijftigduizend *besprizorniki* rond. Volgens een rapport van het Rode Kruis overleven zij door het verhouden van klusjes, bedelarij en diefstal. Jonge meisjes, soms niet ouder dan hun medeslachtoffers in landen als Thailand, worden van straat opgepikt en tot prostitutie en deelname aan de verwante sex business gedwongen.

Omdat de Russische wet bepaalt dat

kinderen onder de veertien jaar niet mogen worden veroordeeld, maken criminele organisaties graag gebruik van hun hand- en spandiensten. Officieel werkt de Russische overheid wel aan het probleem, maar in feite staat zij vrijwel met lege handen.

Onder de jurisdictie van het ministerie van sociale bescherming is men sinds 1994 bezig met het oprichten van opvangcentra voor straatkinderen en jeugdige delinquenten, tot nog toe met minimaal succes. De financiering van deze projecten is namelijk afgeschoven op de regionale besturen en die zijn straatarm.

De sociale bijstandswet ('Over Sociale Diensten voor de Bevolking van de Russische Federatie'), die vermeldt dat 'sociale diensten aan kinderen die onder moeilijke omstandigheden leven prioriteit moeten krijgen' dreigt eenzelfde lot te ondergaan: de voorgestelde maatschappelijke instellingen moeten eveneens op lokaal niveau betaald worden.

Zelfs president Boris Jeltsin houdt zich persoonlijk met het jeugdprobleem bezig. In het kader van de VN-verklaring over de kinderrechten gaf hij zijn steun aan het programma Kinderen van Rusland. Voor dat goede doel is dit jaar circa 280 miljoen gulden uitgetrokken.

Helaas heeft de Rekenkamer van de Russische Federatie al becijferd dat de helft onderweg aan de strijkstok is blijven hangen. 'Kinderjaren tweemaal gestolen' kopte het dagblad *Rossiiskaya gazeta*.

Een bekend verschijnsel bij een terugtrekkende overheid is de entree (of terugkeer) van liefdadige instellingen. Zo ook in Rusland waar sinds het opheffen van het verbod op particuliere charitas in 1988 maar liefst tienduizend liefdadigheidsinstellingen zijn geregistreerd, de helft daarvan ten behoeve van kinderen. Over de com-

Zwerfkinderen in Sint-Petersburg

FOTO EPA

petentie van een groot deel van deze instellingen bestaat grote twijfel; het lijkt verstandig de goede bedoelingen van de hulpverlenende instanties aan een kritisch onderzoek te onderwerpen.

Hier en daar wordt natuurlijk wel nuttig werk verricht (door de Britse Waverly Trust bijvoorbeeld), maar de omvang en de groei van het probleem en de kosten die samenhangen met een werkelijk serieuze aanpak zijn zo groot, dat van de particuliere sector redelijkerwijs slechts marginale resul-

taten verwacht kunnen worden.

Oplossingen zijn alleen te verwachten van een nationale aanpak. Maar zolang de Russische overheid haar pogingen tot economische herstructurering niet koppelt aan de invoering van een solide stelsel van sociale zekerheid en zolang zij de mafiapraktijken van sommige nieuwe rijken niet kan beteugelen, blijft het er somber uitzien voor een groot deel van de Russische jeugd en daarmee voor Rusland.

Kindermisbruik forser straffen

Minister Sorgdrager wil celstraf verhogen tot maximaal zes jaar

door Joop Bouma

STOCKHOLM - Minister Sorgdrager (Justitie) wil het exploiteren van kinderen in de prostitutie veel zwaarder straffen. In een wetsvoorstel dat zij binnenkort de ministerraad voorlegt, wordt de gevangenisstraf op zes jaar gezet. Tot dusver is één jaar het strafmaximum.

TR 20-8

Sorgdrager wil verder dat er een internationale databank komt met gegevens over seksuele misdrijven waarbij kinderen zijn betrokken. De Europese politie-organisatie Europol in Den Haag zou daarbij een rol kunnen spelen.

De minister pleitte gisteren in Stockholm, tijdens de eerste dag van een wereldcongres over commercieel seksueel kindermisbruik, voor uitbreiding van het mandaat van Europol. Europol heeft nu al een taak in de bestrijding van mensenhandel. De bestrijding van kinderporno moet aan dat takenpakket worden toegevoegd, vindt de minister.

Sorgdrager was gisteren de laatste van een lange rij ministers uit tal van landen die het congres in de Zweedse hoofdstad toespraken. Honderddertig regeringen hebben afvaardigingen gestuurd voor deze eerste wereldconferentie over seksueel misbruik van kinderen.

Het congres, georganiseerd door Zweden, Unicef en Ecpat (een organisatie die strijdt tegen het sekstoersme in Azië), moet uitmonden in een betere samenwerking tussen landen in

Kinderporno

Pat 20/8

DEN HAAG - Minister Sorgdrager van Justitie wil de maximumstraf voor seksueel misbruik van kinderen verhogen van één naar zes jaar. Ze hoopt zo prostitutie waarbij sprake is van geweld en misbruik van minderjarigen, beter te bestrijden. Ze stuurt binnenkort wetsvoorstellen hierover naar de Kamer. De minister zei dit gisteren in Stockholm waar zij deelneemt aan het wereldcongres over seksuele exploitatie van kinderen.

de bestrijding van kindermisbruik en de vervolging van volwassenen die minderjarigen misbruiken.

Sorgdrager komt binnenkort met een wetsontwerp tot opheffing van het bordeelverbod. „Het is een mooie gelegenheid een aantal andere zaken meteen te reguleren”, zei ze gisteren. De bestrijding van kinderprostitutie is zo'n zaak. Sorgdrager had gisteren in

haar toespraak melding willen maken van haar plan kinderprostitutie zwaarder te bestraffen, maar ze moest, net als de andere sprekers, haar speech inkorten. Ze besloot de nadruk te leggen op de bestrijding van kinderporno in eigen land.

Nederland heeft, wat de productie van kinderporno betreft, nog altijd een naam, hoewel Sorgdrager daar

naar eigen zeggen weinig van merkt. „Natuurlijk wordt er in Nederland kinderporno gemaakt, maar of dat op grotere schaal gebeurt dan in andere landen, vraag ik me wel af”.

Justitie probeert intussen ook afspraken te maken met de Nederlandse reiswereld om het sekstoersme tegen te gaan. Er zijn wel contacten geweest met de ANVR, de koepel van reisorganisaties.

De directeur van Unicef, het kindfonds van de Verenigde Naties, de Amerikaanse juriste Carol Bellamy, pleitte in Stockholm voor on-orthodoxe maatregelen tegen plegers van seksuele misdrijven tegen kinderen. Een betere uitwisseling van informatie tussen landen alleen, vindt ze onvoldoende.

• Vervolg op pagina 3

'Registratie van pedofielen is riskant'

TR 20-8

VERVOLG VAN PAGINA 1

Bellamy voelt ook voor het publiekelijk bekend maken van de namen van kinderverkrachters. Ze sloot daarmee aan bij een eerder gelanceerd plan in Australië, om de namen en adressen van veroordeelde pedofielen te publiceren in een openbaar register. Bellamy's suggestie gaat Sorgdrager te ver. „Nee, dan zouden we teruggaan naar de Middeleeuwen. Dat past niet bij de manier waarop we in Nederland omgaan met verdachten”.

Ook de initiatiefnemer van het congres, de organisatie Ecpat (*End Child Prostitution in Asian Tourism*) voelt niet voor deze vergaande maatregel. „Registratie van pedofielen is riskant”, vindt Ecpat-directeur Ron O'Grady. „Als je eenmaal op zo'n lijst staat, kom je er niet makkelijk meer vanaf, ook niet als je uiteindelijk helemaal niet schuldig blijkt te zijn aan kindermisbruik. Er worden nu eenmaal fouten gemaakt. En bovendien, er bestaat al een register van zedelinquenten bij Interpol. Veel belangrijker is dat de verantwoordelijke overheden de wetgeving toepassen en sekstoeristen, misbruikers van kinderen, vervolgen”.

In Nederland lopen momenteel twee zaken, die zich beide op de Filipijnen afspeelen. De ene is die tegen de 24-jarige Lennart van E., die op het vakantie-eiland Boracay een negenjarig meisje seksueel zou hebben misbruikt. Van E. vluchtte van de Filipijnen, maar zijn strafzaak is overgedra-

gen aan Nederland. Justitie in Den Haag studeert nog op het dossier. De andere zaak loopt, eveneens in Den Haag, tegen een sekstoerist die foto's van zijn vakantie op de Filipijnen aanbood aan de ontwikkelcentrale van drogisterij-keten Trekpleister. Op de vakantiekiekjes stonden kinderen met wie seksuele handelingen werden verricht. Deze Nederlander is al door de officier van justitie gedagvaard, maar de strafzaak is kort geleden voor nader onderzoek terugverwezen naar de rechter-commissaris.

Minister Sorgdrager wil niet zo ver gaan, dat ze beide zaken ziet als proefprocessen - ze houdt vol dat de Nederlandse zedenwetgeving vervolging van sekstoeristen mogelijk maakt - maar ze is niettemin wel uiterst geïnteresseerd in de uitkomst.

„Het zijn natuurlijk verdachten die sowieso voor vervolging in aanmerking komen, maar de vraag is of de wet voldoende. Ik denk van wel, en het openbaar ministerie denkt dat ook. Ik heb niet de indruk dat er een bottleneck is wat de vervolging betreft”. Strafvervolging van sekstoeristen is overigens in vrijwel alle 'thuislanden' nog een marginaal verschijnsel. De afgelopen jaren zijn er enkele veroordelingen geweest (Zweden, Finland, Duitsland), maar ze zijn nog op de vingers van twee handen te tellen. De seksindustrie draait intussen op volle toeren door.

„Terwijl we deze week in Stockholm bijeen zijn, zullen een miljoen kinderen alleen al in Azië, tien tot twaalf miljoen volwassen mannen seksueel gerieven”, zei Ecpat-chef O'Grady. Ecpat, dat de afgelopen vijf jaar in

meer dan twintig landen de commerciële seksuele uitbuiting van kinderen op de politieke agenda kreeg, krijgt tijdens het congres in Stockholm alle lof.

O'Grady hield een emotionele toespraak gisteren. Het is moeilijk om uit te maken wat het ergste is, zei de Brit: het feit dat zoveel kinderen in de commerciële seksbusiness worden uitgebuit, of het feit dat zoveel mannen bereid zijn hen te misbruiken. „Ik ben oud geworden de laatste zes jaar met Ecpat. De constante wetenschap, dat volwassen mensen uit uw en mijn land rond de wereld reizen, om seks te hebben met een jongen of een meisje, soms niet ouder dan negen of tien jaar, gaat mijn verbeelding te boven”.

JOOP BOUMA

Misbruikte kinderen niet in Stockholm

Van een onzer verslaggevers

STOCKHOLM - Marinela, een 9-jarige stationshoertje uit Boekarest, is deze week niet in Stockholm, waar zo'n duizend vertegenwoordigers van regeringen en actiegroepen praten over de bestrijding van seksueel kindermisbruik. Rosario, een 11-jarige straatkind uit Olongapo op de Filipijnen, evenmin.

De Roemeense Marinela, die voor 1 dollar in de bosjes achter het station mannen pijnigde - haar pooier

was een meisje van 18 - had in Stockholm kunnen zijn, want het is goed met haar afgelopen, nadat een organisatie kinderporno zich over haar ontfermdde. Rosario Baluyat moest hoe dan ook verstek laten gaan. Ze is sinds 20 mei 1987 dood, nadat een Oostenrijkse sekstoerist - een arts - sekspelletjes met haar had gedaan.

Ook afwezig: Melissa en Julie, Belgische slachtoffers van seksueel kindermisbruik. José Ayala-Lasso, hoge VN-commissaris voor de mensen-

rechten, sprak de duizenden Melissas en Julies over de hele wereld toe: „We zullen jullie nooit vergeten. Net als jullie verliezen duizenden anonieme kinderen dagelijks hun waardigheid, hun toekomst, hun leven. Jullie tragische dood is niet vergeefs geweest, het heeft sterke reacties opgeroepen van burgers, van maatschappelijke organisaties, van overheden, van parlementen, die hun krachten samenballen om dit soort misdaden in de toekomst te voorkomen.”

COMMENTAAR

Ondergesneeuwd

Geld. 20/8

'Een weiland vol verdrinken kalveren', luidde de titel boven een beschouwing die zaterdag de bijlage van deze krant sierde. Daarin ging het over België. De publieke walging over de zedenaffaire-Dutroux beperkt zich echter niet tot dat land. Evenmin als de hypocrisie. Door heel Europa gaat een schok van herkenning en overal zijn de putten zichtbaar die gedempt moeten worden.

Nog dagelijks verdrinken ze in hun poel van ellende, de kinderen die op ongekende schaal worden misbruikt. De kinderpornonetwerken en het sekstoersme naar Oost-Europa en Azië staan nu even in het daglicht. Maar dat hebben ze al te vaak overleefd. Incest en ander seksueel misbruik van kinderen zijn een vast onderdeel van de stroom van dagelijkse politieberichten.

In de verzorgingsstaat is de materiële zorg voor de behoeftige overgedragen aan het anonieme collectief. Maar de bewaking van de immateriële normen en waarden is onder het mom van tolerantie en individualisering op de achtergrond geraakt. De vraag moet worden gesteld of toegankelijkheid ten opzichte van wat ooit 'onzedelijk gedrag' heette, niet onbedoeld is doorgeslagen naar veronachtzaming van fundamentele waarden zoals bescherming van de zwaksten, de kinderen.

Als normen en waarden op een glijdende schaal terecht komen, volgen de correcties ook schoksgewijs. Soms moeten ze van buiten komen. Dat bleek enkele jaren geleden, toen in Amerika beschuldiging werd geuit dat Nederland één spel in de kinderporno-handel was. Dat is nooit overtuigend aangetoond, maar het was aanleiding voor bezinning. We werden wakker geschud.

De strafmaat voor het maken en verspreiden van kinderporno werd zestien maal zo hoog, maximaal vier jaar. De straf voor kinderprostitutie wordt straks verzesvoudigd naar zes jaar. Sorgdrager wil nu ook met een internationale databank over seksuele delicten en DNA-profielen het publieke ongenoegen beantwoorden en het politieke geweten sussen.

De opheffing van de zedenpolitie, twee jaar geleden, wordt nu gedeeltelijk teruggedraaid. Het specialisme is 'wat ondergesneeuwd', erkent Sorgdrager. Begin vorig jaar beloofde ze al dat ze daar iets aan zou doen. Maar het duurde tot deze week voor ze er weer over begon. Een brede Kamermeerderheid staat namelijk ineens klaar om haar daarover aan de tand te voelen.

Sturen op golven van verantwoordiging is een heikele zaak. Het draagvlak voor ingrijpende wetten moet stabiel zijn dan dat. De burger moet bereid zijn om ook zelf actief bij te dragen aan de door hem geëiste normveranderingen. In Stockholm maakte Sorgdrager trots gewag van het Meldpunt Kinderpornografie op Internet, het internationaal vertakte computernetwerk. Daar controleerden de deelnemers elkaar nu op het doorgeven van kinderporno. Misschien is dat het begin van de individuele normstelling en sociale controle die in het analoge leven tussen burgers iets teveel is gaan ontbreken.

Sorgdrager: bordeel snel legaliseren

Hogere straffen kinderprostitutie

Door onze verslaggever **Geld. 28/8**

STOCKHOLM – Minister Sorgdrager van Justitie wil haast maken met het wetsvoorstel om het bordeelverbod in Nederland op te heffen. Over twee weken zal het voorstel waarschijnlijk door de Tweede Kamer worden behandeld.

Volgens Sorgdrager maakt legalisering het mogelijk te reguleren wat in bordelen gebeurt, zodat kinderprostitutie er kan worden uitgebannen. Aan het wetsvoorstel is een strafverhoging gekoppeld voor het prostitueren van minderjarige kinderen van een naar zes jaar gevangenis.

Sorgdrager verklaarde dat gisteren na afloop van haar rede op de eerste dag van het wereldcongres tegen commerciële seksuele uitbuiting van kinderen in Stockholm.

In haar rede pleitte de minister voor uitbreiding van de bevoegdheden van Interpol en het oprichten van een internationale databank met gegevens over seksdelicten met kinderen.

Sorgdrager gaf toe dat het een al jarenlang bestaand plan betrof, dat zij nieuw leven heeft ingeblazen. Bovendien was de aanleiding ervoor niet het bestrijden van kinderprostitutie, maar een behoefte van gemeenten, die prostitutie nu vaak gedogen.

Adequaat

Uit Sorgdragers woorden bleek dat Nederland verder niet van plan is de wetgeving zodanig aan te passen dat zaken als kinderseksuisme, kinderprostitutie en kinderporno beter kunnen worden bestreden. Volgens de minister is de Nederlandse wetgeving adequaat genoeg. Zo blijft de minister bij haar standpunt dat het bezit van kinderporno op zich geen strafbaar feit moet worden, een eis van veel van de tientallen organisaties die deelnemen aan de conferentie.

Volgens Sorgdrager zal het strafbaar stellen van het bezit ervan de vraag naar kinderporno niet doen afnemen.

Sorgdrager ziet de oplossing voor deze problemen niet in verscherpte wetgeving, maar in voorlichting en het aankweken van het besef dat seks met kinderen uit den boze is.

De Belgische zedenzaak hield de gemoederen gisteren fors bezig op de conferentie, die is georganiseerd door Unicef (Het VN-kinderfonds) en ECPAT (Een coalitie van groepen die zich inzetten tegen kinderseksuisme in Azië). Veel sprekers, onder wie de Duitse minister Kinkel, ECPAT-voorzitter O'Grady en Unicef-directeur Bellamy spraken hun afschuw daarover uit, en waarschuwden ervoor dat dit slechts het topje van de ijsberg kan zijn.

Stockholm moet 'keerpunt' worden voor kinderprostitutie

Door Jim Heintz (AP)
STOCKHOLM 28/8

In een van kakerlakken vervegen bordeel in Bangkok vertelt Noi Wattana dat ze geluk heeft gehad. Haar pooier heeft haar nog niet geslagen in de eerste week dat ze als hoer werkt. Noi, die zegt dat ze zeventien jaar is maar er enkele jaren jonger uitziet, heeft sinds ze een week geleden door een twintigjarige vriend van haar arme familie naar het bordeel werd gebracht al heel wat ellende gezien. Haar moeder weet dat ze in een bordeel werkt. "Ik heb haar al drie maal gebeld. Ze huult altijd en ik moet ook huilen."

De toestand van Noi en haar lotge-

noten staat deze week centraal op een conferentie in Stockholm waar deskundigen uit 122 landen vanaf gisteren vergaderen in de hoop iets te kunnen doen aan de omstandigheden waardoor Noi en honderd-duizenden andere kinderen in de internationale seksindustrie terecht komen.

Het Wereldcongres tegen de Commerciële Seksuele Uitbuiting van Kinderen is de eerste internationale poging oplossingen te zoeken voor een probleem dat een hoge tol eist: kinderen die van hun familie worden gescheiden en worden gedwongen tot seks, die geslagen worden en, als ze weten te ontsnappen,

gen is de angst voor aids, waardoor de vraag naar jongere prostituties is gegroeid. Ten onrechte zou het idee bestaan dat zij minder kans hebben om drager te zijn van het dodelijke virus. Het is zelfs zo dat kinderen kwetsbaarder zijn voor HIV omdat ze sneller dan ouderen wondjes kunnen oplopen bij seksuele contacten. Een tweede reden voor toename van kinderprostitutie is dat in sommige landen de wanhoop onder de armen zo groot is, dat ouders er toe worden verleid hun kinderen aan bordelen te verkopen. Het moderne materialisme in combinatie met de oude tradities leidt er in veel maatschappijen toe dat kinde-

ren van de kindersekspraktijken en doen er verder niets aan. "Toerisme is avontuur en seks hoort bij dat avontuur", zegt Kariuki Ndune, een Kenyase toerismefunctionaris.

In dit licht bezien lijkt het onwaarschijnlijk dat een vijfdaags congres met discussies en lezingen hieraan iets kan veranderen. Organisatoren en deelnemers verwachten dan ook niet onmiddellijk concrete resultaten, maar toch denken ze dat er een mentaliteitsverandering kan optreden. "Ik denk dat Stockholm het keerpunt zal zijn. Het zal een gevoel van woede veroorzaken", zegt Mark Connolly van UNICEF in New York.

Sorgdrager wil databank voor bestrijding kinderporno

Van onze verslaggeefster

AMSTERDAM/STOCKHOLM

Er moet een databank komen waarin alle gegevens staan over seksuele delicten waarbij kinderen zijn betrokken. Ook de DNA-profielen van de daders zouden daarin opgenomen kunnen worden. Minister Sorgdrager van Justitie zei dit dinsdag in Stockholm tijdens een congres over de aanpak van de wereldwijde seksuele exploitatie van kinderen.

Volgens de minister vergt de strijd tegen kinderporno en prostitutie een krachtige internationale aanpak. In de Europese Unie zou Europol daarbij een belangrijke rol kunnen spelen.

Sorgdrager wil dat het probleem hoog op de internationale agenda komt te staan. "De toekomst van de samenleving wordt bepaald door de manier waarop we met kinderen omgaan. Behandelen we onze kinderen slecht of geven we onvoldoende bescherming, dan ziet het er slecht uit."

De bewindsvrouw verwees naar de onlangs vernieuwde Nederlandse wetgeving waarmee krachtiger kan worden opgetreden tegen kinderporno. Volgens het in 1989 geratificeerde Verdrag inzake de Rechten van het Kind moet kinderpornografie worden beschouwd als een schending van deze rechten. In de nieuwe wet is de strafmaat voor het produceren, verspreiden, openlijk tentoonstellen of in voorraad hebben van kinderporno verhoogd van drie maanden naar vier jaar.

Sorgdrager prees in haar toespraak het onlangs geopende Nederlandse Meldpunt Kinderporno op Internet. Aanbieders van kinderporno wordt eerst gevraagd het materiaal van het net te halen. Gebeurt dit niet, dan gaat er een melding naar justitie.

Bij het bestrijden van kinderprostitutie zijn volgens Sorgdrager nieuwe stappen noodzakelijk. Binnenkort komt zij met wetsvoorstellen om strengere straffen uit te vaardigen voor exploitatie van kinderprostitutie. Maximale straffen hiervoor gaan omhoog van één naar zes jaar.

De minister noemde het verder noodzakelijk dat elk land in zijn strafwetgeving een afzonderlijke bepaling opneemt over kinderporno. Internationale samenwerking moet worden bevorderd. "Dat maakt de strijd tegen kinderporno geloofwaardiger en effectiever." Een sterkere rol voor Europol hierbij sluit volgens haar aan bij de taak die de organisatie al heeft op het gebied van de mensenhandel. Het mandaat van Europol moet dan wel worden uitgebreid.

Congres Stockholm: gezamenlijke aanpak van kindermisbruik

Geld. 29/8

Door onze verslaggever

STOCKHOLM – Het eerste Wereldcongres tegen Seksuele Commerciële Uitbuiting van Kinderen in Stockholm heeft gisteren de intentie uitgesproken maatregelen te nemen en samen te werken om kinderprostitutie, kinderporno en kinderhandel te bestrijden en kinderen ertegen te beschermen. Unaniem keurde het congres de 'intentieverklaring' goed. De 128 deelnemende landen erkennen in die verklaring dat commercieel seksueel misbruik van kinderen

een schending is van fundamentele mensenrechten en een zeer ernstig wereldwijd probleem vormt. Vanaf vandaag gaan in kleinere groepen de NGO's met de regeringsdelegaties overleggen hoe de intentieverklaring in praktijk gebracht kan worden.

Geen verdrag

De verklaring geldt niet als een verdrag en is dus niet als zodanig bindend. Ecpat, een wereldwijde organisatie tegen kinderseksuisme en met onder meer Unicef een van de organisatoren van de conferentie, vindt dat geen probleem. "We zijn er nu getuige van geweest dat de regeringen dit alles hebben beloofd, en dus kunnen we ze dat voortaan voorhouden; en hen dus verwijten maken als ze hun beloften niet nakomen", aldus F. de Man van Ecpat-Nederland. Hij ver-

wacht dat de meeste regeringen daarvoor wel gevoelig zullen blijven, al zijn er natuurlijk altijd landen die zich nergens iets van aantrekken".

Oproepen

De verklaring bevat oproepen tot het aanpassen van wetten om seksuele exploitatie van kinderen beter te kunnen vervolgen, en het nemen van maatregelen – zoals betere voorlichting en onderwijs – om te voorkomen dat kinderen slachtoffer worden van commerciële seksuele uitbuiting. Zo beveelt de verklaring aan voor deze misdrijven het extraterritorialiteitsbeginsel te laten gelden – wat betekent dat zij overal vervolgd kunnen worden, ongeacht het land waar het misdrijf is gepleegd – en vraagt zij om uitbreiding van internationale politieorganisaties als Interpol.

Congres mild over Nederlands beleid inzake kinderporno

Van onze verslaggeefster
Mirjam Schötteindreier

STOCKHOLM

Is Nederland nu echt wel dat Sodom en Gomorra, waar alles mag en kan tot en met kinderporno aan toe, zoals een Amerikaans congreslid een aantal jaren geleden Nederland af schilderde? In Stockholm, op het eerste wereldcongres tegen seksuele uitbuiting van kinderen, is minister Sorgdrager van Justitie dat beeld niet tegengekomen.

In het overleg vandaag met de Filipijnse en Thaise vertegenwoordigers bleek men juist heel open en bereid om constructief mee te werken aan een gezamenlijke aanpak voor de vervolging van kinderseksuïeristen, zei Sorgdrager woensdag in Stockholm.

Toch waren er gisteren, op de dag dat een algemene verklaring werd aangenomen om internationaal het seksueel misbruik van kinderen uit te bannen, ook andere geluiden te horen. In de Zambiaanse delegatie is de commotie over wat er op de Amsterdamse Wallen gebeurt te groot om nog tot nadere oordeelsvorming te kunnen komen. Een Indiase dame beken eerlijk 'absoluut niets' van Nederland of Amsterdam af te weten.

Bij de delegatie uit Taiwan – dat geen lid is van de Verenigde Naties en dus niet officieel vertegenwoordigd is – is de kennis over Nederland groter en de visie genuanceerd. "We weten dat het bij jullie erg open is, maar daar zitten ook goede kanten aan. Jullie hebben bijvoorbeeld zelfs hoerenvakbonden en die doen goed werk door de meisjes en vrouwen erop te wijzen dat zij zichzelf moeten beschermen", aldus woordvoerder I. Pi-ying Liao.

Een ander yoegt toe: 'Belangrijk is dat jullie een onderscheid maken tussen volwassenen- en kinderporno. Dat laatste is strafbaar, heb ik gehoord. Veel mensen weten dat niet.' Taiwan – dat mede-oprichter is van de protestbeweging ECPAT (End Child Prostitution in Asian Tourism) is veel meer gebeten op Japan. "Dat is de grootste producent in Azië van (kinder)porno."

Maar vanuit de Belgische delegatie klinkt besmuikt en anoniem wel degelijk kritiek op het té liberale klimaat in Nederland. 'Belgische pedofielen gaan naar Nederland om aan hun trekken te komen', wordt bijvoorbeeld gezegd. Ook het strafklimaat acht men nog te mild. 'Jullie hebben een erg liberale strafwet. Die zal het nog moeilijk maken om samen de strijd aan te binden tegen kinderporno en prostitutie.'

Een geïriteerde minister Sorgdrager over deze kritiek: 'Ik heb van niemand gehoord dat onze wet een obstakel is om de problemen gezamenlijk aan te pakken. Wij komen met een databank voor seksuele delicten met kinderen, inclusief DNA-

profielen. Dat heb ik bij de Belgen nog niet gezien. Laat België, dat nu zelf met zo'n enorm probleem worstelt, nou niet naar de bureaus gaan wijzen dat daar de wetgeving niet deugt'.

Bevoegdheid van Europol inzake kinderprostitutie

door SYP WYNIA in Helsinki

HELSINKI - Europol zal binnen enkele maanden worden belast met het bijhouden van een Europese databank van verdwenen kinderen en slachtoffers van kinderprostitutie. Dat zegt Jürgen Storbeck, de Duitse directeur van Europol.

Zijn organisatie, gevestigd in Den Haag, moet de criminele inlichtingendienst worden van de Europese Unie. Totnogtoe is de organisatie tegevoel van politiek geharrewar alleen bevoegd om bij te dragen aan het bestrijden van de grensoverschrijdende drugscriminaliteit.

Het zal daarom nog wel twee jaar duren eer Europol gegevens over verdwenen kinderen en mogelijke daders daadwerkelijk kan gaan analyseren, denkt Storbeck. Maar hij benadrukt dat er snellere methoden zijn. Indien Nederland en België de gegevens van hun politiediensten over pedofiele criminaliteit willen uitwissel-

len, kan dat nu al via Europol, zegt Storbeck.

"Daar is slechts een ministerieel besluit in de twee landen voor nodig. Wij brengen de gegevens dan in de computer en onze analytici gaan kunnen eventuele samenhangen nagaan. Dat is ook precies hetgeen de Europese commissaris Gradin op de conferentie over seksuele uitbuiting van kinderen in Stockholm heeft voorgesteld."

Gradin riep Europol in Stockholm op meer aandacht te besteden aan mensenhandel en de seksuele exploitatie van kinderen. Het probleem is echter dat Europol zich tot dusver alleen met een vijftal nauw omschreven taken bezig mocht houden, zoals drugs, terrorisme en het smokkelen van illegale immigranten, gestolen auto's en nucleair materiaal.

Maar Storbeck, in Helsinki aanwezig op een conferentie van Europese christen-democraten, denkt dat aan die beperkingen, onder invloed van de internatio-

nale aandacht over de zaak-Dutroux, snel een einde zal komen. Over een maand vergaderen de Europese ministers van justitie en binnenlandse zaken in de Ierse hoofdstad Dublin. Storbeck verwacht dat daar het voorstel zal worden gedaan nog voor het eind van het jaar de handel in kinderen toe te voegen aan de taken van Europol.

"Ik acht het zeer waarschijnlijk dat daartoe nog dit jaar zal worden besloten. Er moet wat gebeuren, ook al is dat voor ons dan een aanvullende belasting."

Storbeck: "Het merkwaardige is dat we volgens ons huidige takenpakket ook nu al bevoegd zijn om ons met kinderprostitutie bezig te houden, maar alleen als het kinderen van buiten de Europese Unie betreft, zoals meisjes en jongens uit de Filipijnen, Thailand, Zuid-Amerika en Oost-Europa. Maar tot dusver kunnen we ons niet bezighouden met kinderen van binnen de Unie die het slachtoffer worden van prostitutie."

België: EU moet seksuele exploitatie kind aanpakken

Door een onzer redacteurs NRC
STOCKHOLM, 29 AUG. België gaat voor het einde van dit jaar voorstellen doen binnen de Europese Unie ter bestrijding van kinder- en mensenhandel. Dat heeft de Belgische minister van Buitenlandse Zaken, Derycke, gisteren gezegd op het Wereldcongres over de seksuele exploitatie van kinderen.

De minister zei met nadruk dat België al veel maatregelen heeft genomen tegen prostitutie, kinderpornografie en kinderhandel. „Maar de jongste gebeurtenissen in België hebben aangetoond dat deze onvoldoende zijn“, aldus de minister.

Volgens Derycke is het van belang dat de internationale gemeenschap „door daadwerkelijke multilaterale samenwerking en solidariteit“ commercieel seksueel misbruik van kinderen bestrijdt. Deze samenwerking moet hoog op de agenda staan bij de onderhandelingen in New York over de oprichting van een internationaal hof voor strafrechtelijke zaken, aldus de minister.

De plenaire vergadering van het congres nam gisteren een zogeheten actieprogramma tegen de seksuele exploitatie van kinderen aan. Daarin wordt een groot aantal maatregelen voorgesteld tegen kinderpornografie, sekstoerisme en kinderhandel.

Twee landen, Colombia en Cu-

Sorgdrager praat met Thailand en Filipijnen over aanpak sekstoerisme

door Joop Bouma TRZG-8
STOCKHOLM - Minister Sorgdrager (justitie) heeft gisteren in Stockholm overleg gevoerd over het sekstoerisme met regeringsvertegenwoordigers van Thailand en de Filipijnen.

De minister leidt in Stockholm de Nederlandse delegatie die het wereldcongres tegen seksuele uitbuiting van kinderen bijwoont. Sorgdrager heeft Thailand en de Filipijnen opnieuw gewezen op de Nederlandse bereidheid straffen tegen Nederlanders, die in deze landen verdacht worden van seksdelicten, over te nemen.

ba, maakten een voorbehoud bij het programma. De Colombiaanse afgevaardigde zei dat haar land geen Colombiaanse burgers mag uitwijzen en dus niet kan voldoen aan aanbevelingen om verdachten van seksdelicten tegen kinderen aan andere landen over te dragen. De Cubaanse afgevaardigde achtte het document zinvol maar dan als startpunt van de discussie en niet als eindpunt. „We moeten het ook hebben over de oorzaken zoals de toenemende globalisering en de overheersing van de neo-liberale ideologie“, aldus de Cubaanse afgevaardigde.

De voorzitter van de commissie die het document heeft opgesteld, gaf toe dat dit rijkelijk vaag was. „De conferentie maakt deel uit van een proces“, aldus de Thai Vitit Muntarbhorn. „Het gaat erom dat iedereen in de wereld in het geweer komt tegen de commerciële seksuele uitbuiting van kinderen.“

Volgens Muntarbhorn dient het document, dat na lang en intensief overleg met regeringsdelegaties en niet-gouvernementele organisaties werd opgesteld, vooral als „controlelijstje“ voor de diverse regeringen bij het opstellen van een nationaal plan van aanpak. De voorzitter beklemtoonde dat alle landen in het overigens niet bindende document hebben toegezegd voor het jaar 2000 zo'n plan van aanpak op te stellen.

„Dan moeten die landen dat natuurlijk wel zelf willen“, aldus Sorgdrager gisteren. „De Filipijnen voelen er wel voor, maar Thailand handelt deze zaken in beginsel liever zelf af.“

De Filipijnen hebben ook al een zaak aan Nederland overgedragen. Op dit moment zijn Nederlandse onderzoekers op last van de Haagse rechter-commissaris op de Filipijnen, om bewijs te verzamelen tegen een tweede Nederlandse verdachte, die foto's van seks met Filipijnse kinderen bij een ontwikkelcentrale had aangeboden.

Sorgdrager sprak in Stockholm met de Thaise minister Chatchai Earsakul

'Wat ons het meest aangreep, was die doffe blik in hun ogen'

door Joop Bouma TRZG-8

De grijze, 66-jarige Ron O'Grady schudt vele handen tijdens het congres in Stockholm over seksuele uitbuiting van kinderen. Na koningin Sylvia van Zweden - die alleen dinsdag het congres bijwoonde, maar dan wel de hèle dag - en de minister van buitenlandse zaken van België is de goedlachse Nieuw-Zeelander de bekendste persoonlijkheid in het conferentiecentrum in de Zweedse hoofdstad.

De ene helft van de 1000 bezoekers kent O'Grady van zijn gedreven werk voor Ecpat (*End Child Prostitution in Asian Tourism*), de andere helft wil hem kennen, al was het maar omdat hij - zijn organisatie Ecpat - erin slaagde voor het eerst op wereldschaal een conferentie bijeen te krijgen waarbij landen aanwezig zijn die tot voor kort het bestaan van kinderporno of kinderprostitutie zelfs ontken-

O'Grady hield op de eerste dag van het congres een meeslepende toespraak. „Ik ben de afgelopen zes jaar oud geworden met Ecpat“, zei hij. Hij wist eigenlijk niet wat hij nou het meest duivelse vindt aan de commerciële seksbusiness: het trieste lot van een miljoen meisjes en jongens of het feit dat miljoenen volwassen mannen bereid zijn die kinderen te misbruiken, te mishandelen, te vernederen. Vaders, mensen met een keurige baan, een net gezin thuis. „Mannen uit mijn land en uit uw land.“

„Ja, het was nogal een emotionele speech“, zegt hij de ochtend erna. „Ik vond het belangrijk dat je tijdens die lange vergadersessies ook je hart laat meespreken. Ik heb in Azië geleefd, heb honger en armoede gezien. Maar seksueel kindermisbruik stijgt daar boven uit. Ik ben de laatste jaren blootgesteld aan afschuwelijke zaken die ik niet voor mogelijk had gehouden. Voor mij was het, en is het nog, moeilijk voorstelbaar dat er mensen zijn die deze afschuwelijke dingen met kinderen kunnen uithalen.“

Eind dit jaar wil hij stoppen met zijn werk als internationaal coördinator voor Ecpat. De organisatie verliest daarmee een drijvende kracht, een diplomaat van het eerste uur, die ervoor zorgde dat in minstens twintig landen het sekstoerisme op de politieke agenda staat. „Ik wil niet cynisch worden of vervallen in lethargie. Het is tijd dat een ander het overneemt“, zegt hij.

Het begon voor Ron O'Grady in 1990 tijdens een bijeenkomst in de Thaise stad Chiang Mai. Een groepje mensen, bezorgd over het kindersekstoerisme, besprak het probleem. O'Grady, toen als predikant voor kerken werkzaam in het mensenrechtenwerk, was erbij. „De verhalen die we hoorden waren schokkend. Ik dacht, dat ik door mijn twintigjarige verblijf in Azië redelijk immuun was geworden voor het lijden van mensen, maar daar werd ik plots geconfronteerd met het blote feit dat jonge kinderen systematisch werden misbruikt doordat volwassenen hen

en met de Filipijnse delegatieleider, mevrouw Lina Laijo. De politie op de Filipijnen werkt in zedenzaken geregeld samen met Scotland Yard. Sorgdrager heeft Laijo ook hulp van Nederlandse politiefunctarissen aangeboden, mocht dit land daar in de toekomst behoefte aan hebben.

Sorgdrager: „Thailand gaat een nieuwe wet aannemen, waarin klanten van minderjarige prostituees strafbaar worden. De kinderen zelf zijn dan niet langer strafbaar. Afgesproken is dat Thailand ons op de hoogte stelt, zodra die wet van kracht is. Wij zullen dan Nederlandse reizigers met bestemming Thailand in de reisinformatie op de hoogte gaan brengen van de nieuwe situatie.“

Het ministerie wil daarover nog overleg voeren met de reisbranche.

zagen als seksueel object.“ O'Grady was vastberaden iets te doen voor deze kinderen. Een ervaring kort daarna gaf hem het laatste duwtje.

In het voorwoord bij zijn zojuist verschenen (en door hem geschreven) boek over Ecpat, beschrijft O'Grady die ervaring. „Ik besprak de discussies in Chiang Mai met een Filipijnse mensenrechtenactivist. Hij wist eigenlijk niet precies hoe de situatie in Chiang Mai was en daarom besloten we diezelfde avond nog met onze eigen ogen te gaan kijken. We bezochten bordelen in Chiang Mai, waar jonge vrouwen achter glas zaten met nummers op hun kleding, wachtend op een oproep. Het was duidelijk dat verschillende meisjes nog geen achttien waren.“

„Buiten op straat praatten we met tuktukchauffeurs. Allemaal boden ze aan ons naar een andere plaats te brengen voor goed vermaak. Een van hen zei, dat hij een adres wist waar kinderen beschikbaar waren en we lieten ons overhalen met hem mee te gaan. Hoewel mijn metgezel de stad goed kende, raakte hij terwijl we door donkere achterweggetjes en steegjes reden al snel het spoor bijster. Onze bestemming bleek een donker huis, dat een beetje apart van de rest stond. Binnen kwamen we in een vrijwel kale kamer, waar alleen een houten bank voor een wand stond. Een zwaar gebouwde man bekeek ons nauwlettend, terwijl we gingen zitten. Toen liep hij de kamer uit en schreeuwde iets naar iemand daarbuiten. Vervolgens kwamen zes jonge meisjes, armzalig gekleed, langzaam de kamer in gelopen, voortgeduwd door twee jonge mannen. Ze stelden zich op tegen een muur voor ons en de baas vroeg ons welk meisje we wilden. Mijn metgezel had inmiddels door dat het ging om Birmees meisjes. We schatten de jongste op acht of negen jaar.“

„Wat ons het meest aangreep, was de doffe blik in hun ogen. Het leek alsof ze verdoofd waren, of misschien getraumatiseerd. Terwijl ze daar stonden, gaven ze eigenlijk geen teken van leven. Ze staarden door ons heen. De baas werd kwaad op ons, toen bleek dat we geen van 'zijn' meisjes wilden. We haalden diep adem en liepen weg. Ook de tuktukchauffeur was woedend, omdat hij zijn commissie misliep, maar uiteindelijk bracht hij ons terug naar een veiliger omgeving. We stonden te trillen op onze benen.“

Door O'Grady's werk voor Ecpat en door het werk van Ecpat-afdelingen in tal van landen buiten Azië, is het sekstoerisme inmiddels een zeer omstreven bedrijfstak geworden. Zelfs in landen die tot dusver het bestaan van seksueel kindermisbruik en kinderporno volstrekt ontkenen. „Je ziet dat hier in Stockholm“, zegt Frans de Man, coördinator van Ecpat-Nederland (een samenwerking van de organisaties Kinderen in de knel, Stichting kinderpostzegels, Raad van kerken, Defence for Children en Stichting retour). „Toen we vorig jaar Ecpat-Nederland lanceerden door op de vakantiebeurs in Utrecht actie te voeren tegen sekstoerisme, was de reactie bij veel landen nog zeer afhoudend. We hadden een stand pal tegenover die van Costa Rica. We noemden Costa Rica in onze campagne als een bestemming voor sekstoeristen. Dagerlijks hadden we felle discussies met de vertegenwoordigers van Costa Rica. Nu, in Stockholm, loopt er een vertegenwoordiger van de regering van Costa Rica rond die vrijuit toegeeft dat zijn land dit soort praktijken kent. Er is dus sprake van een verschuiving.“

Nederland hoeft zich voorlopig nog lang niet op de borst te kloppen, vinden O'Grady en De Man. Geroutineerd plukt de Nieuw-Zeelander uit zijn congresmap zijn lijstje met de herkomst van zedenmisdadigers die tussen 1988 en 1996 in Azië zijn opgepakt. „Vijf mannen uit Nederland. Dat zijn er vergeleken met de VS (58 personen), Duitsland (38) en Engeland (31) niet veel, maar jullie zijn ook een klein landje. Het zegt iets over de Nederlandse samenleving dat er bij jullie mannen zijn die zich met deze praktijken bezighouden. Nederland is altijd redelijk relaxed ge-

Internationaal actieplan tegen kinderseks

STOCKHOLM - Het Wereldcongres tegen Commerciële Seksuele Exploitatie van Kinderen heeft gisteren een actieplan aanvaard dat landen verplicht concrete maatregelen te nemen tegen de kinderseksindustrie. Het plan telt zes speerpunten, waarvan preventieve maatregelen om te voorkomen dat kinderen in de prostitutie en porno terecht komen en een betere bescherming en strengere wetgeving de belangrijkste zijn.

Over drie jaar moeten alle landen eigen actieplannen en tijdschema's klaar hebben waarin de concrete maatregelen staan vermeld. De landen hebben zich ook verplicht in 2000 nationale databases gereed te hebben met uitgebreide gegevens over seksueel misbruik van kinderen. Het actieplan roept verder op tot nauwere samenwerking zowel tussen betrokken instellingen in eigen land als tussen landen onderling.

Met een reeks van preventieve maatregelen moet voorkomen worden dat kinderen in de seksindustrie terecht komen. Betere scholing, voor iedereen beschikbaar onderwijs, uitgebreide voorlichtingsprogramma's, waarschuwingen tegen misbruik - ook binnen het gezin - het herzien van wetten en het inschakelen van het bedrijfsleven, met name de toerismesector, zijn daar voorbeelden van.

Verder moeten wetten worden ontwikkeld of aangepast om kinderen beter te beschermen tegen de seksindustrie. Tegelijkertijd moet duidelijk zijn dat kinderseks, kindersekstoerisme en kinderhandel een criminele activiteit is. De landen verplichten zich dan ook exploitanten en andere misbruikers te vervolgen en te straffen. Daarbij plaatst het actieplan wel de kanttekening dat voorkomen moet worden dat kinderprostitués zelf ook als crimineel worden beschouwd, zoals nu in een aantal landen het geval is waar een algeheel verbod op prostitutie geldt.

VERVOLG TR 24-0
weest over de seksuele ethiek. Jullie zijn al- lang niet meer het centrum voor de kinder- porno, maar dat heeft volgens mij alleen maar een economische achtergrond. Jullie hebben alle redenen dit probleem goed aan te pakken." Frans de Man weet nog precies hoe moei- zaam – nog maar een jaar geleden – de Ne- derlandse afdeling van Ecpat van de grond kwam. „Dat had een aantal oorzaken. We hadden in Nederland wetgeving waarin ook het recht van het kind op seks werd be- schermd. We wilden niet op pedofielen gaan jagen, dat vonden we wat te goedkoop. En in de begintijd van Ecpat leek het er wel op dat deze organisatie vooral op pedofielen uit was. We hadden een pornowetgeving in Ne- derland en het was moeilijk organisaties te vinden die mee wilden doen. We hebben el- kaar uiteindelijk gevonden op de gemeen- schappelijke noemer dat we allemaal vinden dat sekstoerisme dient te verdwijnen."

Het lang uitblijven van een Nederlandse Ec- pat-afdeling leverde bittere reacties op uit Aziatische landen. „We kregen telefoontjes van Ecpat in Bangkok: 'Dus jullie reputatie als kinderpornoland klopt? Jullie krijgen het niet eens voor elkaar een actiegroep tegen het sekstoerisme van de grond te krijgen?' Maar het lukte toch. Uiteindelijk is het met de productie van kinderporno in Nederland niet erger dan in andere landen, denkt De Man.

Juist omdat seks met kinderen zo'n beladen onderwerp is, vindt hij het wereldcongres in Zweden van onschatbaar belang. „Er zijn hier landen vertegenwoordigd die op ver- schillende manieren aankijken tegen kinde- ren en seksualiteit. We hebben elkaar uitein- delijk gevonden op die ene misstand die we in ieder geval allemaal willen bestrijden: het commerciële seksuele misbruik van kinde- ren."

De Clerck pakt seksmisdrijven adequater aan

Derycke maakt actieplan bekend

STA 30.07.96 Van onze verslaggever

STOCKHOLM — „Minister van Justitie De Clerck zal gedetineerden die veroordeeld zijn voor (pe- do)seksuele misdrijven alleen nog vervroegde invrij- heidstelling verlenen na een unaniem gunstig ad- vies van een college van magistraten. Dat is één van vijf maatregelen die hij vrijdag op de ministerraad voorstelt." Dat verklaarde gisteren minister van Bui- tenlandse Zaken Eric Derycke in de Zweedse hoof- stad Stockholm tijdens de wereldconferentie over commerciële seksuele uitbuiting van kinderen.

Volgens Eric Derycke bevat het plan van de minister van Justitie een uitgebreid pakket maatregelen voor begeleiding van gedetineerde pedoseksuelen. In de gevangenis komt een programma voor sociale en psychologische opvang. Aan het einde van de strafperiode wordt een specifieke voorbe- reidingsfase op de invrijheid- stelling voorzien. Zodra de ex- gedetineerde op vrije voeten is, zal hij gevolgd worden tijdens een intensieve nazorg.

In het voorstel: De Clerck steekt ook een voorstel voor aangepaste hulp (onder meer rechtshulp) voor slachtoffers en hun familieleden. Op het repressieve vlak wil de Belgi-

sche overheid aansturen op adequate informatie-uitwisseling tussen politiediensten, aangepast aan de snelheid waarmee moderne misdaad- milieus in de sector van kin- derprostitutie en -pornografie het actieterrrein verleggen. Ten slotte wil de minister heel bin- nenkort een actieplan klaar hebben om de verspreiding van kinderpornografie via In- ternet in te dijken.

De maatregelen komen er na- dat de affaire-Dutroux tal van lacunes in de opvang van da- ders en slachtoffers van seksue- le misdrijven door pedofielen aan het licht had gebracht.

Geert VAN HECKE

N 30-08-96
ANVR bestrijdt organiseren van kinderseksreizen

DEN HAAG — De ANVR, de koepelorganisatie van de Ne- derlandse reiswereld, wil actief het kinderseksstoerisme gaan bestrijden. Het bestuur van de ANVR-touroperators heeft hiertoe een gedragscode uitge- vaardigd, die het de aangeslo- ten leden verbiedt om kinder- seksreizen te organiseren of er

James Bond weet zich vaak ook geen raad met vragen over kindermisbruik

door Joop Bouma **TR 30/8**
STOCKHOLM — Terwijl de duizend deelnemers aan het congres tegen commerciële seksuele kinderex- ploitatie in het conferentiecen- trum van Stockholm zich van workshop naar workshop, van pa- neldiscussie naar paneldiscussie spoeden — de congresstassen wor- den almaar zwaarder en zwaar- der — neemt in de wandelgangen de kritiek toe.

Het is prachtig dat er voor het eerst op wereldschaal — 130 landen zijn vertegenwoordigd — over kinderporno en kinderpornografie wordt ge- praat, maar het is wel veel praten. Praten over hoe het beter gebeurt, terwijl het de hoogste tijd is dat er nu echt iets wordt ondernomen. „Het gaat hier wel heel erg weinig over concrete zaken", vindt de Ne- derlander Hans van de Glind. Hij is door Buitenlandse zaken uitgeleend aan de IOM in Genève. IOM staat voor *International Organisation for Migration*. Het is een organisatie die met geld van de Finse regering en van een Japanse particuliere stich- ting vrouwen en kinderen die in de

prostitutie zijn beland, terug brengt naar hun moederland en daar helpt bij het opbouwen van een nieuw be- staan.

Nogal wat vrouwen en kinderen die in bijvoorbeeld Aziatische landen in de prostitutie werken, zijn afkomstig uit andere landen. Vaak zijn ze onder valse voorwendsels naar die landen gehaald. IOM is momenteel bezig een groep Chinese vrouwen die in Thailand in bordelen werkten, terug te brengen naar China.

Het gaat om grote groepen vrouwen en kinderen. Van de Glind waagt zich alleen aan de meest conservatie- ve schattingen, omdat gedegen on- derzoek ontbreekt. Maar zelfs die laagste schattingen zijn schokkend: jaarlijks zouden er 5000 Nepalese meisjes naar worden vervoerd. Vier- tot zesduizend vrouwen en kinderen uit Bangladesh worden jaarlijks ver- handeld met Pakistan. Tussen Noord-Vietnam en China gaan er 1500 per jaar op transport. Tussen Zuid-Vietnam en Cambodja zeker 400 vrouwen per jaar. Met hulp van 1200 medewerkers in het veld probeert IOM vrouwen en meisjes uit bordelen te halen en op

het vliegtuig naar huis te zetten. Uiteindelijk wil IOM het werkkterrein uit- breiden naar andere landen, mis- schien ook Nederland.

Vooral van de kant van Afrikaanse en Indiase afgevaardigden rijst tijdens het congres voortdurend de vraag of seksuele uitbuiting van kinderen wel echt kan worden bestreden, zolang de armoede voortduurt. Niet zelden leven hele gezinnen van het geld dat dochters en zonen verdienen in de seksbusiness.

De vraag kwam ook aan de orde tij- dens een persconferentie die gepen- sioneerd filmacteur Roger — James Bond — Moore gaf in Stockholm. Moore is ambassadeur van het VN- kindervonds Unicef, een van de orga- nisatoren van het congres. Wat doen we nou eigenlijk aan de oplossing van de werkelijke oorzaken van seksuele exploitatie van kinderen in veel landen, de armoede, vroeg een Indiase journaliste aan Moore. „Moeilijke, diepe vraag", vond de ac- teur. „Wat is er aan de hand in deze wereld dat we op deze schaal kinde- ren misbruiken?", oerde een an- der. De Unicef-ambassadeur kreeg aan het eind van zijn persconferentie

nog zo'n moeilijke diepe vraag voor- gelegd. Ditmaal had hij een sluitend antwoord. „Seksueel misbruik vindt soms een oorzaak in het feit dat vrouwen worden gezien als seksueel object. In uw James Bond-films wer- den vrouwen op die manier afge- beeld. Hoe kijkt u daar nu tegen aan?" Bond glimlachte: „Ik zou er vandaag zeker anders over denken." Roger Moore bekende tijdens de bij- eenkomst, dat hij als achtjarig jochie een ervaring had met een man die hem altijd is bijgebleven. Hij vertelde het als illustratie van het feit dat mi- sbruikte kinderen doorgaans aan nie- mand durven te vertellen wat er is gebeurd, veelal uit een schuldgevoel. „Ik ging met een vriendje vissen. We hadden een tent. Op een keer wer- den we bezocht door iemand van, laat ik zeggen, de regenjassenbriga- de. Hij kroop in de tent en zei dat ik mooie knieën had. Ik ben uit de tent gekropen en op een dak gaan zitten. Hij kwam achter me aan en wilde me grijpen, maar ik liet me vallen en ren- de weg. Meer is er niet gebeurd. Maar ik heb het voorval pas aan mijn moeder verteld, toen ik zestien jaar was."

een enorm schandaal ontstond. „Tegenwoordig zie je overal Lo- lita's, niet alleen in films, maar ook op billboards, in bladen, in videoclippen. Maar geen hond die er nog over valt."

Het verheugde Moore, zo zei hij, dat het de makers een nieu- we filmversie van het boek nog altijd geen distributeur hebben gevonden. In de film van regis- seur Adrian Lyne zouden vol- gens sommige berichten expli- cite seksscènes voorkomen tus- sen de acteur Jeremy Irons en een stand in van de veertienjari- ge hoofdrolspeelster Domini- que Swain. Vooral in de Angel- saksische pers is daarover een geweldige opwinding ontstaan. (Reuter)

Moore verwijt media gebruik van kinderen

PAR 30/8

steeds vaker gekozen omdat ze er zo kinderlijk uitzien. De grens tussen seksuele rijpheid en 'veel te jong' wordt vager en vager."

Moore herinnerde eraan dat toen Vladimir Nabokovs roman *Lolita*, waarin een twaalfjarig meisje een kostganger in haar ouderlijk huis verleidt, in 1962 voor het eerst werd verfilmd, er

GENOEG GEPRaat OVER KINDERSEX

door Joop Bouma

STOCKHOLM — Nooit zoveel over kinderen horen praten, zonder dat ze zelf iets konden terugzeggen. Tot vandaag zijn in Stockholm 1000 ministers, ambtenaren, politiemens- sen en hulpverleners uit 130 landen bijeen om oplossingen te zoeken voor een schrijnend probleem: de seksuele uitbuiting van kinderen. Volgens schattingen van de Ve- renigde Naties werken er over de hele wereld minstens een miljoen kinderen in de seksbusiness. Sinds het zedenschandaal in België weten we eens te meer hoe gruwelijk sek- sueel misbruik kan aflopen. Julie en Melissa hebben het niet overleefd. Helaas zijn ze de enigen niet, overal op de wereld komen kinderen om, nadat volwassenen ze seksueel hebben misbruikt. De vele naamloze jongens en meis- jes die in de prostitutie zijn geraakt, konden er domweg niet bij zijn afge- lopen week in Stockholm. Ze zijn aan het werk. Ecpat, een internati- onale organisatie die strijdt tegen het sekstoerisme, becijferde dat alleen al tijdens de congresweek zo'n tien miljoen mannen over de hele wereld betaalde seks met kinderen hebben

gehad. De kinderen pezen voor bordeelhouders en pooiers, bren- gen de nacht door in chique hotelka- mers van toeristen in Bangkok, Ma- nilla of Rio de Janeiro.

Maar het probleem speelt niet al- leen in verre landen. Ook in Neder- land bestaat kinderpornografie. Vol- gens de Verenigde Naties zijn hier zo'n 1000 kinderen in dit 'beroep' werkzaam. Nederland is ook op een andere manier betrokken bij de seksuele uitbuiting van kinderen. Nederlandse toeristen vliegen naar Bombay, Johannesburg of Boeka- rest om zich daar te vergripen aan meisjes of jongens, die soms nog geen tien jaar zijn.

Over dat probleem en vooral over de beste manier om het aan te pakken, ging dit eerste wereldcongres over seksueel kindermisbruik. Nogal wat landen ontkenen jarenlang het bestaan van seksueel kindermis- bruik. Kinderprostitutie bestaat bij ons niet, hielden ze vol, terwijl on- dertussen in de uitgaanswijken van hun hoofdsteden kinderen voor een paar schamele dollars zich alles moesten laten welgevalligen. Voorlopig is kindermisbruik en sek- stoerisme lang niet uit de wereld, maar de deelnemende landen heb- ben nu in ieder geval duidelijk uitge- sproken dat ze een einde willen

maken aan deze misstanden. Geen van de landen die Stockholm heb- ben bezocht, kan nu nog volhouden dat „kinderpornografie bij hen niet bestaat". De landen willen beter gaan samen- werken om de daders voor de rech- ter te krijgen. Steeds meer landen waar op grote schaal sekstoeristen naar toe trekken, nemen wetten aan zelf ook nog aan het woord. Verte- waarin misbruik van minderjarigen wordt verboden. Thailand heeft een wet in voorbereiding die ook de slachtoffers beschermt: zij zijn straks niet meer strafbaar als ze worden betrap met een volwassen vent. Nu is het vaak nog een strui- kelblok. Dan krijgt de minderjarige zelf ook gedonder met de politie als een sekstoerist wordt opgepakt.

Kindermisbruik kent vele verschij- ningsvormen. Gisteren demonstreerden Iraanse meisjes, die in Zweden wonen, voor het con- grescentrum in Stockholm. Ze eisten dat de vertegenwoordigers van Iran op het congres naar huis worden gestuurd. De Iraanse minister van volksgezondheid dr. Alireza Maran- di had in zijn toespraak tot het con- gres verteld dat kindermisbruik in zijn land niet voorkomt onder meer omdat familiewaarden en gods- dienst sterk in de Iraanse samenle-

ving verankerd zijn. De demonst- ran- ten denken daar iets anders over. Ze protesteerden tegen het feit dat in Iran meisjes van negen jaar worden uitgehuwelijkt. Ze vinden dat een vorm van seksuele mishandeling, onder de dekmantel van de islam. Uiteindelijk, vrijwel aan het einde van het congres, kwamen jongeren aan zelf ook nog aan het woord. Verte- waarden van minderjarigen van een aantal lan- den gaven gisteravond in Stockholm commentaar op het congres. Hun belangrijkste boodschap: genoeg gepraat, nu is het tijd voor actie.

die de afgelopen dagen in Stockholm werd gehouden heeft de doorslag gegeven. Uit onderzoek is overigens gebleken dat de sekstoerist meestal ongeorganiseerd op reis gaat. Hij koopt een ticket en regelt de rest zelf.

aan mee te werken. Dit heeft ANVR-directeur Th. Schmitz meegedeeld.

De ANVR zal ook in de bro- chure met algemene voorwaar- den, die de reisbureaus aan de klanten meegeven, passages opnemen waarin seks met kin- deren wordt veroordeeld. Naast het moreel onaantvaardbare

van dergelijk gedrag wordt de klant er ook op gewezen dat hij strafbaar is en problemen met aan de regels houdt, uit het de autoriteiten op zijn vakan- reisprogramma te schrappen. Schmitz geeft toe dat contro-

De reisorganisaties willen le op de regels bijzonder moei- bekijken hoe zij met hoteliers lijn is. Binnen de reiswereld in het buitenland afspraken wordt al langer gesproken over kunnen maken om seks met een internationale gedragsco- kinderen tegen te gaan. Tour- de. De internationale conferen-

Lof voor Nederlandse aanpak van misbruikte kinderen

WYHN 31-8

STOCKHOLM - De manier waarop Nederland jeugdige slachtoffers van een zedenmisdrift ondervraagt, verdient navolging. In veel landen staan kinderen bij politiehoor zittingen onder grote psychische druk waardoor niet altijd zeker is of het verhaal wat zij vertellen ook de waarheid is. Ons land heeft daar een aparte methode voor ontwikkeld waarbij het kind zich beter op 'n gemak voelt. Andere landen moeten daar een voorbeeld aan nemen. Dit bleek gisteren op een van de panelbijeenkomsten op het 'Wereldcongres tegen Commerciale Seksuele Exploitatie van Kinderen', dat vandaag in

Stockholm wordt afgesloten. Nederland heeft speciale ondervragingskamers voor kinderen die bovendien worden verhoord door politiemensen die daartoe extra zijn geschoold. In diverse landen worden kinderen veel te direct en lomp ondervraagd wat alleen maar tot nog grotere psychische schade leidt, zo viel te beluisteren.

Intussen maakt het congres duidelijk dat de strijd tegen seksueel misbruik van kinderen is uitgegroeid tot een wereldwijde beweging. Een beweging die duidelijk heeft gemaakt dat het bestrijden van kindersekstoerisme, kind-

prostitutie, kinderporno en kinderhandel alle landen aan gaat en alleen door krachtige maatregelen en efficiënte internationale samenwerking kan worden bestreden.

In Zweden bleek ook dat de meningsverschillen over definities, oorzaak en aanpak van de wereldwijde kindersekstindustrie groot waren en groot zijn gebleven. Bovendien zijn er landen als Iran en Sudan die in alle toonaarden ontkennen dat in hun land deze vorm van kindermisbruik voorkomt.

Duidelijk bleek deze week ook dat de cultuurverschillen tussen de landen en de achtergronden van de deelnemende

organisaties zo ver uiteen lopen dat concrete maatregelen niet op dit wereldforum konden worden vastgesteld. De liber- tijnen en moralisten, streng-gevolgen en anarchisten, zijn het met elkaar eens dat kinderseks verwerpelijk is en moet worden bestreden. Maar met welke middelen en welke strafmaat moet gelden - bij voorbeeld de doodstraf - blijven onoverko-

melijke meningsverschillen. Zoals ook bij discussies over het al dan niet vervolgen van pedo- fielen of het uitbannen van pedo- prostitutie. Om nog maar niet te praten over porno op Inter- net en digitale seksfotomonta-

ges. De organisaties waren overigens wel eensgezind over het staande uit een coalitie van enkele organisaties, en instellingen als Terre des Hommes en Child Right Worldwide kunnen elkaar niet vinden. Met name ECPAT vindt de manier waar- tegen het commercieel seksueel misbruik van kinderen voeren, te veel gericht is op fondswer- ving en te weinig op het pro- bleem zelf. Bovendien houdt ECPAT er bij voorbeeld wat het gebruik van foto's van seks- slachtoffertjes andere ethische normen op na: niet plaatsen of alleen onherkenbaar.

Niettemin is in Stockholm unaniem een 'Agenda for Action' vastgesteld waarbij de landen zich onder meer ver- plicten voor het jaar 2000 ei- gen, nationale actieplannen ge- reed te hebben hoe zij de kinde- reskindindustrie te lijf willen gaan. Alom wordt erkend dat deze 'follow up' vele malen moeilijker zal zijn dan het ma- king van goedbedoelde afspra- ken.

De samenwerking tussen di- verse Nederlandse organisaties die zich met de strijd tegen kinderseks bezig houden, verloopt overigens uiterst moei- zaam. ECPAT-Nederland, be-

naar hun mening matige optre- den van justitie-minister Win- nie Sorgdrager afgelopen dins- dag. Haar presentatie was zwak, de inhoud van haar loe- spraak teleurstellend, zo wordt gezegd. Wat dat betreft heeft ons land in Stockholm de kans laten liggen om ten overstaan van de 130 regeringsdelegaties en 500 media-vertegenwoordi- gers klip en klaar het Neder- landse beleid ten aanzien van kinderporno uit de doeken te doen. Een gemiste kans omdat, zoals Sorgdrager zelf consta- teert, ons land vaak ten on- rechte door andere als het cen- trum voor kinderporno wordt gezien.

'Tolerantie voor pedofilie in Nederland weldra voorbij'

door Joop Bouma
STOCKHOLM - Tijd voor een paar nuanceringen, vindt Henk Hagen, politie-expert zedenzaken bij de Centrale recherche informatie-dienst in Den Haag. TR 31/8

1: „Uit de criminele informatie die wij van Interpol en van onze eigen men- sen in Azië en Zuid-Amerika krijgen, blijkt niet dat er door Nederlanders op grote schaal in andere landen commerciële seks met kinderen wordt bedreven”. 2: „Kinderporno wordt in Nederland geproduceerd, maar niet meer en niet minder dan in andere landen”. 3: De roep om nieu- we databanken met gegevens over seksuele delinquenten, is overbodig. Die databank is er al, bij Interpol”.

Hagen maakt lange dagen tijdens het wereldcongres tegen commerciële seksuele uitbuiting van kinderen in Stockholm. Parallel aan het congres vergadert de Interpol-werkgroep 'Misdrijven tegen minderjarigen'. Henk Hagen zit namens de Neder- landse politie in deze werkgroep. Tijden het congres zit hij in panels om de Nederlandse zedenwetgeving uit te leggen aan vertegenwoordigers van 130 landen die tot vandaag in Stockholm vergaderen. Hagen heeft zich verbaasd over de oproep van afgevaardigden uit enkele Europese landen, onder wie zijn eigen minister Sorgdrager, om het mandaat van Europol uit te breiden met opsporing en registratie van Eu-

ropese netwerken van kinderporno. België, Nederland, enkele Europarlem- entariërs en sinds vandaag ook de kinderrechtenorganisatie ChildRight pleiten voor het oprichten van een Europese databank.

„Interpol heeft een wereldwijd regis- ter van vermiste kinderen en een da- tabank met personen die veroordeeld zijn voor kinderporno en pedo-seksua- liteit. Daarom lijkt het mij niet zo zinnig nu ook Europol zo'n taak te geven. Interpol bestaat sinds de jaren twintig en heeft een prima reputatie.

Het congres biedt Hagen niet zoveel nieuws. Hij is sinds 1990 belast met de portefeuille seksuele delicten, hij weet zo langzamerhand wat er speelt. „Het nieuws ligt voor mij in de wandelgangen. Ik kan hier contacten leggen met organisaties in landen als Thailand, de Filipijnen en Brazilië, die me mogelijk op termijn tips kun- nen doorspelen”.

Hij ziet het congres als een belangrij- ke bijdrage in de bewustwording van het probleem kinderseks. Het stoort hem een beetje dat de media-aan- dacht voor het congres in Stockholm een belangrijke impuls kreeg door de recente gebeurtenissen in België. „Dit is een persoonlijke mening, hoor, maar die overweldigende media-aan- dacht heeft toch iets hypocriets. Nu er in een Europees land twee kinde- ren zijn omgekomen, is er plots buitengewone aandacht voor een pro- bleem dat al jaren en jaren bestaat. Er

sterven dagelijks kinderen in Azië en Latijns-Amerika door seksuele mis- handeling. Straatkinderen in Rio. Daar kraait geen haan naar. Het zegt wel iets over ons. Zolang het ver van ons bed is, maken we ons niet al te druk. Het zou ons sieren als we aan onze inspanningen voor misdrijven tegen de menselijke integriteit nu niet zo'n prioriteit zouden geven als aan fraude en diefstal.”

Hagen denkt dat door het congres en door de zedenzaak in België ook in Nederland de betrekkelijk tolerante houding jegens pedofielen zal veran- deren. „In Nederland is pedofilie al- tijd bespreekbaar geweest. Ik heb er geen moeite mee, hoewel ik pedofilie afkeur. Ik ben er zeker van dat de pedofilie in Nederland in het gedrang komt. Er is, dat blijkt ook tijdens dit congres, weinig begrip of sympathie voor pedofielen. Alle seksuele uitwas- sen worden hier op één hoop ge- gooid. Alles is pedofilie.”

Hagen vindt dat het onderwerp sek- sueel kindermisbruik vooral genuan- ceerd moet worden behandeld. „Neder- land heeft twee politie-officiërs in Bangkok die nauwlettend volgen wat er gebeurt op het gebied van kinderporno, pedofilie en vrouwen- handel. Het aantal gevallen waarin er in Zuidoost-Azië Nederlanders ge- noemd worden, is op de vingers van twee handen te tellen. Ieder geval is er één te veel, maar we moeten het wel in de juiste proporties zien.”

Negeren jeugdprostitutie is na congres onmogelijk

Van onze verslaggeefster
Mirjam Schöttelndreier

STOCKHOLM

Na vijf dagen confereren in het *Folkets Hus* in de Zweedse hoofdstad is in elk geval één ding bereikt: er is een basis, hoe fragiel ook, gelegd voor een wereldwijde beweging tegen kinderporno en -sekstoerisme. Dat wil niet zeggen dat de uitban- ning op korte termijn zou zijn gerealiseerd. Vooral de opkomst en verspreiding van de geavanceerde video- en computertechnologie ma- ken het steeds eenvoudiger om kinde- rporno over de aardbol te sturen. In nog maar weinig landen loopt de wetgeving in de pas met deze technologie. In Canada is er al wel een wet die ook het 'virtuele' bezit van kinderporno strafbaar stelt. In Nederland is, op particulier initia- tief, het meldpunt tegen kinderporno op Internet opgericht.

Maar groter is het aantal landen, vooral buiten Europa, dat geen spe- ciale wetgeving over kinderporno kent, laat staan dat ze daarin com- puterseks hebben opgenomen.

Bovendien is er ook al geen we- zeldwijd geaccepteerde definitie voor de leeftijd waarop een kind ophoudt kind te zijn. Dat varieert tussen 12 en 21 jaar, zo constateerde de Amerikaanse onderzoekster K. Mahoney vrijdag. Zij gaf daar- mee aan hoe ingewikkeld een mon- diale aanpak van kindermisbruik is. Ook L. Peters van Kinderen in de Knel, lid van de Nederlandse coalitie van ECPAT (End Child Prostitue- tion in Asian Tourism), waar- schuwde dat het gevaar dreigt van een schijn-eenduidigheid waarmee men over het kind spreekt. 'Want in Nicaragua is een jongen van ach- tien jaar gewoon een vader met twee kinderen.'

Deze onduidelijkheid staat niet in de weg dat, zoals de filmacteur Roger Moore stelde, wij 'diep in ons hart weten wat met kinderen wel en niet mag'. Zowel de autoriteiten als

de media, ouders en andere volwas- senen zouden meer respect moeten krijgen voor het kind en de jongere. In dat opzicht werd het door de congresgangers als hoopvol gezien dat in Thailand de jeugdprostituties niet langer als strafbaar worden be- schouwd, maar dat het accent van de vervolging verschuift naar de prostituanten.

Minder rooskleurig is het beeld nog in Latijns Amerika, waar het straatkind vaak nog nauwelijks als mede-burger wordt behandeld. 'We boeken in rechtszaken nog maar zelden succes als er, bijvoorbeeld, een meisje is verkracht door een politieagent', aldus B. Harris, hulp-

Aanwezige landen tonen wil om kinderporno aan te pakken

verlener in Guatemala.

Paradoxaal zijn soms de uitkom- sten van het overleg dat westerse en Aziatische delegaties op het con- gres in Stockholm voerden. Er wordt gestreefd naar uitwisseling van gegevens om kinderseks- toeristen te vervolgen. Ook Neder- land werkt daaraan mee.

Maar dat daarbij in Thailand de daders met foto en naam in de krant worden afgedrukt en in de Filipie- nen de doodstraf voor pedofiele misdrijven wordt overwogen, 'hoeft voor ons nou ook weer niet', aldus ECPAT-vertegenwoordiger Peters.

De concrete aanpak van kinde- rnisbruik verschilt sterk per land. Prof. T. Furnis uit Münster hield een fel betoog over de noodzakelij-

ke psychologische training voor po- litie- en justitiemedewerkers om kinderen zorgvuldig te verhoren. Zonder dat daarbij de legale bruik- baarheid van een getuigenis in het geding zou komen. Nadat hij was uitgesproken, kwam een vertegen- woordiger uit Libanon naar hem toe. 'Hoe kom ik aan zo'n trainings- programma, wij hebben namelijk, eh, nog helemaal niets.'

Onvermijdelijk bleek ook het zwartepieten tussen de landen onderling. Wordt in de congresstuk- ken Japan afgeschilderd als de grote producent van kinderporno in Azië, dan weet onmiddellijk een Japanse afgevaardigde dat in Europese do- cumentaires 'onethisch' wordt ge- werkt, omdat de daders van kinde- rprostitutie onherkenbaar worden gefilmd en de slachtoffers open en bloot. Voor Europeanen fungeert het balkje als onderscheid tussen verdachte en slachtoffer. Voor de Japanner betekent het echter ge- brek aan respect voor de individua- liteit van misbruikte kinderen.

En zo speelde België, dat met de affaire-Dutroux in de maag zit, in de wandelgangen van het *Folkets Hus* graag de bal door naar het 'libe- rale' Nederland. Daar kunnen pe- dofielen 'maar ongestoord hun gang gaan'. Mooi, sist ook B. Harris uit Guatemala, dat Zweden zo'n con- gres organiseert. 'Maar wel een beetje hypocriet als ze zelf het bezit van kinderporno nog niet strafbaar hebben gesteld.'

Ondanks dergelijke hindernissen is op de eerste wereldcongres tegen commerciële seksuele uitbuiting van kinderen een belangrijke stap gezet. Want vrijwel de meeste van de 110 aanwezige landen hadden naast hoge ambtenaren en diploma- tieke vertegenwoordigers ook een minister afgevaardigd. Dat ze van kinderporno, -porno en -han- del niets wisten, kan na Stockholm geen van de aanwezige overheden meer beweren.

Hans: meisjes in Azië zijn heus vroegrijp

TR 31-8

Van een onzer verslaggevers
STOCKHOLM - „De meisjes, tien of twaalf jaar, zou ik niet als onschuldig willen omschrijven. Ze zijn wel vers. Ze hebben niet de houding van oudere hoeren, die vaak zijn afgetakeld en smerige taal gebruiken. Ze drinken. Ze zijn gehard. De kleintjes zijn nog onervaren, ze willen je plezieren, weten niet wat ze kunnen verwachten. Je krijgt een betere service.”

Van een onzer verslaggevers
STOCKHOLM - Sekstoeristen laten zich vaak racistisch en vijandig uit over andere bevolkingsgroepen, dan die waaruit ze zelf afkomstig zijn. Dat blijkt een grootscheeps onderzoek dat twee sociologen van de universiteit van Leicester in Engeland deden naar de motieven van sekstoeristen.

Dit citaat staat in een onderzoek naar de beweegredenen van mannen om tijdens vakanties seksueel misbruik te maken van kinderen. De resultaten zijn gisteren door Ecpat, de internationale organisatie tegen sekstoerisme, gepresenteerd in Stockholm. Het citaat is afkomstig van Hans (62). Hij emigreerde in 1961 van Duitsland naar Zuid-Afrika. Hij heeft uitgesproken rechtse ideeën. De zwarten zijn schuldig aan de economische malaise in Zuid-Afrika, ze zijn lui en crimineel, ze 'fokken als konijnen'. Hans heeft een lange ervaring met kinderseks. In Indonesië, Afrika en India, zijn kinderen veel vroeger rijp dan in Europa, zegt hij. „Als ze twaalf zijn, zijn het vrouwen. Ze worden dan seksueel actief. Ze raken zwanger, ze hebben seks met hun broers, hun vader, hun ooms, iedereen. Die meisjes leven van 7 tot 27, en dan is het voorbij, dan begint de aftakeling.”

• Pagina 3: Sekstoeristen zijn niet vies van racistische praatjes

Zij presenteerden hun rapport, opgesteld in opdracht van Ecpat, een internationale organisatie tegen sekstoerisme, gisteren in Stockholm. In hun zeven rapporten brengen de twee wetenschappers uitvoerig verslag uit van hun gesprekken, waarbij vooral de letterlijke citaten soms veelzeggend zijn.

Dr. Julia O'Connell Davidson (36) en Jacqueline Sanchez Taylor (32) interviewden 150 mannen in Costa Rica, Cuba, de Dominicaanse Republiek, India, Venezuela, Zuid-Afrika en Thailand. O'Connell deed eerder in Engeland uitgebreid onderzoek naar de achtergronden van mannen die prostituties bezochten.

Het onderzoek op zich was volgens Ecpat-chef Ron O'Grady niet geheel zonder risico's. O'Connell en Taylor vonden zelf dat het met die gevaren nogal was meegevalen. „We hebben gemerkt dat mannen graag praten over vrouwen en seks, maar ook tegen ons.”

Op Margarita Island (Venezuela) troffen de Ecpat-onderzoeksters twee Nederlandse mannen, ongeveer 45 jaar oud, ongehuwd. Ze waren eer-

Engelse universiteit: Sekstoeristen zijn niet vies van racistische praatjes

der naar de Dominicaanse Republiek en Thailand geweest, maar reisden op een goedkoop ticket door naar Venezuela, omdat ze van een vriend hadden gehoord dat Margarita 'net zo goed was' als de Dominicaanse Republiek. En daarbij ging het niet om de kwaliteit van het drinkwater. Of ze voor de vrouwen waren gekomen? „Natuurlijk, waarom anders.” Konden ze dan geen meisjes vinden in Amsterdam? „In Amsterdam kost het 200 gulden voor een uur. En de meisjes kijken intussen naar de klok, weet je. Hier kun je voor minder een hele nacht over een meisje beschikken. En ze zijn nog lief ook. Ze houden van seks. Ze willen je plezieren.” Twee Italiaanse mannen verklaarden dat ze uit waren op *chicas nuevas*, jonge meisjes: „Ieder man wil dat toch? Wie wil geen seks met een jong meisje? Ze zijn sexy, ze zijn mooier, hebben betere lichamen. In Italië is dat illegaal. Maar hier trekt niemand zich er iets van aan.”

Meneer Jones is 65, blank, gepensioneerd ingenieur, gehuwd en heeft vier opgroeiende kinderen. Hij heeft zoveel reizen gemaakt naar de Dominicaanse Republiek dat hij de tel is kwijtgeraakt. Hij heeft zelf een eigen appartementje, net buiten Sosua. Jones maakte er tegen de Engelse onderzoeksters geen geheim van dat hij een lange geschiedenis van seksuele mishandeling van vrouwen en kinderen achter zich heeft. Seks met meisjes houdt hem jong, vindt hij. „Seks is het normaalste van de wereld hier. Iedereen doet het, vaders doen het met hun dochters, broers

met hun zussen, het maakt ze niet uit.”

Bert, sekstoerist in Thailand: „Ze vinden me enorm op, die oriëntaalse meisjes. Ze zijn écht anders. Je pikt zo'n meisje op in een bar rond elf, twaalf uur 's avonds, je neemt een douche en je hebt seks. De meeste mannen slapen dan tot de volgende morgen en hebben dan opnieuw nog wat seks en dan gaat ze weg. Ik heb er ook gehad die 's ochtends m'n kamer nog opruimden, m'n kleren opvouwen, zelfs m'n sokken wassen, dat soort dingen. Ik was verbijsterd.”

De World Tourism Organization, de wereldwijde koepel van vrijwel alle bedrijfstakken die met het toerisme te maken hebben, kondigde gisteren aan dat er een werkgroep komt die georganiseerd sekstoerisme gaat bestrijden. „De toeristenwereld moet het voortouw nemen in het zoeken naar oplossingen, ook al heeft het toerisme zelden directe verantwoordelijkheid voor het organiseren van seksreizen”, zei Henryk Hansz, kwaliteitsfunctionaris van de WTO, tijdens een persconferentie in Stockholm.

De WTO gaat er prat op dat ze zo ongeveer de eerste internationale organisatie was die zich uitsprak tegen het georganiseerde sekstoerisme. Dat was in 1993, pak weg 20 jaar nadat bestemmingen als Bangkok en Manila zich ontwikkelden tot centra voor seks met kinderen.

Tijdens de persconferentie werd geopperd dat de WTO niet écht reden

heeft voor borstklopperij, nu er pas drie jaar geleden stelling werd genomen tegen het sekstoerisme. „Nou ja, zonder de acties van Ecpat hadden we hier niet gezeten”, gaf hij toe. „Maar het ligt allemaal erg ingewikkeld. Toerisme is tenslotte ook een spiegel van de samenleving. Misschien hebben we het onderwerp te lang laten liggen, maar wij hebben als organisatie vooral te maken met ministeries en die bekijken het toerisme vanuit een economisch perspectief. Zij bemoeien zich doorgaans niet met de sociale gevolgen.”

Ook de vertegenwoordiger van de hotelwereld, de International Hotel Association, moest tijdens het congres toegeven dat het onderwerp sekstoerisme binnen zijn organisatie pas drie jaar op de agenda staat. Hij vond dat zelf spijtig, maar de man had een sluitende verklaring. In de betere hotels (3, 4, 5 sterren) speelt sekstoerisme geen rol. Daar nemen de gasten geen 'onbekenden' mee naar hun kamers. „De problemen zijn het grootst in de hotels met één en twee sterren. En die zijn geen lid van onze organisatie.”

door Joop Buuma
STOCKHOLM - Een Nederlandse rechter-commissaris en twee onderzoekers hebben op de Filipijnen aanvullend bewijs gevonden in een strafzaak tegen een Nederlander die Filipijnse kinderen op grove wijze seksueel zou hebben misbruikt.

TR 31-8

De directeur van een hulpverleningsprogramma voor Filipijnse straatkinderen, Nicanor Arriola, heeft op videobanden met kinderporno, die de Nederlandse onderzoekscommissie had meegenomen naar Manila, drie kinderen geïdentificeerd. Een van de slachtoffers - een meisje van twaalf - werd eerder door zijn hulporganisatie opgevangen. Ze heeft inmiddels op de Australische ambassade in Manila de Nederlandse verdachte op de video's herkend als de dader. Haar verklaring is in aanwezigheid van de rechter-commissaris op film vastgelegd. Door deze identificatie hebben enkele van de kinderen die op stapels foto's en video's van de Nederlanders staan, een naam gekregen. Ook is nu bekend, dat zij veel jonger zijn dan achtten jaar. De verdachte ontkende tot dusver dat de kinderen op de foto's minderjarig waren.

De verdachte, een 43-jarige man uit Delft, wordt er door justitie van verdacht dat hij op de Filipijnen op grote schaal seksueel misbruik heeft gemaakt van kinderen. Justitie kwam de man op het spoor door een tip van de foto-ontwikkelcentrale van drogist-terij Kruidvat, waar hij zijn filmrollertjes had ingeleverd. Bij de man zijn ongeveer 1300 foto's en 42 videobanden aangetroffen. Hij heeft tientallen Filipijnse kinderen gefilmd terwijl hij seks met ze had. De films zijn begin dit jaar bij de Delftenaar thuis in beslag genomen.

Justitie heeft al strafvervolgning tegen hem ingesteld, maar in juli verwees de rechtbank in Den Haag de zaak terug naar de rechter-commissaris voor nader onderzoek. Een onderzoekscommissie reisde vervolgens af naar de Filipijnen om extra bewijsmateriaal te verzamelen.

„De Nederlandse justitiedelegatie had tot mijn spijt maar een klein stapeltje foto's en video's meegenomen naar Manila”, zegt Arriola. „Ik heb vier films gezien, maar ik herkende maar liefst drie van de kinderen die werden misbruikt. De kans is groot dat ik nog meer kinderen kan identifi-

Kindermisbruik in Duitsland neemt sterk toe

Geld. 27/8
 Door onze correspondent
BONN - Bijna twintigduizend kinderen zijn het afgelopen jaar in Duitsland seksueel misbruikt of mishandeld. Dat blijkt uit de officiële cijfers die gisteren zijn bekendgemaakt.

Maar het 'Bundeskriminalamt' (BKA) - de federale recherche - vreest, dat de werkelijkheid gruwelijker is en dat in 1995 waarschijnlijk meer dan driehonderdduizend kinderen op een of andere manier het slachtoffer van volwassen seksmaniakken zijn geworden.

Een nieuw fenomeen in de snel groeiende markt van kindermisbruik en kinderpornofilms is het verhuren van kinderen per week-einde. Ouders die geld willen zien, geven hun minderjarige kinderen - in sommige gevallen zelfs voor 10.000 mark - mee aan onbekenden met wie ze vooraf doorgaans alleen telefonisch contact hebben gehad. De overdracht van de kinderen vindt bij voorkeur plaats op parkeerterreinen van wegrestaurants langs de autowegen. De ouders brengen hun kinderen op zaterdagmorgen en halen ze 's zondag aan het einde van de dag weer af. Ouders en klanten vinden elkaar via advertenties in seksbladdjes. Kenners weten dat het om minderjarige - soms hele jonge kinderen gaat - als gesproken wordt over 'lief, teder en gevoelig'. Ook de aanduiding 'ouder dan 18' betekent in dit soort gevallen precies het tegenovergestelde.

De hoofdofficier van justitie in Frankfurt, Köhler, zegt in het weekblad Focus dat in de hele Bondsrepubliek hooguit 50 politiemannen vrijgesteld zijn voor de opsporing van handelaren in kinderporno.

Volgens de jongste cijfers van het BKA is het aantal gemelde gevallen van kindermisbruik het afgelopen jaar met meer dan duizend gestegen. In tweederde van alle gevallen betrof het misbruik van meisjes. In 10 procent van de ontdekte gevallen waren de misbruikte kinderen jonger dan zes jaar. Veel Duitse sekstoeristen die in Zuid-Oost-Azië hun perverse seksvertier zoeken hebben daarentegen een duidelijke voorkeur voor jongetjes. De autoriteiten signaleren een concentratie van seksueel misbruik van kinderen in Noordrijn-Westfalen. Vooral in het gebied van de bovenloop van de Rijn, langs de Duits-Nederlandse grens en tussen Keulen en Bonn. In Duitsland worden op dit moment officieel bijna zeventien kinderen vermist. Na de onthullingen in het Belgische kinderseksschandaal wordt ook in Duitsland in toenemende mate gevreesd dat een aantal verdwenen kinderen slachtoffer van seksueel geweld zijn geworden.

Duitser vast op Filipijnen wegens misbruik jongens

Geld. 27/8
MANILA (DPA) - De politie op de Filipijnen heeft een 63-jarige Duitser aangehouden wegens seksueel misbruik van minderjarige jongens. De man, die een hotel heeft in Obando bij Manila, zou jongens van dertien tot en met zeventien jaar onder valse voorwendsels naar zijn huis hebben gelokt en hen daar seksueel hebben misbruikt. Bij zijn arrestatie was de Duitser in het gezelschap van een naakte zeventienjarige jongen.

Twee jongens hadden hem bij de politie aangegeven. De Duitser had hun sportkleding, een maaltijd en geld beloofd als zij met hem naar zijn huis zouden gaan.

De Filipijnen treden sinds enige maanden hard op tegen kindermisbruik door sekstoeristen. Een Brit werd eind vorige maand tot zeventien jaar gevangenisstraf veroordeeld wegens ontucht met twee minderjarige jongens. In mei werd een Australische zakenman tot een celstraf veroordeeld omdat hij tegen betaling seks had gehad met een twaalfjarig meisje. Eerder dit jaar werd een 23-jarige Nederlander opgepakt wegens ontucht met minderjarigen.

De man werd op borgtocht vrijgelaten en wist naar Nederland te komen.

Thailand arresteert Belg voor pedofilie

BANGKOK - De politie van de Thaise badplaats Pattaya heeft op 16 juli een 46-jarige Belg opgepakt. Patrick B. zou een seksueel misdrijf op een 14-jarige Thaise jongen hebben gepleegd. B. werd door de rechter aangehouden, maar kwam vrij op borgtocht. Zijn paspoort werd in beslag genomen.

In april trok de Thaise wetgever de straffen voor seksmisdrijven met kinderen jonger dan vijftien jaar op. Een veroordeling staat nu gelijk met maximaal twintig jaar cel. Voor een voorwaardelijke vrijlating in afwachting van het proces moet de verdachte een borgtocht van 240.000 frank betalen.

In mei van dit jaar vaardigde het Thaise gerecht een internationaal aanhoudingsbevel uit tegen een andere Belg en twee Fransen. Het drietal georganiseerde vanuit Pattaya „seksreizen” van West-Europa naar de beruchte Thaise badplaats.

De politie was hen op het spoor gekomen na de aanhouding van een andere Belg in 1994 voor verkrachting van minderjarigen. Ze vond toen video's en foto's met kinderporno en een lijst met 150 namen en adressen.

Sinds vorig jaar kunnen landgenoten die in het buitenland veroordeeld zijn voor seksuele misdrijven met minderjarigen ook in België voor die feiten terechtstaan.

Geert VAN HECKE

Australiër beticht van kindermisbruik

Reuter
BRISBANE

In Australië is dinsdag het proces begonnen tegen een 75-jarige man die verdacht wordt van 850 seksmisdrijven met acht minderjarige kinderen. Eerder was de man al beschuldigd van seksueel misbruik

van twee kinderen in de Thaise hoofdstad Bangkok.

Het merendeel van de misdrijven zou tussen 1960 en 1980 zijn gepleegd. De kinderen waren destijds 13 tot 16 jaar oud. De Australiër wordt verdacht van ontuchtige handelingen, het plegen van sodomie en het aanzetten tot sodomie.

Het kinderlijf een wereldhande

NRC 31-8

Opgesloten in bordkartonnen peeshokjes, gefilmd door kinderpornomakers of voor weinig geld een half uurtje op een station: seks met minderjarigen heeft overal plaats. Max Christern volgde de ontzuiming van een kinderbordeel bij Manila. Peter

fer Horst ziet hoe Praag zich ontwikkelt tot de nieuwe kindersekshoofdstad tussen oost en west. Bernard Bouwman inventariseerde het Europese schuldgevoel in Stockholm. Wij leven en de klanten, zij het produkt: kinderen als lustbron,

arts van beroep, wilde seksspelletjes met haar spelen en bracht een vibrator bij haar in. Deze brak echter een gedeelte bleef achter in Rosario's lichaam en dat leidde tot een ontsteking. Vijf maanden liep Rosario rond met helse pijnen. Toen ze uiteindelijk naar het ziekenhuis werd gebracht, konden de Filippijnse artsen alleen nog maar toekijken hoe zij overleed. De Oostenrijkse arts werd gearresteerd, maar moest wegens gebrek aan bewijs worden vrijgelaten.

Toerisme voor seks met kinderen wordt een steeds groter probleem in de Derde Wereld. Volgens een recent onderzoek van een Amerikaanse demograaf zijn alleen al in Thailand tenminste 36.000 minderjarige meisjes werkzaam als prostitutie. In Sri Lanka zijn volgens de regering duizend minderjarige kinderen werkzaam in de seksindustrie: hulporganisaties gaan uit van het dertigvoudige. Het grootste gedeelte van alle minderjarige prostituties bedient klanten uit het land zelf of uit buurlanden. Omdat reizen steeds goedkoper en gemakkelijker wordt neemt ook het aantal klanten uit rijke landen — niet alleen uit Europa, maar ook bijvoorbeeld uit Japan — echter steeds meer toe.

Betrouwbare schattingen van het aantal sekstoeristen zijn er niet. Dat komt mede omdat hulporganisaties naast reizigers die speciaal voor seks met kinderen naar de Derde wereld gaan ook reizende zakenlieden die een verloren uurtje met minderjarige prostituties doorbrengen, als sekstoeristen beschouwen. Daarnaast verlegt de stroom sekstoeristen zich continu, al naar gelang de beschikbaarheid van kinderen en de tegenwerking van de plaatselijke autoriteiten. Onderzoekers gaan er, op basis van de weinige gegevens die ze hebben, van uit dat 'traditionele' bestemmingen als Thailand en de Filippijnen aan populariteit beginnen te verliezen en landen als Cuba, Vietnam en Kenia in opkomst zijn.

Volgens de Verenigde Naties raakt per jaar een miljoen kinderen in de seksindustrie verzeild. Dat gebeurt niet alleen in Azië, maar ook in Europa. In Moskou zouden inmiddels ten minste duizend minderjarige prostituties werkzaam zijn. „In buurlanden van Rusland ligt het gevaar overal op de loer“, schreef de speciale VN-rapporteur over kinderprostitutie in 1994.

Veel deelnemers aan het congres zien gastland Zweden als lichtend voorbeeld bij de bestrijding van kindersekstoerisme. Enige jaren geleden veranderde Zweden de wetgeving op dit gebied na grote druk van de publieke opinie. De Zweedse regering besloot om het al in 1962 erkende principe van de extraterritorialiteit (op grond waarvan Zweden in hun eigen land kunnen worden berecht voor misdaden die ze daarbuiten hebben begaan) in de praktijk toe te gaan passen. Daardoor ontstond de mogelijkheid om een groot aantal door Zweden begane vergrijpen tegen kinderen te vervolgen, ook als die buiten Zweden werden begaan en zelfs wanneer die in het land van het misdrijf niet strafbaar zouden zijn.

Kindersekstoerisme kwam vrijwel onmiddellijk daarop in het centrum van de belangstelling te staan door de zaak Bengt Poulin. Deze Zweed, die de zestig al is gepasseerd, placht al jaren naar Thailand toe te gaan voor seks met minderjarige jongens. In een bar ontmoette Poulin een Zweed en al snel kwam het gesprek op jongens. Poulin wist niet dat de degene met wie hij sprak een politieagent was en vertelde de agent hoe hij elke dag contact had met een bloedmooie, veertienjarige jongen in een hotel. Kort daarop deed de Thaise politie een inval.

De Zweed vluchtte naar Europa. In Zweden circuleerden inmiddels beelden van de documentaire die een Deense cameraploeg van de inval in Thailand hadden gemaakt. Het publiek reageerde geschokt en de druk om de pedofiel te vervolgen werd steeds groter. In juni 1995 werd Poulin tot een gevangenisstraf van drie maanden veroordeeld.

Bernard Bouwman

Rosario overleed in 1987, maar haar naam werd nog veelvuldig genoemd op het Wereld Congres tegen de Commerciële Seksuele uitbuiting van kinderen, dat vanmiddag in Stockholm werd afgesloten. Het twaalfjarige Filippijnse meisje was al werkzaam in de prostitutie toen ze in contact kwam met een Oostenrijkse pedofiel. Deze man,

ceren als ik de rest van het materiaal kan bekijken.“

Arriola reist mogelijk op korte termijn naar Nederland om het overige foto- en filmmateriaal te bekijken. „Maar, één of twee positieve identificaties zal in Nederland toch wel voldoende zijn om iemand te veroordelen?“, vraagt hij met enige twijfel in zijn stem.

Nicanor Arriola is directeur van Bahay Tuluyan ('huis van welkom'), een hulpprogramma voor straatkinderen in Manila. Bahay Tuluyan biedt permanent onderdak aan zestig kinderen uit Manila die seksueel zijn misbruikt. Daarnaast vangt de instelling zo'n 500 straatkinderen op.

Arriola is deze week in Stockholm als lid van de Filippijnse delegatie tijdens de wereldconferentie tegen commerciële seksuele uitbuiting van kinderen. „Drie dagen voordat ik afscheid naar Zweden vroeg de Filippijnse justitie aan mij of ik wilde komen om foto en filmmateriaal te bekijken. Ik aarzelde, want dit soort zaken is altijd afschuwelijk. Het waren obscene foto's. Een kind op de foto kende ik erg goed, omdat zij ons programma heeft meegelopen. Ze is nu dertien, maar ze was twaalf, toen ze met deze Nederlander in contact kwam. Na het zien van de foto's had ik er geen enkele moeite mee haar met nadruk te vragen een verklaring af te leggen tegen deze man.“

Volgens Arriola bleek uit de video's dat er nog een tweede persoon betrokken moet zijn geweest bij de zaak. „Je zag op sommige films twee mannen bezig met kinderen, terwijl de camera met een afstandsbediening werd bediend.“

Arriola is ervan overtuigd, dat de foto- en filmopnamen bedoeld waren voor verkoop. De strafzaak tegen de Delftenaar is de eerste in zijn soort in Nederland. De man heeft geweigerd zich voorafgaand aan de behandeling van zijn zaak te laten onderzoeken in het Pieter Baancentrum in Utrecht. Volgens een districtspsychiater is de Delftenaar niet geestelijk gestoord. De man heeft de rechtbank inmiddels wel medewerking toegezegd aan nader psychiatrisch onderzoek. De strafzaak tegen hem wordt eind september voortgezet.

Justitie studeert ook nog op een dossier tegen een 24-jarige Nederlander tegen wie op de Filippijnen aangifte is gedaan wegens seksueel misbruik van een negenjarig meisje.

Lakmoesproef

Veel Zweedse organisaties willen met het congres andere landen ertoe brengen de Zweedse wetgeving over te nemen. „Als de wetgeving binnen de Europese Unie geharmoniseerd zou worden met de onze zou dat een grote stap vooruit zijn“, zegt Per Åkström van de Zweedse afdeling van Save the Children. Ilona Sweep van de Nederlandse afdeling van Terre des Hommes voert al enige tijd actie voor verandering van de Nederlandse wet.

„De Nederlandse wet eist dubbele strafbaarstelling. Dat betekent in de praktijk dat een Nederlandse sekstoerist alleen in Nederland vervolgd kan worden als het vergrijp in het land zelf ook strafbaar is. Zweden heeft dat principe losgelaten.“ In Zweden geldt de dubbele strafbaarstelling overigens alleen niet meer voor delicten waar op in Zweden een straf staat van tenminste vier jaar, zoals verkrachting met geweld dat ernstig letsel tot gevolg heeft. „Ik kan me moeilijk landen voorstellen waar zulke delicten niet strafbaar zouden zijn“, relativeert een Zweedse juriste de afschaffing. De meeste Zweedse juristen gaan er voorsalsnog van uit dat 'gewone', niet-gewelddadige sekstoeristen die naar landen zijn gegaan met een te kort schietende wetgeving, ook in Zweden niet kunnen worden berecht.

Volgens Sweep leidt de dubbele strafbaarstelling tot onaanvaardbare resultaten. „In veel landen van het Oostblok is de wetgeving onvoldoende. Dat betekent dat Nederlanders zich daar ongestraft kunnen misdragen zonder bang te hoeven zijn voor vervolging in Nederland. Andere landen, zoals Vietnam, ontkennen het probleem, waardoor het helemaal moeilijk aan te pakken is.“

Terre des Hommes en de Nederlandse afdeling van ECPAT (de internationale organisatie tegen sekstoerisme in Zuidoost-Azië) kijken ook met bewondering naar de Scandinavische liaison officers in Azië. „Als je iemand ter plekke hebt die verstand heeft van de Nederlandse wetgeving, maar ook het Derde-Wereldland goed kent, wordt het veel gemakkelijker om sekstoeristen aan te pakken. Zo'n liaison officer kan er bijvoorbeeld voor zorgen dat een proces-verbaal van het verhoor wordt opgesteld dat aan de Nederlandse vereisten voldoet.“

De Nederlandse minister van justitie, Sorgdrager, is tot nu toe ongevoelig voor het pleidooi van de hulporganisaties. Extra liaison officers die zich op kindersekstoerisme richten, zijn volgens haar niet nodig. „We hebben al mensen in Bangkok. Deze houden zich bijvoorbeeld met drugszaken bezig maar hebben ook sekstoerisme in hun pakket.“ Volgens de minister is het beter om eerst naar de praktijk te kijken voordat je met nieuwe wetgeving komt. „Het grootste aantal Nederlandse sekstoeristen gaat naar landen waar commercieel seksueel misbruik van minderjarigen wel strafbaar is“, aldus de minister. Wel wordt inmiddels een onderzoek verricht naar de wetgeving in een aantal andere landen om te kijken of deze te kort schiet. Ook overweegt de minister om commerciële seks met kinderen tussen de 12 en de 16 jaar strafbaar te stellen zonder dat, zoals nu het geval is, eerst een klacht moet worden ingediend.

Binnenkort komt in Nederland de lakmoesproef van dat vervolgingsbeleid, namelijk de zaak tegen Lennart van E. Deze sekstoerist werd op de Filippijnen aangehouden na seksspelletjes met onder andere een meisje van negen. Lennarts Duitse vriend Thomas maakte er foto's en video-

opnamen van. De sekstoeristen liepen tegen de lamp nadat de eigenares van een restaurant de Filippijnse politie op hen had gewezen. De twee kwamen op borgtocht vrij en Van E. vertrok onmiddellijk naar Nederland.

De Filippijnse autoriteiten hebben de zaak nu overgedragen aan Nederland. Inmiddels zouden medewerkers van het openbaar ministerie in de Filippijnen bewijsmateriaal tegen Van E. verzamelen.

Volgens Åkström zou een veroordeling van Van E. de grote ommekeer in het Nederlandse kindersekstoerisme kunnen betekenen. „Je hebt maar een of twee veroordelingen nodig om de hele stroom in te dammen. Je zou het kunnen vergelijken met de wet hier in Zweden die het ouders verbiedt hun kinderen te slaan. Het ging er bij die wet niet om, honderden ouders voor het gerecht te krijgen maar om de bewustwording van de problematiek te vergroten. De zaak-Van E. zou daar in Nederland toe kunnen leiden.“

Vraag en aanbod

Op het congres werden ook andere maatregelen voorgesteld. Uit onderzoek blijkt namelijk dat sommige kindersekstoeristen niet weten dat wat ze doen, strafbaar is. Toeristen maken zich soms zelfs wijs dat kinderen in andere culturen hen oprecht leuk vinden en van seks houden.

De houding van reisorganisaties ten opzichte van kindersekstoerisme is de laatste jaren sterk veranderd. In 1992 nog drukte het in vliegtuigen gedistribueerde maandblad van de Oostenrijkse maatschappij Landa Air een tekening af die een ansichtkaart naar huis van een Duitse toerist moest voorstellen. Op de tekening was een bijna bloot Thais meisje te zien met als bijschrift: 'Ik moet nu weg, de meisjes in de Baby Club wachten op me.' In datzelfde jaar slaagde een Zwitserse journalist er in via een bestaande reisorganisatie een zogenaamde seksvakantie naar Thailand te organiseren. Een aantal luchtvaartmaatschappijen is inmiddels begonnen met het uitdelen van voorlichtingsbrochures tijdens vluchten naar beruchte kinderrseksoorden als Bangkok en Manila. Iedere man die alleen daar naar toe reist, krijgt er een in de hand gedrukt. Een aantal reisorganisaties in Europa biedt inmiddels geen reizen meer aan naar zulke bestemmingen.

Laran Bethell is een Amerikaanse dominee die in noord-Thailand een opvanghuis voor seksueel misbruikte meisjes leidt. Ze onderstreept dat er naast een 'vraag' ook een 'aanbod' is. „In Thailand zie ik hoe sommige meisjes in de seksindustrie voor toeristen grof geld kunnen verdienen. Als je dat toerisme wilt beëindigen zul je toch met een alternatief moeten komen.“ Hulporganisaties die in Sri Lanka actief zijn, zeggen dat een jongensprostituë daar meer geld verdient aan orale seks met een toerist dan met negen uur hard werken in de bouwindustrie.

Volgens Bethell hebben Westerse hulporganisaties vaak de neiging om alle kwaad in prostitutie de Derde-Wereldlanden toe te schrijven aan toeristen. „Natuurlijk is sekstoerisme een groot probleem. Maar in het gebied waar ik werk worden meisjes die voor toeristen werken, vaak beter behandeld dan de prostituties in bordelen voor Thaise mannen. Vergeet ook niet dat bij sommige bevolkingsgroepen in Thailand meisjes alles mogen en zelfs moeten doen om in het levensonderhoud

an hun familie te voorzien. Geld verdienen door prostitutie is daar volledig geaccepteerd. Ook dat cultuurpatroon zul je moeten doorbreken en het is de vraag of congressen of regeringsprogramma's op korte termijn kunnen. De houding in Thailand met betrekking tot prostitutie is aan het veranderen, maar dat komt met name door aids. In het gebied waar ik werk, hebben alle mensen ten minste vier of vijf familieleden aan aids zien doodgaan. Dat zet ze meer aan het denken dan een conferentie".

Toch ziet ook de Amerikaanse dominee het congres in Stockholm als een mijlpaal in de strijd tegen kindersekstoerisme. „Je legt hier contacten en wisselt adressen uit met mensen uit andere landen. Dat is belangrijk. En er zijn hier delegaties gekomen zijn die tot nu toe het probleem hebben ontkend. Dat is een goede basis voor de toekomst".

Max Christern

Het is druk in de straten van Caloocan City. Voor een van de stoplichten van de chaars verlichte hoofdweg in deze noordelijke voorstad van Manila wandelen tientallen jongens en meisjes met plateaus vol sigaretten, kauwgom, pinda's en snoepjes die ze proberen te slijten aan de lange rij wachtende automobilisten.

Vanuit een donker zijstraatje kijkt Mamerto Espartero naar de wolven van stof en uitlaatgas die het voorbijrazende verkeer als een dikke, bruinrijze deken over de weg legt wanneer het toelicht op groen is gesprongen. Het is kwart over tien, zaterdagavond. De 45-jarige Filipijnse, hoofd van de divisie 'Child Abuse, Discrimination and Exploitation' van het Filipijnse National Bureau of Investigation (NBI) trekt aan zijn sigaret en kijkt op zijn horloge. „We moeten hier weg", zegt hij, wat bevestigd om zich heen kijkend. „We staan hier te lang, we zijn verdacht. Als we niet oppassen geraadt iemand ons straks".

Over een paar minuten zal hij met twaalf NBI-agenten, die in burger zitten te wachten in een busje langs de weg, een inval doen in een kinderbordeel dat twee straten verderop ligt. De politie wil de uitbaters van het pand arresteren en de twintig jonge meisjes uit hun handen halen. „De vorige keer dat we dit pand wilden binnenvallen, zijn we verlinkt en was iedereen voortijdig gevlucht. De eigenaren van dat borddeel hebben veral hun informant zitten", zegt Espartero. „Zelfs bij de politie".

Vanavond hanteert hij een nieuwe tactiek. Twee leden van de Filipijnse hulporganisatie Kamalayan, die samen met de NBI de inval heeft voorbereid, zullen zich als klant bij het borddeel melden. Ze zullen naar de jongste meisjes vragen, met wie ze vervolgens naar een van de kamertjes gaan. Tien minuten nadat zij zijn binnengegaan, zal de groep van Espartero volgen met in haar kielzog de overige mensen van Kamalayan die zich over de meisjes zullen ontfennen.

Caloocan City is volgens Espartero 'een probleemwijk vol kinderprostitutie'. Het is een van de districten rondom Manila waar de afgelopen jaren steeds meer bordelen zijn geopend. Toen de burgemeester van de Filipijnse hoofdstad in 1992 Manila's beruchte 'red light district' sloot en president Fidel Ramos ort daarna een wet uitvaardigde waarmee het makkelijk werd mannen te straffen die kinderen seksueel misbruikt hadden, trok de kinderprostitutie weg uit de drukke stad. Districten als Caloocan City en Quezon City werden de nieuwe plek voor de kinderbordelen en de cliënten. In Manila een mix van toeristen en Filippijnen, bestaat nu grotendeels uit lokale bewoners. Naar schatting 60.000 Filipijnse kinderen onder de achtentien jaar werken in de prostitu-

ties over kop vertrokken is.

De NBI-agenten zijn inmiddels boven, waar een doolhof van gangen, kamertjes en trappen ontdekt wordt. „Verdomme. Ze zijn gevlucht", broemt Espartero. „Waar zijn onze twee mensen", vraagt Lorgon zich ongerust af. Alle sporen lopen dood op lege kamers en de agenten besluiten weer naar buiten te gaan. Daar wordt een glazen deur ingetrappt van het belovende pand en begint een nieuwe speurtocht. Ook hier verdwalen de agenten in een aan elkaar getimmerd labyrint van kamertjes.

De straat is inmiddels volgelopen met nieuwsgierige buurtbewoners. Een van hen vertelt dat hij kort voor de politie-inval een blauwe auto heeft zien stoppen voor het borddeel. De bestuurder zou 'NBI! NBI!' hebben geroepen. „Zie je wel, er is weer iemand geweest die ons heeft verraden", zegt een NBI-agent als hij dat hoort.

Toch vinden zijn collega's een paar minuten later in het pand naast Click Health Place op een broeierige zolderverdieping de twee Kamalayan-medewerkers met in hun bijzijn vier jonge meisjes en twee Filipijnse klanten. De meisjes zijn op het eerste gezicht niet ouder dan veertien of vijftien jaar. Ze staan bibberend van de schrik in een hoekje te snikken, de kleine lijven gekweld in een smoezelige handdoek. Een paar meter verderop staan de twee klanten die op terdaad werden betrapt. Ze lachen wat onzeker en steken een sigaretje op. Het zijn Filipijnse mannen van een jaar of vijftentwintig die naar drank stinken. Zolang de meisjes zeggen dat ze 21 jaar oud zijn en bewijzen als een paspoort of een identificatiekaart ontbreken, zijn deze mannen niet strafbaar. Maar de NBI heeft ze straks wel nodig om getuigenissen af te leggen, die later als bewijs kunnen dienen in de aanklacht tegen de eigenaren van dit borddeel.

De zolderruimte waar de meisjes hun klanten ontvangen bestaat uit vijftien met bordkartonnen platen van elkaar gescheiden hokjes van amper één bij twee meter. In elk kamertje ligt een schuimrubberen matras op een houten vlonder. De muren van de peeshokjes zijn van rood karton en behangen met familieportretten van de meisjes, posters van Playboy-vrouwen en de op de katholieke Filippijnen onmisbare prent van Onze Lieve Heer. In een hoek bij het gordijn, dat dienst doet als deur, hangt een klokje dat klanten op de tijd moet wijzen. Op een plankje boven het bed staat een fles massage-olie en een rol wc-papier. Boven het bed wappert een ventilator die een lucht van goedkope parfum door de kamer verspreidt.

Volgens de twee Kamalayan-medewerkers die als klant hier naar binnen waren gegaan, zaten alle kamertjes vol toen zij bovenkwamen. Driekwart van de meisjes en hun klanten is gevlucht, hun kleren, schoenen en tassen achterlatend in de lege hokjes. „Wat wil je", zegt Lorgon. „Je kunt hier niemand ver-

Uitstapkast van een Thais kinderbordeel Foto Francesco Zizola/Transworld

trouwen. Misschien heeft zelfs een van de NBI-mensen zelf een tip gegeven aan de bordeleigenaar omdat hij een neef of een oom voor hem heeft werken."

Netwerk

Door een wijd vertakt netwerk van belanghebbenden, blijkt het buitengewoon lastig de ware schulden op te pakken. De bordeelhouders, de pooier, de wijkagent, de ouders van de jonggehoertjes, allemaal verdienen zij aan de kinderprostitutie. Als een kind wordt gered uit de armen van deze exploitanten, blijkt het bovendien moeilijk voldoende bewijzen in handen te krijgen om de schulden te straffen. Betrokkenen bedreigen de kinderen met de dood als zij ooit een bekentenis afleggen.

Om die redenen kwam het de afgelopen jaren in de meer dan 260 zaken die in de Filippijnen werden aangespannen tegen pedofielen nooit tot een veroordeling.

Het duurde tot dit voorjaar voordat Ramos' 'Special Protection of Children Act' uit 1992 iets opleverde. Een 66-jarige Australiër was in mei de eerste die veroordeeld werd tot een gevangenisstraf van zeventien jaar wegens seksueel misbruik van een dertienjarige meisje.

Dat vonnis doorbrak een vicieuze cirkel en gaf de aanzet tot een harder optreden door de Filippijnse autoriteiten tegen kindermisbruik door sekstoeristen en de eigen bevolking. Deze zomer volgde de veroordeling van een 44-jarige Brit tot veertien jaar gevangenisstraf wegens het seksueel molesteren van twee jongetjes, van vier en acht jaar oud. Een vorige week werd een 63-jarige Duitser aangehouden. De man, die een hotel heeft in de buurt van Manila, zou jongens van dertien tot en met zeventien jaar onder valse voorwendsels naar zijn huis hebben gelokt en hen daar seksueel misbruikt hebben.

Sekstoeristen en pedofielen die deze kant opkwamen, hebben een belangrijke rol gespeeld bij de opkomst van de seksindustrie, vertelt Chris Beddoe. Door aids is de vraag naar jonge meisjes de afgelopen jaren enorm gestegen. „Veel mannen geloven ten onrechte nog steeds dat de kans op aids kleiner is als ze naar bed gaan met een jong meisje. Ze hebben veel geld over voor een maagd en betalen extra als ze zonder condoom met ze naar bed mogen".

Beddoe haalt een oude Chinese denkwijze aan die zegt dat een man zich door seks met een jonge vrouw weer jong gaat voelen. „Mao geloofde daar ook sterk in en veel Aziaten met hem. Daarom vrees ik dat dit probleem maar heel moeilijk te bestrijden is".

De vier meisjes die Click Health Place in Caloocan City zijn opgepakt, zitten inmiddels buiten in een busje van de politie waar ze worden verhoord door mensen van Kamalayan. Ze zijn afkomstig uit Visayas, een eilandengroep ten zuiden van het Filippijnse hoofdeiland Luzon, die jaarlijks wordt geteisterd door

Minderjarige prostitutés Foto Patric Zagmann/ABC

typhoons en permanent door armoede. Tijdens hun verhoor lachten ze niet veel los. Ze blijven volhouden dat ze 21 zijn.

Esperanze Abellana, een 38-jarige Filippijnse sociologe die werkt voor Kamalayan, schudt de haar hoofd als de meisjes ziet zitten. „De enige manier om echt een einde te maken aan dit probleem is door naar de dorpen te gaan waar deze meisjes vandaan komen. We doen dat al wel op kleine schaal door informatiencentra op te richten in de armste gebieden van het land om zo de illegale recruitering van meisjes tegen te gaan", vertelt ze. „Maar we moeten meer doen. Er moeten alternatieve inkomstenbronnen komen, anders vervalt een deel van deze meisjes straks weer in dit vak", waarschuwt ze.

Als we later die avond met Abellana in de auto terugrijden naar ons hotel in Manila, filosofeert ze verder over een oplossing. „De autoriteiten moeten één vuist maken, anders lukt het niet. Ik hoorde van de NBI dat het pand dat we vanavond binnenvielen nota bene eigendom is van een oud politie-officier", zegt ze. Bij een van de drukke kruispunten op Roxas Boulevard staan ze stil in het drukke verkeer. Het is middernacht geweest en links van de weg flikkeren de lichten van de vele nachtclubs van Manila. 'Club Brunette' nodigt met neon-reclame bezoekers uit tot 'dance with beautiful girls'. Abellana zucht. „Je ziet, overal kun je hier terecht".

Peter ter Horst

In Hlavní Nádraží is Praag zichzelf niet. De lelijkheid van het Centraal Station lijkt een bevestiging van de communistische bouwmeester tegen de architectuur der bourgeoisie die de bezoeker straks zal betoveren. De plafonds bestaan uit kunstschrikkelijk, afstotend, smerigstof oranje panelen, de pilaren zijn van verveloos beton en van de neonbuizen werkt de helft niet.

Het is elf uur 's morgens. Op de eerste verdieping is de werkdag begonnen. De jongens staan te wachten. Ze zijn zestien, zeventien jaar, dragen Nike-schoenen en Calvin-Kleinjacks en zoeken oogcontact met eventuele klanten. Het is een van de weinige plekken waar de ondergrondse wereld van jeugdprostitutie in Praag zich laat zien. Hier begon ook de korte loopbaan van David Švec als prostitué, van het kapitalistische westen, pooier en hoofdrolspeler in Maar de Tsjechen merkten al snel dat de Westerse levensstijl met titels als *Sommerträume* ook een duistere, perverse zijde had: de handel in seks. met alle geleden als vijftienjarige jongen uitwassen vanden.

uite de provincie aan in het station van Praag. Hij was weggelopen van zijn ouderlijk huis in Usti nad Labem, in Noord-Bohemen. De verving en de ruzies met zijn vader hadden hem naar de grote stad gedreven. Op het Centraal Station werd hij aangeschoten door jongens van zijn leeftijd, die al hadden geleerd zich in de stad te redden. Ze stelden hem voor aan een pooier, die David aan zijn eerste klant hielp. De ontmoeting met Theo, een Duitser, duurde een half uur en leverde hem drieduizend kroenen (tweehonderd gulden) op. „Ik vond er niet veel aan, maar het geld was goed".

David's werkterrein breidde zich uit tot de plaatsen waar veel toeristen komen, zoals het Wenceslasplein, en de homobars. „Ik werkte alleen op vrijdag en zaterdag, dan verdiende ik genoeg om de rest van de week van te kunnen leven. Ik gebruikte geen drugs, maar andere jongens wel. De meesten kwamen uit betere gezinnen, ze waren gewend aan veel geld en wilden dat zo houden". Via de prostitutie kwamen David en een aantal collega's in contact met Tsjechen die porno-video's van jongetjes maakten. Het betaalde goed, maar ze mochten geen condooms gebruiken. Dat verkocht niet op de Duitse markt.

David bleek slimmer dan de rest. Na een tijdje stapte hij uit de prostitutie en werd pooier van twaalf jongens van zeventien en achttien jaar. Hij verdiende goed aan zijn uitzendkrachten. In ruil voor een deel van de opbrengst voorzag hij hen van identiteitspapieren en een kamer in een hotel. „Ze waren gehet Centraal Station lijkt een gemakkelijk te manipuleren. Eiwust contrast met de schoon- genlijkelijk deed ik niet veel. Maar zeheid buiten, een laatste waar- waren al blij dat iemand een schuwing van de communistische bouwmeester tegen de architectuur der bourgeoisie die de bezoeker straks zal betoveren. De plafonds bestaan uit kunstschrikkelijk, afstotend, smerigstof oranje panelen, de pilaren zijn van verveloos beton en van de neonbuizen werkt de helft niet.

Hoe kijkt hij terug op zijn hoeroverleden? „Het was verdschrikkelijk. afstotend, smerig Het gaat om het geld en niets anders. Het is niet de schuld van de klanten, die kunnen er niets aan doen. Ze zijn zo geboren. Ik geloof niet dat ik er een trauma aan heb overgehouden. Ik hoop al- len dat mijn vader er nooit ach- tet zal komen. En verder wil ik het vergeten. Ik wil het geen deel van mijn leven laten zijn".

Bangkok-status

Tsjechen noemen het wel 'de schaduwkant van de democratie'. Na de val van het communisme lonkten de zegeningen van het kapitalistische westen. Maar de Tsjechen merkten al snel dat de Westerse levensstijl ook een duistere, perverse zijde had: de handel in seks. met alle geleden als vijftienjarige jongen uitwassen vanden.

Ook hierin kreeg Oost-Europa een lesje marktwerking. De vraag uit vooral Duitsland, maar ook Oostenrijk, Denemarken en Nederland was groot, vooral naar speciale 'produkten' als jonge prostituees, meisjes en jongens, en pornovideo's met jongens. De produktiekosten van deze handelswaar waren in Tsjechië aanzienlijk lager dan in het Westen. Handige producenten en verkopers konden putten uit een ruim aanbod van jongeren die snel geld wilden verdienen om aan de grauwheid te ontsnappen en mee te kunnen doen in de nieuwe consumptierace. Het land grenst aan West-Europa en heeft daarmee het voordeel van korte distributielijnen. Deelstaten worden niet bijge-

Tijdschrift met kinderporno Foto ABC

houden, maar kenners menen dat seks in korte tijd een uiterst winstgevend exportprodukt is geworden.

Zo komt het dat Praag in giden voor sekstoeristen nu 'Het Bangkok van Europa' heet. Voor 1989 was dat ondenkbaar. Prostitutie was illegaal, en het bestaan ervan werd door de autoriteiten officieel ontkend, maar oogluikend op bepaalde plaatsen toegestaan. Kinderprostitutie kwam de politie naar eigen zeggen nooit tegen. Na het opengaan van de grenzen kwam de georganiseerde misdaad in een vloedgolf binnen. Wat in West-Europa in decennia was gegroeid, overviel Midden- en Oost-Europa in een paar maanden. „Het was voor ons heel schokkend om te zien“, zegt woordvoerder Aleš Svoboda van de Tsjechische politie die de dijk zag doorbreken. „Dit hadden we ons niet voorgesteld bij de integratie met Europa.“

De sekshandel verplaatst zich van oost naar west, en Tsjechië zit in het midden. Tsjechië kampt met een toestroom van hoeren uit Polen, Rusland, Roemenië en vooral de Oekraïne. Ze werken vooral langs de weg in het grensgebied met Duitsland, waar de klanten voor veel minder markten dan thuis hun gerief kunnen kopen. Bovendien kunnen zij tegen extra betaling vaak seks zonder condoom krijgen, een dienst die in het aids-tijdperk in eigen land weinig meer wordt aangeboden. Veel van deze prostituees zijn jonger dan achttien jaar en zijn als moderne slaven in dienst van pooiers die hen onderdak, kleding en voedsel geven. De politie kent voorbeelden van pooiers die vrouwen aan elkaar doorverkopen.

Tsjechische, Slowaakse en Hongaarse vrouwen, meisjes en jongens bieden zich te huur aan in de hoerenbuurten en homobars van Duitsland, Oostenrijk en Nederland. De Praagse politie heeft informatie dat Tsjechische jongens van rond de achttien werk vinden in Amsterdamse nachtclubs. Van een omgekeerde trek van west naar oost heeft men in Tsjechië nog nooit gehoord. Het bericht dat de ontvoerde Belgische meisjes Eefje Lambrecks en An Marchal in Praag zouden zijn terechtgekomen

men is volgens politie-woordvoerder Svoboda dan ook een vrucht van de komkommerperiode. „We hebben geen enkel teken dat zij hier zijn.“

De soepele wetgeving in Tsjechië heeft de seksmarkt mede doen floreren. De wet legt een leeftijdsgrens bij vijftien jaar. Alle seks met kinderen onder de vijftien jaar is verboden. Tussen vijftien en achttien jaar bestaat een schemerzone. Seks met jongeren van deze leeftijd mag, mits het op vrijwillige basis gebeurt. Jongeren tussen vijftien en achttien jaar zullen ook niet worden aangehouden als ze optreden in een porno-video. Wel strafbaar zijn de mensen die prostitutie organiseren. Maar de politie noemt het vrijwel onmogelijk om pooiers aan te houden, omdat de werknemers niet tegen hen willen getuigen.

De politie heeft bovendien grote moeite te bewijzen dat porno porno is. Svoboda: „Je moet de rechter ervan overtuigen. Waarom is het geen erotische afbeelding bijvoorbeeld? Of kunst? Het is het gevolg van ons verleden: de rechters in dit land zijn bang te worden beschuldigd van totalitaire trekjes. Ze proberen nu toleranter dan tolerant te zijn. Dat moet op den duur weer bijtrekken.“

Zwembad

De nieuwe titel van Praag als 'het centrum van kinderporno in Europa' is volgens de politie zwaar overdreven. De afgelopen twee jaar zijn er geen zaken geweest waarbij kinderen onder vijftien jaar betrokken waren. „Ik zeg niet dat het niet bestaat, maar het is geen wijd verspreide business“, meent Svoboda. „Bovendien is het niet zo moeilijk een film te maken met een zeventienjarige die een veertienjarige speelt.“

Jana Spilkova, een kinderarts die bij het Crisiscentrum voor Kinderen in Praag werkt, vindt de leeftijdsgrens discutabel. „Iemand tussen vijftien en achttien jaar is voor mij nog steeds een kind. Op die leeftijd kan hij nog sterk worden beïnvloed. Als hij geen morele grenzen leert kennen, kan dat ernstige gevolgen hebben in zijn latere leven.“ Spilkova heeft vooral te maken met kinderen die seksueel zijn misbruikt. Vorig jaar kreeg ze een tip van een leraar over een dertienjarige jongen in zijn klas.

De jongen bleek als homoseksueel prostitué te werken in het Podoli-zwembad in Praag. Hij recruteerde vriendjes, die ook jonger waren, om hetzelfde te doen. Een aantal van hen had tegen geringe betaling opgetreden in een kinderporno-film. De jongen is volgens dokter Spilkova nog steeds instabiel en zal waarschijnlijk in een instituut worden opgenomen. „Kinderen die dit soort dingen meemaken, gedwongen of ongedwongen, lijden vaak aan een posttraumatisch syndroom. Ze krijgen psychosomatische klachten, zoals buikpijn of hoofdpijn. Ze worden vaak heel introvert.“ Het Podoli-zwembad blijft in trek. Volgens kenners wordt het onder liefhebbers in het buitenland nog steeds aangeprezen als dé plaats voor seks met jongetjes.

Pavel Rousek leidde twee levens. Overdag werkte hij als lijk-schouwer in het staatsmortuarium van Praag. In zijn vrije tijd was hij producent, scriptwriter, cameraman en regisseur van dertig pornofilms waarvoor hij honderdvijftig jonge acteurs wierf op het Centraal Station, onder wie David Švec. De filmstudio was zijn slaapkamer. Tijdens de opnamen verlieten vrouw en kinderen de woning. De Duitse markt stelde zware eisen. Rousek kreeg naar eigen zeggen contractueel duizend

kronen per ejaculatie betaald, maar als de ejaculatie korter duurde dan negen seconden ging het bedrag navenant omlaag.

Zijn laatste project had een science-fictionfilm moeten worden. Bewoners van een homoplaneet die met uitsterven werd bedreigd kwamen naar de aarde om jongens te stelen. De film zal er niet komen, niet van Rouseks hand tenminste. Zijn acteurs gaven hem uiteindelijk aan bij de politie en Rousek werd tot twaalf jaar gevangenisstraf veroordeeld.

Czech Boys!

Tsjechië kreeg een kijkje in het zieke brein van de kinderpornomakers dank zij regisseur Wiktor Grodecki. In twee documentaires, *Not Angels but Angels* (1994) en *Body without Soul* (1995), bracht Grodecki als eerste de schemerwereld van jeugdprostitutie en kinderporno in niet of er betaald wordt, maar ik Praag naar de oppervlakte. Het was een schok voor het nationale bewustzijn: de conservatieve Tsjechische pers verweet hem overdrijving, de homo-beweging vond dat Grodecki uit was op sensatie en de politie viel hem meermaals lastig. De filmmaker — van Poolse afkomst maar woonend in Los Angeles — had iets van een Midden-Europees Bangkok laten zien en daarmee een taboe doorbroken.

Grodecki was op het spoor van de porno-industrie gekomen nadat hij tijdens bezoeken aan Duitsland en Nederland op straat veel Tsjechische jongens tegengekomen die er als prostituees werkten. Op de schapen van seks-shops trof hij bovendien veel pornofilms aan met aanprijzingen als 'Czech Boys!'

De jongens namen hem mee naar de bron van de handel in Praag. Tijdens maandenlang onderzoek won hij hun vertrouwen en leerde hij Rousek kennen. Grodecki kent de scene daarvoor als geen ander. De relativerende uitspraken van de autoriteiten over Praag als leverancier van kinderporno neemt hij niet serieus.

„De eigenaren van de clubs zijn oud-politiemannen of hotel-eigenaren. Zij kennen elkaar al jaren als kameraden in het oude regime. De politie doet niets. Mijn documentaires zijn op internationale filmfestivals vertoond, ze zijn hier op televisie te zien geweest. Maar de pooiers die erin optreden zijn nog steeds op vrije voeten. Ik ken voorbeelden van jongens die probeerden uit de business te stappen. Ze werden door de politie teruggebracht naar de pooier. Ik weet niet of er betaald wordt, maar ik toon de feiten. Mensen moeten hun eigen conclusies maar trekken.“

Grodecki werkt nu aan een speelfilm, gebaseerd op het leven van David Švec, die nu bij zijn filmaatschap werkt. Sommigen zien zijn werk als een ander soort, artistiek verantwoord, exploitatie van de jongens. Grodecki verklaart zijn fascinatie met het onderwerp vanuit een ander motief. „Dit is voor mij de hel op aarde, en die wil ik tonen. Ik wilde deze kinderen van nabij leren kennen. Hun ouders besteedden geen aandacht aan hen, hun klanten wilden alleen maar truukjes. In een boek voor sekstoeristen las ik: 'Laat uw portemonnee niet bij de kamer rondslingeren. U laat toch ook uw hond niet al-

Voor een bordeel in Praag Foto Riccardo Venturi/Transworld

leen in de kamer als er vlees op tafel staat?' Honden — meer zijn deze jongens niet voor de handel. Ik ben de eerste die werkelijk naar hen luistert. Misschien kan ik hun zo een uitweg bieden.“

Voor de regisseur past de handel in seks met jongeren in de 'totale decadentie' van het Westen. Er is volgens Grodecki een nieuw soort kolonisatie van Oost-Europa aan de gang, ditmaal door gegoede burgers, professoren en zakenmannen uit het Westen die niet geven om de psychische en lichamelijke gevolgen voor hun slachtoffers, de 'engelen' van Hlavní Nádrazi. „Dit zegt iets over de geestelijke gesteldheid van het Westen. De psyche is klaarblijkelijk dermate verziekt dat men dit onze jonge mensen kan aandoen. Er is in de laatste fase van het kapitalisme een nieuwe, wrede mens ontstaan, intelligent, cynisch en gevoelloos. Ze doen het niet hun eigen samenleving aan, maar gaan ervoor naar het buitenland. Praag is het hart van Europa, maar ook van het harteloze Europa.“

(Van een verslaggever)
AMSTERDAM - Internet-aanbieders vinden dat ze in een onmogelijke positie worden geplaatst, nu minister Sorgdrager van Justitie heeft verklaard dat ze verantwoordelijk zijn voor informatie die hun gebruikers op het computernetwerk plaatsen. Als sprake is van strafbare informatie, dan zijn de aanbieders ook strafbaar. *PA 21-8*

Aanbieders Internet in moeilijke positie door Sorgdrager

verontrust over het boek, dat tips bevat over het vervalsen van bankbiljetten, het frauderen met creditcards en het vervaardigen van explosieven.

Het openbaar ministerie onderzoekt of het publiceren van het boek een strafbaar feit is en onderneemt eventueel nadere stappen. Op basis van de Grondwet kan iemand alleen achteraf ter verantwoording worden geroepen voor door hem verspreide informatie.

De omstrede informatie is

Provider aansprakelijk bij wetsovertreding van klant op Internet

Van onze verslaggeefster
AMSTERDAM *VIC 22-8*

Internet-providers zijn aansprakelijk voor de informatie die hun klanten op het netwerk zetten. Als sprake is van strafbare informatie, bijvoorbeeld kinderporno, is ook de provider strafbaar. Dit schrijft minister Sorgdrager van Justitie in antwoord op kamervragen.

Sorgdrager wijst erop dat justitie hierin niet anders oordeelt dan over de verkrijgbaarheid van informatie via drukwerk, radio of televisie. Wel moet worden bewezen dat providers op de hoogte waren of redelijkerwijs konden zijn van het via hen gepleegde strafbare feit.

Volgens artikel 7 van de Grondwet is censuur voorafgaande aan publicatie verboden. Dat neemt niet weg dat iemand wel achteraf ter verantwoording kan worden geroepen, vindt de minister.

Directeur van Internet-provider World Online, N. Brink, noemt de brief van Sorgdrager ongenueanceerd. 'Ze had hierover eerst met de grote Nederlandse providers moeten spreken. Ze heeft duidelijk niet veel verstand van Internet. Het is echt onmogelijk al onze abonnees te controleren. Wel ondernemen we stappen als ons een klacht bereikt. Zo ontdekten we onlangs dat een bepaalde site een zeer groot aantal bezoekers trok. Aanvankelijk leek het te gaan om een uiteenzetting van een professor over moleculen. Toen we echter alle links met de pagina volgden, bleek dat de site naar een pagina leidde met kinderporno. We hebben die abonnee meteen afgesloten en hem aangegeven bij de politie.'

A. van Brakel van provider Euro-net is niet gealarmeerd door de

Kinderporno over Internet gestopt. Een 27-jarige pedofiel uit Tielrode is gisteren beschuldigd van het verspreiden, aanbieden en het in omloop brengen van meer dan duizend pornografische foto's van kinderen onder de zestien jaar. De aangehouden beweert de foto's via Internet te hebben geruild. Alle foto's worden voorgelegd aan het parket van Neuchateau. De pedofiel werd aangehouden na twee klachten van surfers op het net. (HDW) *STA 30.08.96*

Limburgers „zulveren" Internet. Een aantal Internetgebruikers uit Diepenbeek is gestart met een zoektocht naar informatie op Internet in verband met kinderhandel, -por-

no en -prostitutie. Zij geven hun onderzoeksgegevens door aan de gerechtelijke instanties. De initiatiefnemer vraagt dat Internet-gebruikers die tips kunnen geven, zich melden op tel. 011/33.23.58. (MBO)

no en -prostitutie. Zij geven hun onderzoeksgegevens door aan de gerechtelijke instanties. De initiatiefnemer vraagt dat Internet-gebruikers die tips kunnen geven, zich melden op tel. 011/33.23.58. (MBO)

no en -prostitutie. Zij geven hun onderzoeksgegevens door aan de gerechtelijke instanties. De initiatiefnemer vraagt dat Internet-gebruikers die tips kunnen geven, zich melden op tel. 011/33.23.58. (MBO)

no en -prostitutie. Zij geven hun onderzoeksgegevens door aan de gerechtelijke instanties. De initiatiefnemer vraagt dat Internet-gebruikers die tips kunnen geven, zich melden op tel. 011/33.23.58. (MBO)

no en -prostitutie. Zij geven hun onderzoeksgegevens door aan de gerechtelijke instanties. De initiatiefnemer vraagt dat Internet-gebruikers die tips kunnen geven, zich melden op tel. 011/33.23.58. (MBO)

no en -prostitutie. Zij geven hun onderzoeksgegevens door aan de gerechtelijke instanties. De initiatiefnemer vraagt dat Internet-gebruikers die tips kunnen geven, zich melden op tel. 011/33.23.58. (MBO)

no en -prostitutie. Zij geven hun onderzoeksgegevens door aan de gerechtelijke instanties. De initiatiefnemer vraagt dat Internet-gebruikers die tips kunnen geven, zich melden op tel. 011/33.23.58. (MBO)

no en -prostitutie. Zij geven hun onderzoeksgegevens door aan de gerechtelijke instanties. De initiatiefnemer vraagt dat Internet-gebruikers die tips kunnen geven, zich melden op tel. 011/33.23.58. (MBO)

no en -prostitutie. Zij geven hun onderzoeksgegevens door aan de gerechtelijke instanties. De initiatiefnemer vraagt dat Internet-gebruikers die tips kunnen geven, zich melden op tel. 011/33.23.58. (MBO)

no en -prostitutie. Zij geven hun onderzoeksgegevens door aan de gerechtelijke instanties. De initiatiefnemer vraagt dat Internet-gebruikers die tips kunnen geven, zich melden op tel. 011/33.23.58. (MBO)

no en -prostitutie. Zij geven hun onderzoeksgegevens door aan de gerechtelijke instanties. De initiatiefnemer vraagt dat Internet-gebruikers die tips kunnen geven, zich melden op tel. 011/33.23.58. (MBO)

no en -prostitutie. Zij geven hun onderzoeksgegevens door aan de gerechtelijke instanties. De initiatiefnemer vraagt dat Internet-gebruikers die tips kunnen geven, zich melden op tel. 011/33.23.58. (MBO)

no en -prostitutie. Zij geven hun onderzoeksgegevens door aan de gerechtelijke instanties. De initiatiefnemer vraagt dat Internet-gebruikers die tips kunnen geven, zich melden op tel. 011/33.23.58. (MBO)

Internetgebruiker begint actie tegen toelaten kinderporno

Van onze medewerker *VK*
Francisco van Jole
AMSTERDAM *24-8*

De Rotterdamse Internetgebruiker Peter Kemner is een actie begonnen om het aanbod van kinderporno bij Nederlandse aanbieders (providers) te weren. Hij roept medegebruikers op een petitie te ondertekenen, die aanbieders ertoe moet overhalen de doorgifte te staken van zogeheten *newsgroups* die expliciet gericht zijn op kinderporno, waarvan sommige met seks met kinderen jonger dan tien jaar.

Newsgroups zijn discussiegroepen die meestal louter tekst bevatten. Ze kunnen echter ook gebruikt worden om andersoortige digitale bestanden, zoals foto's en software, te verspreiden.

Kemners actie richt zich in eerste instantie op zijn eigen aanbieder, XS4ALL. 'Deze zelfde provider biedt onderdak aan het Meldpunt Kinderporno waar mensen aangifte kunnen doen van de aanwezigheid van uit Nederland afkomstige plaatjes. Naar mijn idee is die combinatie niet te verenigen. Je kunt niet roepen dat je het wilt bestrijden en het aan de andere kant zelf doorgeven.'

Het meldpunt ter bestrijding van kinderporno is een initiatief van de Nederlandse Vereniging van Internetproviders en werd in juni officieel in gebruik gesteld door minister Sorgdrager van Justitie. Het is bedoeld als een vorm van zelfregulering. Kemner heeft twijfels over het functioneren en noemt het opvallend dat nergens wordt vermeld waar klachten kunnen worden ingediend.

Net als veel andere aanbieders oefent XS4ALL principieel geen toezicht uit op het aanbod van de duizenden newsgroups die op Internet beschikbaar zijn. Het bedrijf zelf wil geen commentaar geven. In een online discussie laat een medewerker echter weten dat XS4ALL geen precedent wil scheppen. 'XS4ALL zal niet overgaan tot het censureren van nieuwsgroepen, tenzij gedwongen door een rechter.'

Het schrappen van newsgroups uit het aanbod is een gevoelig onderwerp onder Internetgebruikers. Velen vrezen dat de censuur zich niet zal beperken tot kinderporno, maar dat ook andere newsgroups, zoals over drugs of over politiek radicalisme, zullen sneuvelen. De newsgroups vormen gezamenlijk het meest anarchistische - maar ook het meest levendige - deel van Internet.

Een van de problemen bij de bestrijding is dat iedere gebruiker zelf een newsgroup kan beginnen. Aan de naam is niet altijd te zien om welke inhoud het gaat. Zo trachten pederasten eerder dit jaar de newsgroup *alt.etext*, bedoeld voor literatuur, te gebruiken voor kinderporno. Andere gebruikers zijn dat echter tegengegaan.

De Duitse justitie eiste eind vorig jaar dat de online dienst CompuServe de doorgifte van zo'n tweehonderd newsgroups met het woord seks erin stopzette. Van deze maatregel, die veel protesten oopriep, werden ook discussies over veilige seks het slachtoffer.

Een voordeel van de newsgroups is dat de verspreiders in sommige gevallen makkelijk zijn te achterhalen. Soms melden Nederlandse gebruikers met hun naam en toenaam dat ze in het bezit zijn van kinderporno en graag willen ruilen.

De Centrale Recherche Informatiedienst zegt niet te weten of de politie onderzoek verricht naar dergelijke berichten. 'Dat is een taak voor de individuele korpsen.'

De verspreiding van digitale kinderporno beperkt zich overigens niet tot Internet. In Nederland zijn ook tientallen *bulletin boards* die soortgelijk materiaal aanbieden.

Bulletin boards zijn in vergelijking met Internet redelijk gesloten en zelfstandig opererende computersystemen. Ze worden gedreven door hobbyisten of commerciële exploitanten. De Nederlandse bulletin boards zijn vanwege de beschikbaarheid van verboden materiaal ook populair bij buitenlandse gebruikers.

afgesloten. Toen schreeuwde de volledige Internetgemeenschap nog moord en brand, want dat was censuur en, zo wist iedereen, wie eenmaal het net heeft gevonden, laat zich niet zo makkelijk meer wegjagen. Die opent gewoon een andere nieuwsgroep met een naam waar geen 'sex' of 'pedofilie' in voorkomt en gaat verder met zijn ruilbeurs in vieze plaatjes. Trouwens, niet alleen in discussiegroepen wordt in plaatjes gedaan. Ook in 'babbelen' ontmoeten de viezeriken elkaar, om vervolgens af te spreken per *e-mail* zus-en-zoveel plaatjes voor zoveel geld te versturen. Het blijkt nogal ingewikkeld, maar soms toch wel succesvol, om al deze mensen op te pakken. Via 'anonieme remailers', kunnen ze onder schuilnamen opereren. Ze kunnen hun berichten versleutelen. En er zijn in de wereld niet veel politie-agenten te vinden die de hele dag willen netsurfen om wets-overtreders op te sporen, die zich steeds weer ergens anders groeperen.

Kinderporno bedreigt vrijheid van Internet (2)

Vooralsnog waren de meesta Internet-aanbieders, ook in Nederland, van mening dat ook discussiegroepen als 'alt.sex.pedophilia' gewoon bij de abonnees mochten aankomen. Wie er in keek en iets onoirbaars opmerkte, kon dat melden aan het in juni geopende 'meldpunt kinderporno'. Dat meldpunt waarschuwt zowel de gebruiker als zijn provider dat dit niet mag. Doet de gebruiker dan nog eens iets verkeerd, wordt zijn Internet-abonnement opgezegd. Bovendien wordt zijn naam dan doorgegeven aan justitie. Maar lieden die zich daadwerkelijk met kinderporno op Internet bezighouden, laten zich niet zo makkelijk afschrikken door het meldpunt. Er is geen 'opsporingsambtenaar' en wie niet op zoek is naar

kinderporno, zal het ook niet vinden.
 "Sinds vorige week vraagt een aantal Internetters om hardere actie. Zoals Peter Kemner, die een actie heeft georganiseerd om doorgifte van discussiegroepen waarin kinderporno wordt verspreid te stoppen. Middels een petitie moeten providers onder druk gezet worden. Kemner is wakker geschud door de Belgische ontvoeringszaak: „Het gevoel van machteloosheid maakte bij mij snel plaats voor een gevoel van schaamte, was ik niet erg schijnheilig bezig? Mijn eigen provider, *xs4all*, alwaar zich ook het meldpunt kinderporno bevindt, geeft zelf de nieuwsgroep 'alt.binaries.pictures.erotica.pre-teen' vrolijk door. Een nieuwsgroep waar de wanden vol hangen met de meest afschuwelijke kinderporno. Een nieuwsgroep waar je wellicht zelfs de twee vermoorde meisjes ook ooit nog kunt tegenkomen in diverse poses," verklaart Kemner dramatisch.

Hij heeft een eigen homepage gemaakt, waarin hij netgebruikers oproept hun providers 'te stoppen'. Van het meldpunt tegen kinderporno verwacht Kemner niet veel. Op de homepage van het meldpunt staat namelijk niet eens een e-mailadres om mogelijke overtreeders bij aan te melden, merkt hij op. Dat waren de oprichters inderdaad 'vergeten' te vermelden. Het bestaat overigens wel: *meldpunt...xs4al.nl*. Het probleem met een dergelijk 'meldpunt' is echter dat ten eerste internationaal weinig tegen kindermisbruikers te ondernemen valt. Maar ook dat doorgewinterde pornografen zich anoniem kunnen bekendmaken. Dat kan bijvoorbeeld door hun berichten te versturen via 'anonieme remailers', die een e-mailadres veranderen in een niet te achterhalen nummer.

Kinderen live op Internet misbruikt

AD 29-08-96

Door Michel Thomassen
STOCKHOLM - Kinderen worden op Internet live seksueel misbruikt. Zij moeten opdrachten uitvoeren die een pedofiele klant in het beeldscherm typt. De handelingen worden vervolgens met negen beeldjes per seconde, dat geeft het effect van een haperend filmpje, weergegeven.
De site waarop dat gebeurt is gevonden door de Noorse ombudsman voor kinderen, Prond Waage, in samenwerking met de stichting Save the Children. „Eerst waren het amateurs die live kinderporno aanboden en daarvoor hun eigen kind misbruikten, nu hebben commerciële organisaties zich op die markt geworpen”, aldus Waage. „Verzoeken om extreem gewelddadig optreden worden tegen hoge vergoeding ingewilligd.”

„Je opent een postbus met een schuilnaam en een codewoord dat suggereert dat je in kinderporno bent geïnteresseerd”, legt Markus Aksland van Save the Children uit. „Die codewoorden zijn aan de pedo-cultuur gebonden. Momenteel zijn dierennamen populair. Na een paar dagen kijk je of iemand een bood-

schap in je postbus heeft gedeponeerd. Dat kan de vraag zijn: Markus, hoi, wat vind je leuk? Als je na een paar Internet-conversaties betrouwbaar overkomt, krijg je aanwijzingen hoe je bij de harde marktwaarde kunt komen.”
Zowel de klant als de leverancier blijft anoniem. Klanten kiezen doorgaans een nummeradres dat moeilijk is te achterhalen. Leveranciers misbruiken de Internet-aansluitingen van gerenommeerde instellingen waarop zij inbreken. De bestanden verhuizen met grote frequentie naar andere adressen. Zo vond Aksland een archief met harde pornofoto's van kinderen op het adres van een wetenschappelijk

instituut in het Franse Lyon. Het instituut wist van niets en bij onderzoek bleek het fotobestand verdwenen te zijn. Pedofielen gebruiken het IRC ook om clubs te vormen en ontmoetingen te arrangeren. De afgelopen weken werden afspraken gemaakt om elkaar in Amsterdam en Londen te ontmoeten.
De Noorse ombudsman signaleert dat de markt voor kinderporno zich in razend tempo ontwikkelt. „Je kunt het zelf waarnemen in sexshops en niet versluierde aanwijzingen vinden op Internet”, zegt hij. „Het heeft veel weg van een modeverschijnsel. De vraag is groot. Dat trekt nietsontziende figuren aan die snel geld willen verdienen.”

Waage vindt het Nederlandse initiatief om kinderporno op Internet te bestrijden met een Centraal Meldpunt, behoorlijk naïef. „Het getuigt niet van inzicht in Internet”, zegt hij. „Wat voor risico loopt de aanbieder? Hij krijgt een waarschuwing en zegt zijn koopwaar te verwijderen. Bij controle lijkt het verdwenen, maar de werkelijkheid is natuurlijk dat hij is verhuisd. De kans dat hij opnieuw wordt gevonden is klein.”
Noorwegen wil een internationaal netwerk opzetten dat kinderporno op Internet zoekt en de gegevens doorspeelt aan Europol. De Europese politie moet de bevoegdheid krijgen in te grijpen. Daarnaast moet er een wereldwijd, erkende standaard worden vastgesteld over wat op Internet is toegestaan.

Save the Children in Oslo heeft de afgelopen drie weken met behulp van professionele hackers geheime codes van kinderporno-netwerken gekraakt. De netwerken werden opgespoord door op het Internet Relay Chat (IRC), een zogeheten babbellijn, contact met pedofielen te zoeken.

Kinderporno bedreigt vrijheid van Internet (3)

Een van de 'anonieme remailers' staat in Finland. De eigenaar van die machine is al diverse keren voor het gerecht gedaagd, bijvoorbeeld door *scietology*, om de namen af te staan van personen die via zijn systeem post versturen. Hij ontkent dat met behulp van zijn computer ook kinderporno kan worden verstuurd, om de doodeenvoudige reden dat de grootte van bestanden die zijn computer kan verwerken te klein is om er foto's mee te sturen. Toch is hij de laatste weken beschuldigd van het doorgeven van pornografisch materiaal. Gisteren kondigde hij aan dat hij uit protest zijn computer zal stilleggen, ook al is zijn systeem juist bedoeld om slachtoffers te helpen.
Lang niet iedereen maakt overigens gebruik van anonieme adressen of versleutelde bestanden. Internet-journalist Francisco van Jole, die een dagelijks nieuwsbrief op Internet verspreidt, ging op onderzoek uit en vond diverse Nederlanders die open en bloot onder eigen naam vroegen om plaatjes. „Zo is er een gebruiker van de Nederlandse provider *World Online* die in hoofdletters schreeuwde: 'Hi, i'm Marc and i am searching for pics from very young girls and boys! also have pics for you (totally free)'. Een ander gebruikt het systeem van de Katholieke Universiteit Brabant om kinderpornografisch materiaal te verspreiden.”
Ook een abonnee van Internet-provider Bart, zo vond Van Jole, heeft in een discussiegroep gevraagd om plaatjes van naakte meisjes van ongeveer tien jaar.
Behalve Peter Kemner zijn ook anderen na 'Dutroux' bekeerd. Een Noorse organisatie onder de naam 'Save the children' is begonnen met een kruistocht tegen kinderporno op Internet. De organisatie heeft computerexperts en ervaren net surfers gevraagd om de identiteit van kinderpornografen te achterhalen. De organisatie zei gisteren dat ze nauw gaan samenwerken met Interpol.
Ook in België zijn tegenstanders van het vrije Internet opgestaan, die eisen dat hun providers discussiegroepen afsluiten met namen als 'alt.sex.phepiphilia'. „Ik was vroeger een pertinent verdediger van het vrije Internet, maar die zaak met die Dutroux heeft me zodanig geschokt, dat ik alle nieuwsgroepen, die mensen het idee zouden kunnen geven dat pedofilie ergens aanvaardbaar zou zijn, het liefst afgeschaft zou willen zien,” zegt iemand in een Belgische discussiegroep.

Kinderpornofanaten reageerden ook op de zaak. Vorige week kwam opeens een aantal foto's terecht in de discussiegroep *alt.missing.kids*, waar mensen om hulp vragen bij de opsporing van verdwenen kinderen. Daarin stond vorige week opeens naakfoto van een Aziatisch meisje. Een (inmiddels verwijderde) reactie daarop stelde: 'Die ken ik, maar was niet zo goed als deze'. Daarbij stond een foto van een kleuter die flink werkte aan een volwassere man.

These men are not paedophiles: they are the Internet abusers

035 25.08.96

by David Connatt in London and Jon Henley in Helsinki

CLIVE FEATHER, a 35-year-old school governor and family man, and Johan Helsingius, a Helsinki-based computer 'remailer', are key links in the international paedophile chain. One is a director of a company that provides access to thousands of illegal photographs of young children being sexually assaulted, the other provides a service which allows those who abuse children for the pornography trade to supply the Internet without fear of detection.
They may not know each other, and both claim they cannot beat the paedophiles. But police forces in Britain and around the world are pressing both to do more. They are increasingly aware that the Internet is being used by paedophiles to fuel their fantasies and even supply victims. Four men in the San Francisco area used a computer-mounted camera to transmit a brutal session of child abuse.
Many think outrages like these happen in 'cyberspace', a different dimension, miles away from our daily lives. But the trail begins much closer to home. Feather, a software engineer, is an associate director and spokesman for Demon Internet, the oldest and largest Internet service provider in Britain. It provides access to virtually all of more than 150 high-risk 'newsgroups' identified by police, including ones clearly titled to attract paedophile interest.
For £14 and a further £11 a month, subscribers are given

access to photographs of children as young as eight being subjected to harrowing abuse. Scotland Yard detectives asked Feather and representatives of 39 other Internet service providers to block access to these photographs. Almost all agreed except Feather who told officers that their request amounted to 'unacceptable censorship'.
Feather, whose company has an estimated 65,000 subscribers, told the *Observer* yesterday that he did not believe blocking access would prevent children being abused. Indeed, he believed it could lead to further abuse by those who had previously only fantasised. 'If blocking access to these groups would stop one child being abused then it is possibly worth it. I am not convinced it will. Some people claim if they [paedophiles] can get hold of pictures like these then it will be enough to satisfy their urges. If they cannot get the material at all they will go out and attack real children,' he said.
His company's service carried more than two million items per day and would be impossible to monitor. 'If we could block this stuff without doing more harm to ourselves we would.'
The photographs made available to Demon's subscribers through the Internet are supplied anonymously by 're mailing' companies which repackage images to ensure it is impossible to trace the material's origins.
The largest anonymous remailer in the world is owned by Johan Helsingius and has 500,000 users. It handles about 10,000 messages a day. Toby Tyler, an FBI adviser on child abuse and pornography, says 'somewhere between 75 and 90 per cent of all the child pornography I see' is supplied through this remailer. 'There is no way of telling where it

originated,' he said.
Helsingius claims that he is prevented by Finnish privacy laws from knowing what passes through his system.
Finnish police have seized information from the remailer on half-a-dozen occasions, acting on requests from police forces but no child pornography has been found.
'There are a million different ways onto the internet,' Tyler said. 'There will always be some way of doing it.' Material fed across the Net is being used not just to satisfy private perversions, but as a 'lure' to entice new victims into an ever-widening circle of child abuse. Many convicted paedophiles are known to have shown their victims pornographic videos before assaulting them.
Metropolitan Police officers were 'alarmed' to find one paedophile photograph on the Internet was from a magazine which had been first found in the possession of two men convicted of attempting to kidnap an eight-year-old boy. The image showed pre-pubescent children having intercourse with each other.
The men intended to video themselves having sex with the child but were arrested beforehand.
Scotland Yard has warned British service providers that unless they withdraw access to illegal material they will be prosecuted under the Protection of Children and Obscene Publications Acts.
Detectives are currently negotiating with the Internet Service Providers Association, which represents more than 60 of the UK's 140 providers, to establish a code of practice.
Shez Hamill, the association's chairman, said responsible providers were being undermined by companies like Demon. 'We are being por-

trayed as a bunch of porn merchants. This is an image we need to change. Many of our members have already acted to take away the worst of the Internet. But Demon have taken every opportunity to stand alone in this regard. They do not like the concept of our organisation.'
Detective Chief Inspector Stephen French said: 'The service providers claim they are just the carriers and are not concerned about the content. But this is a fruitless, redundant argument which we do not accept. Morally you cannot adopt this position.'
However, police sources said enforcement of the Child Protection Act would not begin until the industry had been given a chance to put its house in order.
The Department of Trade and Industry, which is responsible for monitoring the Internet, also believes self-regulation is the way forward.
But children's charities warn that this is not enough. Nigel Williams, director of Childnet International, a charity set up to protect children using the Internet, said: 'Recent events in Belgium and elsewhere have highlighted the international nature of paedophile networks and the increasing use of the Internet for the exchange of the paedophilia. The Government has shown it is concerned. But actions speak louder than words. They need to act internationally and fund essential research and enforcement activities.'
The Internet has created a vile perpetual motion: no longer do paedophiles have to make expensive trips to countries where laws are lax; they can upload and download their sick fantasies from the comfort and safety of their homes, fuelling a demand for more abuse, and a need for

more child victims. Quite simply, said Toby Tyler of the FBI, 'the Net is like heaven for the paedophile.'

België is in rep en roer door de gruweldaden van de bende van Marc Dutroux. De media en de vox populi hebben na de vondst van de lijkes van Julie en Mélissa alle remmen losgemaakt. Op de Belgische journalist Johan Anthierens maakt 'het landelijk defilé van handenwringende sentimentelen, gewapend met tuilen en pluche beren' een dubbelzinnige indruk. „Als ik vandaag de Belgische massa zie marcheren en scanderen, denk ik dat niet weinig van die voorbeelden hun kwade geweten van zich afschreeuwen.“

Door Johan Anthierens Geld 24/8

De brave man die momenteel over een Belgische straat gaat met zijn achtjarige dochter aan de hand, loopt het gevaar gecastreerd te worden. Ook de tuin ompsitten is deze dagen in mijn vaderland een euvel daad, want bij de derde spadesteek informeert minstens één buurman het nationaal kliknummer 0800-97779.

Tallose Belgische menen tusschen twintig en vijftig jaar hebben, veronderstel ik, na vorige zaterdag in de badkamer hun Marc-Dutroux-snorretje afgeschoren. En wie zuivel behoeft, moet behalve zijn portemonnee ook zijn pen bij zich hebben: bij elke kruidenier ligt naast de kassa een lijst, die extreme straffen voor Marc Dutroux en consorten eist, ter onderschrijving. Het augustusverdrif slaat weer toe. Zoals drie jaar geleden, toen koning Boudewijn onverhoeds en buitenlands het leven liet en miljoenen onderdanen wekenlang tricolore tranen schreiden. In hun extroverte smart aangepord door publicaties die aan de voorziene voze zometijd onverhoopt een gouden komkommer overhielden.

Deze grootschalige demonstratie van moole en andere emoties herbelevend wij sinds eind vorige week het drama van de vier Waalse martelaresjes uitkwam. Vandaag, donderdagmorgen, worden de achtjarige Mélissa Russo en Julie Lejeune – de engeltjes van de autoroute, zoals omschreven door de populaire Waalse pers – begraven. Terwijl ik dit tik zenden alle radio- en tv-stations de religieuze dienst in de Luikse basiliek uit en mee door het blauwe weer in Brussel hoor ik via de vele open ramen op het plein waar ik woon de priester in Luik de omgebrachte kinderen met een bijbels mosterdzaadje vergelijken. Ik voel mij Sofia Loren en Marcello Mastroianni in de film *Una giornata particolare*.

De grove criminaliteit gedijt in een land waar een surplus aan emoties een apert tekort aan efficiëntie moet compenseren. Er blijft de vuile nasmaak aan de waanzinnige 'Bende van Nijvel', die in de jaren tachtig supermarkten beschouwde als saloons waar je plotseeling opduikt en in het wilde weg aanwezig neermaait. Balans van die absurde terreur: een veertigtal lukrake doden en een onderzoek dat, daar is iedereen het over eens, deskundig geboycot werd. Wat rest is het onbehagen in een moreel ondermaats land te leven.

Vijf jaar geleden, in juli 1991, werd André Cools, de Luikse peetvader van de troebele Parti Socialiste op een parkeerterrein als een hond doodgeschoten. Toen de bekwame onderzoeksrechter van Neufchâteau, Jean-Marc Connerotte, die zich nu met de zaak van de vermoorde, verdwenen en bevrijde meisjes bezig houdt, in 1994 op het punt stond de dader(s) op te pakken, werd het dossier hem door het Luikse Hof van Cassatie uit de handen getrokken en doorgespeeld aan zijn Luikse collega Véronique Ancla, die de waarheid in een afgesloten bureau verjaren laat.

Geldtransporten doen hier aan rijdende schietkramen denken. Om de zoveel weken wordt met professionele precisie – 's nachts of bij klaarlichte dag, kan niet schelen – een camionnette aangevallen en beroofd, een rald die de oppassers van het verleidelijke transport doorgaans met hun leven bekopen. Vorige maandag werd de 37-jarige chauffeur Tony Zulian, getrouwd en vader van kinderen, in het plaatsje Lens door knarsetandende lotgenoten naar het graf gedragen. Na elke bloederige crash belegt minister van Binnenlandse Zaken-Johan van de Lannote een erisverzadering die uitdraait op beloften en goede

Ik vraag u de doodstraf voor deze man, en doe dat met een onbezwaard hart. Nooit heb ik zoals vandaag het gevoel gehad dat deze pijnlijke plicht verlicht werd door de afschuw die ik gevoel voor het gezicht van een mens waarop ik niets dan monsterlijkheid lees.

Uit 'De vreemdeling' van Albert Camus

voornemens. Men overweegt nu om op het dak van een geldwagen een teken aan te brengen, waardoor de helikopters van de rijkswacht het mobiele lokaas beter kunnen volgen. Misschien verwacht men ook dat zo'n daksignaal op het cruciale moment Superman met een uitwaaiende cape of wraakengel Gabriël met brandend zwaard uit de wolven zal doen dalen. Er schort nogal wat aan het staatkundig half uitgegumde midden-Europese land België. In deze hoogtechnologische tijd behelpt het politieapparaat zich met voorhistorisch werkgerief. Wie geplaatst wordt door nostalgie naar de jaren dertig, gelieve een Belgisch politiebureau of rijkswachtkantoor binnen te lopen. Daar rammen dienders van twintig hun rapport op Underwoods met op het klavier nog de vingerafdrukken van Elliot Ness.

Maar, in het dempen van putten van weer een verdronken kalf zijn wij meesters. Nadat een tragisch ballet van vermoorde meisjes, van misbruikte maar weergevonden meisjes en van ontvoerde maar nog verdwenen meisjes, het hele weekend ons netvlies irriteerde, vielen maandag in de media – net als drie jaar geleden – alle remmen weg. De kwaliteitskrant *De Morgen* beloofde op de voorpagina veertien bladzijden over de affaire en in zijn 'standpunt' noemde hoofdredacteur Yves Desmet dader Marc Dutroux een monster dat nooit meer vrij mag komen. Gelukkig stelden de lezers van *De Morgen* zich beschafferder op dan hun krant. Woensdag stond er in de lezersrubriek al een correctief afgedrukt

dat de weinig koelbloedige hoofdredacteur keurig bijstuurde. Citaat uit de reactie van G. Uleners uit Mechelen: 'De hoofdtitel van maandag 19 augustus is *De Morgen* onwaardig. Marc Dutroux is beslist geen monster. Hij heeft monsterlijke daden gepleegd vanuit eigen gevoelloze ellende'. Verder meent Uleners, een therapeut, dat ook psychopaten van het slag Dutroux wél voor genezing kunnen vatbaar zijn. Vijfenvijftig jaar geleden schreef Albert Camus het verhaal van Meursault, een man die aanhikt tegen zijn eigen gevoelens. Omdat hij zich bij de begrafenis van zijn moeder uiterlijk onbewogen toont, wordt hij – nadat hij kort daarop een medemens heeft doodgeschoten – door de officier van justitie als een monster betiteld en naar de guillotine gestuurd. Voor zijn beschrijving van de psyche van de gevoelskreupel Meursault ontving Camus de Nobelprijs voor literatuur. Misschien een aanrader voor op de leesplank van Desmet. In België, zoals zowat overal ter wereld, zijn veel kinderen het slachtoffer van een domme of harteloze of een gewelddadige opvoeding. Regelmatig duiken in de pers bloedstollende verhalen op van fysieke vermindering en incest, maar dán is het kwaad gebeurd en het kind verkrikt voor de rest van zijn bestaan. De samenleving moet een manier vinden om in zo'n tere materie preventiever op te treden. Onderwijskrachten en dokters hebben een heilige opdracht, dunk mij, om dat teken aan de wand te schrijven. Maar als ik vandaag de Belgische massa zie marcheren en scanderen, denk ik – zoals een vriend opmerkte – dat niet weinig van die voorbeelden hun kwade geweten van zich afschreeuwen.

Dutroux heeft in het kwadraat uitgespookt – het woord is hier op zijn plaats – wat binnenskamers nog veelvuldig en ongestraft kinderen wordt aangedaan. Daarom maakt het landelijk defilé van handenwringende sentimentelen, gewapend met tuilen en pluche beren, op mij een dubbelzinnige indruk.

Maandagavond verwoordden in een Franstalig tv-journaal gevangenen in viriele bewoordingen hun weerzin voor Dutroux en alle pedofielen, die werden gewaarschuwd vooral niet in hun handen te vallen. Het beeld leek weggevoerd uit de film van Fritz Lang, *Eine Stadt sucht einen Mörder*, waarin kindermoordenaar Peter Lorre door de penoze wordt opgejaagd om te voorkomen dat de politie hun biotoop zou penetreren.

Het spreekt vanzelf dat de op een breed publiek azende informatiekanaalen het hardst van stapel lopen: Maandag signaleerde het avondjournaal van de volksgeliefde VTM (Vlaamse Televisie Maatschappij) dat ook het buitenland vol is van de Belgische tragedie. Er werd een kop getoond verschenen in de Franse krant *Libération*, spelende: *Le 'monstre' qui révolte la Belgique*. De nieuwslezer vertaalde: 'Het monster waar België van walgt'. Hij zag de essentiële aanhalingsstekens niet, en maakt geen onderscheid tussen een gevoel van revolutie en van walging.

Het laatste Nieuws, volkse krant bij uitstek, presenteerde woensdag in alfabetische volgorde de lijst van de eenentwintig redacteurs die aan het horror-front waren ingezet. Imposante aftiteling. Overigens gaat die krant, na vele bladzijden morele verontwaardiging, vrolijk door met advertenties van het slag: *INGRIDJE, lief, knap blondje, goed met mondje + tweede meisje gratis. Grote Steenweg 249 (bel van Dijk) Berchem*. In een tweetalig land is het goed om naar twee klokken te luisteren. Vanmorgen meldde de Vlaamse radio dat het vorstenpaar niet aanwezig zou zijn op de uitvaart van Julie en Mélissa. Ook een vleugeladjutant kon er niet af, want die moest in de basiliek tussen het gewone volk plaats nemen, en dat verbiedt het protocol. (Hoe beschadigd door het volk zou die hoge militair naar het paleis terugkeren?)

De Franstalige radio van zijn kant berichtte dat de ouders van de twee meisjes een vertegenwoordiging van Het Hof niet op prijs stelden. Zoals gezegd: een ziek land, met gespleten geweten.

Politie ontzet Maastrichts gezin

Geld 22/8

Door onze verslaggever MAASTRICHT – De politie heeft gisteravond even na zes uur in de Maastrichtse wijk Mariaberg een gezin moeten ontzetten dat volgens buurtbewoners het slachtoffer dreigde te worden van een volksgericht. Enkele omwonenden besloten eigen rechter te spelen, omdat de politie huns inziens onvoldoende actie ondernam tegen de man, die zich schuldig zou hebben gemaakt

aan de aanranding van enkele kinderen. Volgens de talrijke omstanders die samendromden rond de plaats van het voorval, is een aantal woedende wijkbewoners – de een spreekt over twee, de ander over drie of vier daders – gisteravond met geweld de woning van het gezin in de Tulpenstraat binnengedrongen. Binnen zouden tal van vernielingen zijn aangericht. Een van de indringers is daarbij gewond geraakt.

Of er verder nog gewonden zijn gevallen, is onduidelijk. Ooggetuigen zeggen dat er diverse arrestaties zijn verricht en dat de politie het bedreigde gezin in veiligheid heeft gebracht. De politie wil de gebeurtenissen bevestigen noch ontkennen.

„In het belang van het onderzoek doen wij vooralsnog geen enkele mededeling over deze zaak“, liet een woordvoerder gisteravond weten.

Aanhouding na oproer Maastricht

Door onze verslaggever MAASTRICHT – De politie heeft woensdagavond laat een 38-jarige bewoner van de Tulpenstraat in de Maastrichtse wijk Mariaberg aangehouden als 'mogelijke verdachte' van een zedenmisdrif. De aanhouding vond plaats enkele uren nadat de woning van de man was vernield door woedende buurtbewoners, waaronder de vaders van de twee 9-jarige meisjes die het slachtoffer van het zedendelict zouden zijn geweest.

De politie wil over de zaak nog niet veel meer kwijt dan dat „de recherche een onderzoek instelt naar het zedenmisdrif en naar de gebeurtenissen die bij en in de woning van de mogelijke verdachte zijn voorgevallen.“ De 38-jarige Maastrichtenaar is ingesloten, en wordt vandaag voorgeleid aan de officier van justitie en de rechter-commissaris. Die moeten beoordelen of er voldoende aanleiding is om de man vast te houden. Volgens de politie hebben de moeders van de twee meisjes woensdagmiddag rond kwart over vier gemeld dat een buurtbewoner onzedelijke handelingen met hun kinderen zou hebben verricht.

De explosie van agressie gisteravond was het sluitstuk van een dag vol onrust in Mariaberg. Volgens diverse wijkbewoners werd die onrust aangewakkerd door de massa-le en niet aflatende publiciteit rond de ontvoerde en vermoorde meisjes in België. „Er wordt toch de hele dag nergens anders over gepraat? En als er dan op een gegeven moment in zo'n wijk als hier iets met kinderen aan de hand is of lijkt te zijn, dan kunnen de stoppen doorslaan.“

Een van de mannen die gisteravond de woning van het gezin binnendrong, was volgens omstanders ook eerder op de dag al daar verschenen. „Met zo'n mes“, wijst een jongen.

„Hij stond voor het huis en riep: kom naar buiten, vuilak, dan steek ik je kapot.“

De man zou door de politie zijn afgevoerd, maar keerde enkele uren daarna weer in de wijk terug.

Auto verdachte ontucht in brand

DRUNEN (ANP) – Onbekenden hebben in de nacht van donderdag op vrijdag in Drunen (Brabant) een auto in brand gestoken van een 62-jarige man uit die plaats die wordt verdacht van ontucht met jonge kinderen. De auto brandde geheel uit. Dat heeft een woordvoerder van de politie gisteren gezegd. De verdachte man, van wie eerder deze week al zijn woning met verf werd beklad, is dinsdag aangehouden. Hij zou tussen maart en augustus van dit jaar ten minste vijf kinderen uit zijn buurt seksueel hebben misbruikt.

'Publiciteit over criminaliteit hitst mensen op'

Bij gebrek aan vertrouwen in politie en justitie nemen mensen het recht vaker in eigen hand

Geld. 24/8
In Maastricht belagen wijkbewoners een kinderaanrander. In Utrecht sloopt de buurt een woning uit angst voor de komst van zigeuners. En in Schiedam willen flatbewoners de man die een jongetje naar beneden heeft laten vallen na een eventuele celstraf niet meer terug. Neemt de burger het recht steeds vaker in eigen hand bij gebrek aan vertrouwen in politie, justitie en overheid? Of is het niet meer dan logisch dat veel Belgen kindervervoerder Marc Dutroux zonder vorm van proces eigenhandig willen lynchen?

Door onze verslaggever
NIJMEGEN – Een doodvonnis vellen, levenslang eisen, een verkrachter besluiten te castren, een wegpiraat naar z'n eigen boom sturen. We doen het allemaal wel eens aan de borreltafel, want gerechtigheid moet zegevieren, ook al is het slechts voor de vorm.

Maar als kindervervoerder Dutroux nu aan de woedende Belgen zou worden overgeleverd, zou niemand nog één cent voor zijn leven geven. Het werd, weten we bijna zeker, een tafereel zoals we dat kennen uit Ruanda of Somalië waar het volksgericht de anarchie in stand houdt.

Eigenrichting – het recht in eigen hand nemen – is in Nederland nooit een verontrustend fenomeen geweest. Zeker, we jatten fietsen terug, overgieten de BMW van een snelheidsmaniak met lakvretende remolie en af en toe horen we van

een folkloristische 'zigeunerrechtbank' die op geheel eigen wijze familievetes beslecht. Maar het is toch al weer enige tijd geleden dat criminelen traditiegetrouw met pek en veren werden besmeurd.

Toch lijkt er iets aan de hand dat duidt op 'we knappen het zelf wel op'. Alsof bij slachtoffers en betrokken burgers de stoppen wat vaker doorslaan.

Recente voorbeelden genoeg. Dat de man, die onlangs in Schiedam een kind van een flatgebouw gooide, door de politie werd aangehouden en opgesloten was, vonden de wijkbewoners, niet bevredigend. Ze besloten zijn woning te 'verbouwen'.

Dat een pedofiel in Wijchen zijn straf had uitgezeten, kon de slachtoffers ook niet tot bedaren brengen: ze probeerden, inmiddels volwassen, alsnog wraak te nemen door hem te molesteren.

Knieschijf

En wat was Pistolen Paultje ook al weer van plan toen hij nog niet zo lang geleden via de televisie een beloning van 10.000 gulden uitloofde voor de beul die een kat ophing? „Die gozer schiet ik z'n knieschijf weg“, zei Paultje. En niemand die hem vermanend toesprak.

Oog om oog, tand om tand. Dat deze eeuwenoude zegswijze de laatste tijd wat vaker in de praktijk wordt gebracht, is ook rechtssociologen niet ontgaan. Er zijn weliswaar geen cijfers voorhanden die duiden op een verontrustende ont-

wikkeling, het is meer een stemming die er heerst.

„Als er al sprake is van een toename van gevallen van eigenrichting, dan ligt het voor de hand om het verminderd vertrouwen in politie en justitie als verklaring te geven“, zegt de Nijmeegse rechtssocioloog A. Böcker. „Je kunt misschien zeggen dat het spelen voor eigen rechter zich vooral voordoet als er kinderen in het spel zijn, want dan lopen de emoties vaak hoog op. Als slachtoffers de daders kennen, gebeurt het ook nog wel eens. Maar eigenlijk is eigenrichting toch een fenomeen van alle tijden.“

Pek en veren, in verbale zin althans, vielen de Amsterdamse politiepsycholoog Frans Denkers ten deel toen hij jaren geleden durfde te beweren dat eigenrichting tegen kleine criminaliteit aanvaardbaar was. „Doelmatiger dan het optreden van politie en justitie“, vond Denkers.

Sociale controle

De psycholoog had niet meteen knokploegen in gedachte, maar zag een eigenmachtig optreden van burgers vooral als een veredeld soort sociale controle. Zoiets als iemand op heterdaad in de kraag grijpen en hem op zijn crimineel gedrag aanspreken.

Denkers: „Eigenrichting moet uit de taboesfeer worden gehaald. Burgers moeten worden aangespoord hun verantwoordelijkheid te nemen. Dat zijn we verleerd uit angst voor een mes tussen de ribben.“

Politie en justitie vonden – en vinden – de denkbeelden van Denkers maar griezelig. „Gevaarlijk terrein, hellend vlak, waar ligt de grens?“ Verdienen de mannen die nog niet zo lang geleden in Tilburg een fietserdief betrapten, hem meenamen, een pak slaag gaven en hem weer naar huis stuurden, een pluim? De plaatselijke politie vond van niet, maar behoorde daarmee tot een minderheid.

Nabestaanden en betrokkenen die aan woede en frustratie ten onder dreigen te gaan omdat de man die een kind dood reed slechts honderd uur dienstverlening hoeft op te knappen. „Bestrafingen leiden vaak tot maatschappelijk onbegrip“, zegt een medewerker van Slachtofferhulp. „De relatie tussen strafbaar feit en strafmaat is voor deze mensen vaak moeilijk te doorgronden. De automobilist die een kind dood reed is in hun ogen een moordenaar, maar de rechter vindt het niet meer dan dood door schuld. Het rechtsgevoel wordt geschokt, de roep om gerechtigheid is oorverdovend. Ze willen gewoon wraak.“

Zelfredzaamheid

Dr. J. Naeyé, hoogleraar politierecht in Amsterdam, vindt het ook een redelijke veronderstelling: als het systeem met échte rechters het kennelijk laat afweten, staan overall zelfbenoemde rechters op. „Eigenrichting zou je ook 'zelfredzaamheid' kunnen noemen. Het is een andere naam voor hetzelfde verschijnsel. Politie of overheid

treden niet op, dus dan doen we het zelf wel.“

Naeyé, immer de vinger aan de pols van de rechtstaat, wil de recente incidenten nog niet optellen tot een tendens van bedreigende omvang.

„Veel jaren geleden veegden de mariniers de Dam schoon. Wellicht was het fenomeen eigenrichting in die tijd smaller. De samenleving is nu zó complex dat mensen soms geen andere uitweg zien. En laten we niet vergeten dat er nog zoiets als noodweer bestaat. Dat is eigenrichting die, in juridische zin, is toegestaan.“

Misschien is eigenrichting meer het voer voor psychologen. „De arrogante lach van de moordenaar van Rabin, de zelfverzekerde blik van O.J. Simpson, de koele oogopslag van een bejaarde ologsmissdadiger. We zien ze dankzij de televisie en ze maken bij sommige mensen oncontroleerbare emoties los. Publiciteit over criminaliteit hitst mensen op“, filosofeerde onlangs een Utrechtse psycholoog in een vakblad.

„Iedereen kan nu tot in de kleinste details kennis nemen van de misdaad en zijn gevolgen. De werking van politie, justitie en rechters is van begin tot eind te volgen. We hebben allemaal een oordeel en vellen allemaal een vonnis. En dan vinden we de straffen nog te laag, de detentie te kort en te mild en we horen van alles over risico's dat misdadigers weer in herhaling vallen. Geen wonder dat we ons soms niet meer kunnen beheersen.“

Getraumatiseerde broers nemen wraak op pedofiel

Twintig maanden geëist tegen Nijmegenaren voor 'voorbereiden moord'

Geld. 14/8

Door onze rechtbankverslaggever
ARNHEM – Twee Nijmeegse broers van 21 en 23 jaar hebben getracht wraak te nemen op een Wijchense pedofiel die hen ruim tien jaar geleden heeft misbruikt. Voor het voorbereiden van een moord eiste de Arnhemse officier van justitie mr. M. Snijders gisteren tegen beide mannen dertig maanden gevangenisstraf, waarvan tien maanden voorwaardelijk.

Het tweetal reed op 8 mei van Nijmegen naar Wijchen in de auto van de 23-jarige, die diepe wraakgevoelens koestert tegen de Wijchenaar. Hij zou als jong kind een jaar of zes door de Wijchenaar seksueel zijn misbruikt en zwaar zijn mishandeld. De 21-jarige broer, die kortere tijd door de Wijchenaar zou zijn

misbruikt, ging uit solidariteit met zijn broer mee. Het tweetal had een knuppel, een ijzeren staaf en een mes in de auto liggen toen ze Wijchen binnenreden. De mannen gooiden een steen tegen het huis van de Wijchenaar, waarna de man naar buiten kwam en in zijn auto stapte. Hij reed met flinke vaart achteruit. Het tweetal reed daarop in volle vaart vooruit, waarna de auto's op elkaar klapten.

Band lek

De Wijchenaar sloeg vervolgens met een koevoet de voorruit in van de Nijmeegse auto, waarna de Nijmegenaren de autoruiten van de tegenpartij insloegen en een band lek prikten. De broers werden vervolgens gearresteerd. Hun werd

poging tot moord dan wel het voorbereiden van een moord ten laste gelegd. De 23-jarige Nijmeenaar zit nog steeds in voorarrest, zijn jongere broer werd na drie dagen vrijgelaten.

Het tweetal ontkende gisteren dat ze de Wijchenaar hadden willen vermoorden. „We wilden hem bang maken om wat hij ons vroeger heeft aangedaan.“

Aanleiding tot de uitbarsting, tien jaar nadat de Wijchenaar voor zijn pedofiele gedrag was veroordeeld, was het gedrag van de Wijchenaar geweest. Hij reed regelmatig door de straat waar de broers woonden. Ze zagen hem met kinderen in zijn auto rijden en toen was bij de broers weer veel boven gekomen. Bovendien had de oudste broer

een geboortekaartje van een kind van de Wijchenaar gezien. De naam van de boreling bleek identiek aan de naam van de 23-jarige. De zwaar getraumatiseerde 23-jarige ging naar de politie, waar de dienstdoende politiemann de ontucht zeer ongelukkig betitelde als 'dat geintje van toen'.

Bij de 23-jarige sloegen toen de stoppen door. Hij gooide die avond in Nijmegen de ruiten in bij de ouders van de Wijchense pedofiel en besloot tot de wraakactie de volgende dag.

Smartegeld

De 23-jarige zegt dat de Wijchenaar indertijd in totaal negen kinderen heeft misbruikt. Nagegaan wordt of in de rechtszaak van tien

jaar geleden ook de verklaringen van de beide broers zijn gebruikt. Als dat niet zo is, dan willen de broers alsnog aangifte tegen de man doen. Ook overweegt de jongste broer een eis tot smartegeld in te dienen. De oudste ziet daar vanaf. „Dat vind ik smerig geld.“

Officier van justitie mr. Snijders meende dat justitie fel moet reageren op eigenrichting. Hij eiste behalve een forse gevangenisstraf ook verplicht reclaseringstoezicht en voor de tien maanden voorwaardelijk een proeftijd van drie jaar. Of de Wijchenaar nog vervolgd wordt voor zijn aandeel in het geweld kon hij niet zeggen.

De Wijchenaar had ook nog een claim ter vergoeding van de schade ingediend. De schade aan de auto zou ruim 2500 gulden hebben bedragen en verder vorderde de Wijchenaar nog een smartegeld van 5000 gulden. Die eis wees de officier van de hand. Advocaat mr. P. Noppen noemde de schadeclaim „volstrekt misplaatst, heel pijnlijk dat dit gebeurt“. Hij beschreef de 23-jarige als een 'vulkaan' die zo snel mogelijk voor zijn trauma behandeld moet worden.

Advocate mr. C. van Tuijn meende dat hooguit sprake was van openlijke geweldpleging. De Wijchenaar had in haar visie gewoon binnen moeten blijven en de politie moeten bellen. Ze noemde het onbegrijpelijk dat de Wijchenaar voor zijn aandeel kennelijk nog niet was vervolgd.

Uitspraken: 27 augustus.

Slachtoffer pedofiel vrij na bedreiging

Geld. 15/8

Door onze rechtbankverslaggever
ARNHEM – De rechtbank te Arnhem heeft gisteren een 23-jarige Nijmeenaar, die volgens justitie een moord had willen plegen op een Wijchense pedofiel, onmiddellijk in vrijheid gesteld. Een dag eerder was tegen de man nog dertig maanden gevangenisstraf geëist.

De rechtbank deed vervoegd uitspraak omdat het moordplan niet bewezen werd geacht. Wel vond de

rechtbank bewezen dat de klaagde de Wijchenaar had bedreigd. Daarvoor kreeg hij een gevangenisstraf van 277 dagen, waarvan 180 dagen voorwaardelijk. Het onvoorwaardelijk deel van de straf heeft de Nijmeenaar reeds in voorarrest uitgezeten.

Hij was met zijn broer naar Wijchen gereden om wraak te nemen op de man die hen tien jaar geleden misbruikt zou hebben. Diens auto werd beschadigd.

Werkstraf Nijmeenaar voor bedreigen Wijchense pedofiel

Geld. 28/8

Door onze rechtbankverslaggever
ARNHEM – Een 21-jarige Nijmeenaar, die met zijn broer een wraakactie op een Wijchense pedofiel wilde uitvoeren, is gisteren door de Arnhemse rechtbank veroordeeld tot een werkstraf van 140 uur.

Daarnaast kreeg de man zes maanden voorwaardelijke celstraf opgelegd, alsmede verplicht reclaseringcontact. Ook mag hij twee jaar niet in Wijchen komen. De 21-jarige en zijn 23-jarige broer zeggen ruim tien jaar geleden door de Wijchenaar te zijn misbruikt. Op 8 mei besloten de getraumatiseerde broers wraak te gaan nemen en reden met een knuppel, een ijzeren staaf en een mes naar Wijchen.

Daar kwam het tot een confrontatie, waarbij de auto van de broers

en die van de Wijchenaar beschadigd raakte. De officier van justitie had wegens het voorbereiden van een moord tegen het tweetal dertig maanden cel, waarvan tien maanden voorwaardelijk geëist. De rechtbank vindt echter alleen bedreiging bewezen en komt tot een mildere straf.

De 23-jarige broer kreeg al eerder zijn straf te horen en werd toen veroordeeld tot 277 dagen cel, waarvan 180 dagen voorwaardelijk. Het onvoorwaardelijk deel van de straf had de 23-jarige al in voorarrest uitgezeten, zodat hij onmiddellijk werd vrijgelaten. Ook hij kreeg verplicht reclaseringcontact en een verbod om zich in Wijchen te vertonen opgelegd. De schadeclaim van ruim acht mille, die de Wijchenaar had ingediend, is afgewezen.

Geen vervolging in tweede ontuchtzaak Guido de Brès

Van onze redactie binnenland

AMERSFOORT — Justitie stelt geen vervolging in tegen een van ontucht verdachte gymleraar van de Amersfoortse scholengemeenschap Guido de Brès.

Een oud-leerlinge had de man beticht van seksueel misbruik. Het openbaar ministerie heeft hiervoor echter geen bewijs gevonden en de zaak daarom geseponneerd, zo heeft de advocaat van de docent gisteren bekendgemaakt. De gymleraar beschouwt zich door het sepot van alle blaam gezuiverd.

De beschuldigingen tegen de sportleraar kwamen in maart, vlak nadat op dezelfde scholengemeenschap een geruchtmakende ontuchtzaak rond een 15-jarige aardrijkskundeleraar aan het licht was gekomen. Deze man wordt wel vervolgd.

Docent van Guido de Brès vervolgd wegens ontucht

Van onze redactie binnenland

AMERSFOORT — Het openbaar ministerie in Utrecht gaat de 45-jarige Amersfoorter B.K. vervolgen voor grootschalige ontucht op de gereformeerde scholengemeenschap Guido de Brès in Amersfoort.

Persofficier A. van der Kerk verwacht dat de voormalige aardrijkskundeleraar in december voor de rechtbank moet verschijnen. Het gerechtelijk vooronderzoek tegen K. is nog niet afgesloten. Van der Kerk kan daarom nog niet zeggen hoeveel aangiften en meldingen van ontucht er tegen de ex-docent zijn.

K. gaf in maart tegenover deze krant toe dat hij gedurende zestien jaar zeker achttien leerlingen seksueel heeft misbruikt. Enkelvoudig zou ook zijn verkracht. De schoolleiding bleek de ontuchtzaak enkele jaren lang te hebben verzwegen. Naar aanleiding van zijn optreden in de geruchtmakende affaire gaf rector G. van Middelkoop zijn functie vorige maand op.

Sepot in ontuchtzaak

AMERSFOORT - Justitie stelt geen vervolging in tegen een van ontucht verdachte gymleraar van de Amersfoortse scholengemeenschap Guido de Brès. Een oud-leerlinge had de man beticht van seksueel misbruik. Het openbaar ministerie heeft voor die aantijging echter geen bewijs gevonden en de zaak daarom gisteren geseponneerd.

Geen bewijs voor ontucht gymleraar

AMERSFOORT (ANP) — Justitie stelt geen vervolging in tegen een van ontucht verdachte gymleraar van de Amersfoortse scholengemeenschap Guido de Brès. Een oud-leerlinge had de man beticht van seksueel misbruik. Het openbaar ministerie heeft voor die aantijging echter geen bewijs gevonden, zo heeft de advocaat van de docent gisteren bekendgemaakt. De beschuldigingen tegen de sportleraar kwamen in maart, vlak nadat op dezelfde scholengemeenschap de geruchtmakende ontuchtzaak rond een 45-jarige aardrijkskundeleraar aan het licht was gekomen.

Leraar maakte naaktfoto's van Haagse leerlingen

DEN HAAG

Een docent van de Haagse Dalton-scholengemeenschap heeft jarenlang leerlingen thuis naakt gefotografeerd. Verschillende ouders en scholieren hebben dat onafhankelijk van elkaar bevestigd.

De leraar beweert uitsluitend blootopnamen van oudleerlingen, van boven de achttien, te hebben gemaakt. Tegen de docent zijn door de gemeente inmiddels maatregelen getroffen om te voorkomen, dat hij in de toekomst nog scholieren thuis portretteert.

De kwestie van 'de naaktfoto's' zou al twee jaar bekend zijn bij de schoolleiding, nadat verontruste vaders het daar hadden aangekaart. Bij leerlingen is bekend dat de docent voornamelijk blonde en knappe meisjes, van wie

Ontuchtzaak school Heerenveen groter

HEERENVEEN (ANP) — De ontucht-affaire op het Bornego College in Heerenveen is omvangrijker dan in eerste instantie werd gedacht. In april, toen de zaak aan het licht kwam, ging men nog uit van vijf slachtoffers. Inmiddels heeft de politie een groter aantal aangiften binnengekregen tegen de 50-jarige conrector van de school. Daarvan gaan er tien in het dossier tegen de man. De delicten uit de andere aangiften zijn verjaard. Het schoolbestuur ontsloeg de man in april op staande voet. Hij kreeg enige tijd een behandeling op een psychiatrische afdeling van ziekenhuis Nij Smellinge in Drachten.

sommigen rond de veertien jaar, meenam naar zijn huis. Hij beloofde ze te helpen bij een carrière als fotomodel. Bovendien zouden de pupillen later van de leraar hogere cijfers hebben gekregen.

Directeur openbaar onderwijs van de gemeente, A. Burgers van den Bogaert, wil niet kwijt welke maatregelen tegen de leraar zijn getroffen. „Het is een zaak tussen werkgever en werknemer, want ouders hebben geen aangifte gedaan. (GPD)

School bespreekt ontuchtaffaire in alle openheid

Geld. 30/8

volg van eerste stadspagina
NIJMEGEN — Directeur H. Jansen Klein Heijendaal noemt de ontuchtaffaire op zijn school een zeer veelvuldige zaak. „Maar we hebben er zoveel mogelijk openheid geven. Voorop staat de veiligheid van de school voor de kinderen. We eten zorgvuldig handelen naar ouders en kind.”

terten is de kwestie besproken

in de hoogste klassen van de school. Ook konden ouders en kinderen contact opnemen met de directie, bestuursleden, GGD-medewerkers en een oud vertrouwensinspecteur voor het onderwijs.

Uitzicht

De conciërge was via het gemeentelijk banenbureau Uitzicht dat langdurig werkloos aan een baan

helpt, op de school geplaatst. Volgens een woordvoerder van Uitzicht zal er naar een andere functie voor de man worden gezocht. „Zolang er geen veroordeling is, zoeken we naar een andere werkplek voor hem. Maar uiteraard niet op een school.” De man heeft zich bij Uitzicht ziek gemeld.

De conciërge is pas aan het eind van de zomervakantie, 19 augustus,

door de politie aangehouden. Na een verhoor van enkele dagen heeft hij bekend dat hij twee jaar geleden onzedelijke handelingen bij drie jongens heeft gepleegd. De 52-jarige man heeft toegegeven dat hij de leerlingen in het kruis heeft getast. Twee van de drie ouders hebben echter geen aangifte gedaan. Op 22 augustus is de verdachte weer in vrijheid gesteld.

Uit het onderzoek van de politie is niet gebleken dat de conciërge bij meer kinderen dan de bekende drie gevallen ontuchtige handelingen heeft begaan. Overigens meldt het schoolbestuur in de brief aan de ouders dat de conciërge heeft aangegeven dat zijn verklaring bij de politie onder grote druk tot stand is gekomen en dat hij deze zal aanvechten.

Een politiewoordvoerder vindt dit een wat vreemde opmerking. „De man is via de normale onderzoeksmethode verhoord. Hij heeft in vrijheid zijn verklaring afgelegd. Bij ons is ook geen klacht ingediend over het verhoor.”

De zegsman erkent dat de man de afgelegde verklaring bij een rechtszitting altijd kan intrekken. „Iedere verdachte heeft dat recht.”

Conciërge basisschool pleegt ontucht

Ouders per brief ingelicht

Door onze verslaggever

Geld. 30/8

NIJMEGEN — Een 52-jarige conciërge van basisschool Klein Heijendaal in Nijmegen-Oost heeft bekend dat hij twee jaar geleden een drietal jongens van groep 8, de hoogste klas, onzedelijk heeft betast. Het schoolbestuur heeft het arbeidscontract met de man die zeven jaar op de school werkte, onmiddellijk verbroken.

Pas deze zomer hebben ouders van een van jongens bij de politie aangifte gedaan van de affaire, omdat hun zoon nog steeds de gevolgen ondervindt van de ontuchtige handeling.

De officier van justitie heeft vastgesteld dat er sprake was van strafbaar gedrag. Over een eventuele vervolging heeft hij nog geen besluit genomen. Hij bestudeert de dossiers nog.

Twee jaar geleden hadden de ouders al bij de schoolleiding over het optreden van de conciërge geklaagd. De man was handtastelijk geweest naar een aantal kinderen. Directie en bestuur hebben de kwestie destijds uitvoerig onderzocht en alle betrokkenen gehoord.

Maar deze zomer, ruim twee jaar na de affaire, heeft een ouderpaar echter alsnog de politie ingeschakeld en gevraagd het onderzoek te heropenen.

In een woensdag verspreide brief aan alle ouders melden het bestuur en de directie dat de conclusie in 1994 was dat er weliswaar

sprake was van ontoelaatbaar gedrag (tikken tegen de billen), maar dat allemaal niet zo ernstig leek dat onmiddellijk disciplinaire maatregelen moesten worden getroffen.

Wel zijn er afspraken gemaakt tussen directie en de conciërge over zijn houding in school. Hij diende meer afstand te bewaren tegenover de kinderen. „En daar hebben we ook nauwgezet op toegezien”, aldus directeur H. Jansen die zegt ‘hard getroffen te zijn door deze kwestie’.

De klacht van de ouders over de conciërge is destijds kenbaar gemaakt aan de vertrouwensinspecteur en de inspecteur van het basisonderwijs. Beiden stemden in met gevolgd procedure. Ook de ouders die de klacht hadden ingediend, namen in 1994 genoegen met de getroffen maatregelen, meldt het schoolbestuur in de brief.

Lees verder tweede stadspagina: 'School bespreekt ontuchtaffaire in alle openheid'

Drama in Doornenburg

Drie tieners misbruiken Marloes (5) beestachtig

Van onze correspondent

DOORNENBURG, donderdag

De politie maakt jacht op twee naar schatting 15-jarige jongens en een ongeveer even oud meisje, die in het Gelderse Doornenburg de 5-jarige Marloes Vos op beestachtige wijze zouden hebben misbruikt.

De geknevelde en gedeeltelijk ontklede kleuter werd onder meer gepijnigd door haar een tak in het kruis en in de bips te steken. Terwijl moeder Annelies op is van de zenuwen, siddert vader Wim van woede: „Die lui zijn geen mensen.”

„Ik wou dat ik ze in mijn vingers kreeg. Ons kind heeft een martelpartij ondergaan, waarvan we maar moeten afwachten welke gevolgen dat in de toekomst heeft”, zegt hij met gebalde vuisten.

Overstuur

Afgelopen maandagavond kwam het slachtofferfietje volslagen overstuur haar ouderlijk huis binnenhollen. Zij was in de struiken op het speelveldje aan de Scherpe Hoek bevrijd door twee vriendin-

netjes van 11 en 12 jaar. Deze hadden de touwen rond haar armen losgeknoopt en een papieren prop uit haar mond gehaald. Even daarvoor hadden de drie aanraders de kleuter met geweld bedreigd als zij iemand iets durfde te vertellen.

De ouders van Marloes schrokken zich een ongeluk. „Ze was zo toegetakeld dat de houtsplinters uit haar onderlichaam moesten worden verwijderd. Het is nog een geluk dat vitale delen niet blijvend zijn beschadigd”, zegt moeder Annelies.

Voordat zij werd misbruikt, was Marloes op een andere speelplaats door vrijwel zeker hetzelfde trio met een stok geslagen. Het drama is in het kerkdorp het gesprek van de dag. Kinderen worden zoveel mogelijk van de straat gehouden.

„Zo'n afschuwelijke affaire verwacht je in de grote stad, maar niet in een dorpje van een paar duizend inwoners, waar iedereen elkaar kent”, zegt een buurtbewoonster.

De dorpsbewoners zijn ervan overtuigd dat de daders uit een andere regio komen.

Rond Doornenburg zijn veel campings momenteel nog druk bevolkt. De politie heeft op grond van diverse verklaringen de volgende signalen opgesteld.

De twee door de zon gebruide knapen zijn circa 1.70 meter lang. De één heeft sluijk blond haar tot over de oren, zijn maat heeft zwart stekeltjeshaar. Beide knapen hadden een spijkerbroek aan en respectievelijk een dikke leren zwarte jas en een dunner

exemplaar van bruin leer. Het circa 1.60 meter lange meisje viel op door haar lange bruine haar, zwarte minjurk en hoge zwarte laarzen met sierringetjes van chroom.

Mensen die informatie kunnen verschaffen, worden verzocht de politie te bellen: 026-3266666

Par 1/8

In Stadskanaal is 'het elkaar betasten' uit de hand gelopen

(Van een verslaggever)
AMSTERDAM - Zes jonge kinderen uit Stadskanaal hebben ontucht gepleegd met vijf kinderen uit dezelfde plaats. Zowel de daders als de slachtoffers zijn jonger dan twaalf jaar. Maar Stadskanaal wil geen Oude Pekela worden; justitie in Groningen omschrijft de ontucht als 'het uit de hand lopen van elkaar betasten' en wil het daarbij laten, gezien de delicaatheid van het onderwerp en de leeftijd van de betrokkenen.

Het openbaar ministerie is bang gegevens naar buiten te brengen die later gebaseerd blijken op paniekerige geruchten. Daarom volstaat het OM met een persbericht van vier regels. Een bericht dat speculaties alleen maar in de hand werkt.

De omschrijving van ontucht als 'het uit de hand lopen van elkaar betasten' roept echter

meer vragen op dan ze beantwoordt. Volgens adviseur F. Wafelbakker van het Nederlands Instituut voor Sociaal Seksuologisch Onderzoek (Nisso) is, tot een bepaalde leeftijd, per definitie sprake van seksueel misbruik als er een leeftijdsverschil bestaat van vijf jaar. "Dan is de jongste namelijk niet in staat zich voldoende vrij te voelen." De politiewoordvoerder erkent dat het leeftijdsverschil tussen de daders en de slachtoffers niet groter is dan twee jaar. Maar is er nu sprake van een uit de hand gelopen doktertje-spe-

len of echt seksueel misbruik? "Een ernstige zaak," zegt de politiewoordvoerder.

Zo zouden de slachtoffers zijn aangezet tot diefstal. Justitie noch politie wil dat echter bevestigen of ontkennen. Wel is bekendgemaakt dat de politie de daders op het spoor kwam toen de ouders van een van de slachtoffers aangifte deden. De daders zijn te jong voor strafrechtelijke vervolging. De kinderen zijn overgedragen aan de jeugdhulpverlening en de kindbescherming.

Een woordvoerder van de

jeugdhulpverlening wil over de zaak geen gegevens verstrekken, in het belang van de betrokken kinderen en ouders. De Raad voor de Kinderbescherming is op de hoogte gebracht, maar krijgt pas een taak als de jeugdhulpverlening aangeeft niet meer verder te kunnen. Daarom kan woordvoerder I. van Dijk alleen in algemene termen over de zaak spreken.

"Wat een kind van bij voorbeeld zeven, acht jaar met seksualiteit doet, is binnen bepaalde grenzen normaal. Maar als dat kind handelingen verricht

die normaal zijn voor een kind van veertien, vijftien jaar, dan wordt het zorgelijk."

"We hebben veel geleerd van de situatie in Oude Pekela," zegt Van Dijk. "Je kunt pas met gegevens naar buiten treden als je er zeker van bent." Ook als dat juist speculaties in de hand werkt? Van Dijk: "Dat is inderdaad een dilemma, maar het gaat om zeer jonge kinderen in een kleine gemeenschap als Stadskanaal. Die moet je niet uitleveren."

Wafelbakker van het Nisso: "De schade aan een jong slachtoffer wordt mede bepaald door de mate van paniek waarmee de omgeving reageert. De paniek in Oude Pekela was destijds groot. Het is beter het voorval niet te veel te benadrukken en het kind gerust te stellen. Dan is het waarschijnlijk veel minder schadelijk, denken we."

Jongen verdacht van ontucht met kinderen

Door onze verslaggever
OCHTEN - In Ochten is een zeventienjarige jongen aangehouden op verdenking van het plegen van 'ontuchtige handelingen' met enkele jonge kinderen.

De jongen wordt vandaag voorgeleid voor de kinderrechter. Volgens de politie is de jongen woensdagmiddag aangehouden, nadat maandag door ouders aangifte is gedaan van aanranding van een meisje.

Inmiddels beschikt de politie over een drietal aangiften en zou de verdachte in een eerste verhoor tegenover de politie enkele zaken hebben bekend. De ontuchtige handelingen strekken zich vermoedelijk uit over een periode van enkele maanden.

De slachtoffertjes, kinderen van vier tot twaalf jaar, worden de komende dagen door gespecialiseerde rechercheurs van de afdeling jeugd- en zedenzaken gehoord om de juiste toedracht van de gebeurtenissen te achterhalen.

De zaak komt in het dorp Ochten hard aan, omdat sommige ouders en kinderen twee jaar geleden eveneens slachtoffers zijn geweest in een vergelijkbare zedendelict. In april 1994 is een toen eveneens zeventienjarige jongen aangehouden voor ontucht met achttien kinderen van vier tot dertien jaar.

Ochtenaar (17) na ontucht in bewaring

Door onze verslaggever
OCHTEN - De 17-jarige jongen die wordt verdacht van het plegen van ontuchtige handelingen met verschillende jonge kinderen in het Betuwse Waalddorp Ochten is voor tien dagen 'in bewaring gesteld'. De minderjarige Ochtenaar is gisterochtend aan de kinderrechter in Arnhem voorgeleid. Hij werd woensdagmiddag door de Tielse politie aangehouden, nadat ouders van kinderen maandag aangifte hebben gedaan van de delicten. Eén van de kinderen, heeft zondag zijn ouders verteld wat hem is overkomen.

Een team van acht rechercheurs werkt sinds donderdag aan de zaak waarin tenminste drie jongetjes van vier tot twaalf jaar slachtoffer zijn.

Meer kinderen in Ochten blijken slachtoffer ontucht

Door onze verslaggever
OCHTEN - Meer kinderen in Ochten blijken het slachtoffer van de van ontucht verdachte zeventienjarige jongen, die vorige week woensdag door de politie is aangehouden. Volgens de politie heeft de verdachte verklaard een jaar geleden met ontuchtige handelingen te zijn begonnen.

Tot nu toe is een achttal kinderen bij het onderzoek betrokken. In nagenoeg al deze gevallen gaat het om jongetjes van vier tot twaalf jaar uit Ochten. Vast is komen te staan dat vier van hen ook al het slachtoffer waren van ontucht in een zaak waarvoor in 1994 een toen eveneens zeventienjarige Ochtenaar is veroordeeld. Verder zou er vooralsnog volgens de politie geen verband tussen beide zaken bestaan. Wel houdt de politie er rekening

mee dat er mogelijk meer verdachten zijn. De raadkamer van de rechtbank in Arnhem bepaalt vandaag of de zeventienjarige verdachte jongen in hechtenis blijft.

Basisscholieren 'misbruikten' klasgenoten

STADSKANAAL, 24 AUG. Leerlingen van openbare basisschool Meester Neuteboom in Stadskanaal hebben ontuchtige handelingen gepleegd met medeleerlingen. Dat heeft justitie in Groningen gisteren bevestigd. Enkele ouders hebben bij de politie aangifte gedaan. Volgens persofficier van justitie mr. J. de Valk zijn er zeker geen "dramatische dingen" gebeurd. De gepleegde feiten zijn volgens hem formeel strafbaar, maar gepleegd door kinderen jonger dan twaalf jaar. Die mogen niet worden vervolgd. Volgens burgemeester J. Stavast van Stadskanaal voert de jeugdhulpverlening gesprekken met de ouders om een oplossing te vinden voor de onrust.

Grote onrust in Stadskanaal na zedenzaak op basisschool

STADSKANAAL - Leerlingen van openbare basisschool Meester Neuteboom in Stadskanaal hebben ontuchtige handelingen gepleegd met medeleerlingen. Dat heeft Justitie in Groningen gisteren bevestigd. Enkele ouders hebben bij de politie aangifte gedaan van seksueel misbruik van hun kroost door medeleerlingen. Het bekend worden van de ontuchtzaak heeft tot grote ongerustheid geleid onder de ouders van de scholieren.

Volgens persofficier van Justitie mr. J. de Valk zijn er zeker geen "dramatische dingen" gebeurd. De gepleegde feiten zijn volgens hem formeel strafbaar maar gepleegd door kinderen jonger dan 12. Die mogen niet worden vervolgd. Volgens de persofficier is de onrust onder de ouders extra groot door de aandacht in de media voor andere actuele zedenzaken. "Daardoor zijn de feiten bijzonder sterk uitvergroot."

Justitie ziet wegens de leeftijd van de verdachte kinderen geen mogelijkheid om tot vervolging over te gaan. Wel is Justitie betrokken bij een overlegplatform dat gisteren in het leven is geroepen. Daarin zijn ook de gemeente en de jeugdhulpverlening betrokken. De jeugdhulpverlening in Stadskanaal voert gesprekken met de ouders om een oplossing te vinden voor de onrust.

Moeder wil hulp bij opvang misbruikt kind

Geld. 23/8
 Volgende week staat in Haarlem een 17-jarige jongen terecht die heeft bekend maar liefst vijftig zedendelicten met kinderen te hebben gepleegd. Jongens en meisjes, peuters en kleuters met wie hij in zijn woonbuurt in Zaandam danwel op een camping niet alleen vieze spelletjes speelde, maar ook misbruikte en bedreigde. Slechts twee delicten met kinderen staan op de dagvaarding. Onderstaand een interview met de moeder van een misbruikt meisje.

Door Madeleen Wesseling (ANP)
ZAANDAM - Vertwijfeld bladert de moeder in het dikke dossier van de 17-jarige jongen die haar dochter op vreselijke manieren misbruikte en bedreigde. De jonge moeder wil anoniem blijven. Ze noemt zichzelf Marie. Haar kindje Sofie. Haar stem breekt.

"Het gaat je door merg en been. Het verdriet van je kind. De pijn. Drie jaar pas en doodsbang voor de hele wereld. Onder behandeling bij

een gynaecoloog. Voor d'r leven beschadigd. Hoe kun je als moeder helpen? Voor de dader is er alle aandacht, zorg en begeleiding. En voor ons? Wij moeten nog jaren alleen ploeteren en vechten.

"Voor de ouders van seksueel misbruikte kinderen is er geen hulp, geen opvang, geen begeleiding. Maar wij zijn wél cruciaal voor de toekomst van het kind. Wij moeten herstellen wat een ander gruwelijk kapot gemaakt heeft. Hoe moeten die moeders in België zich wel niet voelen?"

De jongen was nog maar dertien toen hij voor het eerst werd gepakt voor aanranding van een 6-jarig kind. "Met tien lessen seksuele vorming kwam hij er af. Ook nu zal hij binnen het jaar wel weer op zijn brommertje rondrijden. Hoeveel slachtoffertjes zal hij daarna nog maken?"

Slapeloze nachten

Marie is bang dat haar kinderen of zijzelf door de verdachte of zijn moeder - die een stevig partijtje

meeblijs in bed en mogelijk later terecht zal staan - 'gepakt' zullen worden. Naast alle ellende die ze met haar kind meemaakt, de slapeloze nachten en hevige angsten van het meisje, is ze vooral gefrustreerd over 'de loop van het recht'. Marie: "Voordat je als moeder merkt dat er iets mis is met je kind is het kwaad al geschied. Sofietje was twee toen de spelletjes met de buurjongen begonnen. Pas na maanden hoorde ik toevallig dat hij al eens opgepakt was wegens ontucht en was veroordeeld."

"Toen pas werden dingen duidelijk. De vaginale uitslag die Sofietje al een paar maanden had. Haar angst om alleen te slapen. En vooral waarom ze zich van mij afkeerde. De jongen had haar in een draaiende wasdroger, zo bang gemaakt dat hij mij wat zou aandoen als ze hem zou verraden, dat ze niks meer van me wilde weten. We zijn gaan praten en praten en na weken kwam het schokkende verhaal er met horten en stoten uit." Ook een buurjongetje bleek mis-

bruikt. Zijn trieste verhaal klopte precies met dat van haar dochter. Maandenlang waren ze in het kleine huisje in de straat misbruikt door de zoon, zijn zus en de moeder. Ze werden opgepakt, verhoord en bekenden. Marie: "En dan ineens loopt het toch allemaal anders. De dochter herriep haar verklaring, omdat ze door de politie onder druk zou zijn gezet. Ze werd vrijgesproken."

"Ons dochttertje en haar buurvriendje werden niet geloofd. Ik hou mijn hart vast voor wat er volgende week bij de rechtbank gebeurt. Daar mogen we niet bij zijn, omdat de verdachte minderjarig is. Ik zou zo graag de rechter zelf vertellen wat er met mijn kind gebeurd is. Maar wij mogen niks. Je staat machteloos."

Marie huilt tijdens de televisieuitzending van de begrafenis van de Belgische meisjes Julie en Melissa. Voor de overleden kinderen en hun ouders en voor haar eigen Sofie, die nog een lange, moeizame weg te gaan heeft.

Misbruikte Marloes (5) krijgt uit hele land cadeautjes

T&L 23-8 Van onze correspondent
DOORNENBURG, vrijdag
 Uit alle streken van ons land is met afschuw gereageerd op het ongekend sadistische misbruik van de vijfjarige Marloes Vos uit het Gelderse Doornenburg. De politie van het district Over-Betuwe is overspoeld met aanbiedingen voor cadeautjes.

Gisteren werd in deze krant op basis van politieke gegevens een oproep gedaan om achter de identiteit van de daders te komen. De gouden tip lag niet in het scala van de tot nog toe binnengekomen telefoontjes. Van de barbaarse aanranders - twee als punkers geklede jongens en een meisje van circa 15 jaar - heeft de politie, ondanks

intensieve buurtonderzoeken, nog geen spoor gevonden.

Vader Wim Vos was gisteravond ontroerd door de vele blijken van medeleven uit heel Nederland. "Aan de andere kant ben ik bang dat de daders op ons gezin wraak willen nemen."

Marloes kreeg in de bosjes bij het ouderlijk huis na kneveling een stok

in haar kruis en bips gedrukt. Ofschoon sprake is van een afschuwelijke aanrandingsaffaire, wordt de zaak door het district Over-Betuwe door twee rechercheurs onderzocht.

Dat is wegens personeelsgebrek volgens een woordvoerder al meer dan het beschikbare maximum.

Verbittering overheerst bij Lancee

Van onze verslaggever ^{NVHN} Bouwe van Norden ₃₀₋₈

LAUWERSOOG - Een oudere man loopt langs het tafeltje van René en Anneke Lancee in café-restaurant Lauwersoog. "Gefeliciteerd," zegt hij in het voorbijgaan. Hij heeft net op de radio gehoord dat Lancee's 17-jarige dochter Bianca de incest-aangifte tegen haar vader volledig heeft ingetrokken en dat daarmee een einde komt aan de strafrechtelijke vervolging van de voormalige politiechef van Schier.

Toch voelt Lancee, die in een aprilnacht als een zware crimineel samen met zijn vrouw, zijn oudste dochter Ilonka en haar vriend door een arrestatieteam werd opgepakt, geen blijdschap of opluchting. "Ik ben nog net zo verbitterd als toen ik vast zat en er zijn nog genoeg problemen aan de horizon," zegt hij.

Lancee somt ze, gisteren na de bekendmaking van het voor hem gunstige nieuws, bijna zakelijk op. Allereerst wacht hem de taak de relatie met zijn jongste dochter Bianca, die nu nog elders verblijft, te herstellen. Hij verwacht echter dat hij daar pas over enige tijd serieus aan kan

gaan werken. Eerst moet de huidige publiciteitsgolf weer wat zijn weggeëbd, meent hij. En volgens Anneke zal Bianca, die veel heimwee heeft naar haar thuis op Schier, de komende tijd ook hulp nodig hebben. "Maar zij weet dat wij haar niet laten vallen."

Het volgende probleem is volgens Lancee de strijd om genoegdoening met politie en Justitie. Zoals gemeld wil hij nadat hij alle feiten op een rijtje heeft gezet een forse schadeclaim indienen, omdat beide instanties naar zijn mening in het drama - al dan niet bewust - tal van fouten hebben gemaakt.

Een bijkomende complicatie is dat de partijen waar hij mee overhoop ligt, zijn werkgemers zijn. "Alle procedures zullen het niet makkelijk maken weer aan het werk te gaan," zegt hij. "Het zijn uiteindelijk mijn werkgevers (politie en Justitie), die dit geflikt hebben en die heb ik op dit moment niet zo hoog staan." Lancee, die formeel nog geschorst is als politiemann en ook met ziekteverlof is, had het bovendien al met de politietop aan de stok over zijn gedwongen overplaatsing naar

een staffunctie bij de Friese regiopolitie in Leeuwarden.

Er zijn voor hem echter nog meer redenen om niet spontaan in gejuich uit te barsten over de laatste stap van Justitie. "Van een beschuldiging als deze blijft altijd iets aan je kleven. Dat stigma raak je nooit meer kwijt," aldus Lancee. De afgelopen vier maanden zijn voor hem en zijn gezin een ware nachtmerrie geweest. "Je loopt op zo'n klein eiland wel vier maanden als kinderverkrachter rond. En dat alleen op basis van de verklaring van een kind van 17 jaar, waar grote druk op is uitgeoefend. Ze hebben enthousiast geprobeerd dit hele gezin kapot te maken," zegt hij.

Dat wordt bevestigd door zijn vrouw, die vertelt dat zij met veel spanning naar de in-trekking van de beschuldigingen heeft toegeleefd. Zij zegt dat er op haar tijdens de verhoren zoveel druk is uitgeoefend, dat zij nu en dan aan het twijfelen werd gebracht. Toch kreeg het vertrouwen in haar man steeds de overhand. "Ik ben blij dat mijn vrouw en de familie in mij zijn blijven geloven," zegt Lancee, die 12 dagen heeft vastgezeten in volledige isolatie.

Hij hekelt overigens niet alleen de rol van politie en Justitie in deze zaak. Lancee vindt dat de mentor van Bianca op het Zernike College in Haren, T. Monteban, ook 'een heel kwalijke rol heeft gespeeld'. Volgens hem is hij het die zijn dochter zo ver heeft gekregen dat ze de - nu ingetrokken - aangifte heeft gedaan. "Hij heeft kennelijk ook willen scoren met een ontuchtzaak," aldus Lancee. Het Zernike College heeft overigens steeds ontkend een actieve rol te hebben gespeeld bij de totstandkoming van de aangifte.

Lancee heeft aan de zaak een erg vieze smaak overgehouden. "Als iemand van incest wordt beschuldigd, is hij of zij kennelijk rechteloos. Er komt een verklaring van een kind en je ziet wat er is gebeurd." De politiemann maakt nog steeds een beheerste, evenwichtige indruk. Toch is de hele affaire hem niet in de koude kleren gaan zitten. De terugslag komt voor hem als alles achter de rug is, verwacht hij. "Pas nadat ik met mijn advocaat de laatste kanonnen heb afgevuurd en de laatste trein op de rails heb gezet."

Ontucht ex-jeugdleder

KAMPEN - Een 28-jarige Zwollenaar die tot voor kort in Kampen woonde, is aangehouden voor ontucht. Hij zou vanaf 1990 jongens mee naar zijn woning hebben genomen en daar seksueel hebben misbruikt. Van de ontuchtige handelingen maakte hij foto's. Drie jongens, in de leeftijd van 15 tot 19 jaar, deden aangifte. De verdachte was in de periode 1990-1994 jeugdleder van de wijkvereniging Flevovijk/Sellesbroek.

NR 2818

Voetbalcoach Schiedam van ontucht verdacht

Van onze verslaggeefster ^{NR 27-8} AMSTERDAM

Een jeugdleder van de Schiedamse voetbalvereniging Houdt Braaf Stand (HBS) wordt verdacht van ontucht met jeugdige voetballers. Volgens de Schiedamse politie hebben meerdere ouders aangifte gedaan. De politie heeft de man nog niet aangehouden.

De voetbalvereniging, de grootste van Schiedam, heeft maandag alle ouders en leden per brief geïnformeerd. De man is op non-actief gesteld en hij mag niet op de terreinen van de club komen.

Volgens de voorzitter van de vereniging is de verdachte al lang actief binnen HBS. 'Hij was al tien jaar leider van verschillende jeugdelftallen met spelers tussen de 7 en 12 jaar.' De man zou de delicten bij hem thuis hebben gepleegd.

Incest-zaak politieman van de baan

Door onze correspondent ^{NRC} GRONINGEN, 29 AUG. Het openbaar ministerie in Groningen heeft de strafzaak ingetrokken tegen R. Lancee, voormalig politiechef op Schiermonnikoog. Zijn 17-jarige dochter heeft gisteren de verklaring ingetrokken dat haar vader incest met haar zou hebben gepleegd. Lancee zal een schadeclaim tegen justitie indienen.

Lancee werd samen met zijn vrouw, een andere dochter en haar vriend in de nacht van 27 april door een arrestatieteam, dat met helikopters was overgevlogen, aangehouden. Volgens justitie was dit nodig omdat Lancee als vuurwapengevaarlijk bekendstond.

"Wij hadden informatie dat hij licht ontvlambaar is en dol op wapens. Hij had zijn dienstwapen meegenomen onder zijn bed liggen en niet, zoals het hoort, netjes in een kluis", aldus officier van justitie M. van Capelle. De Groningse hoofdofficier besloot, in overleg met de Friese hoofdofficier, tot deze wijze van arresteren. "Staatsterrorisme", zegt Lancee. De Nederlandse Politiebond (NPB) diende tegen de arrestatie een klacht in bij minister, Sorgdrager (Justitie).

Lancee, die elf dagen in voorlopige hechtenis zat, zegt niet opgelucht te zijn. "Ik ben vier maanden als kinderverkrachter door het leven gegaan." Volgens Lancee wilde justitie zijn dochter geloven om hem in diskrediet te brengen. De politieman ligt met het openbaar bestuur in de clinch omdat hij is overgeplaatst in verband met de 'affaire-Brands'.

Toen hij nog politiechef was maakte hij in 1994 melding van mogelijk onzedelijke handelingen van een lokale wethouder. Deze diende tegen hem een klacht in. Lancee wil nu dat Sorgdrager een onderzoek instelt.

Jongetje in Warnsveld uitgekleeft

WARNSVELD - De politie is op zoek naar een ongeveer 25-jarige jongeman, die gisteren in de nabijheid van het Iseendoorn College in Warnsveld een vijfjarig jongetje van zijn kleding heeft ontdaan.

'Justitie verschuilt zich achter het kind'

Van onze verslaggever ^{NVHN} Bouwe van Norden ₃₀₋₈

LAUWERSOOG - "Justitie verschuilt zich achter een kind van 17 jaar. Ik vind dat zeer lal, maar het verbaast mij niet. Justitie draagt in deze zaak de verantwoordelijkheid en zou die nu ook moeten oppakken", zegt de voormalige politiechef van Schier, René Lancee.

Hij reageert vinnig op enkele opmerkingen, die de Groninger persofficier mr. J. de Valk gisteren in deze krant maakte. De Valk zei onder meer dat het doen van een valse aangifte strafbaar is en dat Justitie de mogelijkheid heeft vervolging in te stellen tegen Lancee's 17-jarige dochter Bianca.

Als Justitie er toe mocht overgaan het meisje (dat haar vader van incest beschuldigde en deze verklaring woensdag na ongeveer vier maanden weer introk) te vervolgen, zal dat echter moeten gebeuren zonder aangifte van Lancee. "En dat zal ze niet meevallen", zegt hij strijdlustig.

Lancee vindt de suggestie van Justitie ronduit 'immoreel'. "Dit is een rondje Zwarte Pieten van de bovenste plank. Justitie heeft de zaak eigenhandig zo laten escaleren en nu wordt getracht zelf buiten schot te

rustheid," vindt hij. Het voorval moet omstreeks twintig voor drie zijn gebeurd. Het gaat, zo bleek uit de getuigenis van het jongetje, om een jongeman met kort, blond haar. Hij was gekleed in een grijsblauw shirt en een korte spijkerbroek en rijdt vermoedelijk op een witte herenfiets.

blijven. Er wordt een rookgordijn gelegd om het eigen aandeel te verdoezelen", aldus Lancee.

Ook de opmerking dat hij de forse schadeclaim die hij met zijn raadsman tegen Justitie voorbereidt bij zijn dochter moet indienen, schiet hem in het verkeerde keelgat: "De Valk jammerd al voordat hij wordt geslagen." Voor Lancee is Justitie de grote boosdoener in dit drama. Volgens hem zijn hij en zijn vrouw, zijn oudste dochter Ilonka en haar vriend met grote gretigheid opgepakt zonder dat de beschuldigingen eerst goed zijn gecheckt.

Bovendien is er, zo zegt hij, gehandeld in strijd met de richtlijnen voor de aanpak van zedenzaken en zou er op het moment van de inval op Schier zelfs geen formele aangifte van zijn dochter zijn geweest. De hele inval was volgens Lancee volstrekt overbodig geweest als het zijn dochter de avond voor de inval niet was verboden om - zoals ze graag wilde - naar het eiland te gaan.

Op pagina 11: Verbittering overheerst bij Lancee na incest-affaire

Ome Gerrit verspeelt goodwill

ASSEN - De 76-jarige Beilenaar G.K. die vooral bij kinderen vertrouwen genoot, een hoop krediet opbouwde en liekozend Ome Gerrit werd genoemd, ging op 20 september de mist in. Hij had een knaapje van dertien getraakteerd op tongzoenen en onzedelijke handelingen. Het joch was er niet van gediend geweest. Vandaar dat Ome Gerrit gisteren bij de Asser politierechter verscheen.

Hij wilde niet om de zaak heendraaien: "Het was een zwak moment. Het had nooit mogen gebeuren. Maar het gebeurde wel. Ik ben er lang goed ziek van geweest. Dat ene moment heeft me het contact met kinderen gekost en door de buurt word ik met de nek aangekeken. De straf is groot."

De officier van Justitie vreesde, net als de reclasseerder, dat er meer achter het onbedachtzame ogenblik school. "Je drukt niet zomaar iemand zo tegen je aan, zoals toen is gebeurd," vond de officier. Zijn zorg drukte hij uit in de eis van 100 uur dienstverlening. Het verlangen van de ouders om twee mille smartegeld kon hij niet helemaal onderschrijven. "Zo'n bedrag is een slag in de lucht."

Hij stelde voor tot duizend gulden schadevergoeding te komen en de rest over te laten aan een civiele rechter. De politierechter hield rekening met het gezichtsverlies voor de bejaarde en met de ontstane vertrouwensbreuk. Hij kwam tot acht weken voorwaardelijk en een boete van 750 gulden. De schadeclaim bracht hij terug tot 500 gulden: "Relatief gezien is er weinig gebeurd en zeker niet met geweld," aldus de rechter.

NVHN 14-8-96

De politie verzoekt mensen die iets kunnen vertellen wat betrekking heeft met deze zaak, met haar contact op te nemen via het telefoonnummer 0573 299299.

Judotrainer uit Hengelo bekent meer ontuchtzaken

Van onze correspondent ^{Tel 26-8} ENSCHEDE, maandag

De 31-jarige judotrainer André W. uit Hengelo, die eind vorige week bekend heeft met twee van zijn pupilten ontucht te hebben gepleegd, blijkt zich eerder aan jonge jongens te hebben vergrepen.

Tijdens de verhoren is duidelijk geworden dat W. reeds in 1989 met justitie in aanraking is geweest in een identieke zedenzaak, waarbij hij werd verdacht van ontucht met twee Hengelose jongens van 12 en 13 jaar.

De verdachte was destijds judoleraar bij het sportinstituut Hartman in Almelo. Momenteel wordt W. vastgehouden wegens seksueel misbruik van twee leden van 13 en 18 jaar van de judovereniging Schuttersveld in Enschede.

Net als nu vond de ontucht destijds ook plaats in de woning van de vrijgezel André W. De zaak kwam aan het rollen nadat de ouders van de twee slachtoffertjes naar de politie stapten.

Bij de judoclub Schuttersveld, waar W. sinds vijf jaar werkzaam was, is het nieuws als een bom ingeslagen. De affaire kwam aan het licht toen een oom van het oudste slachtoffer naar het bestuur stapte. De jongen zou al vanaf het begin dat W. oefenmeester werd zijn misbruikt.

Nadat een eerste groep ouders inmiddels is ingelicht, staat voor vanavond een tweede informatiebijeenkomst gepland. "Die is bedoeld voor de ouders van kinderen aan wie hij op de woensdagmiddag les gaf, maar we hebben goede hoop dat hij in deze groep geen slachtoffers heeft gemaakt", aldus de zegsman.

Eis van twintig jaar voor doden Marokkaantje

Geld. 1/8
Door onze verslaggever ARNHEM - In de zaak tegen de 46-jarige Nijmegenaar die drie jaar geleden het jongetje Nasr-Eddine Achouitar seksueel misbruikt en vervolgens om het leven gebracht zou hebben, is gisteren voor de Arnhemse rechtbank de maximale straf voor deze misdaad geëist: twintig jaar cel. De man zelf blijft bij zijn onschuld: „Als ik 's avonds ga slapen, kan ik mijn hoofd netjes te rusten leggen.”

De rechtbank verklaarde gisteren de uitslag van het in het Duitse Münster verrichte dna-onderzoek geldig voor gebruik in Nederland. De advocaat van de Nijmegenaar had dat onderzoek op de vorige zitting in twijfel getrokken. De rechtbank gaf toe dat dat Duitse lab weliswaar niet over een certificaat beschikt, maar noemde de daar verrichte dna-onderzoeken van een zeer hoog wetenschappelijk niveau, in overeenstemming met de eisen van de Nederlandse dna-wetgeving.

Uit het bewuste onderzoek is gebleken dat de minieme hoeveelheid sperma die in de mond van het kind is aangetroffen, in hoofdlijnen overeenstemt met de spermastuctuur van de verdachte. Slechts één op de 45.000 blanke Nederlandse mannen heeft eenzelfde spermacompositie.

Lees verder Binnenland: 'Nijmegenaar kan niet anders dan dader zijn'

Advocaat: 'Goede aanknopingspunten voor hoger beroep'

Vervolg van Binnenland Geld. 2/8
NIJMEGEN - De advocaat van de 46-jarige Nijmegenaar die vorige week is veroordeeld voor seksueel misbruik van het jongetje Nasr-Eddine Achouitar uit de wijk Heseveld, zegt 'heel wat goede aanknopingspunten' te hebben voor behandeling van de zaak voor het hof.

Het proces tegen de 46-jarige Nijmegenaar, die voor eerdere zeden-delicten met minderjarigen veroordeeld was tot tbs, trok vooral de aandacht door het eindeloze wachten op de uitslag van dna-onderzoek naar aanleiding van de minieme hoeveelheid sperma die op het vermoorde kind was aangetroffen. De finale test van dat monster werd voortdurend vooruitgeschoven in afwachting van nieuwe onderzoekstechnieken.

Uiteindelijk wees de test uit dat de 46-jarige Nijmegenaar met 'aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid' de dader moest zijn: het op het kind aangetroffen sperma, stemt in hoofdlijnen overeen met de spermastuctuur van de verdachte. Slechts één op de 45.000 blanke Nederlandse mannen heeft eenzelfde spermacompositie.

Slaagkans
Advocaat Huijbers suggereerde een tegenonderzoek, maar gezien

'Nijmegenaar kan niet anders dan dader zijn'

Vervolg van Voorpagina Geld. 1/8
Met de beslissing van de rechtbank het onderzoeksresultaat te laten meewegen in de bewijslast, stond het de advocaat vrij om een tegenonderzoek te verlangen. Toen hij te kennen gaf daar voorlopig' vanaf te zien, was dat het sein voor de afrondding van het proces. Toen kon officier van justitie mr. G. van de Vegt ten langen jesse zijn requisitoir houden in het proces dat zich door diverse juridische haarklo-

verijen bijna drie jaar heeft voortgesleept.
Hij kwam tot de slotsom dat het strafblad van de Nijmegenaar - onder meer een tbs-veroordeling wegens ontucht met kinderen -, de diverse verklaringen van getuigen die hem met het jongetje hebben gezien én de uitslag van het dna-onderzoek, tezamen 'onwrikbaar' bewijzen dat u de dader bent'.
"Volwassen en jeugdige getuigen beschrijven u of noemen u met

naam en toenaam als degene met wie zij Nasr-Eddine op 29 juni 1993 's middags rond zessen hebben zien weglipen. Het is hoogst onwaarschijnlijk dat iemand die sprekend op u lijkt en die bovendien dezelfde zeldzame spermastuctuur bezit, daar op dezelfde plaats en tijd is geweest", aldus de officier.
Hij confronteerde de Nijmegenaar verder met allerlei "tegenstrijdige, leugnachtige" verklaringen. "U

houdt bijvoorbeeld vol dat u die dag donkere kleren droeg. Maar uit video-opnames van de Rabobank waar u die dag geld opnam, blijkt dat u in het wit was gekleed. Zo wordt u ook omschreven door de getuigen." Op de vraag van de rechtbank waarom hij heeft geweigerd mee te werken aan een psychiatrisch onderzoek in het Pieter Baacentrum, antwoordde de man: "Waarom zou ik? Ik ben immers onschuldig."

Advocaat Huijbers vroeg om vrij spraak. Volgens hem was het dna in Duitsland op experimentele wijze onderzocht en in dat verband noemde hij de uitslag van een "tweifelachtige betrouwbaarheid". Overigens wees hij erop dat, mocht het op het kind gevonden sperma inderdaad van de Nijmegenaar blijkt te zijn, dat dan nog geen bewijs is dat hij het kind om het leven heeft gebracht.
Uitspraak op 14 augustus.

'Samenleving moet tegen Nijmegenaar worden beschermd'

Moordzaak Nasr Eddine: Rechtbank vrees nieuwe delicten van 46-jarige Geld. 15/8
De Arnhemse rechtbank acht de kans dat de gisteren tot tien jaar gevangenisstraf veroordeelde 46-jarige Nijmegenaar zich nog eens vergriipt aan kinderen zeer groot.
Dat staat in het vonnis, dat de Arnhemse rechtbankpresident mr. A. Steeg gisteren uitsprak in de moordzaak van het misbruikte zevenjarige Nijmeegse jongetje Nasr Eddine Achouitar. Hoewel er geen psychiatrisch rapport over de Nijmegenaar is opgemaakt, komt de rechtbank toch tot die conclusie.
"De verdachte is in het verleden eerder veroordeeld voor soortgelij-

ke delicten en hij is daar, ondanks de hem opgelegde gevangenisstraffen en een behandeling in het kader van een tbs, mee doorgegaan", aldus de rechtbank, die constateert dat de samenleving tegen de Nijmegenaar moet worden beschermd. "Er rest geen andere keus dan hem een gevangenisstraf van lange duur op te leggen."
Nasr Eddine Achouitar werdween op 29 juni 1993 van het Nijmeegse Pieter Postplein. Een man had naar de kinderen gwenkt en enkele floten, zo verklaarden enkele speelkameraadjes van Nasr Eddine. Zij waren niet naar de man toegegaan, maar Nasr Eddine was naar de man toegerend en met hem meegegaan. Op 2 juli werd het jongetje in het Maas-Waalkanaal gevonden. Hij bleek door wurging en verdrinking om het leven te zijn gebracht.
De kinderen herkennen uit politiefoto's de 46-jarige Nijmegenaar. Voorts was er nog wat aanvullend bewijs dat in de richting van de Nijmegenaar wees, maar de man bleef hardnekkig elke betrokkenheid ontkennen. Hij werd weer in vrijheid gesteld.
DNA
In de mond van het slachtofferje was echter een kleine hoeveelheid sperma gevonden. De hoeveelheid sperma was zo gering dat daar bij de toenmalige stand van de DNA-techniek geen onderzoek mee kon worden gedaan. Het proces lag meer dan een jaar stil in de hoop dat de voortschrijdende DNA-techniek toch nog een onderzoek mogelijk zou maken.
Eind 1995 bleek dat in een modern laboratorium in het Duitse Münster een van de wattenstaafjes met succes was onderzocht op DNA-kenmerken. Er werden veel DNA-overeenkomsten gevonden tussen het materiaal op het wattenstaafje en het DNA-profiel in het bloed van de Nijmegenaar. Die had met

het onderzoek van zijn bloed ingestemd. De kans dat het sperma van een ander was, bedroeg 1 op 45.000, zo werd berekend.
De Nijmegenaar werd vervolgens op 29 februari 1996 weer in hechtenis genomen. De trage procesgang leidde ertoe dat advocaat mr. F. Huijbers meermalen de niet-ontvankelijkheid van het openbaar ministerie bepleitte. De Nijmegenaar zou zeer te lijden hebben gehad onder de druk van het jarenlange proces.
Die verweren zijn door de rechtbank echter niet gehonoreerd. Het wacht op het voortschrijden van de DNA-techniek kan in redelijk-

heid niet aan de officier van justitie worden verwezen, zegt de rechtbank. Wel heeft de rechtbank er in de strafmaat rekening mee gehouden dat de man jarenlang onder de druk van de vervolging heeft geleefd. De man kreeg tien jaar opgelegd, op het delict staat een maximale gevangenisstraf van twaalf jaar.
Officier van justitie mr. G. van de Vegt en advocaat mr. F. Huijbers konden gisteren nog niet zeggen of ze in hoger beroep zullen gaan.
Omdat de Nijmegenaar stelselmatig alles ontkent, wordt wel verwacht dat hij hoger beroep zal aantekenen.

Tien jaar voor misbruik jongen; vrijspraak moord

Geld. 15/8
Door onze rechtbankverslaggever ARNHEM - Voor het seksueel misbruik van het zevenjarige Nijmeegse jongetje Nasr Eddine Achouitar heeft de Arnhemse rechtbank een 46-jarige Nijmegenaar tot tien jaar gevangenisstraf veroordeeld.
De man werd gisteren vrijgesproken van moord of doodslag op het Marokkaanse jongetje, dat op 2 juli 1993 dood in het Nijmeegse Maas-Waalkanaal werd gevonden. "Niet valt uit te sluiten dat het slachtoffer door een ander om het leven is gebracht", constateert de rechtbank.
De officier van justitie had twee weken geleden doodslag bewezen geacht en twintig jaar gevangenisstraf geëist.

Lees verder Binnenland: 'Samenleving moet tegen Nijmegenaar worden beschermd'

Hoger beroep in zaak Nijmeegse jongen

Geld. 2/8
Door onze verslaggever NIJMEGEN - De 46-jarige Nijmegenaar die is veroordeeld tot tien jaar cel voor seksueel misbruik van het Nijmeegse jongetje Nasr-Eddine Achouitar gaat in hoger beroep. Datzelfde doet het openbaar ministerie dat eerder twintig jaar celstraf tegen de man had geëist.
Na een bijna drie jaar slepend proces waarin de man terecht stond voor misbruik en moord op het zevenjarige kind, werd hij vorige week veroordeeld voor uitsluitend het eerste feit.
De rechtzaak trok vooral de aandacht door het eindeloze wachten op de uitslag van het verrichte dna-onderzoek.
Het jongetje verdween in juni 1993 en werd enkele dagen later gewurd aangetroffen in het Maas-Waalkanaal. De Nijmegenaar blijft tot op heden elke vorm van betrokkenheid bij het misdrijf categorisch ontkennen.
"En dat is dan ook de reden dat hij hoger beroep aantekent", zegt zijn advocaat, mr. Huijbers. "Hij is immers van mening dat hij onschuldig is."
Persofficier Buist laat desgevraagd weten dat het hoger beroep van het openbaar ministerie is bepaald door het besluit van de Nijmegenaar. "Had hij geen hoger beroep aangetekend, dan had ook de officier dat achterwege gelaten."

2/8/96 Suspected serial killer confronted with pedophiles JP

JAKARTA (JP): Siswanto, an alleged pedophile and killer of 10 boys, admitted yesterday to knowing one of three men also believed to be pedophiles.
Central Jakarta Police Chief Lt. Col. Abubakar Nataprawira said Siswanto, alias Robot, was confronted with the three men, identified only as Nar alias Babe, 65, Taufik, 30 and Buyung, 35 at the Central Jakarta Police Precinct.
"But Robot only admitted to knowing Babe," Abubakar said.
The three men, who are scavengers, have been detained since early July at the East Jakarta Police Precinct for sex-

ually assaulting boys.
Siswanto's lawyer, Najab Khan, visited Robot yesterday because the police planned to send the alleged killer to the Cipto Mangunkusumo General Hospital for examination of his blood, DNA and sperm.
Robot, 32, was arrested on July 27 at a railway station in Tegal, Central Java.
He admitted to having killed 12 shoeshine and street singers, aged 9 to 15, but police have only identified 10 bodies.
Abubakar said that the police planned to call Siswanto's mother, Dariah, to his office.
"We will question her as a witness for the crimes commit-

ted by her son," he said.
Earlier, Robot said he always reported to his mother after he killed a boy.
Robot allegedly killed the 10 street children between 1993 and 1996. Four bodies were found at the former Kemayoran Airport in Central Jakarta. The other four were discovered in Pondok Kopi, East Jakarta.
In addition, two bodies were found in Kroya and Purwokerto, Central Java.
Police are still searching for two more bodies, since Robot admitted to killing two boys being sought by their parents. (jun)

Kinderlokker lachte toen hij geboeid werd afgevoerd

Schiedam - Kaarsen, waxinelichtjes en bossen bloemen markeren de plek onderaan de flat waar de 8-jarige Schiedamse jongen gisteren na zijn val van acht hoog overleed. Er omheen staan aangeslagen buurtbewoners. Twee vriendinnetjes begonnen weer te huilen. Een oudere man in blauwe badjas kan z'n tranen ook niet meer bedwingen. Hij zakt door de knieën om één van de bossen bloemen een beetje aan te schuiven. „We zijn er allemaal kapot van,” zegt een andere man, die ook in de flat aan het Lisztplein in de Schiedamse wijk Groenord woont. Hij heeft het zien gebeuren toen hij samen met z'n twee dochters de hond ging uitlaten. „Het was tegen tweeën. We stapten net uit het portiek naar buiten toen we een ijsselijke gil hoorden en daarna

een doffe klap. Toen ik zag wat er was gebeurd heb ik meteen mijn kinderen in de auto gestopt en ben zo snel mogelijk weggereden. Verschrikkelijk”. Dat het geen 'ongeluk' was, durfde de buurt in eerste instantie niet te geloven. Ook al is de balustrade zeker een meter hoog en kan een jongen van 8 jaar er eigenlijk niet per ongeluk overheen vallen. Maar toen de politie omstreeks vier uur met een stalen stormram de deur van de 53-jarige flatbewoner eruit sloeg, begon het besef door te dringen dat er meer aan de hand moest zijn geweest. De verdachte, die niet thuis was en pas aan het begin van de avond kon worden gearresteerd, staat bij de buurtbewoners bekend als 'de kinderlokker'. „Hij lachte zelfs nog toen hij in de boeien werd afge-

voerd,” zegt een verbitterde buurtbewoner. Nog niet zo heel lang geleden heeft de buurt geprobeerd de man uit de flat te krijgen. Ze zagen hem als een gevaar voor hun kinderen. De maat was vol toen de verdachte een keer een vrouw in elkaar sloeg. Maar uit hun flat kregen ze hem niet. „Nee, dat is ons inderdaad niet gelukt. De politie zei dat ze daarmee het probleem alleen maar zouden verplaatsen. Maar ik hoop niet voor die man dat-ie nog hier mag wonen. Als ze dat doen, zouden er weleens gekke dingen kunnen gebeuren”. Volgens de buurtbewoner weten alle kinderen in de flat dat ze niet bij de man op de galerij moeten spelen. Dat was hen door de ouders met de paplepel ingegoten. Het slachtoffer woonde pas kort in de flat.

Man ontkent fatale gooi jongen (8)

Schiedam - De 53-jarige Schiedammer die ervan wordt verdacht zondag de 8-jarige Marcello van een flat aan het Lisztplein te hebben gegooid, ontkent schuldig te zijn. De ex-marinier heeft een jaar geleden de moeder van een jongen uit de flat een gebroken neus geslagen. De vrouw kwam verhaal halen nadat de man, die zich had geërgerd aan het spelen van het jongetje op de galerij, het zootje een pak slaag had gegeven. Een spelletje met een bal werd zondagmiddag Marcello fataal. Met zijn 5-jarig broertje en een vriendje speelde hij op de galerij. Volgens getuigen waarschuwde de Schiedammer het vriendje dat het moest verdwijnen. Toen het ventje zich niet liet wegsturen, gooide de man zijn bal naar beneden. Marcello protesteerde daartegen. De

man greep volgens de getuigen de jongen vast, tilde hem over de balustrade en liet hem los. Gisteren hield de politie een buurtonderzoek en zijn enkele getuigen gehoord, maar dat leverde niet veel nieuwe informatie op. De politie zoekt een ongeveer 13-jarige jongen die meer zou hebben gezien.

Enge man

Na een noodlottige val van een jongetje, krijgen bewoners van de betreffende galerijflat in de Volkskrant van 13 augustus uitgebreid de gelegenheid om hun verdenkingen te uiten aan het adres van een, inmiddels gearresteerde, 53-jarige medeflatbewoner: de verdachte zou een 'enge man' zijn, hij zou meisjes lastig vallen, hij zou een vrouw hebben geslagen, en tot slot de uitspraak: 'Die man hoeft hier niet terug te komen, of hij het nu gedaan heeft of niet.'

Wat heeft u met dit artikel voor? Stelt u het mechanisme van stemmingmakerij en volksgericht aan de kaak, of gooit u uw steentje mee? Een verdachte is onschuldig tot het tegendeel is bewezen. Een goede krant volstaat met objectieve informatie: in verband met het ongeluk is een medeflatbewoner gearresteerd. OEGSTGEEST J. Puylaert

Met een sleuvingraver en een grondverzetmachine wordt in de Noord-Brabantse plaats Dorst, gemeente Oosterhout, gezocht naar het lijk van Robin Bogers (inzet) uit Breda. De zoekactie begon gisteren in de pas opgeknapte tuin van de enigszins excentrieke Leen van W. (64). Hij is gearresteerd op verdenking van betrokkenheid bij de verdwijning van en moord op de driejarige peuter op 24 april. Tot nog toe is alleen een deel van de voet van het meisje gevonden op een vuilstortplaats in Zevenbergen. De recherche ging er een tijdlang van uit dat het lichaam van Robin op de vuilstort in Zevenbergen lag, nadat een huisafvalcontainer was geleegd in een vuilniswagen. Het verhoor van hoofdverdachte Trudy J. (27), de overbuurvrouw van Robin Bogers, zou de politie op andere gedachten hebben gebracht. AD 2/8

Justitie wil niet bevestigen of Trudy J., bij wie Robin Bogers tot het moment van haar verdwijning speelde, heeft verklaard dat het meisje 'levend en wel' haar woning is uitgegaan met haar (ex-)man Ad K. (34) en Leen van W.

Laatstgenoemde begon kort na de verdwijning van Robin Bogers met de reconstructie van zijn tuin. Vorig jaar legde hij een vijver aan, maar ook die is gisteren afgegraven. Tevens zijn nogal wat deelden verwijderd, die Leen van W. in Polen had gekocht, het geboorteland van zijn echtgenote met wie hij kortgeleden huwde. De vrouw is hoogzwanger.

Bij Leen van W. in de buurt is het niet bekend dat deze man met Trudy J. of haar familie omging. „Het enige dat ik weet is dat hij altijd boodschappen deed in een supermarkt in de wijk Heusdenhout in Breda. Dat ligt maar een paar honderd meter van Trudy J.'s woning”, zo weet een buurman te vertellen.

De advocaat van Trudy J., mr. M. Schönfeld, zegt 'werkelijk erg benieuwd' te zijn of de politie iets vindt in de tuin. „Ik begrijp dat ze er flink aan het schoppen zijn. Hoe de politie ertoe komt die meneer aan te houden, weet ik niet. Als dat is gebeurd naar aanleiding van een verklaring van mijn cliënte kan ik alleen zeggen dat ik geen uitspraken doe over haar verklaringen. Ik hoop dat de actie van de politie meer helderheid in deze zaak zal brengen”, aldus Schönfeld.

Behalve Trudy J., haar vriend Ad K. en mogelijke kennis Leen van W. zitten ook een neef van Trudy J. en diens echtgenote vast, J. de K. (22) en M.G. (24). Vijf andere verdachten zijn op vrije voeten gesteld.

Overbuurvrouw bekent moord op driejarige Robin Bogers

Van onze verslaggever VVK
BREDA 13-8

De 27-jarige overbuurvrouw van de driejarige Robin Bogers uit Breda heeft bekend dat zij het meisje in april om het leven heeft gebracht. Hoewel de vrouw eerder bekende-nissen in deze zaak heeft afgelegd die ze later weer introk, hecht justitie nu zoveel waarde aan haar 'zeer gedetailleerde' verklaring dat vier andere verdachten woensdag zijn vrijgelaten.

De rechtbank in Breda stelde gisteren een rechtzitting tegen de vrouw uit tot in oktober. Ze zal in het Pieter Baan Centrum in Utrecht een psychiatrisch onderzoek ondergaan.

Robin Bogers kwam vaak bij de overbuurvrouw, die enkele maanden eerder haar ongeveer even oude zootje had verloren. Het kind overleed kort na een bezoek aan Robins huis, vermoedelijk aan hersenvliesontsteking.

Op woensdag 24 april ging Robin pannenkoeken bakken bij de buurvrouw. Ze is daarna nooit meer gezien. De officier van justitie stelde gisteren dat het kind 'door verstikking' om het leven is gekomen. De buurvrouw heeft het meisje vermoedelijk met haar handen gewurgd. Volgens haar advocaat heeft Robin iets gezegd of gedaan dat

haar 'in verwarring bracht'.

De vrouw heeft het lijk volgens haar verklaring met het vuilnis meegegeven. Rechercheurs vonden enkele weken na het verdwijnen van het kind op een vuilstortplaats een deel van een voet en een schoen van het kind. Verder intensief spoorwerk leverde niets op. Mede daarvoor had justitie grote moeite helderheid in de zaak te brengen.

De overbuurvrouw ontkende aanvankelijk alle schuld. Ze vertelde dat Robin terug was gelopen naar haar eigen huis. Later legde ze steeds tegenstrijdige verklaringen af en beschuldigde ze ook familieleden en kennissen van de moord of medeplichtigheid eraan. Er werden op grond van die verklaringen en telefoontaps in totaal acht mensen uit haar omgeving aangehouden, van wie de laatste vier enkele maanden vastzaten. Hun advocaten hebben aangekondigd schadeclaims in te dienen. Twee weken geleden nog heeft de politie met groot materieel een tuin uitgegraven van een kennis van de overbuurvrouw op zoek naar stoffelijke resten van het kind.

Het motief van de moord heeft de overbuurvrouw in haar verklaring nog niet duidelijk gemaakt. Haar advocaat acht het aannemelijk dat er een relatie ligt met de verwerking van de plotselinge dood van haar eigen kind. Hij noemt zijn cliënt 'bij vlagen verward'.

Buurt neemt massaal afscheid van Marcello

Schiedam - Gevoelens van afschuw en onbegrip overheersen in de aula van crematorium Beukenhof in Schiedam. Voor in de zaal staat een kleine kist met daarin het stoffelijk overschot van de 8-jarige Marcello. Het ventje viel vorige week zondag tijdens het spelen van de galerij van een flat aan het Lisztplein in Schiedam. Zo'n driehonderd flatbewoners, vrienden en kennissen delen, tijdens de korte herdenkingsdienst, in het verdriet van de familie. Verslagen reageerden flatbewoners afgelopen week op het overlijden van het 8-jarige knaapje. Volgens getuigen zou een 53-jarige flatbewoner de jongen van de achtste verdieping van de flat hebben gegooid. „Het is toch niet te begrijpen”, zegt een bewoner die toekijkt hoe de moeder van Marcello deze zaterdagochtend vanuit

haar woning naar het crematorium vertrekt. „Hoe kan zo iets verschrikkelijks gebeuren? Wat moet die vrouw doormaken? Als dit allemaal niet was gebeurd had het vandaag feest geweest, want uitgerekend vandaag zou Marcello negen jaar zijn geworden”. In de aula zijn alle plaatsen bezet. Er zijn zoveel Schiedammers op de plechtigheid afgekomen dat sommigen in een naastgelegen ruimte moeten plaatsnemen. Daar staat een tv-scherm en kan via de speakers worden meegelisterd. De ongeveer driehonderd belangstellenden horen hoe een leerkracht van de school waar Marcello naar toe ging zijn ongelof uit spreekt. „Als ik voor de klas sta, ben ik degene die antwoord geeft op vragen van mijn leerlingen. Op de vraag waarom dit is gebeurd, moet ik het antwoord schuldig blijven”.

Weer zoeken naar kleuter

BREDA - Justitie laat op de regionale vuilstortplaats Zevenbergen opnieuw zoeken naar stoffelijke resten van de op 24 april van dit jaar verdwenen peuter Robin Bogers. Komende week zullen politie en personeel van de landmacht nogmaals een deel van de stort doorzoeken. Op 5 mei heeft de politie daar een schoentje van het drie jaar oude meisje met daarin een deel van een voetje gevonden. In die periode is 2500 ton huisvuil doorzocht. Ruim twee weken geleden heeft de overbuurvrouw van de peuter bekend dat zij het kind heeft gewurgd.

Chinees hakt kinderen dood

PEKING - Uit wraak heeft een Chinese leraar drie scholieren doodgehakt. Hij had hen, samen met twaalf andere leerlingen, proberen te vergifigen omdat hem de post van schooldirecteur was geweigerd. De docent was boos dat hem de baan van schooldirecteur was geweigerd, terwijl hij die functie eerder elders ook had bekleed. In één van zijn klassen deelde hij aan alle 15 leerlingen vijf slaappillen uit. Een uur later kregen de leerlingen ademhalingsmoeilijkheden, voelden ze zich duizelig en begonnen te braken. Hierop nam de leraar een bijl en hakte drie kinderen dood. De anderen overleefden de wraak.